BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
164
A
3
NAPOLI

EPIPHANII EPISCOPI CYPRI DE PROPHETARVM VIta & interitu cõmentarius græcus, unà cum interpretatione è regione Latina, Albano Torino interprete.

SOPHRONII græce & Hieronymi latine libellus de uita Euangeliſtarum, cum ſcholijs ERAS. ROT.

PARABOLAE & miracula, quæ à ſingulis Euangeliſtis narrãtur, gręcis uerſibus à Gregorio Nazianzeno conſcripta, addita interpretatione latina.

D. HIERONYMI Scriptorum eccleſiaſticorum uitæ, per Sophronium è Latina lingua in græcam translatæ, & ſcholijs per ERAS. ROT. illuſtratæ.

GENNADII illuſtrium uirorum catalogus, ob hiſtoriæ cognitionem lectu non indignus.

Delli pp. Capuccini della Concettione di Napoli
Bibliot. Neap.

BASILEAE, APVD AND. CRATANDRVM, AN. M. D. XXIX.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI, AC domino, D. Petro Mornioſi, apud D. Sulpitium Sabaudiæ Abbati, genere, eruditione, uitaꝗ conſpicuo, Albanus Torinus S.

SOLENT cordatiores pleriꝗ R. P. ac D. in uertendis autoribus Græcis ſui ingenij pericula, ἐν Καρὶ, hoc eſt in eorum genere ſcriptorum, facere, qui minus in ſe difficultatis, minus item lubricitatis habent ac diſpendij, ne ſtatim iuxta Græcorum adagionem, ἐν τῷ πίθῳ τὴν κεραμείαν periclitari uideantur. Deinde quum die ipſa, tum aſſiduo uſu (qui mater eſt artis) ingenij uiriculæ, dicendiꝗ facultas, magis atꝗ magis accreuerit, pedetentim ad grandiora ſe conuertentes, ad ſumma tandem proficiſci contendunt. Proinde nos quoꝗ in hanc, Muſis bene iuuantibus, harenam deſcenſuri, conſulto ordinem tam modis omnibus cōducibilem ὥδαξ arripuimus. Quo quidem inſtituto Epiphanij Antiſtitis Cypri de Prophetarum uitis ſyntagma (ſi quis forte deus cœptis tam audacibus dexter aſpiraret) Carica quadam muſula, iuxta prouerbium, ad myrtum canentes, Latinis legendū propinare ſumus aggreſſi, & pauculas aliquot horas ſuffurati ſtudijs noſtris, quæ græcis literis, præcipuè uero rei medicæ ſoliti ſumus impendere, αὐτοσχεδιαζόμενοι ad umbilicum (quod aiunt) perduximus. Cæterū græca è regione quoꝗ uiſum eſt adijcere, ut ſiquid oculo minus architectonico menſi cōniuere contigerit (quando præter ſingularē utriuſꝗ linguæ artificem, oculatiſſimū uigilantiſſimūꝗ Argum requirit interpretandi prouincia) citra autoris ſenſus & ſacræ ſcripturæ iniuriam noſtri ſolius ingenij periculo peccatum lector intelligat: quo etiam tam ſtudioſa iuuentus quàm pij ſacerdotes Græci ſermonis quaſi guſtum quendā uel inde perciperent. Sed hi, proh pudor, magna ex parte manibus pedibusꝗ remorari illos, quos allicere oportebat, emoliuntur. Siquidem philobarbari, utinam non adeò multi pulpitarij, tum diuinam linguarum cognitionem, tum politiores literas (ſine quibus neꝗ ſtare religio, neꝗ ciuitates moderari

poſſunt)

poſſunt) fodicare pleru͂q; ſolent, petulantiſſimaq; lingua rabioſuli Andabatæ inſectari, & optimis deniq; ſtudijs omnibus, quibus aut nihil aut paru͂ debent deuotis animis obſtrepere, Nil intra eſt oleã, nil extra eſt in nuce duri. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ταύτῃ. Epiphaniu͂ περὶ τῶν προφητῶν πῶς ἐκοιμήθησαν καὶ ποῦ κεῖται à me propere in tranſitu atq; aliud agendo Romana ciuitate donatum, emiſſurus grauiſſime deliquiſſem, ſi C.T. tantopere deuinctus eas lucubratiunculas, qualis qualis earum ſit Genius, atratas, hoc eſt ſine auſpicio tuo publicaſſem. Non certe quò perpuſillum admodu͂ libellu͂ tantæ uirtuti, fortunæq; cõuenire arbitrer, aut hoc eſſe deniq; putem quod tuis erga me meritis (quibus, qu͂u hic diſciplinas ingenijq; cultum capeſſeres, affectus ſum) reſpondeat. Verum qu͂u, metuens peculiarem illam ſcribentiu͂ ſortem, male audiendi, in lumẽ prodire ſine patrocinio nollet, C.T. nomen potiſſimum induit, quo tutior foret & auguſtior. Graſſatur enim ἀφθόνως ἄγρια φόρα in omne genus eruditionis, eloquentiæq; facile principes, nedum in me Cluuienu͂, qui ex umbratili nu͂c primu͂ ſtudio in puluerem & forenſem, ut ſic dixerim, aciem, κόρχορος ἐν λαχάνοις procedo. Quã ob cauſam tutelari mihi numine opus eſſe maximopere ſum opinatus: uitiligent etenim, ut opinor, mordendi ac ſugillandi uitio ceu morbo laborantes cerebroſi maſtiges. Quocirca quemadmodum ſub Aiacis clypeo Teucer Homericus, ita nos quoq; Sublimitatis tuę præſidio tecti, liuoris exarmatis ictibus (etſi labori meo cõtemptus potius quàm inuidia debeatur) mediu͂ unguem porrigentes, animo plus q̃ heptaboẽo cum Macedonico Conſule, uelut è ſublimi, uociferemus, μνήμη καὶ λήθη, χαίρετον, ἡ μὲν ἐπ᾽ ἔργοις μνήμη τοῖς ἀγαθοῖς, ἡ δ᾽ ἐπὶ λυγαλέοις. Vix nanq; dici poteſt, quantu͂ ornamẽti atq; præſidij ſub tua clientela adipiſci uideamur. Quis enim eſt quẽ lateat q̃ beatus ſis gratiæ, quantus ὠρεσιδώτης claritate generis, ingenij candore, moru͂ inaudita ſuauitate, præclaris uirtutibus, magnanimitate, cõſilio, prudentia, integritate nemini ſecundus? Verum quia non ſum, fateor, tuaru͂ laudum buccinator idoneus, οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν φωνὴ δ᾽ ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.

Præſtat, quod Criſpus περὶ καρχηδόνος fecit, committere, ne cymba uſqueadeo fragili, carbaſo item pertenui præconiorum tuorum æquor ingrediens, in portu ſtatim, ut aiunt, impingam. Epiphanio, argumenti affinitate ducti, D. Hieronymi latine, & Sophronij græce, Euangeliſtarũ primo, mox aliorũ quoq; hagiographorũ uitas ſubneximus, quo lector ſtudioſus hic uno, ut dicitur, faſce nõ ueteris modo, ſed & noui inſtrumenti, eccleſiaſticos ſcriptores, ceu apud Suetonium illuſtres Gentilium literarũ uiros, & deprehendere poſſet, & mecũ tantam ueterũ autorũ iacturã deplorare. Neq; enim, ut opinor, quiſquã, qui Muſarũ ſacra colit, temperet à lachrymis, τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων κατάλογον euoluens, opes quas amiſerimus perpendens: pro qualibus amiſſis, qualia noſtra ætate uulgo legantur animo uerſans, in qua non tantũ nugaciſſimorũ, ſed etiã pernicioſiſſimorũ uolumin ũ maxima eſt fœcũditas. Acceſſit Gennadij quoq; de claris uiris opuſculum, ſanè nec eloquens admodum ac eruditum: propter hiſtoriæ tamen cognitionem lectu haud quaquã indignũ. Hos igitur clariſſimorũ utriuſq; teſtamenti uirorũ, quibus tu iure æquari poſſis, catalogos, Sublimitati tuæ nominatim libenter dicamus, quò noſtræ incredibilis erga te pietatis, & tuorum in nos innumerabilium officiorum teſtificatio ſint & μνημόσυνον ſempiternũ. Digna eſt quippe P. T. ob ſingularem in bonas literas ardorem, ac eam, qua me immerentem colis, obſeruantiam, quam reliqui quoq; mortales non uulgariter à me redamari cognoſcant. Cæterũ μὴ νεμέσα βαιοῖσι, χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ. hoc eſt, Noli iſtuc quod parum magnificũ munus ſit cõtemnere, nam comes exiguis eſt gratia rebus: id quod ab ingenio hercle tuo abeſſet longiſſime, qui omnia æqui boniq; facere ſolitus es: unde ſummi pariter et infimi, ſibi de tali Abbate gratulantur, ut quem commendet humanitas, rara expoliat eruditio, abſoluat integritas. Vale Abbatum unicum decus, & rem literariam, quæ ſiniſtris hominũ moribus iam paſſim uergit ad panolethrian, fouere perge, meq; plurimũ quod facis, cõmendatum habe. Baſileæ, Calen. Nouemb. Anno M. D. XXVIII.

ELENCHVS.

Abacuk. 31
Abdiu. 27
Acacius. 141
Achaias. 9
Aggæus. 33
Agippa. 89.165
Alexander epũs. 119.172
Ambroſius. 115
Ambroſius Alexand. 153
Ambroſius Mediolan. 153
Ammonius. 115
Amos. 15
Amphilochius. 155
Anatolius. 129
Andreas. 67
Antonius. 137
Apollinarius. 93.166
Apollinarius Laodic. 145
Apollonius. 103.105
Appion. 109
Aquillius. 147
Archelaus. 129
Ariſtides. 89.165
Arnobius. 131
Aſterius. 139
Athanaſius. 137
Atticus. 196
Audentius. 185
Auguſtinus Afer. 26
Auitus. 195
Aſclepius; 201
Azarias. 11

B

Bacchylus. 107
Bacciarius. 188
Bardeſanes. 97
Barnabas Cyp. 77.152
Barptholomæus. 71
Baſilius. 137
Baſilius. 149
Beryllus. 117
Brabianus. 106

C

Candidus. 109
Caſſianus. 198
Celeſtinus. 194
Cerealis. 207
Claudianus. 204
Clemens. 83.164
Clemens Alexand. 101.168
Commodianus. 185
Cornelius. 123
Creſcens. 73
Cyprianus. 123
Cyrillus. 147
Cyrillus. 197
Cyrus. 203

D

Damaſus. 143
Daniel. 21
Dexter. 64.160
Dexter. 155
Didymus Alex. 145
Diodorus Tarſenſis. 151
Dionyſius Alexand. 125
Dionyſius. 95.166
Donatus. 139

E

Efræm. 149
Egeſippus. 91

Epiphanius. 149
Eſaias. 13
Euagrius. 153
Euagrius monachus. 183
Euagrius alter. 196
Eucherius. 199
Eugenius Carthagin. 208
Eunomius. 151
Euſebius. 133
Euſebius. 141
Euſebius. 139
Euſebius. 191
Euſtathius. 135
Eutropius. 195
Euzoius. 147
Ezechiel. 17

F

FAſtidius. 197
Fauſtinus. 185
Fauſtus. 205
Firmianus. 133
Fortunatianus. 141

G

GAius. 117
Gelaſius. 155
Geminus. 121
Gennadius. 206
Gregorius Bæticus. 145
Gregorius Nazian. 149
Gregorius Nyſſenus. 155

H

HElias. 11
Heliodorus. 182
Heliodorus Antioch. 190
Heliſſæus. 11
Heluidius. 190
Hieremias. 15
Heraclius. 109.170
Hermas. 77.163
Hieronymus. 155
Hilarius. 143
Hilarius. 200
Hippolytus. 119.171
Honoratus. 207
Honoratus Maſſilien. 208

I

IAcobus presbyter. 180
Iacobus. 67.160
Iacobus Zebedæi filius. 71
Ignatius. 83.164
Innocentius. 194
Ioam. 9
Ioannes. 45.53.162
Ioannes presbyter. 155
Ioannes epiſcopus. 190
Ioannes presbyter. 207
Iohel. 27
Ionas. 27
Ioſephus. 101.165
Irenæus. 99
Iſaac. 189
Iſaac. 199
Iudas frater Iacobi. 73.161
Iudas. 109
Iulianus epũs Capuan. 194
Iulius Aphrican. 121.172
Iulius Ro. epũs. 181
Iuſtus. 83
Iuſtinus. 91.165
Iuuencus. 135

L

LEo. 201
Leporinus. 197
Lucas. 43.53

Lucianus.

Lucianus. 131
Lucianus. 195
Lucifer. 139
L. Anneus Seneca. 81.163
Lucius. 151

M

MAcarius. 183.190
Macrobius. 181
Malachias. 35
Malchion. 127
Marcus. 41.55
Marcellus. 155
Mathias. 71
Matronianus. 153
Matthæus. 41.49
Maximus. 109
Maximus philoſophus. 153
Maximus. 193
Melito Aſianus. 93.166
Methodius. 135
Michæas. 27
Miltiades. 103.169
Minutius Felix. 117.171
Mochinus. 201
Muſanus. 97
Muſæus. 203

N

NAthan. 7
Naum. 29
Neſtorius. 196
Niceas. 188.
Nouatianus. 127

O

OLimpus. 188
Optatus. 147
Oreſieſis. 183
Origenes. 111
Oroſius Hiſpanus. 192
Oſee. 25

P

PAchumius. 182
Pacianus. 145
Pamphilus. 129
Pantænus. 99
Papias. 87.165
Paſtor. 202
Paulinus presbyter. 181
Paulinus. 195
Paulinus. 200
Paulus. 73
Paulus epiſcopus. 190
Paulus presbyter. 202
Pelagius. 194
Petronius. 193
Petrus presbyter. 202
Phileas. 131
Philippus apoſtolus. 71
Philippus epũs. 97.167
Philippus. 198
Philo. 77.163
Photinus. 145
Pierius. 131
Pinytus. 95
Polycarpus. 87.164
Polycrates. 107
Pomerius. 208
Pontius. 125
Priſcillianus. 151
Proſper. 204
Prudentius. 184
Quadratus. 89.165
RHæticius. 135
Rhodon. 101.168
Ruffinus. 186

SAbbatius. 189
Saluianus. 200
Samuel. 204
Sarapion. 141
Seruus dei. 205
Seuerianus. 188
Seuerus. 187
Sextus. 109
Simon Chananæus. 71
Simon Petrus. 63.160
Simplicianus. 192
Sœbadius. 145
Sophonias. 33
Sophronius. 155
Syagrius. 199
Symeon. 37

T

TAtianus. 95.167
Tertullianus. 109.170
Theodoretus. 206
Theodorus. 121.172
Theodorus epiſcopus. 137
Theodorus presbyter. 182
Theodorus Antioch. 184
Theodorus Amytan. 197
Theodulus. 207
Theophilus. 93.105
Theophilus. 191
Theotimus. 155
Thomas. 71
Tiberianus. 153
Tichonius. 186
Timotheus. 73
Timotheus epiſcopus. 197
Timotheus. 201
Titus. 73
Titus. 143
Triphyllius. 139
Tryphon. 117

V

VIconius. 202
Victor. 97
Victor. 202
Victorinus. 129
Victorinus Afer. 143
Victorinus rhetor. 167
Victorius. 206
Vigilantius. 191
Vigilius. 192
Vigilius diaconus. 196
Vincentius Gallus. 199
Vincentius. 203
Vitellius Afer. 18
Vrſinus monachus. 190

X

Xyſtus. 196

Z

Zacharias. 33.37

ELENCHI FINIS.

EPIPHANIORUM VITA EX SVIDAE COLLECTANEIS TUMULTUARIE VERSA.

EPIPHANIVS, Vlpiani Sophiſta, natione Petræus, quũ in patria tum Athenis diſciplinas & ingenij cultus docuit. Scripſit de communicatione & diſcordia ſtatuum, Progymnaſmata, hoc eſt præexercitamenta, præterea Declamationes, Tribunitias item, necnon & Polemarchicum, Orationes demonſtratiui generis, miſcellaneas denique quaſdam ſpeculationes. Epiphanius alius (nempe hic noſter) Salaminis prius, dein Conſtantiæ, quę in Cypro eſt, Epiſcopus, in lumen orationes aliquot aduerſus omnes Hæreticos ædidit, quæ Panaria nũcupauit, alia item nõ pauca, quæ ab eruditis rerũ gratia, ab illiteratis ob uerba leguntur, natu admodum grandis ſuperis conceſſit ab oris.

Polemarchicum, id eſt, imperatoriam.

Fuit quoq; Epiphanius Præſul Selybriæ, Olybriæ'ue, qui aduerſus imaginum concrematores commentariũ contradictorium impendio frugiferum conſcripſit.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΠΩΣ ΕΚΟΙΜΗΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΠΟΥ ΚΕΙΝΤΑΙ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΝΑΘΑΝ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, ΚΑΙ ΠΟΥ ΚΕΙΤΑΙ.

ΝΑΘΑΝ ὁ προφήτης ἐγένετο ἐν ἡμέραις Δαβὶδ ἐκ φυλῆς θὼκ. οὗτος δὲ ἦν ἐκ γαβαὼθ, καὶ αὐτὸς ἐστὶν ὁ διδάξας τὸν Δαβὶδ τὸν νόμον τοῦ κυρίου. καὶ ἔγνω Νάθαν, ὅτι ὁ βασιλεὺς δαβὶδ ἐν τῇ βηρσαβεὲ παρέβη, τὸν σπεύδοντα αὐτὸν ἐλθεῖν ἐκ γαβαὼθ εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ κωλῦσαι τὸν δαβὶδ ἀπὸ τῆς ἀνομίας ταύτης, ἐκώλυσεν αὐτὸν ὁ βελίας. ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν εὗρεν νεκρὸν κείμενον γυμνὸν καὶ ἐπέμεινεν τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐκεῖ ἵνα μὴ ἀπὸ θηρίων ἀναλωθῇ. καὶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἔγνω ὅτι ἐποίησεν ὁ Δαβὶδ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ὑπέστρεψε πενθῶν εἰς γαβαὼθ καὶ ὡς ἀνεῖλεν δαβὶδ οὐρίαν τὸν ἄνδρα τῆς βηρσαβεὲ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν νάθαν καὶ ἤλεγξεν τὸν δαβὶδ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθη δαβὶδ τὸν κύριον ὅτι ἠλέγχθη ὃ ἐποίησεν. καὶ ἔγνω δαβὶδ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐπὶ νάθαν τὸν προφήτην ἐστίν, καὶ ἐτίμησεν αὐτὸν ὡς ὅσιον θεοῦ. καὶ αὐτὸς παγγηράσας ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν γαβαὼθ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ

DIVI EPIPHANII

EPISCOPI CYPRI HISTORIA de prophetarum uita & interitu, ALBANO TORINO interprete.

NATHAN PROPHETAE VITA & interitus.

NATHAN eiſdem ferè temporibus, quibus Dauid in lucē æditus, propheta, è tribu & proſapia Thock, popularis autem urbis Galileæ Gabath, lege domini Dauidem inſtituit. Præſciebat autē Nathan ille propheta, quod rex Dauid in Berſabeæ ardore plus æquo tranſgrederetur: curriculo igitur, Gabath relicta, Hieroſolymā contendit, quo eundē à tanto facinore regem abſtraheret. Sed ecce impedimēto fuit Beliar illi, Nam quum exanimem eum in itinere, tam nudum ꝙ ex matre reperiſſet, tantiſper cunctatus eſt, quoad terræ mandaret, ne indignis admodum modis corpus hominis ab animalibus brutis ac beluis dilaniaretur. Eadem tum nocte Nathan agnoſcebat, quod Dauid rex flagitiū ſeſe planè indignū iam pridem deſignauerat. Quare mœrens, magnaq; lamētatione reuerſus Gabath repetit. Vbi uero Vrias Berſabeæ maritus à Dauide peremptus eſt, legauit deus ad eum Nathan, ut grauiter regem, de piaculo, corriperet & caſtigaret. Tunc demum Dauid in ſeſe deſcendens, ingenti formidine perculſus, dominum uehementius ſperauit, quod illi nūc manifeſte perpetratū ſcelus diſplicere animaduerterat. Sentiebat'que Dauid rex, ſpiritu dei ſancto Nathan afflatum eſſe prophetam. Honorabat itaque & uenerabatur hominem, tanquā numen aut ſanctum dei. Ipſe uero propheta ſenio confectus deceſſit, & in Gabath ſuo tumulatus eſt agro.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΧΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΑΧΙΑΣ δὲ ὁ σηλονίτης, οὗτος ἦν ἀπὸ σηλὼμ ἐκ φυλῆς ἰούδα· ὅπου ἦν ἡ σκηνὴ τῆς κιβωτοῦ, τὸ παλαί, ἐκ πόλεως ἀρμαθὲμ ἡλί τοῦ ἱερέως, οὗτος ὁ προφήτης εἶπεν περὶ σολομὸν τοῦ υἱοῦ Δαβίδ, ὅτι προσκρούσει τῷ θεῷ, οὗτος ἤλεγξεν καὶ τὸν ἱεροβοάμ. ὅτι ἐὰν βασιλεύσει δόλῳ πορεύσεται μετὰ κύριον. ἶδεν γὰρ ὀπτασίαν, ζεῦγος βόων καταπατοῦν τὸν λαὸν καὶ κατὰ τῶν ἱερέων ἐπιτρέχοντα, καὶ προσεῖπεν τῷ σαλομὼν, ὅτι γυναῖκες αὐτὸν ἐκστήσουσιν ἀπὸ τοῦ κυρίου. καὶ τῷ ἱεροβοὰμ εἶπεν ὅτι διὰ τῶν δύο δαμαλίων σου πρὸς κρούσεις τῷ κυρίῳ καὶ εἰς δουλείας ἔσται τὸ γένος σου. ἀπέθανεν δὲ ἀχίας. καὶ ἐτάφη συνεγγὺς τῆς δρυὸς τῆς οὔσης ἐν σηλώμ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΩΑΜ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΩΑΜ ὁ προφήτης ἐγένετο ἐν Σαμαρία, οὗτος ἐστὶν ὃν ἐπάταξεν ὁ λέων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀπέθανεν. ὅτε ἤλεγξεν τὸν ἱεροβοὰμ ἐπὶ ταῖς χρυσαῖς δαμάλισιν αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν ὅτε κατηράσατο τὴν θύσιν ἱεροβοὰμ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα τοῦ κακῶσαι αὐτόν. καὶ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ ἱεροβοὰμ καὶ μετὰ ταῦτα ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ ψευδοπροφήτου καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ πιεῖν ὕδωρ. καὶ ἐξελθόντα αὐτὸν ἐπάταξεν ὁ λέων καὶ τὴν ὄνον αὐτοῦ οὐκ ἠδίκησεν καὶ ἐτάφη ἐν Βεθὴλ συνεγγὺς τοῦ ψευδοπροφήτου. καὶ ὕστερον ἀποθνήσκων ὁ ψευδοπροφήτης, ὅρκησεν τοῖς ἱερεῦσιν ὅτι μετὰ τοῦ ἰωὰμ προφήτου μεθάψεται, ὅτι ἠπάτησαν αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει δίκας εἰσπραξόμεθα καὶ ἀμφότεροι κεῖνται ἐν ἑνὶ μνημείῳ.

Ο ΤΟΥ

ACHIAE SELONITAE quum uita tum obitus.

ACHIAS uero Selonites è Selom oriundus, ex tribu habebatur Iuda, priſcum ubi contueri illud erat arcæ tabernaculum, ex Armathem, Heli ſacerdotis oppido. Hic eſt ille propheta, qui ſuper Solomone, Dauidis filio loquutus eſt, quod futurus eſſet aliquando dei aduerſarius. Quiꝗ increpauit Hieroboam, quod ſuſcepto olim principatu dolo & fraudulenter foret acturus cũ domino: uiſum nanꝗ ſuis apparuit oculis, Par boum peſſundare populum inꝗ ſacerdotes impetum facere, uidebatur. Cæterum uaticinatus eſt Solomoni, futurũ ut muliebre genus alienaret ipſum à domino. Item ingenue dixit ad Hieroboam: Te par buccularũ auertet olim à domino, & erit in ſeruitutem tua propago. Vitam porrò Achias in mortem commutauit, & haud procul à quercu ea, quæ in Selom exiſtit, poſtremum honorem & monumentũ ſortitus eſt.

IOAM PROPHETAE VITA & mors.

IOam propheta oriundus è Samaria, contuſus in uia à leone, fato eſt functus. Is eſt ille qui Hieroboam, propter aureas, quas erexit iuuencas, corripuit, quiꝗ eiuſdẽ hoſtias ſacrificiumꝗ è medio ſuſtulit & abrogauit. Quum autem ob hoc Hieroboam cum pulſare conaretur, ſublata in prophetam dextera, confeſtim arida eius facta eſt manus. Poſt hæc Ioam prophetæ, falſò propheta impoſuit. Nam quũ eſſe panẽ tum undã potare impulerat, & egredientem peſſum dedit & contudit eum (in quem inciderat) leo, aſinam autem ſuam nulla affecit iniuria. Solo autẽ redditus eſt in Bether iuxta pſeudoprophetam. Quum uero paucis poſt diebus animã pſeudo quoꝗ propheta ageret, iurauit ſacerdotibus quod unà cum Ioam propheta ſepeliri affectaret, eò quod illi uerba dediſſet, & in reſurrectione iuſticia ab unoquoꝗ exigatur. Ita uterꝗ in eodẽ ſunt monumento conditi.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΖΑΡΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΑΖΑΡΙΑΣ ὁ προφήτης οὗτος ἦν ἐκ τῆς σωβαθὰ, οὗτος ἐστὶν ὁ ἀποστρέψας τὴν αἰχμαλωσίαν ἰούδα εἰς ἱερουσαλήμ. διὰ προσευχῶν. πολλά δε προφητεύσας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ κυρίου ἐκοιμήθη ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΗΛΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΗΛΙΑΣ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐκ θεσβῶν ἐκ γῆς ἀράβων ἐκ φυλῆς ἀαρὼν λευίτης, οἰκῶν ἐν γαλαὰδ. ὅτι ἡ θέσβις δῶμα ἦν τοῖς ἱερεῦσιν δεδωμένη. καὶ ὅτε ἔτικεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἴδεν σωβὰκ ὁ πάτηρ αὐτοῦ ὀπτασίαν, ὅτι ἄνδρες λευκοφανεῖς αὐτὸν προσηγόρευον, καὶ ὅτι ἐν πυρὶ αὐτὸν ἐσπαργάνουν, καὶ φλόγα πυρὸς ἐδίδουν αὐτῷ φαγεῖν καὶ ἐλθὼν εἰς ἱερουσαλὴμ ἀνήγγειλεν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ χρηματισμός. μὴ δειλιάσῃς, ἔσται γὰρ ἡ οἴκησις τοῦ παιδίου φῶς. καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις, καὶ κρινεῖ τὸν ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν πυρὶ, οὗτος ἐστὶν ἠλίας. ὁ τὸ πῦρ τρὶς δὴ οὐρανοῦ κατενέγκας. καὶ τὸν ὑετὸν τῇ ἰδίᾳ γλώττῃ βαστάσας, καὶ νεκροὺς ἐγείρας. καὶ εἰς οὐρανὸν ἀναληφθεὶς ἐν λαιλάπι πυρός.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ. καὶ ποῦ κεῖται.

ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν δὴ ἀβελμοὺθ ἐκ τῆς γῆς ῥουβὶμ καὶ ἐπὶ τούτου γέγονεν τεράτιον ὅτι ἡνίκα ἐτέχθη ἐν γαλγάλοις ἡ δάμαλις ἡ χρυσὴ ἡ ἐν σηλὼμ ὀξὺν ἐβόησεν ὥστε ἀκουσθῆναι ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς διὰ τῶν δήλων, ὅτι προφήτης ἐτέχθη σήμερον ὃς καταλύσει τὰ γλυπτὰ καὶ συγκλάσει τὰ χωνευτά.

πολλὰ

AZARIAE PROPHETAE uita & interitus.

AZARIAS propheta domo quidē & genere de Synphata fuit. Is eſt qui precibus ſuis auertit captiuitatem quam Iuda machinabatur in Hieruſalem. Cæterum ſuper aduentu domini uaticinatus eſt haud pauca. Obdormiuit in domino, & in patria ſua humatus eſt.

HELIAE PROPHETAE uita & obitus.

HELIAS propheta ex Thesbis exiſtebat, è continente Arabū, de tribu Aaron Leuita: morabatur autem in Galaad, quoniā Thesbis erant ædes ſacerdotibus conſecratæ, ac deſtinatæ. Quem quū eniteretur parens eius, eiuſmodi Sobac patri uiſio apparuit. Viri niueum quendā præ ſe ferentes habitum, puſionem ſalutabant, matris'que uberibus in ignem auellebant, quin & flammam ignis cibi loco miniſtrabant. Profectus eſt itaqꝫ genitor in Hieruſalem, uiſaqꝫ ad ſacerdotes retulit. Reſpondit aūt illi Chrematiſmus (hoc eſt Oraculum ſiue reſponſor) Caue manifeſtū facias. Erit quippe lumē filij huius domiciliū, ſermoqꝫ eius demonſtratio ac ſententia, & iudicabit Iſraël quū in igne tum romphea. Hic eſt ille Helias qui ter ignem è cœlo deduxit, quiqꝫ imbrē ſua lingua geſtauit, mortuos item ſuſcitauit, & in cœlum denique nimbo, ſeu turbine ignis aſſumptus eſt.

HELISSAEI PROPHETAE uita & interitus.

HELISSAEVS propheta erat ex Abelmuth, de ſolo rubim, quo ſup huiuſmodi cōtigit miraculū: Quod ſimulatqꝫ ſatus eſt in Galgalis, Bos illa aurea in Selom, clamore tam acuto uociferata eſt, ut auribus acciperetur Hieroſolymis. Expoſuit tunc prodigiū ſacerdos. Hæc, inquit, argumēto ſunt, prophetam hodie in lucem eſſe æditū, qui comminuet ſculptilia, & confringet & euertet conflatilia.

Πολλὰ δὲ τέρατα ἐποίησεν ὁ θεὸς διὰ χειρὸς ἐλισσαίου καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν Σαμαρία ἐν Σεβαστόπολει.

Οὗτος ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας, καὶ τὰ ὕδατα ἱεριχῶ ἄτεκνα ὄντα ἤγουν ἁλμυρὰ ἰάσατο εἰπών, τάδε λέγει κύριος ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα. καὶ ἰάθησαν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ νεκροὺς ἤγειρεν. καὶ λεπρὸν ὄντα Νεεμὰν τὸν σύρον ἐκαθέρισεν τῆς λέπρας. καὶ τὸν γιεζῆ τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ λεπρὸν ἐποίησεν. καὶ νεκρὸς ὤν, νεκρὸν ἤγειρεν.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΗΣΑΙΑΣ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ἩΣΑΙΑΣ ὁ προφήτης ἐγένετο μὲν ἐν ἱερουσαλὴμ ἐκ φυλῆς ἰούδα. θνήσκει δὲ ὑπὸ μανασσῆ τοῦ βασιλέως ἰούδα πρισθὸν εἰς δύο καὶ ἐτέθη ὑποκάτω δρυὸς ῥωγήλ. ἐχόμενα τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων ὧν ἀπώλεσεν ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς χώσας αὐτά. ὁ δὲ θεὸς τοῦ Σιλωὰμ διὰ τὸν προφήτην ἐποίησεν ὅτι πρὸ τοῦ θανεῖν ὀλιγορήσας προσηύξατο ποιεῖν ὕδωρ καὶ εὐθέως ἀπεστάλει αὐτῷ ἐξ οὐρανοῦ ζὸν ὕδωρ. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα σηλωὰμ ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένας. καὶ ἐπὶ ἐζεκίου τοῦ βασιλέως πρὸ τοῦ ποιῆσαι αὐτὸν τοὺς λάκκους καὶ τὰς κολυμβήθρας.

Ἐπὶ εὐχῇ τοῦ προφήτου ἠσαΐου, μικρὸν ὕδωρ ἐξελήλυθεν. ὅτι ἦν ὁ λαὸς ἐν συγκλεισμῷ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἵνα μὴ διαφθαρῇ ἡ πόλις ὡς μὴ ἔχουσα ὕδωρ, ἠρώτουν οἱ πολέμιοι πόθι πίνουσιν, οὐ γὰρ εἴδησαν. ἔχοντες γὰρ τὴν πόλιν παρεκαθίζοντο τῷ σηλωὰμ. ὅτε οὖν οἱ ἰουδαῖοι ἤρχοντο ἀντλεῖν, ἐξήρχετο αὐτοῖς ὕδωρ καὶ ὑδρεύοντο. οἱ δὲ ἀλλόφυλοι οὐχ ηὕρισκον. ἔφευγεν γὰρ τὸ ὕδωρ. διὸ καὶ ἕως τῆς σήμερον ἐφνιδίως ἐξέρχεται ἵνα δειχθῇ τὸ μυστήριον. καὶ ἐπεὶ δὴ διὰ τοῦ ἠσαΐου τοῦτο γέγονεν μνήμης χάριν καὶ ὁ λαὸς πλησίον αὐτὸν ἐπιμελῶς ἔθαψαν ἐνδόξως.

Prodígia porrò innumera deus per manum Heliſſæi deſi gnauit. Cæterum carnis debitum ſoluens, in Sebaſtopoli Samariæ ſupremo honore affectus eſt. Vaticinatus eſt au tem de aduentu Chriſti: et aquas in Hiericho ſteriles, quæ amaræ ſunt admodū, medendo dulcorauit, addens: Hæc infit dominus, ſanabo aquas iſtas: confeſtimq; ſanatæ ſunt, in hanc lucem uſq; hodiernam. Quin & exanimatis etiam uitam reſtituit. Leproſum item Neeman Syrum à lepra uindicauit. Giezi contrà puerū eius leproſum reddidit. Et ubi iam efflaſſet animam, extinctum tanquam ab Orco reuocauit.

ESAIAE PROPHETAE uita & interitus.

ESAIAS propheta quidē in Hieruſalem de tribu Iuda ortus eſt, ſub Manaſſe uero rege Iuda ſectus in duas parteis, occubuit. Tumulatus eſt ſub quercu Rogel iuxta tranſitum aquarum, quas olim Ezechias rex obſtruxerat, quum eas undas peruias efficeret. Fontem quippe deus Seloam cauſa prophetæ abſoluit, quod priuſquam moreretur, puſillum precatus eſt, uti undas illic effingere dignaretur. Et confeſtim demiſit illi cœlitus aquam uiuentem, unde ſortitus eſt locus ille appellationem Siloam, quod, ſi quis interpretetur, ſonat demiſſum. Sub Ezechia quoque rege, antequam ſtagnum piſcinasq; fabricaſſet, precibus Eſaiæ effectum, ut exigua limpha ſcaturiret, quod populus in obſidione hoſtium teneretur, & ne ipſa periret undis deſtituta ciuitas. Milites igitur perſcrutabantur undique ubi nam ſedare ſitim daretur, ignorabant etenim. Vrbe quippe iam potiti, obſedebant Seloam: quandocunq; itaque indigetes Iudæi aquatum uenerant, ſcaturiebat eis unda & aquabant: exterarum uero nationū homines reperire neſciebant, latex nanque aufugiebat. Eóque ad hodiernum uſq; diem eructatur clanculū, quo ſignificet myſterium. Cæterū quandoquidē Eſaiæ prophetæ iſtuc acceptum referūt, in perennē eius rei memoriā, populus accurate prophetā iſtic ſolo reddidit cū gloria, & honorifice,

ἵνα διὰ τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἕως τέλους ἔχουσι τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὕδατος καὶ χρισμὸς γὰρ ἐδόθ᾽ αὐτοῖς περὶ αὐτοῦ ἔστιν δὲ ὁ τάφος ἡσαΐου τοῦ προφήτου ἐχόμενος τοῦ τάφου τῶν βασιλέων ὀπίσω τοῦ τάφου τῶν ἱερέων. ἐπὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς νότον Σαλομῶν γὰρ οἰκοδαμῶν ἱερουσαλὴμ ἐποίησα τάφους τῶν βασιλέων τοῦ Δαβὶδ διαγράψαντος αὐτούς.

Ἔστιν δὲ κατὰ ἀνατολὰς τῆς σιὼν ἥ τις ἔχει εἴσοδον ἀπὸ γαβαὼθ. μήκωθεν τῆς πόλεως σταδίους κ. καὶ ἐποίησεν σκαλιὰν συνθέτην ἀνυπονόητον, καὶ ἔστιν ἕως σήμερον τῆς πολλοῖς ἀγνοουμένη.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ ὁ προφήτης ἦν ἐξ ἀναθὼθ καὶ ἐν τάφνας αἰγύπτου λιθοβολιθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐτελεύτησεν.

Κεῖται δὲ ἐν τόπῳ τῆς οἰκήσεως φαραὼ ὅτι οἱ αἰγύπτιοι ἐδόξασαν αὐτὸν εὐεργετηθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀσπίδες γὰρ, καὶ τῶν ὑδάτων οἱ θῆρες οὓς καλοῦσιν οἱ αἰγύπτιοι νεφὼθ. ἕλληνες τοὺς κροκοδείλους ἦσαν αὐτοὺς θανατοῦντες καὶ εὐξαμένου τοῦ προφήτου ἱερεμίου ἐκολύθ᾽ ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, ὁ θυμὸς τῶν ἀσπίδων καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὁσαύτως τὸ ἔνεδρον τῶν θηρίων, καὶ ὅσοι εἰσὶν πιστοὶ ἕως σήμερον εὔχονται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

Aliâs κοςκουκλους

Καὶ λαμβάνοντες τοῦ χοὸς δόγμα ἀσπίδων θεραπεύουσιν καὶ αὐτὰ δὲ τὰ θηρία τοῦ ὕδατος φυγαδεύουσιν, οὗτος ὁ προφήτης σημεῖον ἔδωκεν τοῖς αἰγυπτίοις ἱερεῦσιν λέγων. ὅτι δεῖ συσθῆναι πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῶν καὶ συμπεσεῖν τὰ χειροποίητα πάντα ὅταν ἐπιβῇ ἐν αἰγύπτῳ παρθένος λοχεύουσαν σὺν βρέφει θεοειδὴς παρ᾽ καὶ ἐγένετο αὐτοῦς.

Οὗτος ὁ προφήτης πρὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ ναοῦ ἥρπασεν τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πάντα. καὶ ἐποίησεν αὐτὰ καταποθῆναι

ut per eiuſdem interceſſiones in conſummationē uſque ſeculi, aquæ eiuſmodi fructus impetretur, cui ſcilicet uſum referebant acceptum. Extat autem monumentum Eſaiæ finitimum ſepulturæ principum, poſt ſepulchra ſacerdotum, uerſus Nothum partemq; Meridionalem. Solomon enim Hieroſolymam conſtruens, regum excitauit Mauſolea, pro ut illa Dauid deſcripſerat. Exiſtit autē Orientem uerſus Sion, quæ introitum à Gabaoth poſſidet, quæq; ab oppido uiginti diſtat ſtadijs. Foueā præterea fecit illheic incomprehenſibilem, magnæ etiamdum parti mortalium incompertam.

HIEREMIAE PROPHETAE uita & interitus.

HIEREMIAS propheta Anathothides apud Taphnas in Aegypto à plebe lapidibus obrutus occubuit. Iacet uero in eo loco ſepultus, quo dudū Pharao rex habitauerat: quoniā Aegyptij poſtea magna eum religione colebāt, ubi pluribus ſe officijs ab illo adiuuari cognouerūt. Aſpides enim & undarum beluæ (quas Nephod appellitant Aegyptij, Græci uero τοὺς κροκοδίλους) eos interimentes poſtulationis Hieremiæ beneficio ex illis finibus ſunt profligati, nec tam aſpidum furor quàm ex flumine ratione pari beſtiarum inſidiæ. Quiq; uel hodie adhuc fideles cōperiuntur, eodem in loco ſupplicare conſuerūt, & ſumpto puluere morſiūculis aſpidū medenē: feræ quoq; aquatiles hinc fugā dedere. Idem propheta ſacerdotibus Aegypti notā exhibuit dicens: Oportere olim cuncta eorū ſimulacra concidere, Simul undiq; manufacta præcipitari, ubi Aegyptū aſcendet cum ſuo infante uirgo enixa, deo equidem perquā amœna, id quod tandem uſu uenit illis. Hic eſt ille propheta qui ante mutationem templi arculam apprehendit, quæ'que fuere in ea ſingula, & curauit ea ab-

ταποθῆναι ἐν πέτρᾳ καὶ εἴπερ τοῖς ἱερεῦσι τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις παρεστῶσιν. ἀπεδήμησεν κύριος ἐκ σινὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ πάλιν ἐλεύσεται ἐν δυνάμει ἁγίᾳ καὶ τοῦτο σημεῖον ἔσται τῆς αὐτοῦ παρουσίας, ὅτε ξύλον πάντα τὰ ἔθνη προσκυνοῦσιν, εἴπερ δὲ αὐτοῖς, ὅτι τὴν κιβωτὸν ταυτὸν οὐδεὶς ἀναπτύξει.

Ἐκ ἱερέων ἢ προφητῶν εἰ μὴ Μωσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ τὰς ἐν αὐτῇ πλάκας, οὐδεὶς ἀναπλώσῃ εἰ μὴ ἀαρὼν καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει. πρῶτον ἡ κιβωτὸς ἀναστήσεται, καὶ ἐξελεύσεται ἐκ τῆς πέτρας καὶ τεθήσεται ἐν τῷ ὄρει σινὰ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι πρὸς αὐτὴν συναχθήσονται ἐκεῖ ἐκδεχόμενοι τὸν κύριον. καὶ τὸν ἐχθρὸν φεύγοντες ἀνελεῖν αὐτοὺς θέλοντα. καὶ ἐσφράγισεν τὴν πέτραν ἐν τῷ δακτύλῳ τὸ ὄνομα κυρίου.

Καὶ γέγονεν ὁ τύπος ὡς γλυφὴ σιδήρου καὶ νεφέλη. ἐσκέπασεν τὴν πέτραν καὶ οὐδεὶς νοεῖ τὸν τόπον ἐκεῖνον. ἀλλ' οὔτε ἀναγνῶναι τὸ ὄνομα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἔστιν ἡ πέτρα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου ἡ κιβωτὸς πρῶτον γέγονε μεταξὺ τῶν ὀρέων ἐν οἷς κεῖνται Μωσῆς καὶ ἀαρὼν ἐνδὲ ταῖς νυξὶν νεφέλη ὡς πῦρ γίνεται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, κατὰ τὸν τύπον τῶν ἀρχαίων ὅτι οὐ μὴ παύσεται ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΕΖΕΚΙΗΛ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐκ γῆς σαρηρὰ ἐκ τῶν ἱερέων τῶν ἀρχιερέων λευίτης, ἀπέθανεν δὲ ἐν τῇ γῇ τῶν χαλδαίων ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας. πολλὰ προφητεύσας περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας προφήτευσεν, ἀπέκτανεν δὲ αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοῦ λαοῦ ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι. ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ εἰδώλων σεβάσμασι καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀγρῷ μαοῦρ. ἐν τῷ τάφῳ σὴμ καὶ ἀρφαξὰδ πατέρων Ἀβραὰμ

καὶ

ſorberi in ſaxum. Et loquutus eſt ſacerdotibus plebis, & quicunq; aderant, maioribus: Profectus dominus è Sina in cœlos, ſed reuertetur in maieſtate & uirtute diuina. Et hoc aduentus ipſius indicium erit, Quando gentes uniuerſæ ligno ſupplicabunt. Addidit præterea, Arcam hanc nec quiſquam reſerabit unquã, neq; ſacerdotum neq; prophetarum, excepto Moſe electo dei. Tabulas quas continet ipſa, nullus explicabit, præter Aaron. Cæterum in reſurrectione primum arca reſurget, & prodibit è ſaxo, inq; Sina monte locabitur, & omnes ſancti ad eam confluent, ut illheic ſuſcipiant dominum, & fugent inimicum ſeu aduerſarium, qui perdere illos affectabat. Tunc ſaxum ſigillauit digito, inſcribens nomen domini, & factus eſt typus inſtar ſculpturæ ferri, & nubes petram cooperuit, & eum ſanè locum uix quiſquam nouerit. Quin ne nomen quidẽ uſq; in hunc diem & uſq; in cõſummationem ſeculi datur legere. Lapis deinceps ille habetur in ſolitudine, ubi primitus fabricata eſt arca, in medio montium in quibus iacent Moſes & Aaron ſepulti, in noctibus porrò nubecula nitet modo ignis eodem loci. Pro typo qui erat ab initio, quoniam minime gentium ceſſabit maieſtas dei à lege eius.

EZECHIELIS PROPHETAE uita & interitus.

Ezechiel propheta è terra Sarera de filijs Pontificum genus duxiſſe aſſeritur. Fato functus eſt tempore captiuitatis in regione Chaldæorũ. Plurima ille ſup. reuerſione populi ꝓphetauit, deq; reditu filiorũ Iſraël, nec nõ & de aduentu domini. Occidit autẽ illum dux populi, quũ unà ſecum incola foret in Babylone, ſugillatus ab eo de cultibus idolorũ. Quare in agro Maur funerauerũt eũ in monumento Sem & Arphaxad progenitorũ Abrahæ.

καὶ ἔστιν ὁ τάφος ἕως σήμερον σπήλαιον διπλοῦν καὶ γὰρ ἀβραὰμ ἐν χεβρῶν. πρὸς τὴν ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐποίησεν τὸν τάφον σάρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. διπλοῦν λέγεται. ὅτι ὀρυκτόν ἐστι καὶ ἀπόκρυφον τὸ ἐπιπέδιον καὶ ὑπερῷον ἐστὶν ἐπὶ γῆς ἐν πέτρᾳ κρεμάμενον. Οὗτος οὖν ὁ προφήτης τέρας ἔδωκεν τῷ λαῷ ὥστε προσέχειν τῷ ποταμῷ χοβὰρ, ὅτι ὅταν ἐκλείπῃ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐλπίζειν τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώσεως εἰς πέρας τῆς γῆς καὶ ὅταν πλημμυρίσῃ αὐτοῦ τὸ ὕδωρ. τὴν εἰς ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδον αὐτῶν σημαίνει ὃ καὶ γέγονεν. καὶ γὰρ εἰς γῆν τῶν ἀσυρίων κεῖται ὁ ὅσιος. καὶ πολλοὶ πρὸς τὸν τάφον αὐτοῦ συνεστρέφοντο, ἐπὶ προσευχὴν καὶ ἱκεσίαν. καὶ ποτὲ πλήθει τῶν ἰουδαίων συνελθόντων ἐκεῖ ἐπὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ δεδιότες οἱ χαλδαῖοι μὴ ἀντάρωσι ἔμελλον δὲ ἀπελθεῖν αὐτῶν καὶ ἀναιρεῖν αὐτούς ἐποίησεν δὲ ὁ προφήτης στῆναι τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ. ἵνα ἐκφύγωσι οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς τὸ πέραν γινόμενοι. οἱ δὲ τολμήσαντες τὸν λαὸν ἐπιδιῶξαι ὀπίσω αὐτῶν, κατεποντίσθησαν.

Οὗτος ὁ προφήτης διὰ προσευχῆς αὐτομάτου αὐτοῖς, δαψιλῆ τροφὴν ἰχθύων παρέσχετο. ὅτι λιμῷ διεφθείροντο, καὶ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων διεξάφηκας. καὶ πολλοῖς ἐκλείπουσι ζωὴν ἐλθεῖν ἐκ θεοῦ παρεκάλεσεν. οὗτος ὁ προφήτης, ἀπολλυμένου τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προέστη τοῖς ἡγουμένοις αὐτῶν καὶ παρηνώχλησεν αὐτοὺς διὰ τεράτων καὶ φοβηθέντες ἐπαύσαντο οἱ πολέμιοι. τότε ἔλεγεν τῷ λαῷ ὁ ἰεζεκιήλ. ὅτι διαπεφωνήκαμεν ἀπώλετο ἡ ἐλπὶς ἡμῶν. καὶ ἐν τέρασι τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν ἐποίησεν αὐτούς. ὅτι ἐστὶν ἐλπὶς τῷ ἰσραὴλ καὶ ὧδε καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. οὗτος ἐκεῖ ὢν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων. ἐρμήνυσεν τῷ λαῷ πάντα τὰ ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ ναῷ γινόμενα. οὗτος ὁ προφήτης ἡρπάγη ἐκ τῆς χώρας τῶν χαλδαίων καὶ ἠνέχθη εἰς ἱερουσαλὴμ εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπίστων. οὗτος ὁ ἰεζεκιὴλ εἶδεν κατὰ τὸν μωσῆν τὸν τύπον τοῦ ναοῦ κυρίου. τὸ τύχος τε πλατὺ καθ' ὡς εἶπεν καὶ ὁ δανιὴλ ὅτι κτισθήσεται. οὗτος ἐν βαβυλῶνι ἔκρινεν τὴν φυλὴν δὰν καὶ γὰδ

ὅτι

Et ſepultura iſthæc ad noſtra uſque tempora ſpecus eſt du plex. Etenim Abrahā excitauit ad huius inſtar, Saræ coniugis ſuæ monumentū in Chebron. Quod quia defoſſum ſit atq; latens duplex perhibetur è planicie & in terra tabulatum petráq; ſuſpenſum. Iſte quidē propheta populo obiecit prodigium, quum precatus eſſet ad amnem Chobar. Quod uidelicet quū deficerēt undæ fluminis eius, falcem deſolationis ſperare deberent in finibus terræ, & quando exundaret fluuius ille, id ſignum eſſe reditus in Hieruſalem, & contigit illud. Etenim in terra Spyriorū uir pius ille ſepultus iacet. Multiq; ad monumentum eius confluunt ad precationem & obſequium. Sanè quando tanta eò frequentia unà ad monumentum eius conueniunt, formidant Chaldæi ac metuunt ne illum auferant, quapropter egredientē comitantur & deducunt. Effecit uero propheta cōſiſtere hic fluminis undas, quo terga darent filij Iſraël trans ripam. Cæterum Chaldæorum aliquot audaciores populum ponè perſequi tentabant, qui quidem ad unum omnes ſubmerſi ſunt. Iſte quoq; propheta ſpontinis orationibus filijs Iſraël uberrimum piſcium impetrauit commeatum, ut qui inedia tantum non periſſent, piſcium eſu reficerentur. Plurimis etiam illorum qui aura uitali iam ueſci deſierant, uitam recuperauit. Is eſt quoq; uates ille qui plebe iam depreſſa ac peſſundata ab hoſtibus, ſtetit contra faciem ducum illorum, & confundebat eos portentis & miraculis, ita ut milites territi manum tollerent de tabula. Tunc populo ſuo Ezechiel dixit: propterea quod parū conuenit inter uos, ſpes ueſtra interijt. Nunc in prodigijs per oſſa mortuorum fecit illos, quoniā eſt ſpes Iſraël quū præſente, tum ætate futura. Hic eſt inquam propheta qui quanq; eſſet in regione Chaldæorum, pleraq; tamē populo, quæcūq; in Hieroſolymis inq; templo fiebāt, aperuit. Iſte q̄q; propheta eduxit eos è finibus Chaldæorū, & reduxit in Hieruſalē ad redargutionē impiorū et infideliū. Hic Ezechiel per Moſen cōtemplatus eſt ſitū tēpli, murumq; eius ſpacioſum, prout locutus eſt etiā Daniel uti olim conderetur. Hic in Babylone iudicauit tribum Dan & Gad,

ὅτι ἠσέβουν πρὸς τὸν κύριον. διώκοντες τοὺς εἰς τὸν νόμον πιστεύοντας καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς τέρας μέγα. ὅτι οἱ ὄφεις ἀνήλισκον τὰ βρέφη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν προέλεγεν. ὅτι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς ἱερουσαλὴμ ἀλλ' ἐν μηδίᾳ ἔσονται ἕως συντελείας πλάνης αὐτῶν, ἐξ αὐτῶν γὰρ ἦν ὁ ἀνελὼν αὐτόν. ἀντέκειτο γὰρ αὐτῷ, ἕως ἡμέρας τελευτῆς αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΔΑΝΙΗΛ ὁ προφήτης οὗτος μὲν ἦν ἐκ φυλῆς ἰούδα. γένους τῶν ἐξόχων τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας. ἀλλ' ἔτι νήπιος ὢν ἤχθη εἰς βαβυλῶνα ἐκ τῆς ἰουδαίας. ἐγεννήθη δὲ ἐν βεθεβερῶ τῇ ἀνωτέρᾳ πλησίον ἱερουσαλήμ.

Καὶ ἦν ἀνὴρ σώφρων. ὥστε δοκεῖν τοὺς ἰουδαίους εἶναι αὐτὸν σπάδοντα. πολλὰ ἐπένθησεν οὗτος τὴν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν νηστείαις ἴσχυσεν ἀπὸ πάσης τροφῆς ἐπιθυμητῆς.

Καὶ ἦν ἀνὴρ ξηρότατος τῇ ἰδέᾳ ἀλλ' ὡραῖος ἐν χάριτι θεοῦ. πολλὰ δὲ ηὔξατο οὗτος περὶ τοῦ ναβουχοδονόσορ ὅτε ἐγένετο θηρίον καὶ κτῆνος, ἵνα μὴ ἀπόληται. ἦν γὰρ τὰ ἐν πρόσθεν αὐτοῦ ὡς βοὸς σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ σὺν τοῖς ὀπισθίοις ὡς λέων, ταῦτα γὰρ ἔχουσιν οἱ δυνάσται ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν. τὸ ὡς βοῦς ἀπὸ ζυγοῦ γινόμενοι τοῦ βελίαρ διὰ τῆς φιληδονίας ἐπὶ τέλει θῆρες γινόμενοι ἁρπάζοντες ὀλοθρεύοντες πατάσσοντες. ἔγνω οὖν ὁ ἅγιος οὗτος ὅτι ὡς βοῦς ἤσθιεν χόρτον καὶ ἐγίνετο αὐτῷ ἀνανθρωπίνης φύσεως τρόφημα. διὰ τοῦτο ὁ ναβουχοδονόσορ μετὰ τὴν πέμψιν τῆς μάστιγος αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ ἀνθρωπίνῃ γενόμενος ἔκλαιεν καὶ ἠξίου τὸν θεὸν πᾶσαν ἡμέραν καὶ νυκτὸς τεσσαρακοντάκις δεόμενος τοῦ θεοῦ βεημὸν, ὁ ἐστὶν τοῦ θεοῦ ἰσραήλ. ἐπεγίνετο γὰρ αὐτῷ πνεῦμα σατᾶν. καὶ ἐλάνθανεν αὐτὸν ὅτι γέγονεν ἄνθρωπος. καὶ γλῶσσα αὐτοῦ ἐδεσμεύετο λαλεῖν καὶ

φωνῇ

quod impie egiſſent aduerſus dominum, perſequendo eos qui legi fidem ſuam aſtrinxerant. Obtulit autem illis inſigne prodigium ſiue oſtentum: quoniam angues deuorauerunt infantes eorum, & omnia iumenta ipſorum. Prædixitq; quod culpa eorum nequeat populus regredi Hieroſolymam. Quin in Media permaneret quoad reſipiſcerent, & in uiam, quod aiunt, redirent. Erat ſanè unus illorum qui eum interemit, oppoſitum enim erat illi, uſque in diem obitus ſui.

VITA ET OBITVS Danielis prophetæ.

DANIEL propheta è tribu quidē fuerat Iuda, genere patritius, optimatum'ue regiæ adminiſtrationis filius, adhuc admodum infans puſio è Iudæa in Babylona perductus eſt. Prognatus autem in Bethebero ſuperiore non porrò ab Hieroſolymis. Et ea ſemper fuit uir ille modeſtia ac probitate, ut eunuchū putarent eum eſſe Iudæi. Magno mœrore eiulauit urbem Hieroſolymam, ita porrò à cunabulis Genio nihil indulſit, ut ab omne genus cu pedijs facile temperarit. Vir idea quidem, ſiue aſpectu ari diſſimus, atqui in fauore domini perquàm ſpecioſus. Plurimas fudit preces pro rege Nabuchodonoſor, quum factus eſſet brutum ac pecus ſiue iumentum, quo non perde retur. Præferebat enim anteriore parte, pariter & capite bouem, pedibus uero & poſterioribus leonem. His quippe optimates eorū pleriq; omnes in iuuentute ſunt prædi ti, ut inſtar bouis de iugo naſcantur Beliar uoluptatis deſideriorum gratia. Deinde beſtiæ tandem fiunt, nempe prædones, uaſtatores, percuſſores. Cognouit itaque Daniel uir ſanctus, quod (more bouis) fœno ueſcereť, & deſtinatus eſt illi inhumanæ naturæ cibus. Quocirca Nabuchodonoſor à flagello ſibi hoc miſſo, retinens etiamdum in corde ſuo humanū ſenſum, ingenti luctu perculſus eiulauit. Supplicabatq; deo dieſq; nocteſq; quadragies, implorans Beemon, quod eſt, deum Iſraël, præſtò nanque erat illi ſpiritus Satan, & celabat eum quod natus fuerat homo. Linguaq; eius ligata hæſerat, ne uerba faceret, &

φωνὴ θηρίου ἐδίδετο αὐτοῦ. ἐγίγνοντο ὡς κρέας ἀπὸ τοῦ κλαίειν καὶ πολλοὶ δυνάσται καὶ πολῖται ἐξιόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐθεώρουν αὐτόν. Δανιὴλ δὲ μόνος οὐκ ἠθέλησεν ἰδεῖν αὐτὸν ὅτι πάντα τὸν χρόνον τῆς ἀλλοιώσεως αὐτοῦ ἐν ταῖς προσευχαῖς ἦν περὶ αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν ὅτι πάλιν ἄνθρωπος γενήσεται καὶ κρατήσει τῆς βασιλείας. αὐτοῦ, καὶ ἠπίστουν αὐτῷ.

τὰ ἑπτὰ ἔτη ἃ εἶπεν αὐτῷ δανιὴλ ἑπτὰ καιροὺς ἐποίησεν γενέσθαι ἑπτὰ μῆνας δεόμενος περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ καιρῶν ἐπελέσθη ἐπ' αὐτόν. ὅτι ἀπεκατέστησεν ἑπτὰ μεσίτας ἓξ οὖν ἔτη καὶ ἓξ μῆνας ὑπέπιπτεν κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ ἐξομολογεῖτο τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἄφεσιν τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἀπέδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς τὴν βασιλίαν. καὶ ὅτε κρέα ἔφαγεν οὔτε οἶνον ἔπιεν. ἐξομολογούμενος τῷ θεῷ. ὅτι δανιὴλ αὐτῷ προέταξεν ἐν ὀσπρίοις ἢ χόρτοις ἢ βρεκτοῖς ἐξιλεώσασθαι τὸν κύριον διὰ τοῦτο, καὶ ὁ ναβουχωδόνοσωρ ἐκάλεσεν τὸν δανιὴλ βαλτάσαρ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἠθέλησεν αὐτὸν συγκληρονόμον ἀποκαστῆσαι τῶν τέκνων αὐτοῦ ἀλλ' ὁ ὅσιος εἶπεν. ἱλεώς μοι, ἀφεῖναι κληρονομίας πατρῴων μου καὶ προσκολληθῆναι κληρονομίᾳ ἀπεριτμήτων. καὶ ἐν τοῖς βασιλεῦσι δὲ περσῶν πολλὰ ἐποίησε πράξια ὅσα οὐκ ἐγράψαμεν ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ. εἰσὶν δὲ γεγραμμένα ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ δανιήλ.

οὗτος ὁ προφήτης ἔδωκεν τέρας, ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσιν βαβυλῶνος λέγων ὅτι ὅταν ἴδητε καπνιζόμενον τὸ ἐκ βορρᾶ ὄρος ἥξει τὸ τέλος βαβυλῶνος. ὅταν δὲ ἴδητε αὐτὸ ὡς ἐν πυρὶ καιόμενον ἥξει τὸ τέλος πάσης τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἐν τῷ νότῳ ὄρος ῥεύσει ὕδατα ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ οἰκοδομηθήσεται ἱερουσαλὴμ πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος ὥσπερ καὶ ἐγένετο διὰ ἰησοῦ ἀρχιερέως καὶ ζοροβάβελ τοῦ υἱοῦ σαλαθιήλ.

ἐὰν

uox bruti dedicata eſt ei. Et reddita ſunt perinde ac caro à continuo eiulatu: pleriq; uero ſummi magiſtratus ſimul & ciues uiſum eum urbem egrediebantur. Solus Daniel illum uiſere detrectabat. Proinde ubi Nabuchodonoſor transformatus eſt, aſſidue precationibus uacabat nomine eius, Dixitq; fore ut iterū hominis formā indueret, principatusque ſui gubernacula reſumat. Neque quiſquam Danielo fidem habere ambigebat. Septem porrò annos quæ illi ſeptem tempora Daniel prædixit, ſupplicationibus ipſe ſuis ſuper eo ad dominū in totidem menſes commutauit. Myſterium certe ſeptem temporum ſuper illo conſummatū eſt, quod mediator ſeptem reſtituit. Sex itaque annos & totidem menſes ſupplex precatus eſt dominum deum, & confeſſus eſt impietatem ſuam, & à remiſſione ſceleris ſui, principatum ille deus reſtituit. Ex eo igitur tempore neque carnibus ueſci, neque temeto potari unquam uoluit, confitens uſque deo, eo quod Daniel ſibi mandauit, in leguminibus uiridibusue aut irriguis dominum poſſe propitiari. Proinde Nabuchodonoſor indidit prophetæ appellationem Baltaſar, iuxta nomenclaturam unigeniti filij ſui. Volebat ad hæc Danielem cohæredē cōſtituere pignoribus ſuis. At prius ille uir inquit, Arbitrare me maiorum hæreditatem repudiare, & non circunciſorum hæreditati adherere. Deſignauit complura præterea inter reges Perſarum miracula, quæ hoccine quidē uolumine annotata nō ſunt. Cæterum in libro Danielis prodita ſcriptis comperiuntur. Ille propheta in celſis montibus Babylonis monſtrum annunciauit & exhibuit, dicens: Vbi cernetis montem ex parte Boreæ fumo denigratum, pro foribus Babylonis terminus imminebit. Quando uero iſthunc flagrantē igne uidebitis, aderit totius orbis terrarū finis. Sed quum ad meridiē mons aquas propellet, remeabit populus in patrium ſolum. Et condetur Hieruſalem latè campoque capaciori, perinde atque factum eſt etiam per Ieſum pontificem pariter & Zorobabel natum Salathiel.

ἐὰν δὲ αἷμα ῥεύσῃ τὸ ὄρος. φόνος ἐστὶν τοῦ Βελίας ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἦρξε δὲ κύριος ἐπὶ γῆς ἐν ἀνθρωπίσασι. Ἐκεῖ οὖν ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος Δανιὴλ ἐν Βαβυλῶνι ἐν εἰρήνῃ. καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ βασιλικῷ ἐνδόξως.

καὶ ἔστιν ὁ τάφος αὐτοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας πᾶσιν γινωστότατος ἐν Βαβυλῶνι.

Ὁ ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΩΣΙΕ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται·

Ωσιε ὁ προφήτης υἱεὺς Βεηρί, οὗτος ἐγεννήθη ἐν Βελωμὼθ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ. οὗτος ἔδωκεν τέρας ἥξειν τὸν κύριον ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς παρουσίας αὐτοῦ ὅταν ἡ δρῦς ἡ ἐν Σηλὼμ μερισθῇ ἀφ᾽ ἑαυτῆς εἰς δώδεκα μέρη καὶ γένονται δρύες δώδεκα, οὕτως καὶ ἐγένετο.

Πολλὰ δὲ προφητεύσεν περὶ τῆς πορνείας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΜΩΣ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

Αμως δὲ ὁ προφήτης οὗτος ἐγεννήθ᾽ ἐν Θεκουὲ ἐν γῇ Ζαβουλῶν. οὐκ ἔστιν δὲ πατὴρ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου, Ἀμασίας δὲ ὁ ἱερεὺς Βεθὴλ συχνῶς αὐτοῦ τυμπανώσεν ἐνέδρα αὐτὸν ἐλοιδώρει. εἰς τέλος δὲ ἀνεῖλεν αὐτὸν ὁ υἱὸς Ἀμασίου, ἐν ῥοπάλῳ πλήξας αὐτὸν κατὰ τοῦ κροτάφου. ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν περὶ τῆς ἐνέδρας τῶν δύο δαμαλίων τῶν χρυσῶν.

καὶ ἔτι ἐμπνέων ἦλθ᾽ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἐτάφη ἐκεῖ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

Quod ſi deniq; mons iſte cruentus ſanguine manat, ſtragem portendit ipſius Beliar in uniuerſo terrarum orbe. Aderit autem dominus humana natura indutus. Tunc igitur Babylone ex hac uita diſceſſit Daniel uir ſanctus in pace. Et humatus eſt honoribus magnis, in auguſta cauerna. Extat monumentum ipſius uſq; ad hoc ſeculum noſtrũ lippis & tonſoribus notum in Babylone.

OSEE PROPHETAE uita & interitus.

OSEE Propheta filius Beeri, in Belomoth de progenie ſapia tribu'ue Iſachar progenitus, ſignũ dedit et prodigium, Dominum ſcilicet uenturum cœlitus in terram: cæterum hanc fore notam ſeu coniecturã aduentus eius, Si quercus illa in Selom findatur à ſeipſa in portiones bis ſenas, & fierent totidem quercus: & accidit ita. Cæterum de fornicatione & ſtupro gentis ſuæ uaticinatus eſt haud parum. Vitam quum poſuiſſet in pace, propria terra humatus eſt.

AMOS PROPHETAE uita & obitus

AMOS porrò propheta è Thecue de terra Zabulon oriundus, parens fuit Eſaiæ prophetæ. Ab Amaſia autem ſacerdote Bethel iugiter uapulans, inſidijs & conuicijs notatus eſt. Poſtremo uero filius Amaſiæ eum clauo ſeu fuſte feriendo ſecundũ tempora, occidit, quod ipſum ſuper inſidijs duarum buccularum ex auro, ſuggillaſſet. Cæterũ adhuc ſpirans in patriam terram profectus, & inibi fato functus, cum maioribus ſuis unà ſepultus eſt.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΜΙΧΑΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΜΙΧΑΙΑΣ ὁ προφήτης, οὗτος ἐγεννήθη ἐν μαραθὶ ἐκ φυλῆς ἐφραίμ. πολλὰ ἐποίησεν οὗτος τῷ ἀχαὰβ βασιλεῖ ἰούδα. ὑπὸ δὲ ἰωρὰμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀναιρεῖται κρημνοθεὶς, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀσεβείαις αὐτοῦ καὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν.

καὶ θανὼν ἐτάφη, ἐν μωραθὶ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ μονότατος. σύνεγγυς τοῦ πολυανδρίου καὶ ἔστιν ὁ τάφος αὐτοῦ εὔγνωστος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΩΗΛ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΩΗΛ δὲ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν τῆς ἀγροῦ βηθὼμ ἐκ τῆς γῆς ῥουβίμ. πολλὰ δὲ προεφήτευσεν περὶ ἱερουσαλήμ, καὶ τέλεος ἐθνῶν ὁρῶν δὲ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐνδόξως.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΒΔΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ. καὶ ποῦ κεῖται.

ΑΒΔΙΟΥ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐκ τῆς συχὲμ τῆς ἀγροῦ βηθθαχάμας. οὗτος ἐστὶν ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος οὗ ἐφείσατο ἠλίας ὁ θεσβίτης καὶ κατέβη. καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέας μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολειπὼν τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ τάξιν. προσκολλήθη τῷ προφήτῃ ἠλίᾳ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ μαθητὴς καὶ πολλὰ ὑπομείνας δι' αὐτὸν παρεσώζετο. καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ βηθθαχάμας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΩΝΑΣ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΩΝΑΣ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐκ γῆς καριαθμαοὺμ πλησίον ἀζώτου. πόλιν ἑλλήνων κατὰ θάλασσας.

ἦν τό

MICHEAE PROPHETAE
uita & interitus.

MICHAEAS Marathides, propheta de tribu Ephrã oriundus. Quum plurima deſignaſſet τῷ Achaab regi Iuda, ab eiuſdem filio, cui nomen Ioam, præcipitatus, occubuit: eo quod de iniquitatibus ſuis, progenitorumq́; ſuorum, quas perpetrauerant, redarguiſſet. Is mortis carcere liberatus, in Marathi ꝓpria terra deſolatus ac ſolitarius ſarcophagum ſortitus eſt, iuxta Polyandrũ. Eſt quidem monumentum ipſius uſq; ad hodiernum tempus nobiliſſimum.

IOHELIS PROPHETAE
uita & interitus.

IOHEL porrò propheta ex agro Bethor, de terra Rubim oriundus, permulta quoq; ſuper Hieruſalem prophetauit, & de conſummatione gentium. Hic quoq; animam ebulliịt ac deſijt uiuere. Eſtq; cum honore & gloria humatus in Bethor.

ABDIV PROPHETAE
uita & obitus

ABDIV propheta oriundus erat ex Sichen, agroq; Leththachamar. Hic eſt uates iſte, qui ter ſemicenturionẽ egit, cuiq; pepercit Helias Thesbites. Deſcendit ut conueniret regem: poſthæc uero regiæ ordinationis deſertor, adhæſit diuinatori Heliæ, & factus eſt diſcipulus eius, cuius gratia plurima ſuſtinens, ſeruatus eſt. Suum autem diem obiens ille, in agro Beththachamar cum patribus ſuis capulum obtinuit.

IONAE PROPHETAE
uita & interitus.

IONAS propheta, patria fuit ex terra Cariathamaum haud porrò ab Azoto urbe Græcorum mari uicina,

Ἦν τότε ἠλίας ὁ προφήτης ἐλέγχων τὸν ἀχαὰβ βασιλέα σαμαρείας καὶ καλέσας λιμὸν μεγαλὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐτρέφετο ἐκ τῶν κοράκων, καὶ ἔπινεν ὕδωρ ἐκ τοῦ χειμάῤῥου καὶ ὅτι ἐξηράνθη ὁ χείμαῤῥος ἐπείνασεν, καὶ ἦλθ' εἰς σαρεφθὰ τῆς σιδωνείας πρὸς γυναῖκα χήραν πενιχρὰν ἥ τε ἦν μήτηρ τοῦ ἰωνᾶ καὶ εἰσῆλθ' εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὡς προσέταξεν αὐτῇ, καὶ ἔφαγεν καὶ εὐλόγησεν αὐτὴν σίτῳ καὶ ἐλαίῳ. καὶ ἔμεινεν μετ' αὐτῆς οὐ γὰρ ἐδύνατο μεῖναι μετὰ ἀπεριτμήων. Καὶ θανόντα τὸν υἱὸν αὐτῆς ἰωνᾶν ἀνέστησεν ὁ θεὸς δὲ τοῦ ἠλία καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν ζῶντα τῇ μητέρι αὐτοῦ διὰ τὴν φιλοξενίαν. Καὶ γενόμενος ἡλικίας ὁ ἰωνᾶς ἀπεστάλθ' εἰς νινευὶ πρὸς τοὺς ἀσυρίους καὶ ἐζήτησεν ἰωνᾶς ἀποδράσαι κύριον καὶ κατέποθ'. ὑπὸ τοῦ κήτους πορευθῆναι, βουλόμενος εἰς θαρσεῖς, ἐξελθὼν δὲ ἐκ τοῦ κήτους ἐκήρυξεν τὴν πόλιν νινευΐ. καὶ μετανοήσας οἱ νινηυῖται τῷ θεῷ καὶ ἠλεήθησεν.

Καὶ ἐλυπήθ' ἰωνᾶς καὶ ἀνακάμψας, οὐκ ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἀλλὰ περιλαβὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησεν εἰς τὴν σοὺρ χώραν τῶν ἀλλοφύλων. ἔλεγεν γάρ. ὅτι οὕτω σαφῶμαι τὸν ὀνειδισμόν. ὅτι ἐψευσάμην προφητεύσεν κατὰ νινευΐ.

Καὶ κατοικήσας ἐν γῇ σαὰρ ἐκεῖ ἀπέθανεν. καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ κενεζέου κριτοῦ. Ἐπροεφήτευσεν δὲ ὅτι ὅταν ἰσώσιν ἐν ἱερουσαλὴμ ἔθνη πολλὰ ὑποδυζηκῶν ἕως ἐδάφους ἀφανισθήσεται.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΝΑΟΥΜ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΝΑΟΥΜ δὲ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἀπὸ ἐλκέσι πέραν τοῦ ἰορδάνου εἰς βηγαβὰρ ἐκ φυλῆς συμεών.

Οὗτος μετὰ τὸν ἰωνᾶν τέρας ἔδωκεν ἐπὶ νινευΐ, ὅτι ὑπὸ ὑδάτων γλυκίων καὶ πυρὸς ἐπιγείου ἀπολεῖθ' ὁ καὶ γέγονεν.

Ea ætate Helias propheta redarguebat Achaab principẽ Samariæ. Is ubi uulimiam ſuper terram uocaſſet, corripuit ſe in ſolitudinẽ, ubi à coruis altus, de torrentis unda ſitim ſedauit, et quando torrens exaruit, eſuriebat, migrauitq́ in Saraphtha Sidoniæ ad fœminam tenuem quandam uiduam, genitricem Ionæ, ingreſſusq́ eſt ædes ipſius. Mulier autem nihil reliqui fecit in his quæ ei mandauit. Manducauit etiã, & benedixit tam in frumento, q̃ in oleo. Et cõmoratus eſt cum ea. Nam cum incircunciſis conſuetudine habere nequibat. Quum autem poſt hæc filius uiduæ eius fato functus eſſet Ionas, reſuſcitauit eũ deus per Heliam, reſtituit'que ipſum iuuenem ſuæ genitrici, uiuentem propter hoſpitalitatem. Vbi igitur ad iuſtam prouectus eſſet ætatem Ionas, ablegatus eſt in Niniue ad Aſſyrios: quumq́ ſtuderet effugere dominum, abſorptus eſt à ceto in itinere, profecturus in Tharſos. Egreſſus uero rurſus Balænam, prædicauit in Niniue. Tum reſipuere Niniuitæ coram deo, & reddiderunt deum ſibi propicium. Mœrore autem affectus Ionas natale ſolum repetit, neq́ domi permanendũ ducebat, uerum aſſumpta parente ſua in Sur peregrinatus eſt, regionem alienigenarum, Inquit enim ne fortè exprobretur, uanam exiſtere meam prophetiam contra Niniue. Quum frequentaret itaq́ terram Saar, uita ibidem functus in ſpecu Cenezei Iudicis humatus eſt. Prophetauit autem uates ille, quod ubi conſpicerent olim in Hieruſalem innumeras gentes ab occaſu, tunc radicitus popularetur ea ciuitas, & euerteretur funditus.

NAVM PROPHETAE uita & interitus.

NAVM uero ꝓpheta natus erat ab Elckeſi trans Iordanẽ fluuiũ, uerſus Begabar, de tribu Simeon. Hic eſt propheta ille qui poſt Ionam oſtentũ dedit ſuper Niniue, quod ab aquis dulcibus, igneq́ terreno olim uaſtaret.

γὰρ περιέχουσα αὐτὴν ἐν σεισμῷ, καὶ πυρὶ ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπελθὼν πάντα ὑψηλότερα αὐτῆς ἐν ἔπρησεν μέρη.

Ἀπέθανεν δὲ Ναοὺμ ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη δὲ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ Βηγαβάρ.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΒΑΚΟΥΜ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΑΒΑΚΟΥΜ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐξ ἀγροῦ Βηξζοχὴρ ἐκ φυλῆς Συμεών. οὗτος εἶδεν πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπένθησεν σφόδρα ἐπὶ τῇ πόλει καὶ τῷ λαῷ. Καὶ ὅτε ἦλθε Ναβουχοδονόσωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορθῆσαι αὐτὸν, οὗτος ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην καὶ ἦν ἐκεῖ πάροικος εἰς γῆν Ἰσμαήλ ὥστε ὑπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν λάφυρα αὐτὴν ποιήσαντο, καὶ οἱ κατάλοιποι οἱ ὄντες ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς δὲ ἀνῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐλειτούργει τοῖς θερισταῖς τοῦ ἀγροῦ ἑαυτοῦ. ἔσπειρεν γὰρ κριθ', ὡς δὲ ἥψησεν αὐτοῖς ἐδέσματα. Ἐπροεφήτευσεν τοῖς ἰδίοις εἰπών. πορεύομαι ἐγὼ εἰς γῆν μακρὰν καὶ τάχεον ἐπανελεύσομαι. ἐὰν δὲ βραδύνω ἀπενέγκατε φαγεῖν τοῖς θερισταῖς. καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι καὶ δοὺς τὸ ἄριστον τῷ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ὑποστρέψας παρέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσιν. καὶ οὐδενὶ εἶπεν τὸ γενόμενον. συνῆκεν δὲ ὁ προφήτης, ὅτι τάχει ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ. ἔδωκεν δὲ τέρας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅτι ὄψονται ἐν τῷ ναῷ φῶς μέγα διαλάμψαν. καὶ οὕτως εἴδωσιν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ ἔθνους δυτικοῦ γενήσεται ἡ πόρθωσις τοῦ ναοῦ Ἱερουσαλὴμ τότε τὸ ἅπλωμα τοῦ Δαβεὶρ εἰς δύο μέρη ῥαγήσεται καὶ ἐπικρανᾶ τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσονται. καὶ οὐδεὶς γνώσεται ποῦ ἔσονται. αὐτὰ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπενεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλων, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐν αὐτοῖς γνωσθήσεται ἐπὶ τέλει κύριος ὅτι φωτίσουσι τοὺς διωκομένους ὑπὸ τοῦ ὄφεως ὥσπερ ἐξ

ἀρχῆς

id quod tandē factū eſt & cōtigit. Quippe eā ex terræmo⸗ tu igne undiq; ambiente, mox etiā aqua de heremo ſuper ueniens, ſublimiores etiam omneis urbis locos ſeu partes occupauit. Expirauit uero Naum animā in pace, & in Be gabar Sedibus ille ſuis placidis in morte quieſcit.

ABACVK PROPHETAE
uita & interitus.

ABACVK propheta ex agro Bexzochar è tribu Si⸗ meon oriundus. Quū ante expugnationem proſpi ceret captiuitatē Hieroſolymæ, tam, ut qui maxime luxit, quum ſuper ciuitatē, tum ſuper populum eius. Appropin⸗ quante autem Nabuchodonoſor Hieroſolymis, ut diſſipa ret eas, fugā dedit ille in Oſtracinā, & manebat illheic in⸗ cola in terra Iſmaël. Aſt ubi Chaldæi Hieroſolymis ſoluen tes, remearent in patriam ſuam, cum exuuijs atq; captiuis, & reliquiæ urbis Hieroſolymæ in Aegyptū deſcenderēt, Antiſtes ille reuerſus in patriā, miniſtrauit meſſoribus ſui agelli, ſeminauerat enim ordea. Cæterū ſtatim ut eſculen⸗ ta præparauerat, uaticinatus eſt ſuis, dicēs: Proficiſcar ipſe in longinquā terram, & reuertar ocyus: ueruntamē ſi cun ctauero diutius, apponite noſtris meſſoribus q̃d mandu⸗ cent. Et translatus repente in Babylonem, exhibuit pran diū Danieli, qui erat in cauea cum leonibus. Deinde egreſ ſus aſtitit meſſoribus dum iam cœnarēt, neq; cōmunicauit cuiq; uel tantillū de eo quod cōtigerat. Annūciauit præte rea Abacuk paucis poſt diebus poſtliminio ex Babylo⸗ ne Hieroſolymā populū remeaturū. Obiecit porrò oſten tum ijs qui Iudæam habitant, Quod ſcilicet uiſuri eſſent in templo grande lumen lucide micans, & ita contempla⸗ rentur gloriā dei. Prædixit itē de conſummatione templi, quod à populo occidētali foret deuaſtatio eius Hieroſoly mis, Tum carbaſus, inqt, Dair in duas findet particulas. Geminarū itē columnarū capitella ſeu epiſtelia è medio auferent. Neq; quiſquā cognouerit, ubi ſint, quoue perue nerint: ſed in deſertū efferent ab angelis, ubi nup cōpactū erat martyrij tabernaculū. Et in illis cognoſcet in conſum matione dn̄s, q̃d illuminabūt pſequutos à ſerpēte tanq; ab

ἀρχῆς καὶ διασώσει αὐτοὺς κύριος ἐκ σκιᾶς θανάτου καὶ ἔσονται ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ. Οὗτος ὁ προφήτης περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ κυρίου πολλὰ προεφήτευσεν, πρὸ δὲ δύο ἐτῶν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ τῆς ἀπὸ βαβυλῶνος. ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἀγρῷ ἐνδόξως.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΣΟΦΟΝΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ δὲ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς συμεὼν ἀπὸ ὄρους σαραβαθά. Επροεφήτευσεν καὶ περὶ τῆς πόλεως ἱερουσαλὴμ ὅτι οἰκοδομηθήσεται ἐπικρείττως εἰς μῆκος καὶ πλάτος καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ αἰσχύνης ἀσεβῶν, καὶ περὶ τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας. ἀπέθανεν δὲ ἐν ἀποκαλύψει κυρίου. καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ μονότατος.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΑΓΓΑΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ. καὶ ποῦ κεῖται.

ΑΓΓΑΙΟΣ ὁ προφήτης ἔτι νέος ὢν ἐπανῆλθ' ἐκ βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ φανερῶς περὶ τῆς ἀπιστροφῆς τοῦ λαοῦ προεφήτευσεν. καὶ εἶδεν τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς ἔψαλλεν ἐκεῖ πρῶτος ἀλληλούϊα ὃ ἑρμηνεύεται αἰνέσωμεν τῷ ζῶντι θεῷ. ἀμὴν ὅ ἐστιν γένοιτο, γένοιτο. Εκεῖ οὖν ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη πλησίον τῶν ἱερέων ἐνδόξως, διὸ λέγομεν ἀλληλούϊα, ὅ ἐστιν ὕμνος ἀγγαίου ζαχαρίας.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ὁ προφήτης, οὗτος ἦν υἱὸς βαραχίου. οὗτος ἦλθ' ἀπὸ γῆς χαλδαίων ἤδη προβεβηκὼς καὶ ἐκεῖ ὢν πολλὰ τῷ λαῷ ἐπροφήτευσεν καὶ τέρατα πολλὰ ἔδωκεν εἰς ἀπόδειξιν, οὗτος εἶπεν τῷ ἰωσεδὲκ, ὅτι γεννήσεται υἱὸν καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσει τῷ κυρίῳ. Οὗτος καὶ τὸν

σαλαθιὴλ

initio. Et ſeruabit eos dominus ab umbra mortis, eruntq; in tabernaculo ſancto. Hic propheta de aduentu domini non pauca uaticinatus eſt, atq; ante biennium quàm populus à Babylone rediiſſet, mors prophetã occupauit, & magnis honoribus in agro ſuo ſepultus eſt.

SOPHONIAE PROPHETAE uita & interitus.

SOPHONIAS quidem propheta Sarabathides, ſiue à monte Sarabatha, è tribu ac proſapia erat Symeon. Is quoq; de Hieroſolyma ciuitate ꝓphetauit, Nempe quod multò foret ſatius ſi in longũ, latumq; ædificaretur. Super conſummatione etiam gentium: necnon & ſuper confuſione impiorum. Deq; aduentu domini. Vitã morte commutauit in Apocalypſi domini, & ſolitarius in aruo ſuo funeratus eſt.

AGGAEI PROPHETAE uita & interitus.

AGGAEVS propheta, etiamdum iuuenis admodum, ex Babylone profectus eſt Hieroſolymam, & ingenue de reditione populi uaticinatus eſt. Et oculis, ſtructuram templi Hieruſalem, hauſit. Idem ibidem omnium primus cecinit alleluia, quod eſt, Laudibus efferemus uiuentem deum. Amen, quod, fiat, fiat, interpretat̃. Eodem igitur loci diſceſſit, & humo, prope ſacerdotes, cum honore & gloria conditus eſt. Proinde etiamdũ hodie pſallimus Alleluia, qui hymnus Aggæi & Zachariæ prohibetur.

ZACHARIAE PROPETAE quum uita tum interitus.

ZACHARIAS ꝓpheta, natus Barachia, è terra Chaldæorũ ſoluit, & inter proficiſcendũ permulta populo uaticinatus eſt, demonſtrationis cauſa, ſiue ad oſtentationẽ. Plurima quoq; deſignauit miracula. Hic eſt qui in os annunciauit Ioſedeck, Naſcet̃ ex te filius, qui ſacris initiatus Hieroſolymis ſacrificabit dño. Hic etiam benedixit

Aliâs ἀλόγησεν. σαλαθιὴλ εὐλόγησεν ἐπὶ υἱῷ λέγων. ὅτι γεννήσει υἱὸν καὶ καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζοροβάβελ. καὶ ἐπὶ κύρου τοῦ βασιλέως περσῶν τέρας ἔδωκεν εἰς νίκος.

Περὶ κροίσου τοῦ λυδίων βασιλέος, καὶ περὶ ἀστυάγους τοῦ τῶν μήδων βασιλέος, καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἐπροεφήτευσεν, ἣν ποιήσει κύρος ἐπὶ ἱερουσαλὴμ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν σφόδρα.

τὰ δὲ τῆς προφητείας αὐτοῦ τῆς ἐν ἱερουσαλὴμ. καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ περὶ τῆς τοῦ ναοῦ ἱερουσαλὴμ οἰκοδομῆς καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων διπλῆς κρίσεως ἐξέθετο.

Απέθανεν δὲ εἰς τὴν ἰουδαίαν ἐν γήρει μακρῷ. καὶ ἐτάφη συνεγγὺς ἀγγαίου τοῦ προφήτου.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΜΑΛΑΧΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΜΑΛΑΧΙΑΣ ὁ προφήτης ἦν ἐκ φυλῆς ζαβουλὼν. οὗτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ τὴν ἀπὸ βαβυλῶνος τίκτεται ἐν σοφᾷ ἐν γῇ ζαβουλὼν. καὶ ἔτι νέος ὢν καλὸν βίον ἔσχεν.

Πολλὰ δὲ προεφήτευσεν περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἐπιδημίας καὶ περὶ κρίσεως νεκρῶν ὅτι τὰ ἔθη μωυσέως πληρωθήσονται καὶ ἀλλαγήσονται.

Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ὁ λαὸς ἐτίμα αὐτὸν ὡς ὅσιον καὶ πρᾳὸν ἐκάλεσεν μαλαχὶλ ὃ ἑρμηνεύεται ἄγγελος ἦν γὰρ καὶ τῷ εἴδει πάνυ εὐπρεπὴς, ἀλλὰ καὶ ὅσα εἶπεν αὐτὸς ἐν προφητείᾳ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἄγγελος ὤφθεις ἐπαιδευτέρωσεν αὐτοῦ τὴν προφητείαν. ὥσπερ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀναρχίας. ὡς γέγραπται ἐν σφαρφωθεὶμ, τουτ' ἔστιν ἐν βίβλῳ κριτῶν.

Νέος δὲ ὢν ὁ προφήτης ἀπέθανεν, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

Salathiel in filio,dicens: Procreabit filiũ,& indet nomen illi Zorobabel.De Cyro quoque rege Perſarum Zacharias oſtentum dedit,idq; ad uictoriam.Signum item ſuper Crœſo Lydorum Tyranno obiecit: necnon & ſuper rege Medorũ Aſtyage. Deq; publico miniſterio,quod Cyrus rex deſignaturus eſſet Hieroſolymis, uaticinatus eſt,laudibusq; euexit illũ,nec uulgariter benedixit. De uaticinio porrò,quam prophetiam uocant,proprio in Hieruſalem, de conſummationeq; gentium, & de templi Hieroſolymitani ædificatione. De ocio deniq; & deſidia tam prophetarum,quàm ſacerdotum, nonnulla duplici quadã criſi expoſuit. Deceſſit in ultima ſenectute in Iudæa, & proximè cum Aggæo propheta humatus eſt.

MALACHIAE PROPHETAE uita & interitus.

MALACHIAS propheta è tribu Zabulon emicuit. Hic poſt reditum populi de Babylone,natus prohibetur in Sopha,in terra nempe Zabulon. Is ab ineũte ætate,dumq; iuuenis eſſet,uitam inculpatam egiſſe fertur. Super aduentu domini, de que uita functorum iudicio, nonnulla ab eo uaticinata ſunt. Quodq; ritus cũ legibus Moyſi terminabunt̃ ſeu conſummabuntur & emendabuntur. Cæterum quum populus eum uniuerſus ut uirum non minore ſanctimonia, quàm manſuetudine præditũ, coleret, indiderunt illi nomen Malachil: quod ſi quis interpretamentum requirat,ſonat angelus. Erat quippe forma oppidò quàm præſtanti. Quæcunq; præterea dixit in prophetia Malachias, uiſus eſt angelus ſe indies inſtituere & declarare,perinde ac factum temporibus quoque proditur Anarchiæ, quũ principatus exiſteret adhuc nullus, quem admodum traditum eſt in Spharphotim, quod eſt in uolumine Iudicum. Ante diem uero quum admodum iuuenis eſſet,propheta ille fato eſt functus, iuxtaq; maiores ſuos in proprio agello repoſitus eſt.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἄλλος προφήτης καὶ ἱερεύς. οὗτος ἦν υἱὸς Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως. πατὴρ δὲ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ τοῦτον ἀπέκτεινεν ἡρώδης ὁ βασιλεύς. ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἐξέχεατο τὸ αἷμα αὐτοῦ εἰς τὴν πρόθυρα τοῦ ναοῦ κυρίου.

οὗτος καὶ ἦν ἐξ ἱερουσαλὴμ ἐξ οἴκου δαβίδ. ἀναμέσεν ἐλὰμ ἐν οἴκῳ κυρίου.

οὗτος ἐπροεφήτευσεν περὶ κυρίου γεννήσιος. Ἐκεῖ οὖν αὐτὸν ἔθαψαν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐχόμενα ναοῦ κυρίου. ἐκ τότε ἐγίγνοντο τέρατα πολλὰ ἐν τῷ ναῷ, καὶ φαντασίαι.

Καὶ οὐκ ἴσχυον οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν οὐκ ἔτι ὀπτάσιν ἀγγέλων. οὐδὲ δοῦναι χρησμοὺς τῷ λαῷ ἐκ τοῦ δαβείρ. οὔτε ἐρωτῆσαι ἐν τῷ ἐφοὺδ, οὔτε διὰ τῶν δήλων ἀποκριθεῖναι. ὥσπερ τὸ πρὶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΣΥΜΕΩΝ δὲ ὁ ἱερεὺς οὗτος ἦν, ἐκ φυλῆς ἀαρῶν. οὗτος ἐχρηματίσθη ὑπὸ πνεύματος ἁγίου τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον ἕως ἂν ἴδῃ τὸν χριστὸν κύριον ἐν σαρκί.

οὗτος ἐβάστασεν τὸν κυρίου εἰς ταῖς ἰδίαις ἐγκάλαις.

Καὶ ἐδόξασεν τὸν θεὸν, εἰπών. Εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, Νῦν ἀπολύας τὸν δοῦλον σου δέσποτα κατὰ τὸ ῥῆμα σου ἐν εἰρήνῃ. Απέθανεν δὲ καὶ ἐτάφη πλησίον τῶν ἱερέων πρεσβύτης πλήρης ἡμερῶν.

Ο ΤΟΥ

ALIVS ZACHARIAE uita & obitus

ZACHARIAS adhuc alius fuit tum propheta, tũ ſacerdos, Iodaẽ ſacerdote ꝓgnatus, Ioãnis Baptiſtæ parens, quẽ Herodes ille tyrannus iuxta aram domumq; dei occidit, Effuſusq; eſt ſanguis eius in ueſtibulo templi domini. Is natione Hieroſolymitanus erat, de familia Dauid, officialis in domo domini. Inter cætera quæ uaticinatus eſt ille, de origine quoq; & natiuitate Chriſti nonnulla prophetauit. Eo igitur in loco propheta quũ in domo, tum à templo haud procul humatus eſt. Ex eo ſanè facta ſunt in delubro illo ſeu templo & oſtenta & ſtupenda miracula, phantaſiæ nempe, hoc eſt uiſiones. Cæterum ſacerdotes nequibant amplius neque angelorũ uiſa oculis uſurpare, neq; oracula ſiue reſponſa populo ex Dabir reddere. Neq; etiam poterant in Ephud per ſigna & portenta reſpondere, quemadmodum prius ſoliti fuerant, uſque ad tempus hodiernum.

SYMEONIS PROPHETAE uita & obitus

SYMEON ſacerdos è tribu Aaron emicuit. Hic quippe eſt is qui oraculum accepit à ſpiritu ſancto, Neutiquam uiſurum eſſe mortem, quouſque Chriſtum domini incarnatum cerneret. Hic eſt inquam ille qui geſtauit dominum in ulnis ſuis & glorificauit eum, referens, Viderunt oculi mei ſalutare tuum: Nunc dimittis ſeruum tuũ domine, ſecundum uerbũ tuum in pace. Fato functus eſt Symeon iſte pluribus quidem annis obſitus, & ætate multa confectus, nec porrò à ſacerdotibus, poſtremum conſecutus honorem humatus eſt.

Ο ΤΟΥ ΒΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, καὶ ποῦ κεῖται.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ βαπτιστὴς υἱὸς ζαχαρίου καὶ ἐλισάβετ. οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς λευί. οὗτος ἐδήλωσεν ὑμῖν τὸν ἀμνὸν τοῦ θεοῦ. τὸν υἱὸν τοῦ πατρὸς τὸν αἴροντα τοῦ κοσμοῦ τὴν ἁμαρτίας.

οὗτος εἴσοδος ἡμῖν ἐγένετο τῆς τοῦ θεοῦ βασιλίας. οὐδεὶς γὰρ ἐν γεννητοῖς γυναίκων μείζων τῆς ἰωαννοῦ τοῦ βαπτισοῦς. Ἀπέθανεν δὲ τμηθεὶς τὴν κεφαλὴς παρὰ ἡρώδου διὰ ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

ΚΑΙ ἄλλοι δὲ προφῆται ἐγένοντο ὧν τὰ ὀνόματα ἐν γέγραπται ἐν ταῖς αὐτῶν γενεαῖς ἐν βίβλῳ ὀνομάτων ἰσραὴλ ὧν οὐκ ἐμνημονεύσαμεν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

IOANNIS BAPTISTAE
quum uita tum obitus.

IOANNES Baptiſta, Zacharia natus & Elizabeta, è tribu Leui emicuit. Is eſt qui tanquam digito oſtendit nobis Agnum dei patris filium, qui tollit errata mundi. Hic mortalibus uiam præſtruxit, & fores patefecit regni dei. Nemo ſanè inter natos mulierum maior Ioanne Baptiſta. Functus eſt autem uita decollatus ab Herode Tyranno propter Herodiadem fratriam, puta Philippi fratris ſui maritam.

CONCLVSIO.

NONNVLLI porrò aliquot alij extitere, pphetæ, quorum nomina in Natalitijs eorum ſcripta comprehenduntur, libro ſcilicet Nomenclaturarum Iſraël, quorum nullam hic planè mentionem fecimus.

EPIPANII EPISCOPI CYPRI
de prophetarũ uita & interitu,
FINIS.

ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΑΝΔΡΟΣ ΓΝΩΜΟΝΙΚΩΤΑΤΟΥ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ ΒΙΟΥ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

ΜΑΤΘΕΟΣ. ὁ καὶ λευὶς, ἀπόστολος ἀπὸ τελωνῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ πρῶτος διὰ τοὺς ἐκ περιτομῆς πιστεύσαντας εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ γράμμασιν, καὶ ῥήμασιν ἑβραϊκοῖς συνετάξεν, ἀγνοουμένου τοῦ μετὰ ταῦτα εἰς ἑλληνικὸν τοῦτο μεταφράσαντος. τὸ δὲ ἑβραϊκὸν ἄχρι τήμερον ἐστὶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καισαρείας τῆς παρὰ παμφίλου μάρτυρος περισπουδάστως κατασκευασθείσης. Ἐμοὶ δὲ παρὰ τῶν ναζωραίων τῶν ἐν βεροίᾳ τῆς συρίας τούτῳ κεχρημένων, ἄδεια παρεσχέθη τῆς τούτου μεταγραφῆς, δι' οὗ ἐστὶν ἀκριβῶς πεισθῆναι, ὡς ἔνθα ἂν ὁ εὐαγγελιστὴς εἴτε ἐκ προσώπου οἰκείου, εἴτε ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ σωτῆρος ταῖς μαρτυρίαις κατακέχρηται τῶν παλαιῶν γραφῶν, μὴ ἀκολουθεῖν τῇ αὐθεντίᾳ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν, ἀλλὰ τῇ ἑβραϊκῇ, ἀφ' ὧν τὰ δύο ἐστὶν ἐκεῖνα. ἐξ αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου, καὶ ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ.

ΜΑΡΚΟΣ μαθητὴς καὶ ἑρμηνευτὴς πέτρου, καθὼς τοῦ πέτρου ἐξηγουμένου ἀκήκοε, παρακληθεὶς ἐν τῇ ῥώμῃ παρὰ τῶν ἀδελφῶν, βραχὺ συνέταξεν εὐαγγέλιον. ὅπερ ἐντυχὼν πέτρος ἐδοκίμασε, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθησόμενον αὐθεντίσας ἐξέδωκε, καθὰ συνεγράψατο κλήμης ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν ὑποτυπώσεων λόγῳ. καὶ παπίας ἱεραπολίτης ἐπίσκοπος μέμνηται τούτου τοῦ μάρκου. καὶ πέτρος ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ ἐπ' ὀνόματι βαβυλῶνος, εἰκο

νικῶς

SOPHRONII VIRI APPRIME ERVDITI LIBELLVS, DE EVANGELISTARVM VITA, D. HIERONYMO INTERPRETE.

VITA SANCTI MATTHAEI EVANGELISTAE.

MATTHAEVS qui & Leui, ex publicano Apoſtolus, primus in Iudæa propter eos qui ex circunciſione crediderãt, euangelium Chriſti Hebraicis literis uerbiſq; compoſuit. Quod quis poſtea in Græcũ tranſtulerit, non ſatis certum eſt. Porrò ipſum Hebraicum habetur uſque hodie in Cæſarienſi bibliotheca, quam Pamphilus martyr ſtudioſiſſimè confecit. Mihi quoque à Nazaræis, qui in Berœa urbe Syriæ hoc uolumine utuntur, deſcribendi facultas fuit. In quo animaduertendum, quod ubicunque Euangeliſta, ſiue ex perſona ſua, ſiue ex perſona domini ſaluatoris, ueteris ſcripturæ teſtimonijs utitur, nõ ſequatur Septuaginta tranſlatorum autoritatẽ, ſed Hebraicã: è quibus illa duo ſunt: Ex Aegypto uocaui filium meum. Et, Quoniam Nazaræus uocabitur.

VITA SANCTI MARCI EVANGELISTAE.

MARCVS diſcipulus & interpres Petri, iuxta quod Petrum referentem audierat, rogatus Romæ à fratribus, breue ſcripſit Euangelium. Quod quum Petrus audiſſet, probauit, & eccleſiæ legendũ ſua autoritate ædidit, ſicut Clemẽs in ſexto ὑμοτυπώσιων libro ſcribit. Et Papias Hieroſolymitanus epiſcopus meminit huius Marci: & Petrus in epiſtola prima, ſub nomĩe Babylonis figura

νικῶς ῥώμην σημαίνων. Ἀσπάζεται ὑμᾶς φησὶν ἡ ἐν Βαβυλῶνι συν τῇ ἐκλεκτῇ, καὶ Μάρκος ὁ ἐμὸς υἱός. παραλαβὼν πιγαρούν τὸ εὐαγγέλιον ὅπερ αὐτὸς συνέταξε, καταλαμβάνει τὴν αἴγυπτον, καὶ πρῶτος ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἰησοῦν χριστὸν κηρύττων, κατεσκεύασε ἐκκλησίαν. τοσαύτῃ παιδεύσει καὶ βίου καρτερίᾳ διέπρεψεν, ὥστε πάντας τοὺς ἀκολουθοῦντας τῷ χριστῷ ἔπεισε τῇ τούτου διαγωγῇ. ὅθεν καὶ Φίλων ὁ τῶν ἰουδαίων ἐλλογιμώτατος, ὁρῶν ἐν ἀλεξανδρείᾳ πρώτην ἐκκλησίαν ἔτι ἰουδαΐζουσαν, ὥσανεὶ εἰς ἔπαινον τοῦ οἰκείου ἔθνους, βίβλον περὶ τῆς τούτων διαγωγῆς συνεγράψατο. καὶ ὥσπερ λουκᾶς διηγεῖται τοὺς ἐν ἱεροσολύμοις πιστεύσαντας πάντα ἐσχηκέναι κοινά, οὕτως κἀκεῖνος ὅπερ ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Μάρκου τοῦ διδασκάλου ἑώρα γινόμενον, τῇ μνήμῃ παρέδωκε. τελευτήσας δὲ τῷ ὀγδόῳ τοῦ νέρωνος ἔτει, ἀπετέθη ἐν ἀλεξανδρείᾳ. διαδεξαμένου αὐτὸν ἀνανίου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ.

Λουκᾶς ἰατρὸς ἀντιοχεύς, καθὼς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ δηλοῖ, τοῦ ἑλληνικοῦ οὐκ ἄπειρος, σπουδαστὴς παύλου ἀποστόλου, καὶ πάσης αὐτοῦ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀκόλουθος, συνέταξεν εὐαγγέλιον, περὶ οὗ αὐτὸς παῦλος, ἀπεστείλαμεν φησὶ σὺν αὐτῷ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας. καὶ πρὸς τοὺς κολασσαεῖς, ἀσπάσεται ὑμᾶς λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ πρὸς τιμόθεον, λουκᾶς ἐστὶ μετ' ἐμοῦ μόνος. καὶ ἕτερον δὲ ἐξέδωκε τεῦχος ἄξαιρετον, ἐπιγραφὴν πράξεις ἀποστόλων, οὗ ἡ ἱστορία ἕως διετίας διάγοντος ἐν τῇ ῥώμῃ παύλου ἐκτείνεται, τουτέστιν, ἕως τετάρτου νέρωνος ἐνιαυτοῦ. ἀφ' ὧν πεπείσμεθα ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τὴν βίβλον συντετάχθαι, ἡ γὰρ περίοδος παύλου καὶ θέκλας, καὶ πᾶς ὁ μῦθος ὡσανεὶ λέοντος βαπτισθέντος, εἰς τὰς ἀποκρύφους γραφὰς ψηφισθήσεται, οὐ δὲ γὰρ ἐνεχώρει τὸν ἀχώριστον τοῦ ἀποστόλου, μεταξὺ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ πράξεων τοῦτο ἠγνοηκέναι.

ἀλλὰ

liter Romam ſignificans: Salutat uos quæ in Babylone cum electa, & Marcus filius meus. Aſſumpto itaq; Euangelio, quod ipſe confecerat, perrexit Aegyptum, & primus Alexandriæ Chriſtum annuncians, conſtituit eccleſiam tantæ doctrinæ & uitæ continentia, ut omnes ſectatores Chriſti ad exemplum ſui cogeret. Denique Philo diſertiſſimus Iudæorum, uidens Alexandriæ primam eccleſiam adhuc Iudaizantem, quaſi in laudem gentis ſuæ librum ſuper eorum cõuerſatione ſcripſit: & quomodo Lucas narrat, Hieroſolymæ credentes omnia habuiſſe communia, ſic ille quod Alexandriæ ſub Marco fieri doctore cernebat, memoriæ tradidit. Mortuus eſt autem octauo Neronis anno, & ſepultus Alexandriæ, ſuccedente ſibi Aniano.

VITA SANCTI LVCAE EVANGELISTAE.

LVCAS medicus Antiochenſis, ut eius ſcripta indicant, Græci ſermonis non ignarus fuit, ſectator Apoſtoli Pauli, & omnis peregrinationis eius comes, ſcripſit Euangelium, de quo idem Paulus:
Miſimus, inquit, cum illo fratrem, cuius laus eſt in Euangelio per omnes eccleſias. Et ad Coloſſenſes: Salutat uos Lucas Medicus chariſſimus. Et ad Timotheum: Lucas eſt mecum ſolus. Aliud quoque ædidit uolumen egregiũ, quod titulo, πράξεις ἀποστόλων, prænotatur, cuius hiſtoria uſque ad biennium Romæ commorantis Pauli peruenit, id eſt, uſque ad quartum Neronis annum. Ex quo intelligimus, in eadem urbe librum eſſe compoſitum.

Igitur περιόδους Pauli & Theclæ, & totam baptizati Leonis fabulam, inter apocryphas ſcripturas computamus.

Quale enim eſt, ut indiuiduus comes Apoſtoli, inter cæteras eius res, hoc ſolum ignorauerit?

Ἀλλὰ καὶ τερτυλλιανὸς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναφέρει πρεσβύτερόν τινα ἐν τῇ ἀσίᾳ, σπουδαστὴν παύλου ἀποστόλου, ἐλεγχθέντα ἐπὶ ἰωάννου, οἷα παρ' αὐτοῦ συνταγείσης βίβλου, ὡμολογηκέναι φίλτρῳ κατεχόμενον παύλου τοῦτο πεποιηκέναι, διὸ καὶ ἐκβεβλῆσθαι τοῦτον τινὲς ὑπολαμβάνουσιν. Ὁσάκις γὰρ παῦλος ἐν ταῖς οἰκείαις ἐπιστολαῖς λέγει, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, δῆλον ὡς περὶ τοῦ τεύχους τὸν κατὰ λουκᾶν σημαίνει. καὶ λουκᾶν οὐ μόνον παρὰ τοῦ ἀποστόλου παύλου μεμαθηκέναι τὸ εὐαγγέλιον, οἷα μετὰ τοῦ κυρίου τηνικαῦτα ἐν τῷ σώματι μὴ γενομένου, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἰδίου συντάγματος περιφανῶς λέγει. καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται. τοιγαροῦν τὸ εὐαγγέλιον καθὼς ἀκήκοεν ἔγραψε. τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων καθ' ἱστόρησεν αὐτὸς, καὶ συνέταξεν. ἠνέχθη τὰ λείψανα αὐτοῦ, καὶ ἀπετέθη ἐν κωνσταντινουπόλει, εἰς ἣν πόλιν τῷ εἰκοστῷ κωνσταντίνου ἐνιαυτῷ, τὸ τούτου σῶμα μετὰ τῶν λειψάνων ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου μετηνέχθη.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὃν ἰησοῦς πάνυ ἠγάπησεν, υἱὸς ζεβεδαίου, ἀδελφὸς ἰακώβου τοῦ ὑπὸ ἡρώδου μετὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου ἀποκεφαλισθέντος, ἔσχατος πάντων ἔγραψεν εὐαγγέλιον, παρακληθεὶς παρὰ τῶν τῆς ἀσίας ἐπισκόπων, καὶ κατὰ κηρίνθου καὶ ἄλλων αἱρετικῶν, καὶ μάλιστα τηνικαῦτα τοῦ τῶν ἐμβιωνιτῶν δόγματος ἀνακύψαντος, τῶν φασκόντων τὸν χριστὸν πρὸ μαρίας μὴ γεγεννῆσθαι. ὅθεν ἠναγκάσθη τὴν θείαν γέννησιν αὐτοῦ εἰπεῖν. καὶ ἄλλην δὲ αἰτίαν τούτου τοῦ συγγράμματος φέρουσιν. ἀναγνοὺς γὰρ ματθαίου, μάρκου, καὶ λουκᾶ τὰ τεύχη, ἐδοκίμασε μὲν τὸ ὕφος τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἀληθῆ αὐτοὺς εἰρηκέναι ἐβεβαίωσεν. ἑνὸς δὲ ἐνιαυτοῦ μόνον, ἐν ᾧ καὶ ἔπαθε, μετὰ τὴν φυλακὴν ἰωάννου τὴν ἱστορίαν συντάξαι. ἐάσας τοίνυν τὸν ἐνιαυτὸν οὗ τὰ πεπραγμένα παρὰ τῶν τριῶν διετέθη, τοῦ ἀνωτέρου χρόνου, πρὶν ἢ τὸν ἰωάννην ἐμβληθῆναι

εἰς

Sed & Tertullianus uicinus eorum temporum, refert presbyterum quendam in Aſia σπουδαστὴν Apoſtoli Pauli, coniunctum apud Ioannem, quod autor eſſet libri, & confeſſum ſe hoc Pauli amore feciſſe, & ob id excidiſſe. Quidam ſuſpicantur quotieſcunque in epiſtolis ſuis Paulus dicit, Iuxta Euangelium meum, de Lucæ ſignificare uolumine: Et Lucam non ſolum ab apoſtolo Paulo didiciſſe euangelium, qui cum domino in carne non fuerat, ſed à cæteris Apoſtolis: quod ipſe quoque in principio ſui uoluminis declarat, dicens: Sicut tradiderunt nobis, qui à principio ipſi uiderunt, & miniſtri fuerunt ſermonis. Igitur euangelium, ſicut audierat, ſcripſit. Acta uero Apoſtolorum, ſicut uiderat, compoſuit.

Vixit octoginta & quatuor annos, uxorem nõ habens. Sepultus eſt Conſtantinopoli, ad quam urbem uiceſimo Conſtantij anno, oſſa eius cum reliquis Andreæ Apoſtoli tranſlata ſunt de Achaia.

VITA SANCTI IOANNIS EVANGELISTAE.

IOANNES Apoſtolus, quem Ieſus amauit plurimum, filius Zebedæi, frater Iacobi Apoſtoli, quem Herodes poſt paſſionẽ domini decollauerat, nouiſſimus omnium ſcripſit euangelium, rogatus ab Aſiæ epiſcopis aduerſus Cerinthum, aliosque hæreticos, & maxime tunc Ebionitarum dogma conſurgens, qui aſſerunt Chriſtum ante Mariam non fuiſſe: Vnde & compulſus eſt diuinam eius natiuitatem edicere.

Sed & aliam cauſam huius ſcripturæ ferunt, quod quũ legiſſet Matthæi, Marci, & Lucæ uolumina, probauerit quidem textum hiſtoriæ, & uera eos dixiſſe firmauerit. Sed unius tantum anni, in quo & paſſus eſt, poſt carcerem Ioannis hiſtoriam texuiſſe.

Prætermiſſo itaq; anno, cuius acta à tribus expoſita fuerant, ſuperioris temporis antequam Ioannes clauderetur

εἰς τὴν εἱρκτήν, τὰς πράξεις διέθετο. καθὰ σαφηνισθῆναι δυνήσεται τοῖς ἐπιμελῶς τοῖς τέταρσιν εὐαγγελίοις ἐντυγχάνουσιν. ὅπερ καὶ τὴν διαφωνίαν τὴν δοκοῦσαν εἶναι ἰωάννου μετὰ τῶν λοιπῶν εἴργει. ἔγραψε δὲ μίαν ἐπιστολήν, ἧς ἡ ἀρχή ἐστι. ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἥτις παρὰ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἐγκρίνεται. Αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὧν ἡ ἀρχή ἐστι πρώτης μὲν, ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, δευτέρας δὲ, ὁ πρεσβύτερος γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ἰωάννου πρεσβυτέρου λέγονται. οὗ ἔτι καὶ νῦν, ἕτερον μνῆμα ἐν τῇ ἐφέσῳ τυγχάνει. καί τινες νομίζουσι, τὰ δύο μνημεῖα ἰωάννου εἶναι τοῦ εὐαγγελιστοῦ, περὶ οὗ ἡνίκα κατὰ τάξιν εἰς παπίαν τὸν τούτου ἀκροατῶν ἔλθωμεν διηγησόμεθα. τοιγαροῦν τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει, δεύτερον μετὰ νέρωνα διωγμὸν κινοῦντος δομετιανοῦ, εἰς πάτμον νῆσον περιορισθείς, συνέταξεν ἀποκάλυψιν, ἣν μετέφρασεν ἰουστῖνος μάρτυς καὶ εἰρηναῖος, σφαγέντος δὲ δομετιανοῦ, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ διὰ τὴν πολλὴν ὠμότητα, παρὰ συγκλήτου ἀκυρωθεισῶν, ἐπὶ περτίνακος εἰς ἔφεσον ἀναζεύξας, ἕως τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐκεῖσε διατελέσας, πάσας τὰς τῆς ἀσίας ἐθεμελίωσε καὶ ᾠκοδόμηκεν ἐκκλησίας, καὶ λίαν γηράσας ἑξηκοστῷ ὀγδόῳ ἐνιαυτῷ, μετὰ τὸ πάθος κυρίου τελευτήσας πλησίον τῆς προειρημένης πόλεως ἠξιώθη τῆς κοιμήσεως.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ ΒΙΟΥ.

In carcerem, geſta narrauit, ſicut manifeſtum eſſe poterit ijs, qui diligenter quatuor Euangeliorum uolumina legerint. Quæ res etiam διαφωνίαν, quæ uidetur Ioannis eſſe cum cæteris, tollit. Scripſit autem & unam epiſtolam, cuius exordium eſt: Quod fuit ab initio, quod audiuimus, & uidimus oculis noſtris: quod perſpeximus & manus noſtræ contrectauerunt de uerbo uitæ, quæ ab uniuerſis eccleſiaſticis & eruditis uiris probatur. Reliquæ autem duæ quarum principiũ eſt: Senior electæ domĩæ et natis eius, & ſequentis: Senior Caio chariſſimo, quem ego diligo in ueritate: Ioannis presbyteri aſſeruntur, cuius & hodie alterum ſepulchrum apud Epheſum oſtenditur. Et nonnulli putant duas memorias eiuſdẽ Ioannis Euãgeliſtæ eſſe, ſuper qua re quũ per ordinem ad Papiam auditorem eius uentũ fuerit, diſſeremus. Quartodecimo igitur anno, ſecundam poſt Neronem perſecutionem, mouente Domitiano, in Patmon inſulã relegatus, ſcripſit Apocalypſim, quam interpretantur Iuſtinus martyr, & Hirenæus. Interfecto autem Domitiano, & actis eius ob nimiam crudelitatem à Senatu reſciſſis, ſub P[illegible]e principe redit Epheſum, ibi'que uſque ad Traianum principem perſeuerans, totas Aſiæ fundauit rexit'que'eccleſias: & confectus ſenio, ſexageſimo octauo poſt paſſionem domini anno, mortuus iuxta eandem urbem ſepultus eſt

OPVSCVLI SOPHRONII DE EVANGELISTARVM VITA FINIS.

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ

ΚΑΙ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΑΠΕΡ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ ὁ ἕκαστος διηγεῖται, παρὰ τοῦ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ ΝΑΖΑΝΖΗΝΟΥ ὃν καλοῦσι θεόλογον, στιχηδόν τε καὶ συνοπτικῶς ξυγγραφόμενα.

ΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

Ματθείης βίβλοισι τὰ θαύματα, ὅσσα πρὸς ἔρεξε
Χριστὸς ἄναξ βροτέῳ σώματι κιρνάμενος.
Πρῶτον μὲν λεπροῖο πικρὴν ἀπεσείσατο νοῦσον
Ἐκ δ᾽ ἑκατοντάρχου παιδὸς ἄπηξε μέλη.
Τὸ τρίτον αὖ Πέτρου ἑκυρῆς φλόγα ἔσβεσε χειρί.
Τέτρατον, οἶδμα μέγα εὔνασε καὶ ἀνέμοις.
Δαίμονας ἧκε σύεσσι τὸ πέμπτον, ἐν Γεργεσηνοῖς.
Ἕκτον, ἐπὶ κλίνῃ ἦρε βαρὺ μέλεσιν.
Ἕβδομον, ἀψαμένης πηγὴν χέθεν αἱμοῤῥούσης,
Ἄρχοντος θυγάτηρ, ὄγδοον εὗρε φάος.
Ἔνατον αὖ, τυφλοῖσι πόρεν φάος. ἐκ δ᾽ ἐλαθέντος
Δαίμονος, οὐ λαλέων ῥῆξε λόγον δέκατον.
Σαββάτῳ ἐν δέκατον, ξηρὴν χέρα λύσατο δεσμῶν.
Ὦατε δὲ δαιμονίου, κοῦατα δωδέκατον.
Ἐκ δεκάτοιο τρίτον, κοφίνους δυοκαίδεκα, πλῆσε,
Κἀνδρῶν χιλιάδας πέντ᾽ ἀπὸ πέντ᾽ ἀκόλων.
Τέτρατον ἐκ δεκάτου δὲ κιχήσατο νῆα πόδεσσι,
Τοῖς δ᾽ ὑπόειξε μέγας πόντον ὀρινόμενος.
Πέντε δὲ καὶ δέκατον, Χαναναίας πνεῦμ᾽ ἐδίωξε
Μητρὶ χαριζόμενος πολλὰ λιταζομένῃ.
Ἕκτον καὶ δέκατον, πυρίδας λίπον ἑπτ᾽ ἀπὸ ἑπτὰ
Ἄρτων χιλιάδες τέσσαρες, ἦν τε κόρος.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκατον, θείῳ ἠλλάξατο μορφὴν,
Στράψας οἷσι φίλοις ἠελίοιο πλέον.

PARABOLAE

ET MIRACVLA QVAE A SINGVLIS
Euangeliſtis narrantur, uerſibus
breuiter à D. GREGORIO
NAZANZENO, quem
Theologū uocant,
conſcripta.

CHRISTI MIRACVLA SECVN-
DVM MATTHAEVM.

MATTHAEI libri miracula, quæcūq; fecit
Chriſtus rex, mortali corpori mixtus.
Primum quidem lepræ amarū excuſſit morbum,
Deinde Centurionis filij firmauit membra.
Tertiū rurſus, Petri ſocrus flammā extinxit manu.
Quartum, undam magnam ſedauit, & uentos.
Dæmonas immiſit ſuibus quintum in Gergeſſenis.
Sextum, ſuum lectum ſuſtulit grauis membris.
Septimū, attingentis fontem cohibuit ſanguinē fluentis.
Magiſtratus filia octauum inuenit lucem.
Nonum rurſus, cæcis præbuit lucem, ex abacto autem
Dæmone, non loquens fregit ſermonem decimum.
Sabbato undecimum ſiccam manum ſoluit à uinculis,
Oculos autem dæmonij, & aures duodecimum.
Decimumtertium, cophinos duodecim impleuit,
Et uirorum millia quinque, quinque panibus.
Quartumdecimum autem inuenit nauem pedibus,
His autem ceſſit magnus pontum agitans.
Quintum aūt & decimū, Chananeæ ſpiritū inſecutus eſt,
Matri gratificatus multum precanti.
Sextum & decimū cophinos liquerunt ſeptem è ſeptem
Panibus, millia quatuor, fuitq; ſatietas.
Septimū autem & decimum, diuinā immutauit formam,
Fulgens ſuis amicis ſole plus.

Ὀκτωκαιδέκατον δὲ σεληνιαίης ἀπὸ νούσου.
Ὡς ἱκέτευσε πατὴρ, λύσατο παῖδα φίλον.
Ἐννεακαιδέκατον, φάος ὄμμασιν ἐξ Ἱεριχοῦς.
Τυφλοῖς εἰνοδίοις δῶκε πορευόμενος.
Εἰκοστὸν δ' αὐγὰς πόρεν ὄμμασι, πηρά τ' ἔλυσε
Γούνατα, ἐξ ἱεροῦ λύματα πάντ' ἐλάσας.
Θαῦμα δὲ Βηθανίηθεν ἰὼν ποίησε μέγιστον,
Ξηρὴν αἶψα συκῆν, ὥς μιν ἄκαρπον ἴδεν.
Ἐκ δ' ἐχύθη σταυροῖο βαθὺ σκότος, οἰχομένοιο
Φωτὸς, καὶ νηοῦ εὐρὺ πέτασμα ῥάγη.
Γαῖα δὲ παλλομένη, γαίης ὕπερ ἔσχισε πέτρας,
Καὶ νέκυες τύμβους γεῖψαν ἀνεγρόμενοι.
Αὐτὰρ ὅγε, τριτάτῳ ἐνὶ ἤματι τύμβον ἀνοίξας,
Αὖθις ἑοῖσι φίλοις ἐν Γαλιλαίᾳ ἐφάνη.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ, ΚΑΙ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Εἰ δ' ἄγε καὶ σκοτίων αἰνίγματα δέρκεο μύθων.
Οἶκον ἐπὶ ψάμμου κείμενον ἀδρανέος.
Καὶ σπόρον, ὃς ἐπὶ γαῖαν ὁμοίιος ἦλθεν ἄνισος.
Καὶ σπόρον, ᾧ καλῷ σπέρματα ἐχθρὰ μίγη.
Καὶ δένδρον, ἔλιγον νάπυος σπόρον εἶτ' ἐν ἀλεύρῳ,
Ζύμην κρυπτομένην. ὤνιον ἀγρὸν ἔτι
Θησαυροῖο χάριν, καὶ μαργαρίτην πολύτιμον,
Ἔμπορος ὃν πάντων ἐπρίατο κτεάνων.
Καὶ νεπόδων ἕλκουσαν ἅπαν γένος ἐξ ἁλὸς ἄρκυν.
Αἰρομένου τ' ὤμοις πλαζόμενον πρόβατον.
Καὶ πικρῷ ἀρεράπμνῃ χρέους πέρι, πικρὸν ἄνακτα.
Καὶ πρώτοις πυμάτοις, μισθὸν ἔχοντας ἴσον.
Πεμπομένους τε υἱέας εἰς ἄμπελον οὐδὲν ὁμοίους,
Καὶ τοὺς κληρονόμον ὡσαμένους θανάτῳ.
Καὶ χεδίους νυμφῶνι φίλῳ πλήσαντας ἑορτήν.
Ἔνθεν ἀκοιμήτοις ἐν δαΐδεσσι κόρας.
Καὶ κύριον δούλοισι νέμοντ' οὐκ ἶσα τάλεντα.
Ἔμπαλιν αὖ, προβάτοις ἱσταμένους ἐρίφους.

ΤΟΥ

Octauum & decimum autem, Lunæ à morbo,
Vt rogauit pater, ſoluit filium charum.
Nonum & decimum, lumen oculis ex Hiericho
Cæcis uarijs dedit incedens.
Vigeſimum autem lumina præbuit oculis, mutilaq; ſoluit
Genua, è templo piacula omnia abigens.
Miraculum autem è Bethania ueniens fecit maximum,
Siccam autem ficum, quod ipſam infructuoſam uidit.
E cruce autem fuſæ ſunt profundæ tenebræ, pereunte
Luce, & templi pars lati ſciſſa eſt.
Terra autem uibrata, ſupra terram ſcidit ſaxa.
Et mortui ſepulchra liquere excitati.
Verum hic tertio in die ſepulchrum aperiens,
Rurſus ſuis amicis in Galilæa apparuit.

EIVSDEM PARABOLAE ET AENIGMATA.

EIa age & obſcurorum ſcirpos inſpice uerborum,
Domum in arena poſitam infirma.
Et ſementem, quod in terram ſimilis uenit inæqualis.
Et ſemen, cui bonæ ſemina inimica mixta ſunt.
Et arbor, paruum ſinapis ſemen, deinde in farina.
Fermentum cælatum, uenalem agrum inſuper.
Theſauri gratiam, & margaritam precioſam.
Mercator quam omnibus emit facultatibus.
Et piſcium trahentem omne genus è mari rete.
Tollentemq; humeris errantem ouem.
Et amaro ſeruo de debito, amarum dominum.
Et primis ultimos mercedem habentes parem,
Miſſosq; filos ad uitem nihil ſimiles.
Et hæredem pellentes morte.
Et rudes ſponſali cubiculo amicā cōplentes celebritatem.
Inde uigiles in facibus puellas.
Et dominum ſeruis tribuentem non æqua talenta.
Contrà rurſus, pecoribus ſtantes hedos.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

Παῦρα δ' Ἰωάννου, δή ῥα ἱερῇ ἐνὶ βίβλῳ
Θαύματα δή, πολλοὺς δὲ λόγους χριστοῖο ἄνακτος.
Ἦν γάμος. οἰνοχόοι δ' ἐκέρων ἐξ ὕδατος οἶνον.
Εἶπε, καὶ υἱὸς ἄνουσος ἔην κάμνων βασιλίσκου.
Εἶπε, λέχος δ' ἀνάαρεν, ὃς σὺ φύγε δεσμὰ λοετροῖς.
Πέντε δ' ἔπατ' ἄρτων τέλεσεν τέρας. ἔνθεν ὁδεῦσι
Πόντον ὑπερζείοντα γὰρ ἐξεσάωσε μαθητάς.
Τυφλὸν δ' ἐκ γενετῆς ἰήσατο πηλὸν ἀλείψας.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ Λάζαρος ἔγρετο τύμβου.
Αὐτὰρ ὅ, καὶ νεκύεσσι θάνεν, καὶ ζῶσιν ἀναστὰς,
Χριστὸς ἄναξ ἀναφανδὸν ὁμίλεεν οἷς ἑτάροισι.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

ΛΟΥΚΑΣ δ' ἄλλα δὶς ἑπτὰ θεοῦ τάδε θαύματ' ἔγραψε
Παύλῳ, θαρσαλέος χριστοῦ μεγάλῳ θεράποντι.
Δαίμων, καὶ πυρετὸς, καὶ δέρπη, καὶ παράλυσις.
Εἶξε λόγῳ, καὶ χεὶρ πίνατο καρφαλέη.
Εἶθ' ἑκατοντάρχοιο λελυμένον ἤδρασε παῖδα.
Χήρῃ τ' ἐκ νεκύων ἐν Ναῒμ υἷα πόρε.
Τὴν δὲ μύρῳ χρίσασαν ἁγνοὺς πόδας, ἥγνισε μύθῳ
Καὶ στῆσεν ἀνέμοις, καὶ λεγεῶνα, μέγαν.
Αἵματος ἔχε ῥύσιν, καὶ Ἰαείροιο θύγατρα,
Ἤγαγεν ἐς ζωήν, πέντε δ' ἀρ ἐξ ἀκόλων
Καὶ δυοῖ ἰχθυδίων, ἐν ἐρήμῳ πέντε ποτ' ἀνδρῶν
Θρέψεν χιλιάδας. εἶδος ἦκε σέλας
Δαίμονα τηλυγέτοιο πικρὸν ἀποέργαθε παιδός.
Καὶ τὸν ἄλαλον γλώσσης ἥμενον. ὡς δὲ πάλαι
Ἑβραίην συγερῇ νόσῳ κλίναντα γυναῖκα,
Καὶ μὴν καὶ ὑδέρου ὄγκον ἀπεσκέδασε.
Καὶ λεπροὺς ἐκάθηρε δέκα, τῶν, εἷς σαμαρείτης.
Τυφλῷ τ' ἐξ ἱεριχοῦς φῶς πόρεν εἰνοδίῳ.
Οὖά τ' ἀποψύχοντος ἴδον σημήϊα χριστοῦ.
Ἐς δ' ὡς ἐκ νεκύων οἷσι φίλοισι φάνη.

ΤΟΥ

EIVSDEM MIRACVLA SECVN DVM IOANNEM.

PAuca autem Ioannis diſces in libro
Miracula ſanè, multos autē ſermones Chriſti regis.
Erant nuptiæ, pincernæ autem fundebant ex aqua uinū.
Dixit, & filius ſine morbo fuit ægrotans reguli.
Dixit, lectum autem ſuſtulit, qui nō fugit uincula balneis.
Quinque deinde panū fecit oſtentum; inde gradiebatur
Mare efferuens, & ſeruauit diſcipulos.
Cæcum autem à natiuitate curauit luto ungens.
Quartus dies erat, & Lazarus excitatus eſt è ſepulchro,
Verum hic & ob mortuos perijt, & uiuentibus reſurgens
Chriſtus rex manifeſte conuerſabatur ſuis ſocijs.

EIVSDEM MIRACVLA SECVNDVM LVCAM.

LVcas uero alia bis ſeptem dei hæc miracula ſcripſit
Paulo, fidens Chriſti magno ſeruo.
Dæmon, & febris, & lepra, & paralyſis,
Ceſſit uerbo, & manus extenſa eſt ſicca.
Deinde Centurioni ſolutum firmauit filium,
Viduæq; à mortuis in Naim filium præbuit.
Vnguento autē ungentē ſanctos pedes, luſtrauit uerbo,
Et firmauit uentos, & legionem magnam,
Sanguinis cohibuit fluxum, & ſacerdotis filiam
Duxit in uitam. quinque autem ex panibus,
Et duobus piſciculis, in ſolitudine olim quinque uirorum
Aluit millia, ſpeciei emiſit lucem.
Dæmonem à charo amarum prohibuit puero,
Et qui in lingua ſedebat, ut autem iam diu
Hebræam odioſo morbo acclinantem mulierem,
Quippe etiam & hydropis tumorem diſſipauit,
Et leproſos expurgauit decem, quorum unus Samarita,
Cæcoq; ex Hiericho lucem præbuit uiario.
Quæcunq; morientis uiderunt ſigna Chriſti,
Atque ut à mortuis ſuis amicis apparuit.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΔΙ' ΙΑΜΒΩΝ.

Παροιμιῶν δὲ Λουκᾶς ἐμνήσθη τόσων,
Τοῦ θέντος ἕδραν ἀσφαλῆ πέτρης ὕπερ,
Καὶ τοῦ παθόντος εὖ πλέον, καὶ τὸ πλέον
Στέργοντος· εἶτα τοῦ σπόρου εἰς τέσσαρας
Φύσεις πεσόντος γῆς. ἔπαθ' ὁδοιπόρου
Λῃσταῖς πεσόντος, εἶτ' ἀωρὶ πρὸς θύρας
Ἐλθόντος αἰτεῖν, κοὐ πονηρὰ λαμβάνειν.
Ἀκάθαρτον εἶτα πνεῦμα δ' εἰσοικίζεται
Ἑπτὰ ξὺν ἄλλοις, καὶ μάτην τις ἐλπίσει
Καρπῶν γέγηθεν ἀγνοῶν οἷ στήσεται.
Ἐκ τῶν γάμων δ' ἤκουσε, γρηγορητέον
Χριστῷ καλῶς τε τῇ θεραπείᾳ χρηστέον
Συκῆν τ' ἄκαρπον ταῖς κόπροις ἐπωφελεῖν.
Νάπυ. ζύμη τε, καὶ πένητες ἐν γάμῳ
Χαράν τε δραχμῆς εὑρέσει, καὶ θρέμματος.
Πατήρ τε παίδων τῷ πεσόντι συμπαθής.
Εἶτ' οἰκονόμος τι τῶν χρεῶν χαρίζεται
Κλεπτῶν προμηθῶς. Λάζαρος καὶ πλούσιος.
Ἐκεῖθε χήρας ἀξίωσις εὔτονος.
Εἶτ' αὖ τελώνης, καὶ φαρισαίου τῦφος,
Καὶ μνῶν μερισμὸς, ἰσάριθμος τοῖς δέκα.
Κακοὶ γεωργοὶ καὶ φονεῖς τοῦ δεσπότου.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

Μάρκος δ' Αὐσονίοισι θεοῦ τάδε θαύματ' ἔγραψε,
Πέτρῳ θαρσαλέος Χριστοῦ μεγάλῳ θεράποντι.
Δαίμων, καὶ πυρετὸς, καὶ λέπρα, χεὶρ παράλυσις
Εἶξε λόγῳ Χριστοῦ, μετέπειτα δὲ χεὶρ ἐτανύσθη
Ξηρή. καὶ ἀνέμων λῆξε μύθος, ἠδὲ θαλάσσης.
Καὶ λεγεὼν ὑπόειξε, καὶ αἱματόεσσαν ἔπαυσε
Πηγὴν, καὶ θυγατρὶ ζωὴν πόρεν Ἰαείροιο.
Πέντε δ' ἄρ' ἐξ ἄρτων πολλοὶ τράφεν. ἔνθεν ἔδησε
Πόντον ἐπιστείβων. μετέπειτα δὲ, πνεῦμ' ἐδίωξε
Φοινίσσης, Τυρίοισι τέρας καὶ Σιδονίοισι
Κωφόν τ' οὐλαλέον, θρέψεν πάλιν ἑπτὰ κόλοισιν
Ἀνδρῶν χιλιάδας, καὶ τυφλὸς ἴδεν φάος, εἶτα

Καὶ

EIVSDEM PARABOLAE PER IAMBOS.

PRouerbiorum autem Lucas mentionem fecit tot,
Eius qui poſuit ſedem tutam ſupra petram,
Et eius qui paſſus erat bene plus,& plus
Amantis. deinde ſeminis in quatuor
Naturas cadentis terræ, deinde uiatoris
Prædonibus incidentis. deinde intempeſta ad fores
Profectus quis petit,& non mala accipit.
Impurus deinde ſpiritus uero introducitur
Septem cum alijs, & fruſtra quis ſpebus
Fructum delectatus eſt ignorans quo ſtabit,
E nuptijs autem uenienti, uigilandum eſt
Chriſto,beneq́ʒ ſeruitio utendum,
Ficumq́ʒ ſterilem ſtercoribus adiuuare
Sinapi,fermentumq́ʒ,& pauperes in nuptijs.
Gaudiumq́ʒ drachmæ inuentione,& pecoris,
Paterq́ʒ puerorum cadenti compatiens,
Deinde diſpenſator aliquid debitorum largitur
Furum prouidenter, Lazarus & diues,
Inde uiduæ rogatio ualida.
Deinde rurſus publicanus,& phariſſæi ſuperbia,
Et minarum partitio, æqualis numero decem,
Mali agricolæ, & interemptores domini,

CHRISTI MIRACVLA SECVNDVM MARCVM.

MArcus uero Auſonijs dei hæc miracula ſcripſit
Petro fidens Chriſti magno ſeruo.
Dæmon, & febris,& lepra, & reſolutio membrorum
Ceſſit uerbo Chriſti. poſtea uero,manus extenſa eſt
Sicca,& uentorum deſijt furor atque maris,
Et legio ceſſit,& ſanguinolentum ſedauit
Fontem, & filiæ uitam præbuit Iairi,
Quinque uero panibus,multi alti ſunt,inde uinxit
Pontum ſuperambulans, poſt uero ſpiritum expulit
A Phœniſſa, Tyris oſtentum & Sidonijs,
Surdumq́ʒ non loquentem. aluit rurſus ſeptem panibus
Virorum millia,& cæcus uidit lucem. deinde

καὶ μορφῆς ἀπέπεμψε σέλας, καὶ δεσμὸν ἔλυσε
γλώσσης πνεῦμ' ἐλάσας, βαρυλαλοῦ, ὅς τε φάος δὲ
τυφλὸς ἐξ Ἱεριχοῦντος ἐσέδρακεν. ὡς δὲ ἄκαρπον
εὗρε συκῆν χατέων, νεκρὰν ἔθηκε λόγῳ.
τυφλοὺς δ' αὖ χωλούς τε ἰήσατο ἐγγύθι νηοῦ.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ.

Δείδω μὴ βιότοιο θεμείλιον ἐν ψαμάθοισι
βαλλόμενος, ποταμοῖσι καὶ ἐν ἀνέμοισι κεδασθεὶς
Ἢ σπόρος ὡς ἐπὶ γαῖαν ἰὼν ξηρὴν καὶ ἄκαρπον,
Ὦκα μὲν ἀντίλαιμι, τάχιστα δὲ αὖος ἔοιμι
Ἠελίοιο βολῇσι τυπείς, καὶ πήμασι τυτθοῖς.
Ἢ μὲ φάγοι πετεινά, καὶ ἐκθρέψειαν ἄκανθαι,
Μὴ δέ μοι ὑπνώοντι κακὸν σπόρον ἐγκαταμίξῃ
Ζιζανίων ἀροτήρ τε κακῶν, καὶ βάσκανος ἐχθρός.
Μὴ δ' ἄρ' ὁμοῦ χλάσσι βαλὼν ἐπὶ χεῖρα φυτοῖσιν
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσι, πρὶν ἐν σταχύεσσι σταθῆναι.
Σύν που ζιζανίοισι καλὸν φυτὸν ἐξολέσαιμι.
Πάντων γὰρ ποιοῖς δ' νοήμονα χεῖρ' ἐπιθεῖναι,
Ἔνθ' ἀρετὴ κακίη τε διάνδιχα ναιετάουσαι,
Ἀγχίθυροι γεγάασι, κακὸν δ' ἐπιτέλλεται ἐσθλῷ.
Αἰνῶ τὸν ὀλίγον νάπυος σπόρον, ὡς ὀλίγος μέν,
Δενδροῦται δ' τάχιστα, καὶ ἐς τόσον ὕψος ὀδεύει,
Ὥς τε καὶ ὀρνίθεσσι πέλειν σκέπας ἠερίοισι.
Μάργαρε τιμία καὶ κύδιμε, σοῦ δ' ἄρ' ἐγώ γε
Κάλλεος ἱμείρων, μέγας ἔμπορος αἴθε γενοίμην.
Πάντων δ' ὅσσα μοι ἐστὶ μέχρις πυμάτοιο χιτῶνος
Ὤνιον ἀντιλλάσσοιμι φίλον κτέαρ ὥσπερ ἅπαντας
Πλούτῳ νικήσαιμι, πεπαμένος οἷον ἀπ' ἄλλων.
Ἢ θησαυρὸν ἀγροῖο μυχοῖς ἐνικρυπτὸν ἐόντα.
Οἶδα δ' ἐγὼ καὶ κόσμον ἔσω πίπτοντα σαγήνης,
Ὦ Χριστοῦ βασιλῆος ὑποδρήσσοντες ἐφετμαῖς,
Ἀνθρώπων ἁλιῆες ἐὰν λίνον ἀμφὶς ἔθηκαν,
Ὡς ἁλὸς ἐξερύσωσι βυθῶν, ὀπάσωσι δὲ Χριστῷ
Μηχομένους πικροῖς ἐνὶ κύμασι τοῦδε βίοιο.
Ἀλλ' ὁπόταν κρίνῃς ἁλίην. διάνδιχα τέμνῃς,
Μυίμ' ἀπὸ τῆλε βάλοις, ἀργύριον οἷα περ ἰχθύν.
Ἄγγεσι δ' ἐγκατάθεο φυλασσόμενον βασιλῆϊ.

Et formæ remiſit ſplendorem, & uinculum ſoluit
Linguæ, ſpiritum agens. Bartillæusq; lucem
Cæcus ex Hierichunte uidit. ut autem ſterilem
Inuenit ficum indigens, mortuam fecit uerbo.
Cæcos uero rurſus, claudosq; curauit prope templum.

PARABOLAE QVATVOR EVANGELISTARVM.

Timeo ne uitæ fundamentum in arenis.
Iaciens, fluuijs & à uentis diſſiper:
Vel ſemen ut in terram ueniens ſiccam & ſterilem,
Celeriter quidem exorier, celerrimè autem ſiccus ſim
Solis iactibus percuſſus, & damnis paruis.
Aut me edant uolatilia, & atterant ſpinæ.
Neq; mihi dormitanti malum ſemen immiſceat
Zizaniorum, aratorq; malorum, & inuidus inimicus.
Neq; uero ſimul uirentibus inijciens manum plantis
Bonis, atq; malis prius, q̃ in ſpicis ſtet,
Cum zizanijs fortè pulchram plantam perdam.
Paucorũ em̃ eſt huiuſmodi intelligentẽ manũ imponere,
Vbi uirtus uitiumq; bipartito habitantes,
Propinqui fores natæ ſunt, malum autem exoritur bono,
Laudo paruum ſinapis ſemen, quod paruum quidem,
Arboreſcit autem celerrimè, & in tantam altitudinẽ pro-
Vt & ab auibus ſit tegumentum aërijs. (ficiſcitur
Margarita precioſa & glorioſa, tuam uero ego quidem
Pulchritudinẽ deſiderans, magnus mercator utinã ſiam:
Omnium aũt quæcunq; mihi ſunt uſq; ad extremã tunicã,
Venalem prendam charam facultatem, ut omnes
Diuitijs ſuperem, poſſidens tanquam ab alijs,
Aut theſaurum agri latebris in abſconſum exiſtentem,
Scio ego & mundum intro cadentem rete.
Cui Chriſti regis ſubminiſtrans præceptis.
Hominum piſcatores ſuum fibrum circumpoſuerunt,
Vt maris extrahãt profunditatibus, præbeãt aũt Chriſto
Natantes amaris in undis huius uitæ,
Sed cum iudicaueris marinam in duas partes ſeces,
Ne me longe abieceris, inutilem ueluti piſcem,
Vaſibus autem impone ſeruatum regi,

Ἐς μεγάλην δὲ θεοῖο καλὴν ἐριθηλέ' ἀλωὴν,
Ἠῶος μὲν ἔβην, καὶ πλείονα μόχθον ἀνέτλην.
Μισθὸν δ' ἶσα τίοισιν ἴσον, καὶ κῦδος ἔχοιμι
Τίς φθόνος, εἰ μόχθοισι πόθον θεὸς ἀντιφερίζει;
Πέμπε πατὴρ υἷας ἐς ἄμπελον, ὥς κομέοιεν.
Τὸν πρότερον, πρότερον. ὃ δ' ἄρα πρόφρων ὑπέδεκτο,
Οὐ μὴν ἐξετέλεσσε πατρὸς πόθον, ὥσπερ ὑπέστη.
Αὐτὰρ ὅ γ' οὐχ ὑπέδεκτο, καὶ ἐξετέλεσσεν ἐφετμὴν
Ὁ πλότερος. κρείσσων μὲν ἐμοὶ, γλυκίων δὲ τοκῆϊ
Ἀμφοτέρων, ὃς ἔδεκτο. καὶ ἐξετέλεσσεν ἐέλδωρ.
Κληρονόμον δ' ὀλέσαιεν, ὅσοι πυρὸς. ἐκτὸς ἀλωῆς.
Ἐστὶ γάμος, τὸν, παιδὶ πατὴρ φίλος ἐσθλὸς ἀρίστῳ
Δαίνυσι καγχαλόων. τοῦ δ' ἀντιάσαιμι ἔγωγε.
Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντιάσαιμι, καὶ ὃς φίλος ἐστὶν ἔμοιγε.
Μίμνοι δ' ἔκτοθι κεῖνος, ὅς τις πρὸ γάμοιο τίθησιν
Ἢ ἀγρὸν ἠὲ βοῶν ζεῦγος νέον ἠὲ δάμαρτα
Μήτ' ἐνὶ δαιτυμόνεσσι γαμήλιον εἶδος ἔχοισιν,
Εἵματ' ἔχων ῥυπόωντα, δεθεὶς χεῖράς τε πόδας τε,
Νυμφῶνός τε, γάμου τε φίλων τ' ἀπὸ τῆλε πέσοιμι.
Ἡνίκα δ' αἰθομένῃσιν ἁγνῶν δεκὰς ἐν δαΐδεσσι
Παρθένοι ἐγρήσσουσαι, ἀκοιμήτοις φαέεσσι
Νυμφίον ἱμερόεντα θεὸν δοκέωσιν ἄνακτα,
Ὡς λαμπραὶ γανόωντι ὑπαντήσωσιν ἰόντι,
Μή μ' ἐνὶ ταῖς κενεῇσι νόον, καὶ ἄφροσι θείης,
Μὴ δ' ὀλιγοδρανέον δαΐδων σέλας ὄμμασι λεύσσων,
Ἠδ' ἤπου χρισοῖο παρεσσομένου μογεούσαις,
Οἷ ἐφαῦσε ζωῆς ὑγρὸν ποθέοιμι ἔλαιον.
Μηδὲ μὲ κληϊσθεῖσα γάμων ὤσαιτο θύρετρα,
Ἔνθα λόγος καθαροῖσι πόθου μεγάλοισιν ὑπὸ δεσμοῖς
Μιγνύμενος κραδίαις θάρσος καὶ κῦδος ὀπάζει.
Ἐκ δὲ γάμων παλίνορσος ἄναξ ἐμὸς εὖτ' ἂν ἐπέλθῃ,
Ἐξαπίνης δοκέουσι καὶ οὐ δοκέουσιν ἐπιστὰς,
Εὕροιμ' ἐν δοκέουσι, καὶ αὐνόσσει φόβοιο
Ὡς ἀγαθὸν θεράποντα, καὶ ἤπιον ἀρχομένοισι.
Καὶ σίτοιο δοτῆρα, λόγου στερεοῖο φέριστον.
Σχιζομένων τ' ἐρίφων καὶ οἴων ἤματι πικρῷ,
Ἀνδρῶν εὐσεβέων τε καὶ οὐχ ὁσίων ἑκάτερθεν
Στήσαις μή μ' ἐρίφοις ἐναρίθμιον, ἀλλ' οἴεσσι

In magnam autem dei pulchram pululans uineam,
Matutinus quidem ueni,& plus laboris toleraui.
Mercedem autem ultimis æquam,& gloriam habeam.
Quæ inuidia, ſi laboribus deſiderium deus opponit?
Mitte pater filios ad uitem,ut alant,
Priorem prius,hic uero promptus excepit,
Nõ tamẽ perfecit patris deſideriũ, quemadmodũ pollici-
At hic non ſuſcepit,& perfecit mandatum (tus eſt,
Iunior,præſtantior quidem mihi dulcior autem parenti,
Amborum qui excepit, & perfecit deſiderium,
Hæredem autem perderent,quicunq; ignis,extra uineam
Sunt nuptiæ, quas filio pater charus bonos optimo
Epulatur lætabundus,his occurram ego ſanè,
His ego occurram,& qui amicus eſt mihi quidem,
Maneat autem extra ille quiſquis ante nuptias ponit,
Aut agrum,aut boum iugum nouum,aut uxorem.
Neq; in conuiuijs nuptialem ſpeciem habentibus
Veſtes habens ſordentes,uinctus manusq;,pedesq;
Cubiculiq;,nuptiarumq;,amicorum à longe cadam,
Quum autem accenſis ſanctarum decas in facibus
Virgines uigilantes,inſedatis luminibus
Sponſum deſiderabilem deum expectent regem
Vt ſplendide nitenti occurrant uenienti,
Ne me inter uacuas mente,& fatuas poſueris,
Neq; infirmum facum lumen oculis ſpectans,
Iam forte Chriſto adfuturo laborantibus,
Serilucæ uitæ humidum deſiderem oleum,
Neq; me clauſum nuptiarum pellant fores,
Vbi ſermo eſt puris deſiderio magnis ſub uinculis
Mixtus cordibus fiduciam & gloriam præbeat,
E nuptijs autem reuertens rex meus quum acceſſerit,
Extemplò expectantibus & nõ expectãtibus ſuperſtans,
Inueniat me inter expectatores,& laudet timoris
Vt bonum ſeruum,& mitem ſubiectis,
Et frumenti datorem,ſermonis ſolidi optimum.
Sciſſisq; hœdis & ouibus die amaro,
Virorum,piorumq; & non ſanctorum utrinq;
Statuas ne me hœdis annumeratum,ſed ouibus

Δεξιτερὴν παρὰ χεῖρα, μένοι τ' ἐνὶ χείροσι λαιῇ.
Λύχνος δ' ἠέλιος ἔμοι γε φαεσφόρος ἔκτοθι λάμποι
Λυχνίης καθύπερθε, καλὸν δ' ἔστι καὶ θεὸν οἷον
Ἴδμεναι ὃς πάντεσσιν ἐπίσκοπον ὄμμα τίθησιν.
Αἰεὶ δὲ στέργοιμι θεὸν πλέον, εἴτε τι πικρὸν,
Εἴτ' ἀγαθὸν παρέχοι. πᾶν γὰρ καλόν. εἰ δὲ τυπείην
Ἀνισαῖς, μεγάλης καιῶν ἀπὸ χρυσοπόληος,
Μή με λίπῃς χείρεσσιν ὑπ' ἀνδροφόνοισι δαμῆναι.
Εἰ δὲ πνεῦμ' ἐλάσειας ψυχῆς ἀπὸ, μηκέτ' ἀεργὸν
Εὑρὼν σὺν πλεόνεσσι καταδράμοι ἐχθρὸς ἐμεῖο.
Μὴ δὲ συκῆν ὀλέσειας ἀχρεῖον, ἀλλ' ἔτι καρπὸν
Ἔλπεο, μὴ δὲ τέμῃς μιν ἄναξ, κομέον δέ τ' ἐγείρειν
Δραχμήν τε πρόβατόν τε, παῖν τ' ἀπὸ πάντ' ὀλέσαντα
Εὑρὼν, τὴν μὲν, ἔραζε, τὸ δ' οὔρεσι, τὸν δ' ὑπὸ ποσσὶν
Οἰκτρὸν ὑποστρέψαντα πατρώϊον ἐς δόμον. ὦναξ.
Αὖθις ἀριθμήσειας ἐνὶ υἱάσι, θρέμμασι, δραχμαῖς
Μὴ δ' ἀραθοῦ βασιλῆος ἐμοῖς παθέεσσιν ἐόντος,
Πρηκτὴρ αὐτὸς ἔοιμι πικρὸς χρυσοῖς ὁμοδούλοις.
Καὶ χρεῶν κόψαιμι λαβὼν πινυτόφρονι βουλῇ,
Ὡς κεν χρηίζων ποτ' ἐσύστερον ἄλκαρ ἔχοιμι.
Λάζαρος ἐνθάδ' ἔοιμι, καὶ ὕστερον, ἄλλος ἀγήνωρ
Ἐνθάδε, κεῖθι δ' ἄτιμος ἔχων φλόγας ἀντὶ κόροιο.
Εἴην μὴ μεγάλαυχος, ἐπεὶ κακὸς πλώνης.
Δακρύρυσιν οἶκτον ἔχοιμι, φαρισαῖοι δὲ πέσοιεν.
Χήρην δ' εἴποτ' ἐμοῖο παρὰ προθύροις μογέουσαν
Ἄπρηκτον πέμψαιμι, καὶ οἱ λίθον ἢ ὄφιν οἷον
Ἀντ' ἄρτοιο φίλοιο, καὶ ἰχθύος ἡδυβόροιο
Ἐχθρὰ φιλοθρονέων, παλάμης δ' ἀπὸ τῆς δ' ὀρέγοιμι.
Τοίων ἀντιτύχοιμι θεοῦ πάρα. εἰ δ' ἀποθήκας
Τὰς μὲν σφρηγὶς ἔχει, τὰς δ' ἐλπίδες ὦκα θέουσαι
Ἤδε με νὺξ ὀλέσειε σὺν ἀδρανέεσσιν ὀνείροις
Οὐ δὲ μὲν οὐ δὲ τάλαντον, ὅ μοι θεὸς ἐγγυάλιξε
Πλειοτέρην ἄλλοισι μετρῶν χάριν, εὔχομ' ἔγω γε
Τοῦτο μένειν παλάμῃσιν ἐν ἡμετέρῃσιν ἀεργόν.
Ἠὲ μνᾶν φισικεῖο λόγου χάριν ἰσονέμητον,
Ἀλλ' ἔργον τ' ἐπάσαιμι, κλέος τ' ἐπὶ τ' ἄντα τύχοιμι.
Μὴ δὲ δίκην τίσαιμι πικρὴν, καὶ αἶσχος ἔχοιμι.

ΤΕΛΟΣ.

Dextram apud manũ,maneatq́ꝫ in deterioribus ſiniſtra.
Lucerna autẽ quædã mihi qdẽ lucifera extrinſecus luceat
Lucernariũ deſuper, pulchrum autem quid & deũ ſolum
Noſſe,qui omnibus inſpectantem oculum ponit
Semper autem amem deum plus,ſiue quid amarum,
Siue bonum præbeat,omne enim bonũ,ſi autem uerberet
Prædonibus,magna deſcendens à Chriſti urbe,
Ne me linquas manibus ab homicidis domitari.
Si uero ſpiritum abiges ab anima, non ulterius ocioſum
Inueniens,cum pluribus percurrat inimicus mei.
Neqꝫ ficum perdideris inutilem,ſed adhuc fructum
Spera,neqꝫ incidas ipſam rex,aleas autem erigere
Drachmamq́ꝫ ouemq́ꝫ filiumq́ꝫ omnia perdentem,
Inueniens,hanc quidẽ humi, hoc aũt montibus, hũc uero
Miſerabilem reuertentem paternam in domum ,ô rex,
Rurſus numeraueris inter filios,pecora,drachmas.
Neqꝫ bono rege meis affectionibus exiſtente,
Actor ipſe ſim amarus bonis conſeruis,
Et aliquid debitorum ſcindam latens prudenti conſilio,
Vt indigens olim in poſterum auxilium habeam,
Lazarus hic ſim,& poſtea,alius ſuperbus
Hic illic autem abiectus habens flammas pro ſacietate,
Sim non iactabundus,quoniam malus ſum publicanus,
Lachrymis miſerationem habeam , Phariſæi autẽ cadant,
Viduam autem ſi quando mea apud ueſtibula laborantem
Infectam mittam, & ei lapidem aut ſerpentem grauem
Pro pane charo & piſce iucundiuoro
Inimica ſentiens,manu autem ab hac porrigam,
Talia pro ijs ſortiar deo,ſi autem depoſita
Hæc quidem ſigillũ habet,alia uero ſpes citò currentes,
Hæc me nox perdat cum infirmis ſomnijs,
Neqꝫ uero neqꝫ talentum,quod mihi deus præſtitit
Plus alijs metiens gratiæ,præcor ego ſanè
Hoc manere manibus in noſtris ocioſum,
Aut minam naturalis ſermonis gratiam, æque diſtributã,
Sed opusq́ꝫ præbeam,gloriamq́ꝫ inſuper contra ſortiar,
Neqꝫ pœnam ſoluam amaram,& obprobrium habeam.

FINIS.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΔΕΞΤΡΟΝ ΕΠΑΡΧΟΝ πραιτωρίων ἀπὸ ῥωμαϊκῶν εἰς ἑλληνικὰ μεταβληθεῖσα.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΔΕΞΤΡΩ.

Προτρέπῃ δέξτρε, ὥστε τραγκύλλῳ ἑπόμενόν με, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφέας κατὰ τάξιν ἐκθέσθαι, καὶ ὅπερ ἐκεῖνος ἀπαριθμούμενος τοὺς περιφανεῖς ἄνδρας, τοὺς τὰ ἐθνικὰ συντάξαντας πεποίηκε, κἀγὼ ἐν τοῖς ἡμετέροις ποιήσω, τοῦτ' ἔστιν, ἀπὸ τοῦ πάθους τοῦ σωτῆρος ἄχρι τεσσαρεσκαιδέκατου ἔτους Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, πάντας τοὺς ἐκ τῶν θείων γραφῶν συγγραψαμένους τι, καὶ τῇ μνήμῃ παραδεδωκότας, διὰ βραχέων φανερώσω. πεποιήκασι μὲν οὖν τοῦτο αὐτὸ, παρὰ τοῖς ἕλλησιν, ἕρμιππος περιπατητικὸς, ἀντίγονος καρύστιος, σάτυρος ἀνὴρ πολυμαθὴς, καὶ πολλῶν πάνυ διδασκαλικώτερος, ἀριστόξενος μουσικός· παρὰ δὲ τοῖς ῥωμαίοις, βάῤῥων, σάντρας, νέπως, ὑγῖνος καὶ οὗ εἰς ὑπόδειγμα ἡμᾶς προκαλεῖσθαι βούλει, τραγκύλλος. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐμοῦ κἀκείνων ὁμοία ἡ αἵρεσις, ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, παλαιὰς ἱστορίας καὶ τὰ ἑκάστου ἔτους ἀνακυλίοντες συντάγματα, ἐδυνήθησαν ὡσανεὶ ἐκ μεγάλου λειμῶνος, ἐλάχιστον γοῦν τοῦ οἰκείου ἔργου στέφανον πλέξαι. Ἐγὼ δὲ, τί διαπράξομαι, ἡγουμένῳ ἑπόμενος οὐδενὶ, ἀλλ' ἐμαυτοῦ κάκιστον, ὡς ὁ λόγος φησὶ, διδάσκαλον ἔχων. εἰ καὶ τὰ μάλιστα εὐσέβιος ὁ πάμφιλου εἰς δέκα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας βίβλους, μεγίστην ἡμῖν παρέχετο βοήθειαν, καὶ τὰ ἑκάστου περὶ ὧν συγγράφειν μέλλομεν τεύχη, ὑπὲρ τῶν οἰκείων τὴν μαρτυρίαν παρέξουσι χρόνων, τοιγαροῦν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δέομαι, ἵν' ὅπερ ὁ σὸς κικέρων, ὁ ἐν κορυφῇ ἄκρῳ τῆς ῥωμαϊκῆς εὐγλωττίας ἱστάμενος, ποιῆσαι οὐκ ἀπηξίωσεν εἰς βροῦτον, τὸν τῶν ῥητόρων τῇ ῥωμαϊκῇ γλώττῃ συνταττόντων κατάλογον, τοῦ

τὸ ἐγὼ

HIERONYMI EPISTOLA AD DEXTRVM PRAETOrio præfectum, è Latina lingua in Græcam translata.

HIERONYMVS DEXTRO.

HORTARIS Dexter, ut Tranquillũ ſequens, eccleſiaſticos ſcriptores in ordinem digeram, & quod ille in enumerandis gentilium literarũ uiris fecit illuſtribus, ego in noſtris faciam, id eſt, ut à paſſione Chriſti, uſque ad decimumquartum Theodoſij Imperatoris annum, omnes qui de ſcripturis ſanctis memoriæ aliquid prodiderunt, tibi breuiter exponam. Fecerunt quidem hoc idem apud Græcos, Hermippus peripateticus, Antigonus Caryſtius, Satyrus doctus uir, & longè omnium doctiſſimus, Ariſtoxenus muſicus. Apud latinos autem Varro, Santra, Nepos, Hyginus, & ad cuius nos exemplum uis prouocare, Tranquillus. Sed non mea & illorum ſimilis eſt conditio: Illi enim ueteres hiſtorias annaleſq; replicantes, potuerunt quaſi de ingenti prato, paruam opuſculi ſui coronam texere. Ego quid acturus, qui nullum præuium ſequens, peſſimum, ut dicitur, magiſtrum memetipſum habeo? Quanquam Euſebius Pamphili, in decem eccleſiaſticæ hiſtoriæ libris, maximo nobis adiumento fuerit, & ſingulorum de quibus ſcripturi ſumus uolumina, ætates autorum ſuorum ſæpe teſtantur. Itaq; dominum IESVM CHRISTVM precor, ut quod Cicero tuus qui in arce Romanæ ſtetit eloquentiæ, non eſt facere dedignatus in Bruto, Oratorum latinæ linguæ texens catalogum, id ego in

τὸ ἐγὼ ἐν τῷ ἀπαριθμήσασθαι τοὺς συγγραφέας τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας,
ἐξεπληρώσω διὰ τῆς σῆς προτροπῆς. εἰ δέ τινες, ἐκ τῶν ἄχρι τήμε-
ρον συγγεγραμμένων παρ' ἐμοῦ ἐν τῷδε τῷ τεύχει παρελείφθησαν, ἑαυ-
τοῖς μᾶλλον ἢ ἐμοὶ ἐπιγραφέτωσαν. οὐ δὲ γὰρ ἀποκρυπτόντων αὐτῶν
τὰ ἴδια συγγράμματα, γνῶναι ἐδυνήθην οἷς οὐκ ἐνέτυχον, καὶ ὅπερ ἄλ-
λοις ἐσθ' ὅτε γνωστὸν τυγχάνει, ἐμοὶ ἐν τῇ τοῦ κόσμου τούτου γωνίᾳ, ἄγνω-
στον ὑπῆρξεν. ὅμως ὅταν κατάδηλοι διὰ τῶν οἰκείων γένωνται συγ-
γραμμάτων, οὐχ ὡς τὰ μέγιστα βλαβέντες τὴν ἡμετέραν ἐπιστενάξου-
σι σιωπήν. Μαθέτωσαν τοιγαροῦν κέλσος, πορφύριος, ἰουλιανὸς, οἱ λυσ-
σώδεις κατὰ χριστοῦ κύνες, μαθέτωσαν οἱ τούτων ἀκόλουθοι, οἱ νομίζοντες
τὴν ἐκκλησίαν, μήτε φιλοσόφους καὶ εὐφραδεῖς, μήτε τινὰς ἐσχηκέναι δι-
δασκάλους· ὅσοι καὶ πηλίκοι ἄνδρες, ταύτην θεμελιώσαντες, ᾠκοδόμη-
σάν τε καὶ διεκόσμησαν, καὶ παύσονται τὴν ἡμετέραν πίστιν, ἀγροικικῆς
εὐθὺ μόνον ἁπλότητος, τὴν οἰκείαν μᾶλλον ἀμαθίαν ἐπιγνωσόμενοι.

ΒΙΟΙ ΣΙΓΓΡΑΦΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ.

ΣΙΜΩΝ πέτρος ἀπόστολος υἱὸς ἰωνᾶ, ἐπαρχίας
γαλιλαίας, κώμης βηθσαϊδᾶ, ἀδελφὸς ἀνδρέου
ἀποστόλου, καὶ ἀρχηγὸς τῶν ἀποστόλων, μετὰ τὴν
ἐπισκοπὴν τῆς ἀντιοχέων ἐκκλησίας, καὶ τὸ κήρυ-
γμα τῶν διασπαρέντων, ἤγουν ἐκ τῆς περιτομῆς πιστευ-
σάντων, ἐν πόντῳ, γαλατίᾳ, καππαδοκίᾳ, ἀσίᾳ, καὶ βιθυνίᾳ, τῷ δευ-
τέρῳ κλαυδίου ἔτει, εἰς τὸ ἐκπολεμῆσαι σίμωνα τὸν μάγον, τῇ ῥώμῃ ἐπί-
σταται, ἔνθα εἴκοσι πέντε ἐνιαυτοὺς, τὸν θρόνον τῆς ἱερωσύνης κατέχειν, ἕως
τοῦ τελευταίου ἐνιαυτοῦ νέρωνος, τουτέστι, τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου, ἐφ' οὗ καὶ σταυ-
ρωθεὶς ἐμαρτύρησε, τὴν κεφαλὴν κατὰ γῆν ἔχων, τοὺς πόδας δὲ, ἐν μετε-
ώρῳ, φάσκων ἀνάξιον ἑαυτὸν εἶναι, τὸν ὅμοιον τρόπον σταυρωθῆναι τῷ
πάντων κυρίῳ. Ἔγραψε δύο ἐπιστολὰς τὰς ὀνομαζομένας καθολικὰς,
ἀφ' ὧν τὴν δευτέραν οἱ πλείους, οὐκ ἐγκρίνουσιν αὐτοῦ τυγχάνειν, διὰ τὸν
χαρακτῆρα, καὶ τὴν διαφωνίαν τῆς πρώτης ἐπιστολῆς. ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ μάρ-
κον εὐαγγέλιον, ὃς μαθητὴς αὐτοῦ καὶ ἑρμηνευτὴς ἐγένετο, τούτου λέγεται εἶ-
ναι. τὰ δὲ συγγράμματα, τουτέστι πρῶτον, ὃ ἐπιγέγραπται πράξεις αὐτοῦ

δεύτερον

eccleſiæ illius ſcriptoribus enumerandis, dignè cohortatione tua impleam. Si qui autem de his qui uſque hodie ſcriptitant, à me in hoc uolumine prætermiſſi ſunt, ſibi magis quàm mihi debent imputare. Neq; enim celantes ſcripta ſua, de his quæ non legi, noſſe potui. Et quod alijs forſitan ſit notum, mihi in hoc terrarũ angulo fuerit ignotum. Certè quũ ſcriptis ſuis claruerint, nõ magnopere noſtri ſilentij diſpendio ſuſpirabũt. Diſcant ergo Celſus, Porphyrius, Iulianus, rabidi aduerſus Chriſtũ canes, diſcant eorum ſectatores, qui putant eccleſiam, nullos philoſophos & eloquentes, nullos habuiſſe doctores, quanti & quales uiri eam fundauerint, extruxerint, & ornauerint, & deſinant fidem noſtram, ruſticæ tantum ſimplicitatis arguere, ſuamq; potius imperitiam agnoſcant.

VITAE SCRIPTORVM ECCLESIASTICORVM.

SIMON Petrus filius Ioannis, prouinciæ Galilææ, uico Bethſaida, frater Andreæ apoſtoli, & princeps apoſtolorum, poſt epiſcopatum Antiochenſis eccleſiæ, prædicationẽ diſperſionis eorum qui de circuncíſione crediderant, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Aſia, & Bithynia, ſecundo Claudij anno, ad expugnandum Simonem magum Romam pergit, ibiq; uigintiquinque annis, cathedram ſacerdotalem tenuit, uſque ad ultimum annum Neronis, id eſt, decimumquartum. A quo & affixus cruci, martyrio coronatus eſt, capite ad terram uerſo, & in ſublime pedibus eleuatis, aſſerens ſe indignum, ut ſic crucifigeretur, ut dominus ſuus. Scripſit duas epiſtolas, quæ catholicæ nominantur, quarũ ſecunda à plæriſq; eius eſſe negatur, propter ſtyli cum priore diſſonantiã. Sed & euangeliũ iuxta Marcum, qui auditor eius & interpres fuit, huius dicitur. Libri autẽ eius è quibus unus actorum eius inſcribit̃,

δεύτερον, εὐαγγέλιον, τρίτον, κήρυγμα. τέταρτον, ἀποκάλυψις. πέμπτον κρίσις, ὡς ἀπόκρυφα ὄντα ἀποδοκιμάζεται. κηδευθεὶς δὲ ἐν ῥώμῃ ἐν τῷ βατικάνῳ, πλησίον τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπίκλην τριουμφαλίας, μετὰ παντὸς τοῦ σεβάσματος, παρὰ τῶν ῥωμαίων θρησκεύεται.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὡς οἱ πρὸ ἡμῶν παραδεδώκασιν, σκύθαις τε σογδιανοῖς καὶ σάκκαις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἡμῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. καὶ ἐν σεβαστοπόλει ἐκήρυξε τῇ μεγάλῃ. ὅπου ὄξιν ἡ παρεμβολὴ ἀψάρου, καὶ φάσις ὁ ποταμός, ἔνθα οἰκοῦσιν αἰθίοπες οἱ ἐσώτεροι. θάπτεται δὲ ἐν πάτραις τῆς ἀχαΐας. σταυρῷ παραδοθεὶς ὑπὸ αἰγεὰ τοῦ βασιλέως ἐδεσηνῶν.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου, ἀπόστολος καὶ ἐπίκλην δίκαιος, ὥστινες ὑπολαμβάνουσι, τοῦ ἰωσὴφ, ἀπ' ἄλλης γυναικός. ὡς δὲ ἐμοὶ φαίνεται, μαρίας ἀδελφῆς τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου, ἧς ἰωάννης μέμνηται παρὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου, εὐθὺς παρὰ τῶν ἀποστόλων, ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος κατασταθεὶς, μίαν μόνην συνεγράψατο ἐπιστολὴν, ἥτις τῶν ἑπτὰ καθολικῶν τυγχάνει. καὶ τινες παρ' ἑτέρου τινὸς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐκδεδόσθαι ταύτην φάσκουσι, καὶ κατὰ βραχὺ τοῦ χρόνου προϊόντος, αὐθεντίας τινὸς ἐπελάβετο, Ηγήσιππος γείτων τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ ἰακώβου διηγούμενος ἔφη, ἐδέξατο τὴν ἐκκλησίαν ἱεροσολύμων μετὰ τοὺς ἀποστόλους, ἀδελφὸς τοῦ κυρίου ἰάκωβος, ὁ ἐπικληθεὶς δίκαιος, διὰ τὸ πολλοὺς καλεῖσθαι ἰακώβους. οὗτος ἐκ γεννητῆς ἅγιος ἦν, οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἔπιε, κρεῶν δὲ οὐδὲ ἑτέρου θυτοῦ, οὐ μετέλαβε πώποτε, οὐδὲ ἐκείρατο, οὐδὲ ἀλείμμασιν, ἢ λουτροῖς προσωμίλησεν, ἔθος δὲ ἦν αὐτῷ εἰσελθεῖν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἐσθῆτι ἐρεΐνῃ μὴ κεχρημένῳ, ἀλλὰ λινῇ, μόνῳ τε αὐτῷ ἐξῆν εἰς τὸν ναὸν εἰσιέναι, καὶ γόνατα κλίνων, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ προσηύχετο, τοσοῦτον, ὥστε τὰ γόνατα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν νομίζεσθαι, τοὺς τῶν καμήλων τύπους. λέγει καὶ ἕτερά τινα, ἃ μακρὸν εἴη καταλέγεσθαι.

alius euangelij,tertius prædicationis, quartus Apocalypſis, quintus iudicij, inter apocryphas ſcripturas reputantur. Sepultus Romæ in uaticano iuxta uiam triumphalē, totius urbis ueneratione celebratur.

ANDREAS APOSTOLVS.

ANDREAS frater huius, ut maiores noſtri prodiderunt, Scythis & Sogdianis, & Saccis prædicauit euangelium domini noſtri Ieſu Chriſti,& in Auguſta ciuitate prædicauit,quæ cognominatꝰ Magna,ubi eſt irruptio Apſari,& Phaſis fluuius,illic incolūt Aethiopes interiores. Sepultus eſt autē Patris ciuitate Achaiæ,cruci ſuffixus,ab Aegea præfecto Edeſenorum.

D. Hieronymus, nō receſsit niſi ſcriptores, At Sophronius reliquos item Apoſtolos adiunxit.

IACOBVS APOSTOLVS.

IACOBVS, qui appellatur frater domini, cognomento Iuſtus,ut nonnulli exiſtimant,Ioſeph,ex alia uxore,ut autē mihi uidetur,Mariæ ſororis matris domini,cuius Ioannes in libro ſuo meminit filius, poſt paſſionem domini, ſtatim ab apoſtolis Hieroſolymorū epiſcopus ordinatus, unam tantum ſcripſit epiſtolam,quæ de ſeptem catholicis eſt,quæ & ipſa ab alio quodam ſub nomine eius ædita aſſeritur. Licet paulatim tempore procedente obtinuerit autoritatem. Hegeſippus uicinus apoſtolicorum temporū, in quinto commentariorum libro, de Iacobo narrans ait: Suſcepit eccleſiam Hieroſolymæ, poſt apoſtolos frater domini Iacobus, cognomento Iuſtus. Multi ſiquidem Iacobi uocabantur. Hic de utero matris ſanctus fuit,uinum & ſiceram non bibit, carnem nullam comedit, nunquam attonſus eſt,nec unctus unguento,nec uſus balneo,. Huic ſoli licitū erat ingredi ſancta ſanctorum. Siquidē ueſtibus lancis nō utebatur, ſed lineis, ſolusq́; ingrediebatur templum, & fixis genubus, pro populo deprecabatur,intantum, ut camelorum duritiem traxiſſe eius genua crederentur. Dicit & alia multa, quæ enumerare longum eſt,

καὶ γὰρ καὶ ἰώσηπος ἐν τῷ εἰκοστῷ τῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ, καὶ κλήμης ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν ὑποτυπώσεων εἰρήκασι, μετὰ τὴν τελευτὴν φήστου τὴν ἰουδαίαν διέποντος, πεμφθῆναι παρὰ νέρωνος διάδοχον αὐτοῦ ἀλβῖνον, καὶ πρὶν ἢ τοῦτον τῆς ἀπαρχίας ἐπιστῆναι, ἄνανός φησιν ἱερεὺς νέος, ἀνάνου υἱός, γένος ἱερατικοῦ, εἰληφὼς ἀφορμὴν ἀναρχίας, συνεδρίου γενομένου, ἠνάγκαζε τὸν ἰάκωβον δημοσίᾳ ἵνα τὸν χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἀρνήσηται, ἀντιλέγοντα δὲ λιθασθῆναι προσέταξεν, ὃς ἐκ τοῦ πτερυγίου τοῦ ναοῦ κρημνισθείς, κατεαγότων αὐτοῦ τῶν σκελῶν, ἡμιθανὴς ἐπάρας εἰς οὐρανὸν τὰς χεῖρας, λέγει, κύριε, σύγγνωθι αὐτοῖς, ὃ γὰρ ποιοῦσιν ἀγνοοῦσι. τότε κναφικῷ μοχλῷ ᾧ τὰ ἱμάτια ἐκπιάζειν εἰώθασι, κατὰ τὸν ἐγκεφαλὸν κρουσθείς, ἀνεπαύσατο. Προστίθησιν ὁ αὐτὸς ἰώσηπος, τοσαύτης αὐτὸν γεγενῆσθαι ἁγιοσύνης ἐντὸς καὶ θρησκείας παρὰ τῷ λαῷ, ὡς διὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον πεπεῖσθαι πάντας τὰ ἱεροσόλυμα πεπορθῆσθαι. περὶ τούτου καὶ ὁ ἀπόστολος παῦλος πρὸς τοὺς γαλάτας λέγει. ἄλλον δὲ ἐκ τῶν ἀποστόλων οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. καὶ τῶν ἀποστόλων περὶ τούτου μαρτυροῦσιν αἱ πράξεις. καὶ τὸ εὐαγγέλιον δὲ τὸ ἐπιγράφον καθ' ἑβραίους, ὅπερ ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ ῥωμαϊκὴν γλῶτταν μετεβλήθη, ᾧ καὶ ὠριγένης πολλάκις κέχρηται, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ σωτῆρος, λέγει. Ο δὲ κύριος δεδωκὼς σινδόνα τῷ δούλῳ τοῦ ἱερέως, ἀπελθὼν πρὸς ἰάκωβον, ὤοιξεν αὐτῷ. ὠμωμόκει γὰρ ἰάκωβος μὴ γεύσασθαι ἄρτου, ἐξ ἐκείνης τῆς ὥρας ἀφ' ἧς πεπώκει τὸ ποτήριον ὁ κύριος, ἕως οὗ ἴδῃ αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν. Αὖθις δὲ μικρὸν ὕστερον δότε φησὶν ὁ κύριος τράπεζαν καὶ ἄρτον. Εὐθὺς δὲ προστίθεται, λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ δεδωκὼς ἰακώβῳ τῷ δικαίῳ, λέγει αὐτῷ. Ἀδελφέ μου, ἔσθιε τὸν ἄρτον τὸν σόν, ἠγέρθη γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν. Τριάκοντα τοιγαροῦν ἐνιαυτούς, τὴν ἱεροσολύμων κυβερνήσας ἐκκλησίαν, τουτέστιν ἕως ἑβδόμου ἐνιαυτοῦ νέρωνος, πλησίον τοῦ ναοῦ ἀπετέθη, ἐν ᾧ καὶ ἐξερρίφθη, τίτλον ἄχρι τῆς τίτου πολιορκίας, καὶ τῆς τελευταίας ἀδριανοῦ ἐπίσημον ἔχεν. Ὃν τινες ἐξ ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἐλαιῶνος τεθεῖσθαι νομίζουσι, ψευδοῦς οὔσης περὶ τούτων ὑπονοίας.

ΙΑΚΩΒΟΣ

Sed & Ioſephus in uiceſimo libro antiquitatum refert, & Clemẽs in ſeptimo Hypotypoſeon, mortuo Feſto, qui Iudæam regebat, miſſum à Nerone eſſe ſucceſſorem eius Albinum, qui quũ necdum ad prouinciã perueniſſet, Ananus, inquit, pontifex adoleſcens Anani filius, de genere ſacerdotali, accepta occaſione ἀναρχίας, concilium congregauit, & compellens publice Iacobum ut Chriſtum dei filium denegaret, contradicentem lapidari iuſſit: qui quum precipitatus de pinna templi cõfractis cruribus, adhuc ſemiuiuus tendens ad cœlum manus, diceret: Domine ignoſce eis, quod enim faciunt neſciunt: fullonis fuſte, quo rudia ueſtimẽta extorqueri ſolẽt, cerebro percuſſus interijt. Tradit item Ioſephus tantæ eum ſanctitatis fuiſſe, & celebritatis in populo, ut propter eius necem, creditũ ſit ſubuerſam eſſe Hieroſolymam. Hic eſt de quo Paulus apoſtolus ſcribit ad Galatas: Alium autem apoſtolorum uidi neminem, niſi Iacobum fratrem domini. Et apoſtolorum ſuper hoc crebrius acta teſtantur. Euangeliũ quoq; quod appellatur ſecundum Hebræos, & à me nuper in Græcum, latinumq; ſermonẽ translatum eſt, quo & Origenes ſæpe utitur, poſt reſurrectionẽ ſaluatoris refert. Dominus autem quum dediſſet ſindonem ſeruo ſacerdotis, iuit ad Iacobum & apparuit ei. Iurauerat enim Iacobus ſe non comeſturum panem ab illa hora, qua biberat calicem domini, donec uideret eum reſurgentem à mortuis. Rurſus que poſt paululũ: Afferte ait dominus menſam & panem. Statimq; additur: Tulit panem, & benedixit, ac fregit, & dedit Iacobo iuſto, & dixit ei: Frater mi comede panem tuũ, quia reſurrexit filius hominis à dormientibus. Triginta itaque annos Hieroſolymis rexit eccleſiam, id eſt, uſq; ad ſeptimum Neronis annum, & iuxta templum ubi & præcipitatus fuerat ſepultus eſt. Titulum uſq; ad obſidionem Titi & ultimam Hamam Hadriani, notiſſimum habuit. Quidam è noſtris in monte olivueti eum putauerunt conditum, ſed falſa eorum opinio eſt.

ΙΑΚΩΒΟΣ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ τοῦ ζεβεδαίου, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, πᾶσιν ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἀνῃρέθη δὲ μαχαίρᾳ ὑπὸ ἡρώδου τετράρχου τῶν ἰουδαίων.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὁ ἀπόστολος ἐν φρυγίᾳ κηρύσσει τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἰησοῦ. θάπτεται ἐν ἱεραπόλει μετὰ τῶν θυγατέρων ἐνδόξως.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ ἀπόστολος, ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσιν, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ τὸ κατὰ ματθαῖον αὐτοῖς εὐαγγέλιον ἔδωκεν. ἐκοιμήθη δὲ ἐν ἀλβανοπόλει τῆς μεγάλης ἀρμενίας.

ΤΩΜΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΤΩΜΑΣ ὁ ἀπόστολος, καθὼς ἡ παράδοσις περιέχει, πάρθοις καὶ μήδοις καὶ πέρσαις καὶ γερμανοῖς καὶ ὑρκανοῖς καὶ βάκτροις καὶ μάγοις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου. ἐκοιμήθη ἐν πόλει καλαμίνῃ τῆς ἰνδικῆς.

ΣΙΜΩΝ ΚΑΝΑΝΑΙΟΣ.

ΣΙΜΩΝ ὁ κανανaῖος, ὁ ἐπικληθεὶς ἰούδας, ἀδελφὸς ἰακώβου τοῦ ἐπισκόπου, ὅς ὡς καὶ τὸν κλῆρον τῆς ἐπισκοπῆς ἐδέξατο μετὰ τὴν ἰακώβου τοῦ δικαίου κοίμησιν. ἔζησεν ἑκατὸν εἴκοσιν ἔτη. σταυρῷ δὲ παραδοθεὶς ἐπὶ τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως, διωγμοῦ μεγάλου κινηθέντος ἐκοιμήθη.

ΜΑΤΘΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΜΑΤΘΙΑΣ εἷς ὢν τῶν ἑβδομήκοντα, συγκαταριθμηθεὶς δὲ μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων, ἀντὶ ἰούδα τοῦ ἰσκαριώτου τοῦ προδότου γενομένου, ἐν τῇ δευτέρᾳ αἰθιοπίᾳ, ὅπου ἡ παρεμβολὴ ἀψάρου, καὶ ὕσσου λιμήν, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον, ἀγροίοις ἀνθρώποις οὖσι. καὶ ἐκεῖ ἐκοιμήθη, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἕως τῆς σήμερον.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ

IACOBVS.

IACOBVS Zebedæi filius, duodecim tribubus quæ erant in diſperſione, omnibus prædicauit euangelium domini noſtri Ieſu Chiſti. Interfectus eſt autē gladio ab Herode tetrarcha Iudæorum.

PHILIPPVS APOSTOLVS

PHILIPPVS apoſtolus, in Phrygia prædicat euangelium domini Ieſu. Sepelitur Hierapoli cum filiabus honorificè.

BARTHOLOMAEVS APOSTOLVS.

BARTHOLOMAEVS apoſtolus, Indis ijs qui dicuntur fortunati prædicauit euangeliũ Chriſti, & euangelium quod eſt ſecundum Matthæum eis tradidit. Dormiuit autem Albanopoli, oppido maioris Armeniæ.

THOMAS APOSTOLVS.

THOMAS apoſtolus, quemadmodũ traditum eſt nobis, Parthis & Medis & Perſis & Germanis & Hyrcanis & Bactris & Magis prædicauit euangelium domini. Dormiuit in ciuitate Calamina, quæ eſt Indiæ.

SIMON CANANAEVS.

SIMON Cananæus, cognomento Iudas, frater Iacobi epiſcopi, qui & ſucceſſit illi in epiſcopatum, poſt obitum Iacobi cognomento Iuſti. Vixit annos uiginti ſupra centum, Crucifixus autem ſub Traiano præfecto, mota perſecutione graui, dormiuit.

MATTHIAS APOSTOLVS.

MATTHIAS, quum unus eſſet è numero ſeptuaginta, allectus in ordinem undecim apoſtolorum, in locum Iudæ Iſcariotæ, qui fuit proditor. In altera Aethiopia, ubi eſt irruptio Apſari & Hyſſi portus, prædicauit euangelium, quum eſſent homines agreſtes. Et illic dormiuit & illic ſepultus eſt, uſq; ad hodiernum diem.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ δὲ ὁ ἐπίσκοπος ἐφέσου κατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ μακαρίου παύλου, ὃς ἐξ ἐθνῶν ἦν, οὐκ ἐκ περιτομῆς. ᾧ καὶ πολλὰ μαρτυρεῖ παῦλος, νουθετῶν τὴν καλὴν ὁμολογίαν τοῦ δοθέντος αὐτῷ χαρίσματος φυλάξαι, ὃς καὶ ἐνδόξως ἐκεῖ ἐμαρτύρησεν.

ΤΙΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΤΙΤΟΣ ἐπίσκοπος κρήτης, ἐν αὐτῇ καὶ ταῖς πέριξ νήσοις, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. ἐκεῖ καὶ ἐκοιμήθη καὶ ἐτάφη ἐν κρήτῃ.

ΚΡΙΣΚΗΣ.

ΚΡΙΣΚΗΣ ἐν γαλλίαις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη. εὐνοῦχος κανδάκης τῆς βασιλίσσης αἰθιόπων, ἐν ἀραβίᾳ τῇ εὐδαίμονι, καὶ ἐν τῇ προβάνῃ νήσῳ τῇ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου. Λόγος δὲ περιέχει, ὡς καὶ μεμαρτυρηκέναι αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἐνδόξως ταφῆναι.

ΙΟΥΔΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΙΟΥΔΑΣ ἀδελφὸς ἰακώβου, ἐλαχίστην ἥτις ἐκ τῶν ἑπτὰ καθολικῶν ἐστὶν ἐπιστολὴν καταλέλοιπεν. καὶ ἐπείπερ ἀπὸ τῆς βίβλου ἐνώχ. τοῦ ἀποκρύφου τυγχανούσης προσλαμβάνεται ἐν αὐτῇ μαρτυρίας, παρὰ πολλῶν ἐκβάλλεται, ἀλλ᾽ ὅμως τῇ ἀρχαιότητι καὶ τῇ τοῦ χρήσεως αὐθεντίᾳ, ἠξιώθη ταῖς θείαις γραφαῖς συγκαταριθμεῖσθαι.

ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

ΠΑΥΛΟΣ ὁ ἀπόστολος ἔξω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τυγχάνων, ἐκ φυλῆς βενιαμὴν, καὶ κώμης γισχάλων τῆς ἰουδαίας, ὁρμώμενος πορθηθείσης παρὰ τῶν ῥωμαίων τῆς αὐτῆς κώμης, μετὰ τῶν οἰκείων γονέων εἰς ταρσὸν τῆς κιλικίας κατῴκησεν, ὑφ᾽ ὧν σταλεὶς διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ νόμου εἰς ἱεροσόλυμα, παρὰ γαμαλιὴλ ἀνδρὶ διδασκαλικωτάτῳ, οὗ καὶ λουκᾶς μέμνηται, ἐφοίτησεν. ἀλλ᾽ ἡνίκα παρῆν τῇ σφαγῇ στεφάνου τοῦ μάρτυρος, λαβὼν ἐπιστολὰς τοῦ ἱερέως ἐπὶ διωγμῷ τῶν ἐν

TIMOTHEVS EPISCOPVS.

TIMOTHEVS autem Epheſiorum epiſcopus ordinatus à beato Paulo, ex gentibus erat, non ex circuncisione. De quo multa teſtatur Paulus, admonens ut honeſtam profeſſionem dati ſibi doni ſeruaret, qui & glorioſe illic teſtificatus eſt.

TITVS EPISCOPVS

TITVS Epiſcopus Cretæ, in eadẽ & in circumiacentibus inſulis prædicauit euangelium Chriſti. Ibidem autem & dormiuit, & ſepultus eſt, nempe in Creta.

CRESCENS.

CRESCENS in Gallijs prædicauit euangelium, & illic ſepultus eſt, Eunuchus Candaces Aethiopum reginæ, in Arabia cognomento felici. Et in Taprobana inſula maris rubri prædicauit euangelium domini. Aiunt autem eum & ibidem martyrium pertuliſſe, & honorifice fuiſſe ſepultum.

IVDAS APOSTOLVS.

IVDAS frater Iacobi paruam quidem quæ de ſeptem catholicis eſt, epiſtolam reliquit. Et quia de libro Enoch qui apocryphus eſt, in ea aſſumit teſtimonium, à pleriſq; reijcitur, tamen autoritatem uetuſtate iam & uſu meruit, & inter ſanctas ſcripturas computatur.

PAVLVS APOSTOLVS.

PAVLVS apoſtolus, qui ante Saulus, extra numerum duodecim apoſtolorum, de tribu Beniamin & oppido Iudeæ Giſchalis fuit, quo à Romanis capto, cum parentibus ſuis Tharſum Ciliciæ commigrauit, à quibus ob ſtudia legis miſſus Hieroſolymam, à Gamaliele uiro doctiſſimo, cuius Lucas meminit, eruditus eſt.

Quum autem interfuiſſet neci martyris Stephani, & acceptis à pontifice templi epiſtolis, ad perſequendos eos

τῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΩ πιστευσάντων, ἐπιστὰς τῇ δαμασκῷ διὰ ἀποκαλύψεως εἰς τὴν πίστιν τὴν ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων ἐγγεγραμμένην, εἰς σκεῦος ἐκλογῆς ἀπὸ διώκτου μετηνέχθη. πιστεύσαντος δὲ πρῶτον εἰς τὴν τούτου κήρυξιν σεργίου παύλου ἀνθυπάτου τῆς κυπρίων, διὰ τοῦ ὅτι αὐτὸν τῇ πίστει τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ ὑπέταξεν ἐκληρώθη τοῦ ὀνόματος παύλου. καὶ συζεύξας ἑαυτῷ βαρνάβαν, πολλαῖς τε πόλεσιν ἐπιστὰς ἀναζεύξας εἰς ἱεροσόλυμα παρὰ πέτρου καὶ ἰακώβου τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος καθίσταται. Ἐπεὶ τοίνυν ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων περὶ τῆς τούτου διαγωγῆς πολλὰ εἴρηται, τοῦτο μόνον λέξω. ὅτιπερ μετὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει, τουτέστι δευτέρῳ νέρωνος, ἡνίκα φῆστος ὁ τῆς ἰουδαίας ἐπίτροπος διεδέξατο φήλικα, εἰς ῥώμην δέσμιος πέμπεται. καὶ ἐπὶ δύο ἐνιαυτοὺς ἐν ἐλευθέρᾳ μένων παραφυλακῇ, κατὰ τῶν ἰουδαίων περὶ τῆς ἐλεύσεως ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ἑκάστοτε διηγήσατο. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπολογίᾳ, μήπω τῆς τοῦ νέρωνος βασιλείας στερεωθείσης μήτε εἰς τοσαύτας αὐτοῦ πράξεις, ὅσας αἱ ἱστορίαι φέρουσιν διεληλακότος, παῦλος παρὰ νέρωνος ἀπελύθη, ἐπὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἑσπερίοις μέρεσιν κηρύξαι, καθὼς γράφει ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς τιμόθεον ἐπιστολῇ. ἐν τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ καὶ ἔπαθεν, ὅτ' ἂν ἐν τοῖς δεσμοῖς ὤν, ἐπιστέλλει λέγων. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ, οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. σαφῶς διὰ τὴν ὠμότητα, νέρωνα λέγων. Αἰσθόμενος γὰρ δηλονότι ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τὸ μαρτύριον ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ προεῖπε λέγων. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκεν. Ὁμοίως τοίνυν καὶ αὐτὸς τεσσαρεσκαιδεκάτῳ νέρωνος ἐνιαυτῷ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ᾗ καὶ πέτρος ἐν ῥώμῃ ὑπὲρ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ἀποκεφαλισθεὶς, ἀπετέθη ἐν τῇ ὁδῷ, τῇ λεγομένῃ ὀστηνσία, ἔτους μετὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου ἡμῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, τριακοστοῦ ἑβδόμου. Ἔγραψε δὲ ἐπιστολὰς ἐννέα, πρὸς ἑπτὰ ἐκκλησίας οὗτος, πρὸς ῥωμαίους μίαν, πρὸς κορινθίους δύο, πρὸς γαλάτας μίαν, πρὸς ἐφεσίους μίαν, πρὸς φιλιππησίους μίαν, πρὸς κολασσεῖς μίαν,

πρὸς

qui Chriſto crediderant, Damaſcum pergeret, reuelati-one compulſus ad fidem, quæ in actibus apoſtolorum ſcribitur, in uas electionis de perſecutore translatus eſt. Quumq́ primum ad prædicationem eius Sergius Paulus proconſul Cypri credidiſſet, ab eo quod eum Chriſti fidei ſubegerat, ſortitus eſt nomen Paulus, & iuncto ſibi Barnaba, multis urbibus peragratis, reuertensq́ Hierosolymam, à Petro Iacobo'que & Ioanne gentium apoſtolus ordinatur. Et quia in actibus apoſtolorum pleniſſimè de eius conuerſatione ſcriptum eſt, hoc tantum dicam, quod poſt paſſionem domini uiceſimoquinto anno, id eſt ſecundo Neronis, eo tempore quo Feſtus procurator Iudeæ ſucceſſit Felici, Romam uinctus mittitur, & biennium in libera manens cuſtodia, aduerſus Iudæos de aduentu Chriſti quotidie diſputauit. Sciendum autem in prima ſatisfactione, necdum Neronis imperio roborato, nec in tanta erumpente ſcelera, quanta de eo narrãt hiſtoriæ, Paulum à Nerone dimiſſum, ut euangelium Chriſti, in occidentis quoq; partibus prædicaret, ſicut ipſe ſcribit in ſecunda epiſtola ad Timotheũ, eo tempore quo & paſſus eſt, de uinculis dictat epiſtolam: In prima mea ſatisfactione nemo mihi affuit, ſed omnes me dereliquerũt, non eis imputetur. Dominus autem mihi affuit & confortauit me, ut per me prædicatio compleretur, & audirent omnes gentes, & liberatus ſum de ore leonis. Manifeſtiſſimè leonẽ propter crudelitatem Neronem ſignificans. Et in ſequẽtibus: Liberatus ſum de ore leonis. Et ſtatim: Liberauit me dominus ab omni opere malo, & ſaluauit me in regnum ſuum cœleſte, quod ſcilicet præſens ſibi ſentiret imminere martyriũ. Nam & in eadẽ epiſtola præmiſerat: Ego eñ iam immolor, & tẽpus reſolutionis meæ inſtat. Hic ergo decimoquarto Neronis anno, eodẽ die quo Petrus, Romæ pro Chriſto capite truncatus ſepultus' que eſt, in uia Oſtienſi, anno poſt paſſionem domini 37. Scripſit autem nouem ad ſeptem eccleſias epiſtolas, ad Romanos unam, ad Corinthios duas, ad Galatas unã, ad Epheſios unã, ad Philippenſes unã, ad Coloſſenſes unam

πρὸς θεσσαλονικεῖς δύο, καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους μαθητὰς, τιμοθέῳ δύο, τίτῳ μίαν, φιλήμονι μίαν. τὴν δὲ πρὸς ἑβραίους ἐπιςολὴν, τινὲς νομίζουσι μὴ εἶναι αὐτοῦ, διά τε τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὴν τοῦ λόγου διαφωνίαν, ἀλλὰ βαρνάβα κατὰ τὸν τερτυλλιανὸν, τοῦ λουκᾶ, ἢ τοῦ εὐαγγελιςοῦ, καθά τισι δοκεῖ, ἢ κλήμεντος τοῦ τῆς ἐκκλησίας ῥώμης ὕστερον ἐπισκόπου, ὅν φασι τὰ ἀποφθέγματα παύλου, οἰκείῳ συντάξαι καὶ κοσμῆσαι λόγῳ, ἢ τόγε μᾶλλον παῦλος γράφων πρὸς ἑβραίους, διὰ τὸν φθόνον τὸν πρὸς αὐτὸν, τὴν τοῦ ἀποςόλου ἐπιγραφὴν ἐν ἀρχῇ τῆς προσηγορίας γραφῆναι, οὐκ ἐδοκίμασεν. ἐγεγράφει γὰρ ὡς ἑβραῖος ἑβραίοις τουτέςιν οἰκείᾳ φράσει ἐλλογίμως, καὶ ἅπερ εὐφραδῶς συντέτακτο τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ, εὐφραδέστερον εἰς ἑλληνικὴν μετεφράσθη, καὶ ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, τοῦ οἴεσθαι διαφωνεῖν ταῖς ἄλλαις παύλου ἐπιςολαῖς. τινὲς δὲ, καὶ τὴν πρὸς λαοδικεῖς ἀναγινώσκουσιν, ἀλλὰ παρὰ πάντων ἐκβάλλεται.

ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΚΥΠΡΙΟΣ.

Βαρναβας κύπριος, ὁ καὶ ἰωσὴφ λευίτης, μετὰ παῦλον τῶν ἐθνῶν ἀπόςολος καταςαθεὶς, μίαν πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ἐπιςολὴν συνέταξεν, ἥτις εἰς τὰς ἀποκρύφους γραφὰς ἀναγινώσκεται. οὗτος ὕστερον διὰ ἰωάννην τὸν μαθητὴν, ὃς καὶ μάρκος ἐκαλεῖτο, χωρισθεὶς παύλου, οὐδὲν ἧττον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἔργον, ἐπιταγὲν αὐτῷ, ἐπλήρωσεν.

ΕΡΜΑΣ.

Ερμας, οὗ ὁ ἀπόςολος πρὸς ῥωμαίους γράφων μέμνηται, ἀσπάσασθε ἀσύγκριτον φλέγοντα, ἑρμᾶν πατρόβαν, ἑρμῆν, λέγεται αὐθέντης γεγενῆσθαι βίβλου, ἐπιγραφούσης ποιμὴν, ἥ τισιν ἀνατολικαῖς ἐκκλησίαις, δημοσίᾳ ἀναγινώσκεται. καὶ ἀληθῶς χρήσιμος ὁ λόγος, ἀφ' οὗ πολλοὶ τῶν παλαιῶν συγγραφέων, ὑπέκλεψαν μαρτυρίας, ἀλλὰ παρὰ τοῖς ῥωμαίοις ἄγνωστος εἶναι δοκεῖ.

ΦΙΛΩΝ ΙΟΥΔΑΙΟΣ.

Φιλων ἰουδαῖος, τεχθεὶς ἐν ἀλεξανδρείᾳ, γένους ἱερέων, διὰ τοῦτο παρ' ἡμῶν μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων τάσσεται

ad Theſſalonicenſes duas. Præterea ad diſcipulos ſuos. Timotheo duas, Tito unã, Philomeni unã. Epiſtola aũt quæ fertur ad Hebræos, nõ eius credit, propter ſtyli ſermonisque diſtantiã. Sed uel Barnabæ iuxta Tertullianũ, uel Lucæ euangeliſtæ iuxta quoſdã, uel Clementis Romanæ poſtea eccleſiæ epiſcopi, quem aiunt ſententias Pauli proprio ordinaſſe & ornaſſe ſermone. Vel certe quia Paulus ſcribebat ad Hebræos, & propter inuidiam ſui apud eos, nominis titulum in principio ſalutationis amputauerat. Scripſerat ut Hebræus Hebræis hebraice, id eſt ſuo eloquio diſſertiſſimè, ut ea quæ eloquenter ſcripta fuerant in Hebræo, eloquentius uerterentur in Græcũ, & hanc cauſam eſſe, quod à cæteris Pauli epiſtolis diſcrepare uideat. Legunt quidam & ad Laodicenſes, ſed ab omnibus exploditur.

BARNABAS CYPRIVS.

BARNABAS Cyprius, qui & Ioſeph leuites, cum Paulo gentium apoſtolus ordinatus, unam ad ædificationem eccleſiæ pertinentem epiſtolã compoſuit, quæ inter apocryphas ſcripturas legitur. Hic poſtea propter Ioannem diſcipulũ, qui & Marcus uocabatur, ſeparatus à Paulo, nihilominus euangelicæ prædicationis iniunctum ſibi opus exercuit.

HERMAN.

HERMAN, cuius apoſtolus Paulus ad Romanos ſcribens meminit: Salutate Aſyncritum Phlegontem, Herman, Patrobam, Hermen, & qui cum eis fratres ſunt. Aſſerunt autorem eſſe libri, qui appellatur paſtor, & apud quaſdã Græciæ eccleſias etiam publice legitur. Reuera utilis liber, multiq́ue de eo ſcriptorum ueterum uſurpauerunt teſtimonia, Sed apud Latinos penè ignotus eſt.

PHILO.

PHilo Iudæus, natione Alexandrinus de genere ſacerdotũ, idcirco à nobis ĩter ſcriptores eccleſiaſticos po

σεται, ἐπειδὴ περὶ τῆς πρώτης μάρκου εὐαγγελιστοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας γράφων, εἰς ἔπαινον τῶν ἡμετέρων χωρεῖ, οὐ μόνον αὐτόθι αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις εἶναι φάσκων, καὶ τὰς οἰκήσεις αὐτῶν, καλῶν μοναστήρια. ἀφ' ὧν δηλοῦται τοιαύτην ἐξ ἀρχῆς τὴν τῶν χριστῷ πιστευσάντων ἐκκλησίαν γενέσθαι. ὁποῖοι ὄντως μοναχοὶ εἶναι ζηλοῦσι καὶ ἐπιθυμοῦσιν, ὥστε μηδὲν ἴδιον ἔχειν τινὰ, μηδὲ εἶναι εἰς αὐτοὺς πλούσιον ἢ πένητα, τὰς δὲ οὐσίας † τοῖς ἔθνεσι διανέμοντες, εὐχαῖς σχολάζουσι καὶ ψαλμοῖς, παιδεύσει τε καὶ ἐγκρατείᾳ, οἵους καὶ λουκᾶς ἀναφέρει, τὸ πρῶτον ἐν ἱεροσολύμοις τοὺς πιστοὺς γεγενῆσθαι. Λέγουσι τοῦτον ἐπὶ γαΐου καλλιγόλα ἐν τῇ ῥώμῃ κινδυνεῦσαι, ὅτε καὶ πρεσβευτὴς τοῦ οἰκείου ἔθνους ἀπεστάλη. καὶ ὅτι τὸ δεύτερον ἦλθε πρὸς κλαύδιον ἐν τῇ αὐτῇ πόλει διαλεχθῆναι τῷ ἀποστόλῳ πέτρῳ, καὶ τοῦτον ἐσχηκέναι φιλίαν. καὶ διὰ τοῦτο τοὺς σπουδαστὰς μάρκου τοῦ μαθητοῦ πέτρου, ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἔπεσι κεκοσμηκέναι. Εἰσὶ τούτου περιφανῆ καὶ ἀναρίθμητα συντάγματα, εἰς πέντε λόγους μωϋσέως, οὕτως περὶ συγχύσεως γλωσσῶν λόγος εἷς. περὶ φύσεως καὶ εὑρήματος. περὶ ὧν κατὰ νοῦν εὐχόμεθα καὶ ἀπομαρτυρόμεθα, λόγος εἷς. περὶ παιδεύσεως λόγος εἷς. περὶ κληρονόμου τῶν θείων πραγμάτων λόγος εἷς. περὶ μερισμοῦ ἴσων καὶ ἐναντίων λόγος εἷς. περὶ τριῶν δυνάμεων λόγος εἷς. περὶ τῶν ἐναλλαγεισῶν γραφῶν παρά τινων λόγος εἷς. περὶ συνθηκῶν λόγοι δύο. περὶ βίου φιλοσοφικοῦ λόγος εἷς. περὶ γιγάντων λόγος εἷς. περὶ τοῦ τοὺς ὀνείρους παρὰ θεοῦ πέμπεσθαι λόγοι πέντε. Ζητημάτων καὶ ἑρμηνευμάτων τῆς ἐξόδου λόγοι πέντε. περὶ τῆς σκηνῆς καὶ δεκαλόγου, λόγοι τέσσαρες, περὶ θυσιῶν, περὶ ὑποσχέσεων, ἤτοι καταρῶν, περὶ προνοίας, περὶ ἰουδαίων, περὶ διαγωγῆς βίου, περὶ ἀλεξάνδρου, καὶ ὅτι ἴδιον λογισμὸν ἔχει τὰ ἄλογα, ὅτι πᾶς ἄφρων δοῦλός ἐστιν, περὶ διαγωγῆς τῶν ἡμετέρων, περὶ οὗ ἔμπροσθεν εἴπομεν, τουτέστι τῶν ἀποστόλων λόγος εἷς, ὃν ἐπέγραψε, περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν, τουτέστιν, ὅτι τὰ ἐπουράνια ἀτενίζουσι καὶ ἀεὶ εὔχονται τῷ θεῷ, περὶ γεωργίας λόγοι δύο, περὶ μέθης δύο. Εἰσὶ καὶ ἕτερα αὐτοῦ συγγράμματα, οὔπω εἰς τὰς ἐμὰς χεῖ-

† Græcus hoc loco gẽtibus legiſſe uidetur pro egentibus.

nitur, quia librum de prima Marci euangeliſtæ apud Alexandriam ſcribens eccleſia, in noſtrorum laude uerſatus eſt. Non ſolum eos ibi, ſed in multis quoque prouincijs eſſe memorans, & habitacula eorum dicens monaſteria. Ex quo apparet talem primum Chriſto credentium fuiſſe eccleſiam, quales nunc monachi eſſe nituntur & cupiunt, ut nihil cuiuſquam proprium ſit, nullus inter eos diues, nullus pauper, patrimonia egentibus diuiduntur, orationi uacatur, & pſalmis, doctrinæ quoque & continentiæ, quales & Lucas refert, primum Hieroſolymæ fuiſſe credentes. Aiunt hunc ſub Caio Caligula Romæ periclitatum, quo legatus gentis ſuæ miſſus fuerat. Quum ſecunda uice ueniſſet ad Claudium, in eadem urbe locutum eſſe cum apoſtolo Petro, eiuſq; habuiſſe amicitias, & ob hanc cauſam etiam eccleſiam Marci, diſcipuli Petri, apud Alexandriam ſectatores ornaſſe laudibus. Extant huius præclara & innumerabilia opera in quinque libros Moyſi. De confuſione linguarum, liber unus. De natura & inuentione liber unus. De his quæ ſenſu precamur & teſtamur, liber unus. De eruditione, liber unus. De hærede diuinarum rerum liber unus. De diuiſione æqualium & contrariorum liber unus. De tribus uirtutibus liber unus. Quare quorundã in ſcripturis mutata ſunt nomina, liber unus. De pactis libri duo. De uita ſapiẽtis liber unus. De gigantibus liber unus. Quod ſomnia mittantur à deo, libri quinque. Quæſtionum & ſolutionũ in Exodo, libri quinque. De tabernaculo & decalogo, libri quatuor. Necnon de uictimis & repromiſſionibus, ſiue maledictis, de prouidentia, de Iudæis, de conuerſatione uitæ, de Alexandro dicente, quod propriam rationem muta animalia habeant, & quod omnis inſipiens ſeruus ſit, & de uita noſtrorum librum, de quo ſupra diximus, id eſt de apoſtolicis uiris, quem & inſcripſit περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν, quod uidelicet cœleſtia contemplentur, & ſemper deum orent: & ſub alijs indicibus, de agricultura duo, de ebrietate duo. Sunt & alia eius monumenta ingenij, quæ in noſtras ma

ρας ἐλθόντα. περὶ τούτου ἐστὶν ἡ παροιμία τῶν ἑλλήνων, ἢ πλάτων φιλωνίζει, ἢ φίλων πλατωνίζει, τοσαύτη ἐστὶν ὁμοιότης τῆς τε διανοίας καὶ φράσεως.

ΛΟΥΚΙΟΣ ΑΝΝΕΩΣ ΣΕΝΕΚΑ.

ΛΟΥΚΙΟΣ ἄννεως σένεκα κυρδουβώσιος, σώζοντος στωικοῦ μαθητὴς, καὶ θεῖος πρὸς πατρὸς, λουκιανοῦ τοῦ ποιητοῦ, πάνυ ἐγκρατὴς, ὃν οὐ πάντως κατηρίθμουν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἁγίων, εἰ μὴ αἱ ἐπιστολαὶ τούτου προεξέπεμπον, αἳ παρὰ πολλῶν ἀναγινωσκόμεναι, παύλου ἀποστόλου πρὸς σένεκα, καὶ σένεκα πρὸς παῦλον. νέρωνος ὢν διδάσκαλος, καὶ κατ᾽ ἐκεῖνο καιροῦ δυνατὸς, ηὔχετο τοιοῦτον ἔχειν παρὰ τοῖς ἰδίοις τόπον, οἷον παῦλος παρὰ τοῖς χριστιανοῖς. οὗτος πρὸ ἐνιαυτοῦ δύο τοῦ παθεῖν τοὺς ἀποστόλους πέτρον καὶ παῦλον, παρὰ νέρωνος ἐσφάγη.

ΙΩΣΗΠΟΣ.

ΙΩΣΗΠΟΣ ματθίου υἱὸς, ἱεροσολύμων ἱερεὺς, παρὰ οὐεσπασιανοῦ ἁλοὺς, μετὰ τίτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καταλείφθη, ὃς εἰς ῥώμην ἐλθὼν, ἑπτὰ λόγους τῆς ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως, τοῖς δύο βασιλεῦσι τῷ τε πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ προσήνεγκεν, οἵτινες καὶ τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ παρεδόθησαν. καὶ διὰ τὴν δόξαν τῆς εὐφυΐας, ἀνδριάντος ἠξιώθη. ἔγραψε δὲ καὶ τῆς ἀρχαιολογίας λόγους εἴκοσι, ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου ἀρχῆς, ἕως τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους δομετιανοῦ καίσαρος, καὶ δύο ἀρχαιότητος κατὰ ἀππίωνος γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως, ὃς ἐπὶ καλλιγόλα πρεσβευτὴς ἀπεστάλη παρὰ τοῦ μέρους τῶν ἐθνικῶν, καὶ τὸν φίλωνος λόγον περιέχοντα κατάγνωσιν τῶν ἰουδαίων ἔγραψε. ἔστι καὶ ἄλλος αὐτοῦ λόγος περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ ἐξαίρετος πάνυ, ἐν ᾧ καὶ τὸ πάθος τῶν μακκαβαίων ἐμνήσθη. οὗτος ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ, φανερῶς ὁμολογεῖ, διὰ τὸν ὄγκον τῶν σημείων, τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ ἐσφάχθαι παρὰ φαρισαίων, καὶ ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἀληθῶς γεγενῆσθαι προφήτην, καὶ διὰ τὴν σφαγὴν ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου τὰ ἱεροσόλυμα πεπορθῆσθαι. ἔγραψε δὲ καὶ περὶ τοῦ κυρίου οὕτως. γίνεται δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ΙΗΣΟΥΣ σοφὸς ἀνὴρ, εἴγε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρή. ἦν γὰρ παραδόξων

nus non peruenerunt. De hóc uulgo apud Græcos dicit, ἢ πλάτων φιλωνίζει, ἢ φίλων πλατωνίζει, id eſt aut Plato Philonem ſequitur, aut Platonem Philo, tanta eſt ſimilitudo ſenſuum & eloquij.

LVCIVS ANNEVS SENECA.

LVCIVS Anneus Seneca Cordubenſis Sotionis Stoici diſcipulus, & patruus Lucani poëtæ, continentiſſimæ uitæ fuit, quem non ponerem in catalogo ſanctorum, niſi me illæ epiſtolæ prouocarent, quæ leguntur à plurimis, Pauli ad Senecam & Senecæ ad Paulum. In quibus quũ eſſet Neronis magiſter, & illius temporis potentiſſimus, optare ſe dicit eius eſſe loci apud ſuos, cuius ſit Paulus apud Chriſtianos. Hic ante biennium quàm Petrus & Paulus coronarentur martyrio, à Nerone interfectus eſt.

IOSEPHVS.

IOSEPHVS Mattathiæ filius, ex Hieroſolymis ſacerdos, à Veſpaſiano captus, cum Tito filio eius relictus eſt. Hic Romã ueniens, ſeptem libros Iudaicæ captiuitatis Imperatoribus patri filioq; obtulit, qui & bibliothecæ publicæ traditi ſunt. Et ob ingenij gloriam, ſtatuam quoque meruit Romæ. Scripſit autem & alios uiginti antiquitatum libros, ab exordio mundi, uſq; ad decimumquartũ annum Domitiani Cæſaris, & duos ἀρχαιότητος aduerſum Appionem Grammaticum Alexandrinum, qui ſub Caligula legatus miſſus ex parte gentilium, contra Philonem etiam librum, uituperationem gentis Iudaicæ continentem ſcripſerat. Alius quoque liber eius qui inſcribitur, περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ, ualde elegãs habet, in quo & Machabæorũ ſunt digeſta martyria. Hic in decimo octauo antiquitatũ libro, manifeſtiſſimè confitet, propter magnitudinem ſignorũ, Chriſtum à Phariſæis interfectũ: & Ioannẽ baptiſtam uerè prophetã fuiſſe: & propter interfectionẽ Iacobi apoſtoli, dirutam Hieroſolymam. Scripſit autem de domino in hunc modũ: Eodem tempore fuit Ieſus uir ſapiens, ſi tamen uirum eum oportet dicere. Erat eñi mira

δόξων ἔργων ποιητής, διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἡδονῇ τ' ἀληθῆ δεχομένων, καὶ πολλοὺς μὲν ἰουδαίους, πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐπηγάγετο, ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ οὗτος ἦν, καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῖν, σταυρῷ ἐπιτετιμηκότος πιλάτου, οὐκ ἐπαύσαντο, οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες. ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τρίτην ἔχων ἡμέραν, πάλιν ζῶν, τῶν θείων προφητῶν ταῦτα καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ εἰρηκότων, εἴς τε νῦν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τοῦδε ὠνομασμένων οὐκ ἔλιπε τὸ φῦλον.

ΙΟΥΣΤΟΣ.

ΙΟΥΣΤΟΣ τιβεριάδος, ἐπαρχίας γαλιλαίας, ἐπεχείρησε μὲν καὶ αὐτὸς ἰουδαϊκὴν ἱστορίαν συντάξαι, καί τινα ὑπομνήματα περιγράφειν, ἀλλὰ τοῦτον ἰώσηπος ἐλέγχει ψευσάμενον. καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ συνέγραφεν, ὅτε καὶ ἰώσηπος.

ΚΛΗΜΗΣ.

ΚΛΗΜΗΣ, περὶ οὗ παῦλος ὁ ἀπόστολος πρὸς φιλιππησίους γράφων λέγει. μετὰ καὶ κλήμεντος. τέταρτος μετὰ πέτρον ῥώμης ἐπίσκοπος, δεύτερος γὰρ λῖνος ἐγένετο, τρίτος ἀνέγκλητος. εἰ καὶ πολλοὶ τῶν ῥωμαίων ὑπολαμβάνουσι, δεύτερον μετὰ τὸν ἀπόστολον γεγενῆσθαι κλήμεντα. Ἔγραψεν ἐκ προσώπου τῆς ἐκκλησίας ῥώμης, πρὸς τὴν ἐν κορίνθῳ ἐκκλησίαν ἐπιστολὴν πάνυ θαυμαστήν, ἥτις ἐν φανεροῖς τόποις δημοσίᾳ ἀναγινώσκεται, τῷ χαρακτῆρι τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς παύλου συνᾴδουσα, οὐ μόνον νοήμασιν, ἀλλὰ καὶ λόγοις, καὶ ἁπλῶς μεγίστη ἐστὶν ἐν ἑκατέρᾳ ὁμοίωσις. Φέρεται καὶ ἑτέρα ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ εἶναι ἐπιστολή, ἥτις παρὰ πάντων ἀποδοκιμάζεται. καὶ διάλογος πέτρου καὶ ἀππίωνος μακρῷ λόγῳ συνταγεῖσα, ἥν τινα εὐσέβιος εὐθύνει ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τεύχει. τελευτᾷ τῷ τρίτῳ ἐνιαυτῷ τραϊανοῦ, καὶ τὴν τούτου μνήμην ἄχρι τήμερον, ἡ ἐν τῇ ῥώμῃ οἰκοδομηθεῖσα ἐκκλησία φυλάττει.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας μετὰ πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος, διωγμὸν κινήσαντος τραϊανοῦ, θηριομαχῆσαι κελευσθείς, εἰς ῥώμην στέλλεται δέσμιος. πλέων δὲ καὶ ἐπιστὰς τῇ σμύρνῃ.

bilium patrator operum, & doctor eorum qui libenter ue ra ſuſcipiunt, plurimos quoq; tam de Iudæis quàm de gentibus, ſui habuit ſectatores, & credebatur eſſe Chriſtus: Quumq; inuidia noſtrorum principum, cruci eum Pilatus addixiſſet, nihilominus qui eum primum dilexerant, perſeuerauerunt. Apparuit em̃ eis tertia die uiuens. Multa & hæc & alia mirabilia, carminibus prophetarum de eo uaticinantibus, & uſq; hodie Chriſtianorum gens ab hoc ſortita uocabulum, non defecit.

IVSTVS.

IVSTVS Tiberienſis, de prouincia Galilæa, conatus eſt & ipſe Iudaicarum rerũ hiſtoriam texere, & quoſdam commentariolos de ſcripturis componere. Sed hunc Ioſephus arguit mendacij. Conſtat aũt illum eo tempore ſcripſiſſe, quo & Ioſephus.

CLEMENS.

CLEMENS, de quo apoſtolus Paulus ad Philippenſes ſcribens, ait, Cum Clemente & cæteris cooperatoribus meis, quorum nomina ſcripta ſunt in libro uitæ. quartus poſt Petrum Romæ epiſcopus. Siquidem ſecundus Linus fuit, & tertius Anacletus. Tametſi plærìq; Latinorum, ſecundum poſt Petrum apoſtolum putent fuiſſe Clementem. Scripſit ex perſona Romanæ eccleſiæ, ad eccleſiam Corinthiorum ualde utilem epiſtolam, quæ & in nonnullis locis publice legitur, quæ mihi uidetur charactêri epiſtolæ, quæ ſub Pauli nomine ad Hebræos fertur conuenire. Sed & multis de eadem epiſtola, non ſolum ſenſibus, ſed iuxta uerborum quoq; ordinẽ abutitur. Omnino grandis in utraq; ſimilitudo eſt. Fertur & ſecũda eius nomine epiſtola, quæ à ueteribus reprobatur. Et diſputatio Petri & Appionis longo ſermone conſcripta, quam Euſebius in tertio hiſtoriæ eccleſiaſticæ uolumine coarguit. Obijt tertio Traiani anno, & nominis eius memoriam uſq; hodie Romæ extructa eccleſia cuſtodit.

IGNATIVS.

IGNATIVS Antiochenæ eccleſiæ, tertius poſt Petrũ apoſtolũ epiſcopus, cõmouente perſecutionẽ Traiano damnatus ad beſtias, Romã uinctus mittit. Cũq; nauigãs

σμύρνῃ, ἐν ᾗ πολύκαρπος ἀκροατὴς ἰωάννου ἐπίσκοπος ἦν, ἔγραψε πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολὴν μίαν, ἄλλην πρὸς μαγνησιανούς, τρίτην πρὸς τραλλιανούς, τετάρτην πρὸς ῥωμαίους, κἀκεῖθεν ἐξιὼν, ἔγραψε φιλαδελφεῦσι, καὶ σμυρναίοις, καὶ ἰδικῶς πρὸς πολύκαρπον, παρατιθέμενος αὐτῷ τὴν ἐν ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ καὶ περὶ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ πρώην μεταφρασθέντος, ἐκ προσώπου ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ μνήμην ποιεῖται λέγων. Ἐγὼ δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σώματι αὐτὸν εἶδον, καὶ πιστεύω ὅτι ἐστι, καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς πέτρον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὄντας, εἶπεν αὐτοῖς, ψηλαφήσατέ με, ὅτι οὐκ εἰμὶ δαιμόνιον σωματικόν. καὶ εὐθέως ἥψαντο αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν. ἄξιον δὲ φαίνεται, ἐπείπερ τοιούτου ἀνδρὸς πεποιήμεθα μνήμην, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ τῆς πρὸς ῥωμαίους γραφείσης, ὀλίγα ἐκθέσθαι. Ἀπὸ συρίας ἄχρι ῥώμης, θηριομαχῶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν γῇ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, δέκα συνδεδεμένος λεοπάρδοις, τουτέστι, στρατιώταις τοῖς φυλάσσουσί με, οἵτινες καὶ μετὰ εὐεργεσίαν χείρονες γίνονται. αἱ γὰρ ἀνομίαι αὐτῶν, παίδευσίς μοι ἐστί, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ἐδικαιώθην. καὶ εἴθε ἀπολαύσω τῶν θηρίων τῶν εὐτρεπισθέντων μοι, ἅτινα εὔχομαι ὀξύτατα εἶναι μοι εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἐνδελεχίζειν εἰς τὴν ἐμὴν κατάβρωσιν, μήπως ὃν τρόπον ἐπὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων, μὴ τολμήσωσι τοῦ σώματός μου ἅψασθαι. Εἰ γὰρ ἐπελθεῖν μὴ θελήσουσιν, ἐγὼ βιάσομαι, ποθῶν καταβρωθῆναι. Σύγγνωτέ μοι τεκνία, τὸ συμφέρον μοι, ἐγὼ οἶδα. Νῦν ἄρχομαι εἶναι μαθητής, οὐδὲν τούτων τῶν ὁρωμένων ἐπιθυμῶ, ἵνα τὸν ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ εὕρω. πῦρ, σταυρός, θηρία, σύγκλασις ὀστέων, καὶ τῶν μελῶν διασπασμός, καὶ πάντος τοῦ σώματος συντριβή, καὶ βάσανοι τοῦ διαβόλου, εἰς ἐμὲ ἔλθωσιν, ἵνα ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ἀπολαύσω. κατακριθεὶς τοίνυν θηριομαχῆσαι, καὶ πόθῳ τοῦ παθεῖν, ἀκούσας τοῦ βρυγμοῦ τῶν λεόντων ἔφη, σῖτος ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ εἰμί, καὶ εὔχομαι τοῖς ὀδοῦσι τῶν θηρίων ἀλεσθῆναι, ἵνα ἄρτος καθαρὸς εὑρεθῶ. ἔπαθε δεκάτῳ ἔτει τραϊανοῦ. τὸ δὲ λείψανον ἔξω τῆς δαφνιτικῆς πύλης ἀντιοχείας κατάκειται ἐν τῷ κοιμητηρίῳ.

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Smyrnam ueniſſet, ubi Polycarpus auditor Ioannis epiſcopus erat, ſcripſit unam epiſtolam ad Epheſios, alteram ad Magneſianos, tertiam ad Trallenſes, quartam ad Romanos: & inde egrediens ſcripſit ad Philadelpheos, & ad Smyrnæos, & proprie ad Polycarpum, commendans illi Antiochenſem eccleſiam, in qua & de euangelio, quod nuper à me translatum eſt ſuper perſona Chriſti ponit teſtimoniũ, dicens: Ego uero & poſt reſurrectionem in carne eum uidi, & credo quia ſit. Et quando uenit ad Petrũ & ad eos qui cum Petro erant, dixit eis: Ecce palpate me, & uidete, quia non ſum dæmonium corporale. Et ſtatim tetigerunt eum, & crediderunt. Dignum autem uidetur, quia tanti uiri fecimus mentionem, & de epiſtola eius, quam ad Romanos ſcribit pauca ponere: De Syria uſque ad Romã pugno ad beſtias, in mari & in terra, nocte die'que ligatus cum decẽ leopardis, hoc eſt, militibus, qui me cuſtodiunt, quibus & cum benefeceris peiores fiunt. Iniquitas autem eorum mea doctrina eſt, ſed non idcirco iuſtificatus ſum. Vtinam fruar beſtijs, quæ mihi ſunt præparatæ, quas & oro mihi ueloces eſſe ad interitum, & ad ſupplicia, & allici ad comedendum me, ne ſicut & aliorũ martyrum non audeant corpus attingere. Quod ſi uenire noluerint, ego uim faciam ut deuorer. Ignoſcite mihi filioli, quid mihi proſit, ego ſcio. Nunc incipio Chriſti eſſe diſcipulus, nihil de his quæ uidentur deſiderans, ut Ieſum Chriſtum inueniam. Ignis, crux, beſtiæ, confractio oſſiũ, membrorum diuiſio, & totius corporis cõtritio, & tota tormenta diaboli, in me ueniant, tantũ ut Chiſto fruar. Quumq; iam damnatus eſſet ad beſtias, ardore patiendi quum rugientes audiret leones, ait: Frumentum Chriſti ſum, dentibus beſtiarum molar, ut panis mundus inueniar. Paſſus eſt anno undecimo Traiani. Reliquiæ corporis eius Antiochiæ iacent, extra portam Daphniticam, in cœmiterio.

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ἰωάννου ἀποστόλου μαθητὴς, καὶ παρ' αὐτοῦ, τῆς σμυρναίων ἐπίσκοπος, κατασταθεὶς, πάσης τῆς ἀσίας ἀρχηγὸς γέγονε. διὰ τὸ πολλοῖς τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν τὸν χριστὸν ἑωρακότων συντετυχηκέναι, καὶ διδασκάλους ἐσχηκέναι. οὗτος διά τινας αἰτίας τοῦ πάσχα, βασιλεύοντος ἀντωνίου τοῦ πίου, καὶ ἐπισκοποῦντος τῆς ἐκκλησίας ῥώμης ἀνικήτου, ἐπέστη τῇ ῥώμῃ, ἐν ᾗ καὶ πολλοὺς τῷ δόγματι μαρκίωνος καὶ βαλεντίνου πιστεύσαντας, ἀνεκαλέσατο. Ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ δὴ αὐτομάτου μαρκίωνος, καὶ εἰρηκότος αὐτῷ, γνώριζε ἡμᾶς; Ἀπεκρίθη, γνωρίζω τὸν πρωτότοκον τοῦ διαβόλου. μεταταῦτα βασιλεύοντος μάρκου ἀντωνίνου, καὶ λουκίου αὐρηλίου κομόδου, τετάρτου μετὰ νέρωνα διωγμοῦ κινηθέντος, ἐν σμύρνῃ θεωροῦντος τοῦ ἀνθυπάτου, καὶ παντὸς τοῦ δήμου ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ κατ' αὐτοῦ βοῶντος, πυρὶ παρεδόθη. Ἔγραψε πρὸς φιλιππησίους πάνυ θαυμαστὴν ἐπιστολὴν, ἥτις ἄχρι τοῦ παρόντος, ἐν τῇ ἀσιανῇ συνόδῳ ἀναγινώσκεται.

ΠΑΠΙΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΠΑΠΙΑΣ ἰωάννου ἀκροατὴς, ἱεραπολίτης, καὶ ἀσίας ἐπίσκοπος, πέντε μόνους συνέταξε λόγους, οὓς καὶ ἐπέγραψεν ἐκθέσεις λόγων κυρίου. ἐν οἷς λέγων ἐν προοιμίοις μὴ ἀκολουθεῖν ποικίλαις φήμαις, ἀλλὰ τοὺς ἀποστόλους ἔχειν ἡγουμένους, ἔφη, κατενόουν τί ἀνδρέας, τί πέτρος εἰρήκασι, τί φίλιππος, τί θωμᾶς, τί ἰάκωβος, τί ἰωάννης, τί ματθαῖος, καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ κυρίου μαθηταί, τί δὲ ἀριστίων καὶ ὁ πρεσβύτερος ἰωάννης, μαθηταὶ τοῦ κυρίου ἐλάλησαν. οὐδὲ γάρ με τοσοῦτον βίβλοι εἰς ἐνάγνωσιν ὠφελοῦσιν, ὅσον ζῶσα φωνὴ, ἥτις ἄχρι τοῦ παρόντος διὰ τῶν συγγραψαμένων ἀκμάζει. δῆλον δὲ δὴ αὐτοῦ τοῦ καταλόγου τῶν ὀνομάτων, ἄλλον εἶναι ἰωάννην ἀπόστολον, καὶ ἄλλον εἶναι πρεσβύτερον ἰωάννην, ὅν τινα ὕστερον μετὰ τὸν ἀριστίωνα καταριθμεῖ. ταῦτα δὲ εἰρήκαμεν διὰ τὰ προαναφερόμενα, ἐν οἷς εἴπομεν, τὰς δύο ὑστέρας ἐπιστολὰς, μὴ εἶναι ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου, ἀλλὰ τοῦ πρεσβυτέρου. οὗτος λέγεται χιλίων ἐνιαυτῶν ἰουδαϊκὴν ἐκδεδωκέναι δευτέρωσιν, ᾧ ἠκολούθησαν εἰρηναῖος καὶ ἀπολλινάριος καὶ οἱ λοιποὶ, οἵτινες μετὰ τὴν ἀνάστασιν φάσκουσιν ἐν τῷ σώματι μετὰ τῶν ἁγίων τὸν κύριον βασιλεύσειν. καὶ τερτυλλιανὸς

δὲ ἐν

POLYCARPVS.

POLYCARPVS Ioannis Apoſtoli diſcipulus, & ab eo Smyrnæ epiſcopus ordinatus, totius Aſiæ princeps fuit. Quippe qui nõnullos apoſtolorũ, & eorum qui uiderant dominũ, magiſtros habuerit & uiderit. Hic propter quaſdam ſuper die paſchæ quæſtiones, ſub Imperatore Antonino Pio, eccleſiam in urbe regente Aniceto, Romam uenit, ubi plurimos credentiũ Marcionis & Valentini perſuaſione deceptos, reduxit ad fidẽ. Quumq; ei fortuito obuiam fuiſſet Marcion, & diceret: Cognoſcis nos? Reſpondit: Cognoſco primogenitũ diaboli. Poſtea uero regnante M. Antonino & L. Aurelio Commodo, quarta poſt Neronem perſecutione, Smyrnæ, ſedente proconſule, & uniuerſo populo in amphitheatro aduerſus eum perſonante, igni traditus eſt. Scripſit ad Philippenſes ualde utilem epiſtolam, quæ uſque hodie in Aſiæ conuentu legitur.

PAPIAS IOANNIS.

PAPIAS Ioannis auditor Hierapolitanus epiſcopus in Aſia, quinque tantum ſcripſit uolumina, quæ prænotauit, explanatio ſermonum domini. In quibus quũ ſe in præfatione aſſerat non uarias opiniones ſequi, ſed apoſtolos autores habere, ait: Conſiderabam quid Andreas, quid Petrus dixiſſent, quid Philipus, quid Thomas, quid Iacobus, quid Ioannes, quid Matthæus, uel alius quilibet diſcipulorum domini, quid etiam Ariſtion & ſenior Ioannes, diſcipuli domini loquebantur. Non enim tantum mihi libri ad legendum proſunt, quantum uiua uox, uſq; hodie in ſuis autoribus perſonans. Ex quo apparet ex ipſo catalogo nominũ, alium eſſe Ioannẽ, qui inter apoſtolos ponit, & alium ſeniorem Ioannẽ, quem poſt Ariſtionem enumerat. Hoc autẽ diximus propter ſuperiorẽ opinionẽ, quã à plæriſq; retulimus traditã, duas poſteriores epiſtolas Ioannis nõ apoſtoli eſſe, ſed preſbyteri. Hic dicitur mille annorũ Iudaicam ædidiſſe δευτέρωσιν, quẽ ſecuti ſunt Irenæus et Apollinarius, et cæteri, qui poſt reſurrectionẽ aiũt in carne cum ſanctis dominum regnaturum. Tertullianus

δὲ ἐν τῇ βίβλῳ τῇ περὶ τῆς ἐλπίδος τῶν πιστῶν, καὶ βικτωρῖνος πεταβῖνος, καὶ λακτάντιος ταύτῃ τῇ δοκήσει εἵλκωνται.

ΚΟΥΑΔΡΑΤΟΣ.

ΚΟΥΑΔΡΑΤΟΣ τῶν ἀποστόλων μαθητὴς, παθόντος πουπλίου ἀθηνῶν ἐπισκόπου ὑπὲρ τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον ὑπεισέρχεται, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐν μεγάλῃ ταραχῇ διασκορπισθεῖσαν συνάγει. καὶ ἡνίκα ἀδριανὸς ἐν ἀθήναις ἐχείμαζεν ἐν ἐλευσῖνι γενόμενος, καὶ πάντα σχεδὸν τὰ τῆς ἑλλάδος μυστήρια μυηθεὶς, δέδωκεν ἀφορμὴν ἐπὶ τὸ τοὺς μισοῦντας τοὺς χριστιανοὺς, καὶ δίχα βασιλικῆς κελεύσεως κολάσαι, ἐπέδωκε βίβλον ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας θρησκείας συντεθεῖσαν, πάνυ χρηστὴν, καὶ γέμουσαν λογισμοῦ καὶ πίστεως, ἀξίαν τε τῆς ἀποστολικῆς παιδεύσεως, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἀρχαιότητα τῆς ἰδίας ἡλικίας δεικνὺς ἔφη, πολλοὺς ἑωρακέναι τοὺς ὑπὸ τοῦ κυρίου ποικίλαις ἐν τῇ ἰουδαίᾳ κάμνοντας νόσοις ἰαθέντας, καὶ ὅτι τινὲς ἐκ νεκρῶν ἀνέστησαν.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ἀθηναίων φιλόσοφος εὐφραδὴς, καὶ κατὰ τὴν προτέραν διαγωγὴν, μαθητὴς ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. τεῦχος δόγματος ἡμετέρου, ἀνάμεστον λογισμοῦ, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἐν ᾧ καὶ κουαδρᾶτος ἀδριανῷ τῷ βασιλεῖ ἐπέδωκε, τουτέστιν ἀπολογητικὸν ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν, ὅπερ ἄχρι τοῦ παρόντος παρὰ τοῖς φιλολόγοις σώζεται.

ΑΓΡΙΠΠΑΣ.

ΑΓΡΙΠΠΑΣ, ὁ ἐπίκλην κάστωρ, ἀνὴρ πάνυ πεπαιδευμένος, κατὰ τῶν εἰκοσιτεσσάρων βασιλείδου αἱρετικοῦ λόγων τῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον παρ' αὐτοῦ περιφρασθέντων γενναίως ἐξηγήσατο, πάντα αὐτοῦ τὰ μυστήρια ἐκφαίνων, καὶ τοὺς προφήταις συναπαριθμουμένους, βαρκαβᾶν καὶ μαρκώβ, καὶ πρὸς φόβον τῶν ἀκροωμένων, ἕτερά τινα βάρβαρα ὀνόματα, καὶ τὸν μέγιστον αὐτοῦ θεὸν ἀβραξάς, οἷα ἐν αὐτῷ περιέχοντα κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς γραικῆς ψηφιζόμενον. τελευτῶντος βασιλείδου γνωστικοὶ ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐκλήθησαν ἐν τοῖς χρόνοις ἀδριανοῦ, ὅτε καὶ χόχιβος ὁ τῶν ἰουδαίων ἡγούμενος, πολλοὺς τῶν χριστιανῶν, ποικίλαις τιμωρίαις ἀνείλωσεν.

ΗΓΗΣΙΠΠΟΣ

quocꝫ in libro de ſpe fidelium, & Victorinus Pictauienſis, & Lactantius hac opinione ducuntur.

QVADRATVS.

QVADRATVS apoſtolorũ diſcipulus, Publio Athenarum epiſcopo, ob Chriſti fidem martyrio coronato, in locum eius ſubſtituitur, & eccleſiam grandi terrore diſperſam, fide & induſtria ſua congregat. Quumcꝫ Hadrianus Athenis exegiſſet hyemem, inuiſens Eleuſinam & omnibus penè Græciæ ſacris initiatus, dediſſet occaſionem his, qui Chriſtianos oderant, abſcꝫ præcepto imperatoris uexare credentes, porrexit ei librum pro religione noſtra compoſitum, ualde utilem, plenumcꝫ rationis & fidei, & apoſtolica doctrina dignum, in quo & antiquitatem ſuæ ætatis oſtendens, ait, plurimos à ſe uiſos, qui ſub domino uarijs in Iudæa oppreſſi calamitatibus ſanati fuerant, & qui à mortuis reſurrexerant.

ARISTIDES.

ARISTIDES Athenienſis philoſophus eloquentiſſimus, & ſub priſtino habitu diſcipulus Chriſti, uolumen, noſtri dogmatis rationem continens, eodem tempore quo & Quadratus Hadriano principi dedit, id eſt apologeticum pro Chriſtianis, quod uſcꝫ hodie perſeuerans, apud philologos ingenij eius indicium eſt.

AGRIPPA.

AGRIPPA cognomento Caſtor, uir ualde doctus, aduerſum uigintiquatuor Baſilidis hæretici uolumina, quæ in euangeliũ confecerat, fortiſſime diſſeruit, prodens eius uniuerſa myſteria, & prophetas enumerans, Barcaban & Marcob, & ad terrorem audientiũ alia quædam barbara nomina, & deum maximum eius Abraxas, qui quaſi annum contines, iuxta Græcorum numerũ ſupputetur. Mortuus eſt autem Baſilides, à quo Gnoſtici in Alexandria temporibus Hadriani, qua tẽpeſtate & Chochibus dux Iudaicæ factionis, Chriſtianos uarijs ſupplicijs enecauit.

ΗΓΗΣΙΠΠΟΣ.

ΗΓΗΣΙΠΠΟΣ τῶν χρόνων τῶν ἀποστόλων, πάσας ἀπὸ τοῦ πάθους τοῦ κυρίου, ἕως τῶν ἰδίων χρόνων, τῶν ἐκκλησιαστικῶν πράξεων ὑφαίνων ἱστορίας, καὶ πολλὰ ἕτερα εἰς ὄφελος τῶν ἀναγινωσκόντων συντείνοντα, πανταχόθεν συλλέγων, πέντε συνέθηκε βίβλους, ἁπλουστέρῳ λόγῳ, ὥς τε ἐκείνων διηγήσασθαι χαρακτῆρας, ὧν τῷ βίῳ διηκολούθει. φάσκει δὲ ἐπιστῆναι τῇ ῥώμῃ ἐπὶ ἀνικήτου, τοῦ μετὰ πέτρον δεκάτου ἐπισκόπου, καὶ διαπεπλεκέναι ἄχρι ἐλευθέρου ἐπισκόπου τῆς προειρημένης ῥώμης, ὃς ἀνικήτου διάκονος ἐγεγόνει. καὶ κατὰ τῶν εἰδώλων διηγούμενος, ἐκ ποίας πρῶτον πλάνης ηὐξήθη, συνέταξεν ἱστορίαν, δεικνὺς ἐν ποίοις ἤνθησε καιροῖς. φάσκει δὲ οὕτως. τύμβους τοῖς νεκροῖς, καὶ ναοὺς ἐποιήσαντο, καθὰ ἄχρι τοῦ δεῦρο ὁρῶμεν, ἀφ' ὧν ἐστι καὶ ἀντίνους, ὁ δοῦλος ἀδριανοῦ καίσαρος, οὗτινος καὶ γυμνικὸς ἀγὼν, ἐν τῇ ἀντινόῳ ἐπιτελεῖται, καὶ τὸ δίκαιον τῆς πόλεως, ἐκ τῆς αὐτοῦ προσηγορίας ἔτυχε, καὶ προφήτας ἐν τῷ ναῷ ἔστησε. τὸν δὲ ἀντίνοον ἐν τῷ μεταξὺ τῶν αὐδιλικίων ἐσχηκέναι ἀδριανὸν τινὲς συγγράφονται.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ φιλόσοφος, καὶ τῷ σχήματι τῶν φιλοσόφων χρώμενος, ἀπὸ τῆς νεαπολιτῶν ἐπαρχίας παλαιστίνης, ἐκ πατρὸς πρίσκου βακχείου. ὑπὲρ τῆς θρησκείας τῶν χριστιανῶν πάνυ ἐκοπίασεν, ὥστε καὶ ἀντωνίνῳ τῷ ἐπίκλην πίῳ, καὶ τοῖς τούτου υἱεῦσι, καὶ τῇ συγκλήτῳ, βίβλον κατὰ τῶν ἐθνῶν συνταγεῖσαν ἐπιδοῦναι, τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ σταυροῦ μὴ αἰσχυνόμενος, καὶ ἄλλην βίβλον τοῖς τοῦ αὐτοῦ ἀντωνίνου διαδόχοις, τουτέστι μάρκῳ ἀντωνίνῳ βήρῳ, καὶ λουκίῳ αὐρηλίῳ κομόδῳ. ἔστι καὶ ἄλλη αὐτοῦ βίβλος, κατὰ τῶν ἐθνῶν, ἐν ᾗ περὶ τῆς φύσεως τῶν δαιμόνων διαλέγεται, καὶ τέταρτον λόγον ὁμοίως κατὰ τῶν ἐθνῶν, ὃν ἐπέγραψεν ἔλεγχος, καὶ ἄλλον περὶ τῆς τοῦ θεοῦ μοναρχίας, καὶ ἄλλον ὠνόμασε ψάλτην, καὶ ἕτερον περὶ τῆς ψυχῆς. διάλογον κατὰ τῶν ἰουδαίων, ὃν ἔχει κατὰ τρύφωνος ἀρχηγοῦ τῶν ἰουδαίων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ μαρκίωνος ἐπίσημα τεύχη, ὧν τινων καὶ εἰρηναῖος ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ τῷ κατὰ τῶν αἱρετικῶν μέμνηται, καὶ ἄλλη βίβλος κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων, ἧς μέμνηται τῷ ἀπολογητικῷ, ὃν ἔδωκεν ἀντωνίνῳ τῷ πίῳ. οὗτος ἐν τῇ ῥώμῃ ἔχων

τὰς

EGESIPPVS.

EGESIPPVS uicinus apoſtolicorum temporum, & omnes à paſſione domini, uſq; ad ſuam ætatem, eccleſiaſticorum actuum texens hiſtorias, multaq; ad utilitatē legentium pertinentia, hinc inde congregans, quinque libros compoſuit, ſermone ſimplici, ut quorum uitam ſectabatur, dicendi quoq; exprimeret characterem. Aſſerit ſe ueniſſe ſub Aniceto Romam, qui decimus poſt Petrum epiſcopus fuit, & perſeueraſſe uſq; ad Eleutherium eiuſdē urbis epiſcopum, qui Aniceti quondam diaconus fuerat. Præterea aduerſum idola diſputans, ex quo primum errore creuiſſent, ſubtexit hiſtoriam, ex qua oſtendit, qua floruerit ætate. Ait em̄: Tumulos mortuis templaq; fecerūt, ſicut uſq; hodie uidemus, è quibus eſt & Antinous ſeruus Hadriani Cæſaris, cui & gymnicus agon exercetur, apud Antinoum ciuitatem, quam ex eius nomine condidit, & ſtatuit prophetas in templo. Antinoū autem in delitijs habuiſſe Cæſar Hadrianus ſcribitur.

IVSTINVS PHILOSOPHVS.

IVSTINVS philoſophus, habitu quoq; philoſophorū incedens, de Neapoli urbe Palæſtinæ, patre Priſco Bacchio, pro religione Chriſti plurimum laborauit, intantum ut Antonino quoque Pio & filijs eius, & ſenatui librum contra gentes ſcriptum daret, ignominiamq; crucis non erubeſceret. & alium librum ſucceſſoribus eiuſdem Antonini, M. Antonino Vero, & L. Aurelio Commodo. Extat eius & aliud uolumen contra gentes, ubi de dæmonum quoq; natura diſputat: & quartum aduerſus gentes, cui titulum prænotauit ἔλεγχος. ſed & alium de monarchia dei, & alium librum, quē prænotauit Pſalten, & alium de Anima. Dialogus contra Iudæum, quem habuit aduerſus Tryphonem principem Iudæorum, ſed & contra Marcionem inſignia uolumina, quorum Irenæus quoque in quinto aduerſus hæreſes libro meminit: & alium librū contra om̄es hæreſes, cuius facit mentionem in apologetico, quē dedit Antonino Pio. Hic quū in urbe Roma haberet

τὰς διατριβὰς, εὐθύνων κρίσκην τὸν κυνικὸν τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν βλασφημοῦντα, καὶ καλῶν αὐτὸν λαίμαργον, καὶ τὸν θάνατον φοβούμενον, ἄσωτόν τε καὶ ἀκόλαστον, τέλος τῇ τούτου ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιβουλῇ, ὡς χριστιανὸς ὑπὲρ τοῦ χριστοῦ ἔπαθεν.

ΜΕΛΙΤΩΝ.

ΜΕΛΙΤΩΝ ἀσιανὸς, σάρδεων ἐπίσκοπος, βίβλον βασιλεῖ μάρκῳ ἀντωνίνῳ βήρῳ, ὃς φρόντωνος τοῦ ῥήτορος μαθητὴς ἐγεγόνει, ὑπὲρ τοῦ χριστιανῶν δόγματος ἐπέδωκεν. Εγραψε δὲ καὶ ἕτερα, ἀφ' ὧν τάδε ὑπετάξαμεν. Τοῦ πάσχα λόγους δύο, περὶ βίου προφητικοῦ λόγον ἕνα, περὶ ἐκκλησίας λόγον ἕνα, περὶ ἡμέρας κυριακῆς λόγον ἕνα, περὶ διανοίας λόγον ἕνα, περὶ τῶν πιστῶν λόγον ἕνα, περὶ πλάσεως ἕνα, περὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἕνα, περὶ βαπτίσματος ἕνα, περὶ ἀληθείας ἕνα, περὶ γεννήσεως χριστοῦ ἕνα, περὶ προφητείας ἰδίας ἕνα, περὶ φιλοξενίας ἕνα, καὶ ἕτερον λόγον, ὃς ἐπιγράφεται κλείς, περὶ διαβόλου ἕνα, περὶ ἀποκαλύψεως ἰωάννου ἕνα, καὶ περὶ τοῦ ἐνσωμάτου θεοῦ λόγον ἕνα, ἐκλογῶν λόγους ἕξ. Τούτου τὴν εὐφυΐαν ἐπαινῶν τερτυλλιανὸς ἐν τοῖς ἑπτὰ λόγοις, οὓς ἔγραψε κατὰ τῆς ἐκκλησίας ὑπὲρ μοντανοῦ, λέγει, ὅτι πολλοὶ τῶν ἡμετέρων νομίζουσιν αὐτὸν εἶναι προφήτην.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ, ἕκτος τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας ἐπίσκοπος, βασιλεύοντος μάρκου ἀντωνίνου βήρου, βίβλον κατὰ μαρκίωνος συνέταξεν, ἥτις ἄχρι τήμερον τυγχάνει. τούτου φέρεται καὶ πρὸς αὐτόλυκον τρία τεύχη, καὶ κατὰ τῆς αἱρέσεως ἑρμογένους λόγος εἷς, καὶ ἄλλαι βραχεῖαι βίβλοι, εἰς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ἀνήκουσαι. Ανέγνων ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ εἰς εὐαγγέλιον καὶ εἰς παροιμίας σολόμωνος ὑπομνήματα, ἅτινά μοι οὐ δοκοῦσι συμφωνεῖν τῇ εὐφυΐᾳ, καὶ τῇ φράσει τῶν προειρημένων συγγραμμάτων.

ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΣ ἱεραπόλεως τῆς ἀσίας ἐπίσκοπος, βασιλεύοντος, μάρκου ἀντωνίνου βήρου ἤνθησεν, ᾧ τινι καὶ ἐπὶ

σημον

τὰς διατριβὰς, & Creſcentem Cynicum, qui multa aduerſum Chriſtianos blaſphemabat, redargueret, guloſum, & mortis timidum, luxuriæq; & libidinum ſectatorem, ad extremum ſtudio eius & inſidijs accuſatus quod chriſtianus eſſet, pro Chriſto ſanguinem fudit.

MELITO ASIANVS.

MELITO Aſianus, Sardenſis epiſcopus, librum Imperatori M. Antonino Vero, qui Frontonis oratoris diſcipulus fuit, pro Chriſtiano dogmate dedit. Scripſit quoq; & alia, de quibus iſta ſunt, quæ ſubiecimus. De paſcha libros duos. De uita prophetarum librum unum. De eccleſia librum unum. De die dominica librum unum. De ſenſibus librum unum. De fide librum unum. De plaſmate librum unum. De anima & corpore librum unum. De baptiſmate librum unum. De ueritate librum unum. De generatione Chriſti librum unum. De prophetia ſua librũ unum. De philoxenia librum unum, & alium librum qui Clauis inſcribitur. De diabolo librum unum. De apocalypſi Ioannis librũ unum, καὶ περὶ ἐνσωματώτου θεοῦ librũ unum. Et ἐκλογῶν libros ſex. Huius elegans & declamatoriũ ingenium, Tertullianus in ſeptem libris, quos ſcripſit aduerſus eccleſiam pro Montano, dicit, eum à pelriſq; noſtrorũ prophetarum putari.

THEOPHILVS.

THEOPHILVS ſextus Antiochenſis eccleſiæ epiſcopus, ſub Imperatore M. Antonino Vero, librum contra Marcionē compoſuit, qui uſq; hodie extat. Feruntur eius & ad Autolycum tria uolumina, & contra hæreſim Hermogenis liber unus, & alij breues elegantesq; tractatus ad ædificationem eccleſiæ pertinentes. Legi ſub nomine eius in euangelium & in prouerbia Solomonis commentarios, qui mihi cum ſuperiorum uoluminum elegantia & phraſi non uidentur congruere.

APOLLINARIVS.

APollinarius Aſiæ Hierapolitanus epiſcopus, ſub Imperatore M. Antonino ſecundo floruit, cui & in-

σημον τεῦχος ὑπὲρ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἐπέδωκεν. Εἰσὶ καὶ ἕτεροι πέντε αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐθνῶν λόγοι, καὶ περὶ ἀληθείας δύο, καὶ κατὰ τῶν φρυγῶν τότε πρῶτον ἀνακυψάντων, ἅμα πρισκίλλα καὶ μαξιμίλλα ἀνοσίοις προφήταις, ἀρξαμένου μοντανοῦ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ τῆς κατὰ κόρινθον ἐκκλησίας ἐπίσκοπος, τοσοῦτον εὐφραδὴς καὶ σπουδαῖος ἐγένετο, ὥς τε μὴ μόνον τοὺς λαοὺς τῆς ἰδίας πόλεως καὶ ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων, δι' οἰκείων ἐπιστολῶν πεπαιδευκέναι, ἀφ' ὧν ἐστὶ μία πρὸς λακεδαιμονίους, ἄλλη πρὸς ἀθηναίους, τρίτη πρὸς νικομηδεῖς, τετάρτη πρὸς κρῆτας, πέμπτη πρὸς ἀμαστριανὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑτέρας πόντου ἐκκλησίας, ἕκτη πρὸς κνωσσιανούς, καὶ πινυτὸν τῆς αὐτῆς πόλεως ἐπίσκοπον, ἑβδόμη πρὸς ῥωμαίους, ἣν ἔγραψε πρὸς σωτῆρα τὸν τούτων ἐπίσκοπον, ὀγδόη πρὸς χρυσοφόραν εὐλαβῆ γυναῖκα. Διέπρεψεν ἐπὶ μάρκου ἀντωνίνου βήρου, καὶ λουκίου αὐρηλίου κομόδου.

ΠΙΝΥΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΠΙΝΥΤΟΣ κρήτης κνωσσοῦ τῆς πόλεως ἐπίσκοπος, ἔγραψε πρὸς διονύσιον κορίνθου ἐπίσκοπον πάνυ κομψὴν ἐπιστολήν, ἐν ᾗ διδάσκει, οὐκ ἀεὶ δεῖν τοὺς λαοὺς γάλακτι τρέφεσθαι, μήπως ὡς νήπιοι τῇ ἐσχάτῃ καταληφθῶσιν ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καὶ στερεῶν βρωμάτων, ἵνα εἰς πνευματικὸν προκόψωσι γῆρας. καὶ οὗτος ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἤνθησεν.

ΤΑΤΙΑΝΟΣ.

ΤΑΤΙΑΝΟΣ, ὁ πρώην τὴν ῥητορικὴν διδάσκων, οὐκ ἐλαχίστην ἐκ τῆς ῥητορικῆς ἐπιστήμης δόξαν ὠνήσατο, ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος σπουδαστὴς γέγονε, διαπρέπων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ὅσῳ τῆς τούτου πλευρᾶς οὐκ ἀπέστη, ὕστερον δὲ ὑπὸ ὄγκου τῆς παιδεύσεως ἐπαρθεὶς, καινὴν συνεστήσατο αἵρεσιν, λέγω δὴ τῶν ἐγκρατιτῶν, ἣν μετέπειτα σευῆρος ἐπηύξησεν, ἀφ' οὗ ἄχρι τοῦ παρόντος, οἱ τούτου τοῦ μέρους αἱρετικοὶ, σευηριανισταὶ ὀνομάζονται. Ὁ δὲ προειρημένος τατιανὸς πάμπολλα συνεγράψατο τεύχη. ἀφ' ὧν ἐστὶ κατὰ τῶν ἐθνῶν λόγος εἷς πάνυ θαυμαστός, ὃς μεταξὺ πάντων αὐτοῦ τῶν συγγραμμάτων ἐπίσιμός ἐστι.

ſigne uolumen pro fide Chriſtianorum dedit. Extant eius & alij quinque aduerſum gentes libri, & de ueritate duo, & aduerſum Cataphrygas tunc primum exortos cum Priſcilla & Maximilla inſanis uatibus, incipiente Montano.

DIONYSIVS EPISCOPVS.

DIONYSIVS, Corinthiorũ eccleſiæ epiſcopus, tantæ eloquentiæ & induſtriæ fuit, ut non ſolum ſuæ ciuitatis & prouinciæ populos, ſed & aliarum urbiũ & prouinciarum epiſcopos, epiſtolis erudiret. E quibus eſt una ad Lacedæmonios, alia ad Athenienſes, tertia ad Nicomedenſes, quarta ad Cretenſes, quinta ad eccleſiam Amaſtrianam, & ad reliquas Ponti eccleſias, ſexta ad Gnoſſianos, & ad Pinytum, eiuſdem urbis epiſcopum, ſeptima ad Romanos, quam ſcripſit ad Soterem epiſcopum eorum, octaua ad Chryſophoram, ſanctam fœminã. Claruit ſub Imperatore M. Antonino Vero, & L. Aurelio Cõmodo.

PINYTVS EPISCOPVS.

PINYTVS Cretenſis, Gnoſſiæ urbis epiſcopus, ſcripſit ad Dionyſiũ Corinthi epiſcopum, ualde elegantem epiſtolam, in qua docet non ſemper lacte populos nutriendos, ne quaſi paruuli ab ultimo occupentur die, ſed & ſolido ueſci debere cibo, ut in ſpiritualem proficiant ſenectutem. Et hic ſub M. Antonino Vero, & L. Aurelio Commodo floruit.

TATIANVS.

TATIANVS, qui primum oratoriam docens, non paruam ſibi ex arte rhetorica gloriam comparauerat. Iuſtini martyris ſectator fuit, florens in eccleſia, quandiu ab eius latere non diſceſſit. Poſtea uero inflatus eloquentiæ tumore, nouam condidit hæreſim, quæ ἐγκρατιτῶν dicitur, quam poſtea Seuerus auxit, à quo eiuſdem partis hæretici, Seueriani uſq; hodie appellant. Porrò Tatianus infinita ſcripſit uolumina, è quibus unus cõtra gentes florentiſſimus extat liber, qui inter oĩa opa eius fertur inſignis,

καὶ οὗτος βασιλεύοντος μάρκου ἀντωνίνου βήρου, καὶ αὐρηλίου κομόδου ἤνθησεν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ἐπίσκοπος κρήτης πόλεως γορτύνης, οὗ τινος διονύσιος ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ μέμνηται, ἣν ἔγραψε πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῆς προειρημένης πόλεως, ἔνδοξον πάνυ κατὰ μαρκίωνος ἐξέδωκε βίβλον. ἐν τοῖς καιροῖς τῶν προειρημένων διέπρεψεν.

ΜΟΥΣΑΝΟΣ.

ΜΟΥΣΑΝΟΣ, οὐκ ἄδοξος μεταξὺ τῶν περὶ ἐκκλησιαστικοῦ δόγματος συγγραψαμένων, ἐπὶ μάρκου ἀντωνίνου βήρου κατεσκεύασε βίβλον πρός τινας ἀδελφούς, τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, πρὸς τὴν τῶν ἐγκρατιτῶν αἵρεσιν κατανεύσαντας.

ΜΟΔΕΣΤΟΣ.

ΜΟΔΕΣΤΟΣ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ ἀντωνίνου καὶ κομόδου κατὰ μαρκίωνος συνέταξε βίβλον, ἥτις ἄχρι σήμερον ὑπάρχει. φέρεται καὶ ἄλλα αὐτοῦ συγγράμματα, ἅτινα παρὰ τῶν πεπαιδευμένων, ὡς ψευδεπίγραφα ἀποδοκιμάζεται.

ΒΑΡΔΗΣΑΝΗΣ.

ΒΑΡΔΗΣΑΝΗΣ ἐν μεσοποταμίᾳ λαμπρὸς φανεὶς, πρῶτον μὲν βαλεντίνου σπουδαστὴς, ὕστερον δὲ ἀντίπαλος, καινὴν αἵρεσιν συνεστήσατο. τούτου παρὰ τῶν σύρων θερμοτάτη κηρύττεται εὐφυΐα, καὶ ἐν διαλέξει σφοδροτάτη. Ἔγραψε πάμπολλα κατὰ πασῶν σχεδὸν τῶν αἱρέσεων, τῶν ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἀνακυψασῶν, ἐν οἷς περιφανὴς ἐστὶν καὶ γενναῖος ἐκεῖνος ὁ λόγος, ὃν μάρκῳ ἀντωνίνῳ περὶ μοίρας ἐπέδωκε, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ περὶ διωγμοῦ τεύχη, ἅπερ οἱ τούτου σπουδασταὶ ἀπὸ τῆς σύρας εἰς ἑλληνικὴν διάλεξιν μετέφρασαν. ὅπου δὲ τοσαύτη ἰσχὺς ἐστὶ καὶ λαμπρότης ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ, πόσην νομίζομεν ἐν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἔχειν ἀρετήν;

ΒΙΚΤΩΡ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΒΙΚΤΩΡ, τρισκαιδέκατος ῥώμης ἐπίσκοπος, περὶ τῆς τοῦ πάσχα ζητήσεως, καὶ ἄλλα τινὰ συνέταξε τεύχη, ἐκυβέρνησε τὴν ἐκκλησίαν βασιλεύοντος σεβήρου ἐπὶ ἔτη δέκα.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Et hic ſub imperatore M. Antonino Vero,& L. Aurelio Commodo floruit.

PHILIPPVS EPISCOPVS.

PHILIPPVS, Epiſcopus Cretenſis, hoc eſt urbis Gortinæ, cuius Dionyſius in epiſtola ſua meminit, quam ſcripſit ad eiuſdem ciuitatis eccleſiam, præclarum aduerſum Marcionem ædidit librum, temporibusq; M. Antonini Veri, & L. Aurelij Commodi claruit.

MVSANVS.

MVSANVS, non ignobilis inter eos, qui de eccleſiaſtico dogmate ſcripſerunt, ſub Imperatore M. Antonino Vero, confecit librum aduerſus quoſdam fratres, qui de eccleſia ad Encratitarum hæreſim declinauerant.

MODESTVS.

MODESTVS & ipſe ſub Imperatore M. Antonino, & L. Aurelio Commodo, aduerſum Marcionem ſcripſit librum, qui uſq; hodie perſeuerat. Ferunt ſub nomine eius & alia συγγράμματα, ſed ab eruditis quaſi ψευδεπίγραφα repudiantnr.

BARDESANES.

BARDESANES in Meſopotamia clarus habitus eſt, qui primum Valentini ſectator, deinde confutator, nouam hæreſim condidit. Ardens eius à Syrijs prædicatur ingenium, & in diſputatione uehemens. Scripſit infinita aduerſum omnes penè hæreticos, qui ætate eius pullulauerant. In quibus clariſſimus ille eſt & fortiſſimus liber, quem M. Antonino de fato tradidit, & multa alia ſuper perſecutione uolumina, quæ ſectatores eius de Syria lingua, uerterunt in Græcam. Si autē tanta uis eſt & fulgor in interpretatione, quantā putamus in ſermone proprio?

VICTOR.

VICTOR, tertiuſdecimus Romanæ urbis epiſcopus ſuper quæſtione paſchæ, & alia quædā ſcribens opuſcula, rexit eccleſiam ſub Seuero principe annis decem.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, ποθεινοῦ τοῦ ἐπισκόπου λουγδούνων, τῆς ἐν γαλλίαις ἐκκλησίας πρεσβύτερος, παρὰ τῶν μαρτύρων τῆς εἰρημένης πόλεως, διά τινας ἐκκλησιαστικὰς αἰτίας, πρεσβευτὴς εἰς ῥώμην σταλείς, ἐπ᾽ ὀνόματι οἰκείῳ δεξάμενος ἐπιστολὰς γεμούσας τιμῆς, πρὸς ἐλεύθερον ἐπίσκοπον ῥώμης ἀπηνέγκατο. μετὰ δὲ ταῦτα ποθεινοῦ, σχεδὸν ἐνενηκονταετοῦς μαρτυρήσαντος, εἰς τὸν τούτου τόπον ὑπεισέρχεται. ὡμολόγηται δέ, πολυκάρπου, οὗ τινος προεμνήσθημεν, γεγενῆσθαι μαθητής. ἔγραψε πέντε κατὰ τῶν αἱρετικῶν βίβλους. καὶ κατὰ τῶν ἐθνῶν τεῦχος βραχύ, καὶ περὶ ἐπιστήμης ἕτερον. καὶ πρὸς μαρκιανὸν ἀδελφὸν περὶ τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος. καὶ βίβλον ποικίλων ὁμιλιῶν. καὶ πρὸς βλάστον περὶ σχίσματος, καὶ πρὸς φλωρῖνον περὶ μοναρχίας, καὶ ὅτι ὁ θεὸς κτίστης κακῶν οὐκ ἔστι. καὶ περὶ ὀγδοάστων διαίρετον σύνταγμα, ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ αὐτοῦ συντάγματος, ὑπέγραψεν οὕτως. Ὁρκῶ σε τὸν μεταγράφοντα ταύτην τὴν βίβλον, κατὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ κατὰ τῆς ἐνδόξου ἐλεύσεως αὐτοῦ, ἐν ᾗ κρινεῖ ζῶντας καὶ νεκρούς, ἵνα ἀντιβάλῃς μετὰ τὸ γράψαι, καὶ ἐκδιορθώσῃ πρὸς τὰ ἀντίγραφα, ἀφ᾽ ὧν ἔγραψας ἐπιμελῶς. καὶ ταύτην τὴν κατάκρισιν ὁμοίως μεταγράψῃς, καθὼς εὗρες ἐν τοῖς ἀντιγράφοις. φέρονται αὐτοῦ καὶ ἄλλαι πρὸς βίκτωρα ἐπίσκοπον ῥώμης περὶ ζητήσεως τοῦ πάσχα ἐπιστολαί, ἐν αἷς παραινεῖ αὐτῷ, μὴ ῥαδίως ὀφείλειν τὴν ἕνωσιν τῆς ἑταιρότητος διασχίσαι. καὶ γὰρ βίκτωρ πολλοὺς τῆς ἀσίας καὶ τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους καθεῖλεν, οἵτινες τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῆς σελήνης, μετὰ τῶν ἰουδαίων τὸ πάσχα ἐπετέλεσαν. ταύτῃ δὲ τῇ γνώμῃ τοὺς διαφωνήσαντας μὴ συναινέσαι βίκτωρι. ἤνθησεν μάλιστα ἐπὶ κομόδου βασιλέως, ὅστις εἰς τόπον ἀντωνίνου βήρου ὑπεισῆλθεν.

ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ.

Π Ανταινος στωικοῦ δόγματος φιλόσοφος, κατά τινα παλαιὰν τῶν ἀλεξανδρέων συνήθειαν, ἐν ᾗ ἀπὸ μάρκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἐκκλησιαστικοὶ γεγόνασι, διδάσκαλος, τοσαύτης σοφίας καὶ παιδεύσεως, τοῦτο μὲν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς, τοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς κοσμικοῖς γράμμασιν

ὄντος

IRENAEVS.

IRENAEVS, Pothini epiſcopi qui Lugdunenſem in Gallia regebat eccleſiam, presbyter, à martyribus eiuſdem loci ob quaſdam eccleſiæ quæſtiones, legatus Romã miſſus, honorificas ſuper nomine ſuo, ad Eleutheriũ epiſcopum perfert literas. Poſtea iam Pothino propè nonagenario, ob Chriſtum martyrio coronato, in locum eius ſubſtituitur. Conſtat autem Polycarpi, cuius ſupra fecimus mentionem, ſacerdotis & martyris hunc fuiſſe diſcipulum. Scripſit quinque aduerſus hæreſes libros, & contra gentes uolumẽ breue, & de diſciplina aliud, & ad Martianum fratrem de apoſtolica prædicatione, & librum uariorum tractatuum, & ad Blaſtum de ſchiſmate, & ad Florinum de monarchia, ſiue quod deus non ſit conditor malorum, & περὶ τῶν ὀγδοάδων egregium commentarium, in cuius fine ſignificans ſe apoſtolicorum temporum uicinũ fuiſſe, ſic ſubſcripſit: Adiuro te, qui tranſſcribis librum iſtum, per dominum Ieſum Chriſtum, & per glorioſum eius aduentum, quo iudicaturus eſt uiuos & mortuos, ut conferas poſtquã tranſſcripſeris: & emendes illum ad exemplar, unde ſcripſiſti diligentiſſimè, hanc quoque obteſtationem ſimiliter transferas, ut inueniſti in exemplari. Feruntur eius & aliæ ad Victorem epiſcopum Romanũ, de quæſtione paſchæ epiſtolæ, in quibus commonet eum, non facile debere unitatem collegij ſcindere. Siquidem Victor multos Aſiæ & Orientis epiſcopos, qui decimaquarta luna cũ Iudæis paſcha celebrabãt, damnandos crediderat. In qua ſententia hi qui diſcrepabant ab illis, Victori non dederunt manus. Floruit maxime ſub Commodo principe, qui M. Antonino Vero in imperium ſucceſſerat.

PANTAENVS.

PAntænus Stoicæ ſectæ philoſophus, iuxta quandam ueterẽ in Alexãdria cõſuetudinẽ, ubi à Marco euãgeliſta ſemp eccleſiaſtici fuere doctores, tantæ prudentiæ & eruditiõis, tam in ſcripturis diuinis, quàm in ſeculari literatura

ἐντὸς γέγονεν, ὥς τι περὶ κληθέντα αὐτὸν παρὰ τῶν ἰνδίας πρεσβυτέρων, ὑπὸ δημητρίου ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου, εἰς τὴν ἰνδίαν ἀποσταλῆναι, ἐν ᾗ εὗρε βαρθολομαῖον ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, τὴν ἔλευσιν τοῦ κυρίου ΙΗΣΟΥ κατὰ τὸ ματθαίου εὐαγγέλιον κηρύξοντα, ὅπερ ἑβραϊκοῖς γράμμασι γεγραμμένον, εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν ἀναζεύξας, μεθ' αὑτοῦ ἐκόμισε, τούτου πολλὰ ὑπομνήματα εἰς τὰς θείας γραφὰς τυγχάνει, ἀλλὰ μᾶλλον ζώσῃ φωνῇ τὰς ἐκκλησίας ὠφέλησεν, ἐδίδαξε ἐπὶ σευήρου καὶ ἀντωνίνου τοῦ ἐπίκλην καρακάλου.

ΡΟΔΩΝ.

ΡΟΔΩΝ ἀσιανός, παρὰ τατιανῷ τῷ ἀναφερομένῳ, ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς παιδευθείς, ἐξέδωκε μὲν πάμπολλα, ἐξαίρετον δὲ κατὰ μαρκίωνος σύνταγμα, ἐν ᾧ ἐξηγεῖται, ὅπως καὶ αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς μαρκιωνισταὶ διαφωνοῦσι, καὶ τὸν ἀπελλῆν τὸν γέροντα ὁμοίως αἱρετικὸν, συντετυχηκέναι αὐτοῖς, καὶ καταγέλαστον γεγενῆσθαι, εἰρηκότα ὅτι τὸν θεὸν ὃν σέβει, ἀγνοεῖ. Μέμνηται ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ, ἣν ἔγραψε πρὸς καλλιστίωνα, τατιανοῦ γεγενῆσθαι ἐν τῇ ῥώμῃ ἀκροατής, καὶ εἰς τὴν ἑξαήμερον δὲ κομψὰς ὁμιλίας συνέταξε, καὶ κατὰ τῶν φρυγῶν ἐπίσημον ἔργον, ἀνθήσας ἐπὶ τῶν χρόνων κομόδου καὶ σευήρου.

ΚΛΗΜΗΣ.

ΚΛΗΜΗΣ ἀλεξανδρείας πρεσβύτερος, παντααίνου περὶ οὗ προείπομεν, ἀκροατής, ὃς μετὰ τὴν τούτου τελευτὴν, τὰς διατριβὰς τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας κατέσχε, καὶ κατηχήσεων διδάσκαλος γέγονεν. ἐπίσημά τε τεύχη παιδεύσεως, καὶ εὐγλωττίας ἀνάμεστα συνέταξε, τοῦτο μὲν τῶν θείων, τοῦτο δὲ καὶ κοσμικῶν, ἀφ' ὧν ἐστὶ τάδε, στρωματεῖς ὀκτώ, ὑποτυπώσεων λογοι ὀκτώ, κατὰ τῶν ἐθνῶν παιδαγωγοὶ τρεῖς, περὶ τοῦ πάσχα εἷς, περὶ νηστείας διάλεξις. καὶ ἕτερος ἐπιγράφον, τίς ἄρα πλούσιος σωθήσεται. περὶ κακολογίας, λόγος εἷς. περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν, καὶ κατὰ τῶν ἀκολουθούντων τῇ τῶν ἰουδαίων πλάνῃ λόγον, ὃν τινα ἰδικῶς ἀλεξάνδρῳ ἐπισκόπῳ ἱεροσολύμων προσεφώνησε. Μέμνηται δὲ ἐν τοῖς ἰδίοις στρώμασιν τοῦ τεύχους τατιανοῦ τοῦ προειρημένου κατὰ τῶν ἐθνῶν, καὶ κασσιανοῦ τινὸς χρονογραφίας,

fuit, ut in Indiam quoque rogatus ab illius gentis legatis, à Demetrio Alexandriæ epiſcopo mitteretur, ubi reperit Bartholomæum de duodecim apoſtolis, aduentum domini IESV, iuxta Matthæi euangelium prædicaſſe, quod Hebraicis literis ſcriptum, reuertens Alexandriam, ſecum retulit. Huius multi quidem in ſanctam ſcripturam extant commētarij, ſed magis uiua uoce, eccleſijs profuit. Docuitq; ſub Seuero principe, & Antonino cognomento Caracalla.

RHODON.

RHODON genere Aſianus, à Tatiano de quo ſupra diximus, Romæ in ſcripturis eruditus, ædidit plurima, præcipuum'que aduerſus Marcionem opus, in quo refert, quomodo ipſi quoq; inter ſe Marcionitæ diſcrepent, & Apellem ſenem alium hæreticum à ſe quondam fuiſſe conuentum, & riſui habitum, eo quod deum coleret, ignorare ſe diceret. Meminit in eodē libro, quem ſcripſit ad Calliſtionem Tatiani ſe Romæ fuiſſe auditorē. Sed & in Hexaemeron elegātes tractatus cōpoſuit, & aduerſum Phrygas inſigne opus. Temporibus'que Commodi & Seueri floruit.

CLEMENS.

CLEMENS Alexandriæ eccleſiæ presbyter, Pantæni, de quo ſupra retulimus, auditor, poſt eius mortē, Alexandriæ eccleſiaſticā ſcholā tenuit, & κατηχήσεων magiſter fuit. Feruntur eius inſignia uolumina, plenaq; eruditionis & eloquētiæ, tam de ſcripturis diuinis, quàm de ſecularis literaturæ inſtrumento. E quibus illa ſunt στρωματεῖς libri octo, ὑποτυπώσεων libri octo, aduerſus gentes liber unus, Pædagogi libri tres, De paſcha liber unus, De ieiunio diſceptatio. Et alius qui inſcribitur, Quiſnam diues ille ſit, qui ſaluetur. De obtrectatione liber unus. De canonibus eccleſiaſticis, & āduerſum eos qui Iudæorum ſequuntur errorem, liber unus, quem proprie Alexandro Hieroſolymorum epiſcopo προσεφώνησεν. Meminit autem in ſtromatibus ſuis, uoluminis Tatiani, aduerſus gentes, de quo ſupra diximus, & Caſſiani cuiuſdam χρονογρα-

φίας, ὅπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς εὑρεῖν οὐκ ἠδυνήθημεν. οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ Ἰουδαίους Ἀριστόβουλόν τινα, καὶ Δημήτριον, καὶ Εὐπόλεμον ἀναφέρει, οἳ κατὰ τῶν ἐθνῶν συγγραψάμενοι καθ' ὁμοιότητα Ἰωσήπου, ἀρχαιογονίας Μωϋσέως, καὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Ἔστι καὶ Ἀλεξάνδρου Ἱεροσολύμων ἐπισκόπου, ὃς μετὰ Νάρκισσον ὕστερον προέστη τῆς ἐκκλησίας, ἐπιστολὴ περὶ χειροτονίας Ἀσκληπιάδου ὁμολογητοῦ, πρὸς Ἀντιοχέας, συγχαίροντος αὐτοῖς, ἐν ᾗ εἰς τὸ τέλος, οὕτως λέγει. ταῦτα ὑμῖν κύριοι ἀδελφοί τε τὰ γράμματα πέπομφα, διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου Κλήμεντος ἀνδρὸς περιφανοῦς, καὶ δεδοκιμασμένου, ὃν καὶ ὑμεῖς ἴστε, καὶ νῦν πλέον ἐπιγνώσεσθε, ὅς τις ἐνταῦθα ἐλθὼν κατὰ πρόνοιαν καὶ ἐπιφοίτησιν θεοῦ, ἐστερέωσε καὶ ηὔξησε τοῦ κυρίου τὴν ἐκκλησίαν. ὡμολόγηται τὸν πρεσβύτην, τούτου γεγενῆσθαι μαθητήν. ἤνθησε δὲ βασιλευόντων Σεβήρου καὶ Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ, οὗ τινος ῥόδων ἐν τῷ ἰδίῳ συγγράμματι τῷ κατὰ Μοντανοῦ καὶ Πρισκίλλας καὶ Μαξιμίλλας συντεθέντι, μέμνηται. ἔγραψε κατ' αὐτῶν τεῦχος ἐξαίρετον. καὶ κατὰ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων λόγους ἄλλους· ἐπέδωκε δὲ τῷ τηνικαῦτα βασιλεῖ ἀπολογητικόν. ἀνθήσας ἐν τοῖς χρόνοις Μάρκου Ἀντωνίνου Κομόδου.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος. ἔγραψε κατὰ Μοντανοῦ Πρισκίλλας καὶ Μαξιμίλλας, μέγα καὶ ἐπίσημον τεῦχος, ἐν ᾧ φησὶ Μοντανὸν καὶ τὰς μαινομένας προφήτιδας ἀπάγξασθαι, καὶ ἕτερα πολλὰ ἐν οἷς περὶ Πρισκίλλας καὶ Μαξιμίλλας λέγει. Εἰ ἀρνοῦνται αὐτὰς εἰληφέναι δῶρα, ὁμολογήσουσι μὴ εἶναι προφήτας, τοὺς δεχομένους δῶρα, καὶ διὰ χιλίων τοῦτο ἐλέγχω μαρτύρων. ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρων ἔργων, προφῆται δοκιμάζονται. εἰπέ μοι, κόμην βάπτει προφήτης; στιβίῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς χρίει; προφήτης ἐσθήμασι καὶ μαργαρίταις κοσμεῖται; προφήτης τάβλᾳ καὶ βολίοις παίζει; τόκους λαμβάνει προφήτης; ἀποκριθῶσιν εἰ τοῦτο γενέσθαι ἐξὸν ἢ καὶ μή, καὶ ἐμὸν ἔσται ἐλέγξαι ὅτι περ πεποιήκασι.

Λέγει

φίας,quod opuſculum inuenire non potui. Necnon & de Iudæis Ariſtobulum quendam, & Demetrium & Eupolemum ſcriptores aduerſus gentes refert, qui in ſimilitudinem Ioſephi ἀρχαιογονίας Moyſi & Iudaicæ gentis aſſeuerant. Extat Alexandri Hieroſolymitarum epiſcopi, qui cum Narciſſo poſtea rexit eccleſiam, epiſtola ſuper ordinatione Aſclepiadis confeſſoris ad Antiochenſes,congratulantis eis,in qua ponit in fine: Hæc uobis domini ac fratres ſcripta trãſmiſi, per Clementem beatum presbyterum, uirum illuſtrem,& probatum,quem uos quoque ſcitis, & nunc plenius recognoſcetis,qui quum huc ueniſſet iuxta prouidentiã & uiſitationem dei, confirmauit & auxit domini eccleſiam. Conſtat Origenem huius fuiſſe diſcipulum. Floruit autem Seueri & Antonini filij eius temporibus.

MILTIADES.

MILTIADES, cuius Rhodon in ope ſuo quod aduerſum Montanum,Priſcillã,Maximillamq́ compoſuit,recordatur,ſcripſit contra eoſdem uolumen præcipuum. Et aduerſus gentes Iudæosq́, libros alios,& principibus illius temporis apologeticum dedit. Floruit autẽ M. Antonini Commodi temporibus.

APOLLONIVS.

APOLLONIVS uir diſertiſſimus, ſcripſit aduerſus Montanum,Priſcillam, & Maximillam inſigne & longum uolumen, in quo aſſerit Montanũ,& inſanas uates,periſſe ſuſpendio, & multa alia,in quibus de Priſcilla & Maximilla refert: Si negant eas accepiſſe munera,confiteantur non eſſe prophetas qui accipiunt, & mille hoc teſtibus approbabo. Sed & ex alijs fructibus probantur prophetæ. Dic mihi, crinem fucat prophetes? Stybio oculos linit? Prophetæ ueſtibus et gemmis ornantꝰ? Prophetes tabula ludit & teſſeris? Propheta fœnus accipit? Reſpondeant, utrum hoc fieri liceat, an non? Meum eſt approbare, quod fecerint.

λέγει ἐν αὐτῇ τῇ βίβλῳ, τεσσαρακοστὸν εἶναι ἐνιαυτὸν ἕως τοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς συγγράφεται, ἀφ' οὗ τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο ἡ αἵρεσις ἡ κατὰ φρύγας. τερτυλλιανὸς δὲ ἐκδεδωκὼς λόγους ἕξ, κατὰ τῆς ἐκκλησίας περὶ ἐκστάσεως τὸν ἕβδομον ἰδικῶς κατὰ ἀπολλωνίου συνέταξεν, ἐν ᾧ πάντα ἅπερ ἐκεῖνος εὐθύνειν ἐπιχειρεῖ ἐκδικεῖ. ἤνθησε δὲ ἀπολλώνιος ἐπὶ κομόδου καὶ σευήρου.

ΣΑΡΑΠΙΩΝ.

ΣΑΡΑΠΙΩΝ περὶ δεκάτῳ ἐνιαυτῷ κομόδου τοῦ βασιλέως χειροτονηθεὶς τῆς ἀντιοχέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος, ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς καρῖνον καὶ πόντιον, περὶ τῆς αἱρέσεως μοντανοῦ, ταῦτα προσθείς. ἵνα δὲ γνῶτε τὴν βλάστην τοῦ δόγματος τούτου, τῆς καινῆς λέγω προφητείας, καὶ τὴν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μανίαν ἀποδοκιμαστέαν ὑπάρχειν, ἔπεμψα ὑμῖν ἀπολλιναρίου τοῦ μακαριωτάτου, ὃς γέγονεν ἱεραπολίτης ἀσίας ἐπίσκοπος γράμματα. καὶ πρὸς δόμνον δὲ τὸν περὶ καιρῷ τοῦ διωγμοῦ πρὸς τοὺς ἰουδαίους κατανεύσαντα συνέταξε τεῦχος. καὶ ἄλλο περὶ τοῦ εὐαγγελίου, ὅπερ ἐπ' ὀνόματι πέτρου φέρεται, καὶ πρὸς τὴν ἐν ῥόσῳ τῆς κιλίκων ἐκκλησίαν βίβλον, ἥτις εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ διεστράφη, καί τινας εἰς ἀνάγνωσιν τῆς τούτου αἱρέσεως μετήνεγκεν. ἀναγινώσκονται δὲ καὶ σποράδην βραχύταται αὐτοῦ ἐπιστολαί τῇ ἀσκήσει καὶ τῷ βίῳ αὐτοῦ συνᾴδουσαι.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ῥώμης συγκλητικὸς ἐπὶ κομόδου τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ δούλου παρὰ σευήρῳ προδοθεὶς χριστιανὸς εἶναι, ἐπιταγείς τε τῆς οἰκείας πίστεως δοῦναι λόγον, μέγα τεῦχος συνέταξεν, ὅπερ ἐν τῇ συγκλήτῳ ἀνέγνω, καὶ οὕτως οὐδὲν ἧττον ἀποφάσει τῆς συγκλήτου, ὑπὲρ τοῦ χριστοῦ ἀπετμήθη, παλαιᾶς παρ' αὐτοῖς κατεχούσης συνηθείας, δίχα ἀρνήσεως μὴ ἀφεθῆναι τοὺς χριστιανούς, τοὺς ἅπαξ εἰς τὴν αὐτῶν ἀκρόασιν ἑλκυσθέντας.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΕΠΙΣ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ καισαρείας παλαιστίνης, ἥτις πρώην πύργος στράτωνος ἐκαλεῖτο, ἐπίσκοπος, ἐπὶ σευήρου τοῦ βασιλέως, κατὰ τῶν ἐπιτελούντων τὸ πάσχα μετὰ τῶν ἰουδαίων τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῆς σελήνης, συνοδικὴν ἐπιστολὴν πάνυ θαυμαστὴν μετὰ ἑτέρων συνέταξεν.

Dicit in eodem libro, quadrageſimum eſſe annum uſq; ad tempus, quo ipſe ſcribebat librum, ex quo hæreſes Cataphrygarum habuerit exordium. Tertullianus ſex uoluminibus aduerſus eccleſiã æditis, quos ſcripſit περὶ ἐκστάσεως, ſeptimum propriè aduerſus Apolloniũ elaborauit, in quo omnia quæ ille arguit, conatur defendere. Floruit autem Appollonius ſub Commodo, Seueroq; principibus.

SARAPION.

SARAPION undecimo Commodi Imperatoris anno, Antiochiæ epiſcopus ordinatus, ſcripſit epiſtolã ad Carinum & Pontiũ, de hæreſi Montani, in qua & hæc addit: Vt autem ſciatis, falſi huius dogmatis, id eſt nouæ prophetiæ, ab omni mundo inſaniam reprobari, miſi uobis Apollinaris beatiſſimi, qui fuit in Hierapoli Aſiæ epiſcopus, literas. Ad Domnum quoque, qui perſecutionis tempore ad Iudæos declinauerat, uolumen compoſuit, & alium de euangelio, quod ſub nomine Petri fertur: Librũ ad Rhoſenſem Ciliciæ eccleſiam, quæ in hæreſim eius lectione diuerterat. Leguntur & ſparſim eius breues epiſtolæ autoris ſui ἀσκήσει & uitæ congruentes.

APOLLONIVS.

APOLLONIVS Romanæ urbis Senator, ſub Commodo principe, à ſeruo Seuero ꝓditus, quod Chriſtianus eſſet, imperato ut rationem fidei ſuæ redderet, inſigne uolumen compoſuit, quod in Senatu legit, & nihilominus ſententia Senatus, pro Chriſto capite truncatus eſt, ueteri apud eos obtinente lege, abſque negatione non dimitti Chriſtianos, qui ſemel ad eorum iudicium pertracti eſſent.

THEOPHILVS.

THEOPHILVS Cæſareæ Palæſtinæ (quæ olim turris Stratonis uocabatur) epiſcopus, ſub Seuero principe aduerſum eos, qui decimaquarta luna cum Iudæis paſcha faciebant, cum cæteris epiſcopis ſynodicam ualde utilem compoſuit epiſtolam.

ΒΑΚΧΥΛΟΣ

Βακχύλος κορίνθου ἐπίσκοπος, ὁμοίως στεβήρου βασιλεύοντος λαμπρὸς ὑπάρχων, περὶ τοῦ πάσχα ἐκ προσώπου πάντων τῶν ἐν ἀχαΐᾳ ἐπισκόπων, θαυμαστὴν συνέταξε βίβλον.

ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

Πολυκράτης, ἐφέσου ἐπίσκοπος, μετὰ τῶν λοιπῶν ἀσίας ἐπισκόπων, τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα μετὰ τῶν ἰουδαίων τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῆς σελήνης, κατὰ βίκτορος ἐπισκόπου ῥώμης ἐπιστολὴν συνοδικὴν ἐξέδωκε, διδάσκων ὀφείλειν ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου, καὶ τῇ παλαιᾷ ἐξακολουθεῖν αὐθεντίᾳ, ἀφ᾽ ἧς ὀλίγα διηγήσομαι. ἡμεῖς τοίνυν, ἀμίαντον ἐπιτελοῦμεν τὴν ἑορτήν, μηδὲ προστιθέντες, μηδὲ ὑπεξαιροῦντες. καὶ γὰρ ἐν τῇ ἀσίᾳ μεγάλα στοιχεῖα ἐκοιμήθη, ἅπερ ἀναστήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου, ὅταν ἔλθῃ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ δόξῃ, ἐγείρων πάντας τοὺς ἁγίους. Φίλιππον λέγω ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ὃς ἐκοιμήθη ἐν ἱεραπόλει, καὶ τὰς δύο θυγατέρας αἵτινες παρθένοι ἐγήρασαν, καὶ ἑτέραν αὐτοῦ θυγατέρα, ἥτις ἐν ἁγίῳ πνεύματι πεπληρωμένη, ἐν ἐφέσῳ ἐπελεώθη. καὶ ἰωάννης, ὃς ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ κυρίου ἀνεκλίθη, καὶ ἱερεὺς αὐτοῦ γέγονε χρυσοῦν πέταλον ἐν τῷ μετώπῳ βαστάζων, μάρτυς καὶ διδάσκαλος ἐν τῇ ἐφέσῳ ἐκοιμήθη, καὶ πολύκαρπος ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς ἐν τῇ σμύρνῃ κατάκειται. καὶ θρασέας ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς ἀπὸ εὐμενείας ἐν τῇ αὐτῇ σμύρνῃ ἀνεπαύη. οὐκ ἔστιν ἀνάγκη σαγάρεως ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος μεμνῆσθαι, τοῦ ἐν λαοδικείᾳ ἀναπαυσαμένου, καὶ παπυρίου τοῦ μακαριωτάτου, καὶ μελίτωνος ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι εὐνούχου, ὅστις ἀεὶ τῷ κυρίῳ λατρεύων, ἐν σάρδεσι κατετέθη, καὶ περιμένει ἐν τῇ αὐτοῦ ἐλεύσει τὴν ἀνάστασιν. οὗτοι πάντες παρεφύλαξαν τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῆς σελήνης, ἀπὸ τῆς εὐαγγελικῆς παραδόσεως, εἰς οὐδὲν μέρος ἀπονεύοντες, καὶ ἐκκλησιαστικῷ κανόνι ἑπόμενοι. κἀγὼ δὲ ἐλάχιστος πάντων ὑμῶν πολυκράτης, κατὰ τὴν διδαχὴν τῶν πλησίον μου, οἷς καὶ ἐξηκολούθησα, καὶ γὰρ ἑπτὰ ἐγένοντο συγγενεῖς μου ἐπίσκοποι, κἀγὼ ὄγδοος, ἀεὶ τὸ πάσχα ἐτέλεσα,

λεσα,

BACCHYLVS.

BACCHYLVS Corinthi epiſcopus, ſub eodem quoq; Seuero principe clarus habitus, de paſcha ex omniũ qui in Achaia erant epiſcoporum perſona, plenum eruditione librum conſcripſit.

POLYCRATES.

POLYCRATES Epheſiorum epiſcopus, cum cæteris epiſcopis Aſiæ, qui iuxta quandam ueterem conſuetudinẽ cum Iudæis decimaquarta luna paſcha celebrabant, Scripſit aduerſus Victorem epiſcopum Romanum epiſtolam ſynodicam, in qua docet ſe apoſtoli Ioannis & ueterum autoritatem ſequi, de qua hæc pauca excerpſimus. Nos igitur inuiolabilem celebramus diem, neque addentes aliquid, neq; dementes aliquid. Etenim in Aſia elementa maxima dormierunt, quæ reſurgent in die domini, quando uenturus eſt de cœlis, in maieſtate ſua, & ſuſcitaturus omnes ſanctos. Philippum loquor de duodecim apoſtolis, qui dormiuit Hierapoli, & duas filias eius, quæ uirgines ſenuerunt, & aliam eius filiam quæ ſpiritu ſancto plena, in Epheſo occubuit, Sed & Ioannes, qui ſuper pectus domini recubuit, & pontifex eius, auream laminam in fronte portans, martyr & doctor in Epheſo dormiuit, & Polycarpus epiſcopus & martyr Smyrnæ cubat. Thraſeas quoque epiſcopus & martyr de Eumenia in eadem Smyrna requieſcit. Quid neceſſe eſt Sagaris epiſcopi & martyris recordari, qui in Laodicea ſoporatur, & Papyrij beati, & Melitonis in ſancto ſpiritu eunuchi, qui ſemper domino ſeruiens poſitus eſt in Sardis, & expectat in aduentu eius reſurrectionẽ? Hi omnes obſeruauerunt paſchæ diem decimaquarta luna, ab euangelica traditione in nullam partem declinantes, & eccleſiaſticum ſequentes canonem. Ego quoque minimus omnium ueſtrum Polycrates, ſecundum doctrinã propinquorũ meorum, quos & ſecutus ſum (ſeptem ſiquidem fuerunt propinqui mei epiſcopi, & ego octauus) ſemper paſcha cele-

λεσα, ὅτε ὁ τῶν ἰουδαίων λαὸς τὰ ἄζυμα ἐποίει. τοιγαροῦν ἀδελφοὶ ἑξήκοντα πέντε ἄγων ἔτη ἐν κυρίῳ, καὶ παρὰ πολλῶν ἐκ πάσης τῆς οἰκουμένης ἀδελφῶν παιδευθεὶς, ἐντυχὼν πάσῃ γραφῇ, οὐ δειλιάσω τοὺς ἀπειλουμένους ἡμῖν. ἔφησαν γὰρ οἱ προηγησάμενοί μου πειθαρχεῖν μᾶλλον θεῷ δεῖ ἢ ἀνθρώποις. ταῦτα διὰ τοῦτο τέθεικα, ἵνα τὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐθεντίαν διὰ ἐλαχίστου συντάγματος ὑποδείξω. ἤνθησεν ἐν τοῖς χρόνοις σεβήρου τοῦ βασιλέως, ὁπηνίκα καὶ νάρκισσος ἐν ἱεροσολύμοις.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ ἐπὶ κομόδου καὶ σεβήρου βασιλέως, τὸν ἀπόστολον ὑπεμνημάτισεν.

ΜΑΞΙΜΟΣ.

ΜΑΞΙΜΟΣ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βασιλέων, θαυμαστὸν ζήτημα ἐν ἐπισήμῳ τεύχει συνέταξε, τουτέστιν, πόθεν τὸ κακόν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἡ ὕλη ἐδόθη.

ΚΑΝΔΙΔΟΣ.

ΚΑΝΔΙΔΟΣ βασιλευόντων τῶν προγεγραμμένων, εἰς τὴν ἑξαήμερον, ὡραίας συνέταξεν ὁμιλίας.

ΑΠΠΙΩΝ.

ΑΠΠΙΩΝ ἐπὶ σεβήρου τοῦ βασιλέως, ὁμοίως εἰς τὴν ἑξαήμερον ὁμιλίας συνεγράψατο.

ΣΕΞΤΟΣ.

Σ ΕΞΤΟΣ ἐπὶ σεβήρου τοῦ βασιλέως, βίβλον περὶ τῆς ἀναστάσεως συνεγράψατο.

ΒΡΑΒΙΑΝΟΣ.

ΒΡΑΒΙΑΝΟΣ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, διέδωκέ τινα συντάγματα, τῶν χριστιανῶν δόγματι προσήκοντα.

ΙΟΥΔΑΣ.

ΙΟΥΔΑΣ περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἑβδομάδων τῶν κατὰ δανιήλ, ἀκριβῶς διηγήσατο, καὶ χρονογραφίαν τῶν ἀνωτέρω χρόνων, ἕως τοῦ δεκάτου ἐνιαυτοῦ σεβήρου τοῦ βασιλέως συνέταξεν, ἐν ᾗ καταγινώσκεται τὴν τοῦ ἀντιχρίστου ἐπισασίαν, περὶ τοὺς ἰδίους καιροὺς φήσας πλησιάζειν, τὸ γὰρ μέγεθος τοῦ τότε διωγμοῦ, ὡσανεὶ παροῦσαν ἐμήνυε τῆς οἰκουμένης ἀπώλειαν.

ΤΕΡΤΥΛΛΙΑΝΟΣ.

ΤΕΡΤΥΛΛΙΑΝΟΣ πρεσβύτερος νῦν πρῶτος, μετὰ βίκτωρα καὶ ἀπολλώνιον ψηφίζεται τοὺς ῥωμαϊκούς, ἐκ τῆς καρχη-

δόνος

brauí,quando populus Iudæorum azyma faciebat. Itaque fratres ſexagintaquinque annos ætatís meæ natus in domino, & à multis ex toto orbe fratribus eruditus, peragrata omní ſcriptura,non formídabo eos,quí nobís minantur. Dixerunt enim maiores meí:Obedire deo magís oportet, quàm hominibus. Hæc propterea poſuí,ut íngeniũ & autoritatem uiri, ex paruo opuſculo demonſtrarem. Floruit temporibus Seuerí principis, eadem ætate, qua Narciſſus Hieroſolymæ.

HERACLIVS.

HERACLIVS, ſub Commodí Seueríq; ímperio, in apoſtolum cõmentarios compoſuit.

MAXIMVS.

MAXIMVS ſu ijſdem principibus, famoſam quæſtionem inſigní uolumine uentilauit, unde malum, & quod materia à deo facta ſit.

CANDIDVS.

CANDIDVS regnantibus ſupraſcríptis,ín hexaëmeron pulcherrimos tractatus ædidit.

APPION.

APPION ſub Seuero princípe,ſimiliter ín hexaëmeron tractatus fecit.

SEXTVS.

SEXTVS ſub Imperatore Seuero,líbrum de reſurrectione ſcripſit.

BRABIANVS.

BRABIANVS, ſub eodem príncipe ædidit quædam opuſcula ad Chriſtianum dogma pertinentía.

IVDAS.

IVDAS de ſeptuagínta apud Danielem hebdomadibus pleniſſimè díſputauit: & chronographíam ſuperíorum temporũ uſq; ad decímum Seuerí perduxit annum. In qua erroris arguítur, quod aduentum Antichriſti círca ſua tempora futurũ eſſe dixerit: ſed hoc ídeo,quía magnitudo perſecutionum,præſentem mundí mínabatur occaſum.

TERTVLLIANVS.

TERTVLLIANVS presbyter, nunc demum prímus poſt Víctorem & Apolloníũ Latínorũ ponitur, pro-

δόνος τῆς ἀφρικῆς ὁρμώμενος, πατρὸς κεντυρίωνος ἀνθυπατιανοῦ, οὗτος δεινὸς καὶ σφόδρα εὐφυὴς ἐπὶ σεβήρου καὶ ἀντωνίνου τοῦ ἐπίκλην καρακάλου ἤνθησε, πολλὰ συντάξας τεύχη, ἅτινα διὰ τὸ πολλοῖς εἶναι ἐγνωσμένα, παραλιμπάνομεν. Συνέτυχον ἐγὼ παύλῳ ἀπὸ κονκορδίας τῆς ἰταλίας γέροντι, ὅστις τοῦ μακαριωτάτου κυπριανοῦ νοτάριον, λοιπὸν πρεσβύτην, ἔλεγεν, ἔτι νέος ὤν, ἑωρακέναι ἐν τῇ ῥώμῃ, καὶ ἀκηκοέναι παρ' αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ μίαν σχεδὸν ἡμέραν διετέλεσε κυπριανὸς ἀναγνωσμάτων τερτυλλιανοῦ χωρίς, συνεχῶς λέγοντος τοῦ αὐτοῦ κυπριανοῦ, ἐπίδος τὸν διδάσκαλον, τερτυλλιανὸν δηλονότι μηνύων. οὗτος ἄχρι μέσης ἡλικίας πρεσβύτερος τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας γέγονεν, ὕστερον δὲ φθόνῳ καὶ προπηλακισμοῖς τῶν κληρικῶν τῆς ἐν ῥώμῃ ἐκκλησίας, εἰς τὸ μοντανοῦ δόγμα ὀλισθήσας, πολλὰς συνέταξε βίβλους, καινῆς προφητείας μέμνηται. καὶ ἰδικῶς κατὰ τῆς ἐκκλησίας συνεγράψατο. οὐδὲν δὲ ἧττον περὶ σωφροσύνης, περὶ διωγμοῦ, περὶ νηστείας, περὶ μονογαμίας, περὶ ἐκστάσεως λόγους ἕξ, καὶ ἕβδομον κατὰ ἀπολλωνίου, καὶ ἕτερα πάμπολλα. ζήσας ἕως γήρως ἐσχάτου.

ΩΡΙΓΕΝΗΣ.

ΩΡΙΓΕΝΗΣ, ὁ καὶ ἀδαμάντιος, δεκάτῳ ἐνιαυτῷ σεβήρου τοῦ περτίνακος, κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ κινηθέντος, παρὰ λεωνίδου πατρὸς τοῦ καὶ μαρτυρήσαντος, μετὰ ἓξ ἀδελφῶν καὶ μητρὸς χήρας, πένης καταλείφθη, ἐτῶν περίπου ἑπτακαίδεκα, τούτων γὰρ ἡ περιουσία διὰ τὸ εἶναι χριστιανῶν ἐδημεύθη. ὅστις ἐν ἀλεξανδρείᾳ διασκοπισθεῖσαν τὴν ἐκκλησίαν ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἄγων, κατηχήσεων ἐπιστήμην περιειληφώς. μετ' οὐ πολὺ παρὰ δημητρίου τῆς αὐτῆς πόλεως ἐπισκόπου, εἰς τόπον κλήμεντος πρεσβυτέρου κατασταθείς, ἐπὶ ἔτη πολλὰ διέπρεψε, μεσῆλιξ τε γενόμενος, διὰ τὰς ἐν τῇ ἀχαΐᾳ ἐκκλησίας, αἵτινες παρὰ πολλῶν αἱρέσεων ἐσκύλλοντο, ἐπὶ μαρτυρίᾳ ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστολῆς ἀπιὼν διὰ παλαιστίνης εἰς ἀθήνας, παρὰ θεοκτίστου καὶ ἀλεξάνδρου καισαρείας καὶ ἱεροσολύμων ἐπισκόπων, πρεσβύτερος χειροτονηθείς, δημητρίῳ προσέκρουσεν, ὅστις τοσαύτῃ

κατ' αὐτοῦ

uinciæ Africæ, ciuitatis Carthaginenſis, patre Centurione proconſulari. Hic acris & uehementis ingenij, ſub Seuero principe & Antonino Caracalla floruit, multaq; ſcripſit uolumina, quæ quia nota ſunt pluribus, prætermittimus. Vidi ego quendam Paulũ Concordiæ, quod oppidum Italiæ eſt, ſenem, qui ſe beati Cypriani iam grandis ætatis notarium, quum ipſe admodũ eſſet adoleſcens, Romæ uidiſſe diceret, referreq; ſibi ſolitum, nunquam Cyprianum abſq; Tertulliani lectione unam diem præterijſſe: ac ſibi crebrò dicere: Da magiſtrum, Tertullianum uidelicet ſignificans. Hic quum uſq; ad mediam ætatem presbyter eccleſiæ per manſiſſet, inuidia poſtea & contumelijs clericorum Romanæ eccleſiæ, ad Montani dogma delapſus in multis libris nouæ prophetiæ meminit. Specialiter autem aduerſum eccleſiã texuit uolumina de pudicitia, De perſecutione, De ieiunijs, De monogamia, De ecſtaſi libros ſex: & ſeptimũ quem aduerſum Apollonium compoſuit. Ferturq; uixiſſe uſque ad decrepitam ætatem: & multa quæ non extant opuſcula condidiſſe.

ORIGENES.

ORIGENES, qui & Adamantius, decimo Seueri Pertinacis anno, aduerſum Chriſtianos perſecutione commota, à Leonide patre, Chriſti martyrio coronato, cum ſex fratribus & matre uidua, pauper relinquitur, annos natus circiter decem & ſeptem. Rem enim familiarem ob confeſſionem Chriſti, fiſcus occupauerat.

Hic Alexandriæ diſperſa eccleſia, decimooctauo ætatis ſuæ anno, κατηχήσεων opus aggreſſus: poſtea à Demetrio eius urbis epiſcopo, in locum Clementis presbyteri confirmatus, permultos annos floruit: & quum iam mediæ eſſet ætatis, & propter eccleſias Achaiæ, quæ pluribus hæreſibus uexabantur, ſub teſtimonio eccleſiaſticæ epiſtolæ Athenas per Palæſtinam pergeret, à Theoctiſto & Alexandro Cæſareæ & Hieroſolymorum Epiſcopis presbyter ordinatus, Demetrij offendit animum, qui tanta

κατ᾽ αὐτοῦ ἐχρήσατο ἀνοίᾳ, ὥστε ἐπ᾽ ὀνόματι αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν οἰκου-
μένην γράψαι. πρὸ τοῦ δὲ μετελθεῖν εἰς καισαρείαν τὴν ῥώμην κα-
τείληφεν ἐπὶ ζεφυρίνου ἐπισκόπου, εὐθύς τε εἰς ἀλεξάνδρειαν ἀναζεύ-
ξας, ἡρακλᾶν τὸν πρεσβύτερον τὸν ἐν σχήματι φιλοσόφου διαπλοῦν-
τα, βοηθὸν συνελάβετο κατηχήσεως, ὅστις καὶ μετὰ δημήτριον τὴν
ἀλεξανδρέων ἐκυβέρνησεν ἐκκλησίαν. ὅσης δὲ δόξης ἐγένετο, ἐκ τούτου
δηλοῦται. φιρμιλλιανὸς γὰρ καισαρείας ἐπίσκοπος μετὰ πάσης τῆς
καππαδοκίας καὶ προέπεμψεν αὐτὸν, καὶ ἐπὶ πολὺ κατεῖχε, καὶ ὕστε-
ρον προφάσει τῶν ἁγίων τόπων εἰς παλαιστίνην ἐλθὼν, ἐν τῇ καισα-
ρέων, παρ᾽ αὐτοῦ τὰς θείας ἐπαιδεύθη γραφάς. κἀκεῖνο δὲ οὐδεὶς ἀγνοεῖ
ὅτι περὶ πρὸς μαμέαν τὴν μητέρα ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως εὐλαβε-
στάτην γυναῖκα παρακληθεὶς, ἦλθεν εἰς ἀντιοχείαν, καὶ ἐν μεγίστῃ γέ-
γονε τιμῇ, καὶ πρὸς φίλιππον τὸν βασιλέα τὸν πρῶτον ἐκ τῶν ῥωμαί-
ων βασιλέων χριστιανὸν γενόμενον, καὶ πρὸς τὴν τούτου μητέρα γράμ-
ματα ἀπέστειλεν, ἄχρι τοῦ παρόντος τυγχάνοντα. καὶ ὅτι τοσαύτην εἶχε
σπουδὴν περὶ τὰς θείας γραφὰς, ὥστε καὶ τὴν ἑβραϊκὴν διάλεξιν ἐναν-
τιουμένην τῇ τε ἡλικίᾳ, καὶ τῇ οἰκείᾳ φύσει ἐκμαθεῖν. καὶ δίχα τῶν
ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν, ἄλλας ἐκδόσεις εἰς ἓν συναγαγεῖν, ἀκύλα
λέγω ποντικοῦ προσηλύτου, καὶ θεοδοτίωνος ἐβιώνος, καὶ συμμάχου
τοῦ αὐτοῦ δόγματος, ὃς τὸ κατὰ ματθαῖον εὐαγγέλιον ὑπεμνημάτισε,
δι᾽ οὗ καὶ τὸ ἴδιον δόγμα βεβαιῶσαι σπεύδει. ὁμοίως δὲ πέντε καὶ ἓξ
καὶ ἑπτὰ τὰς ἐκδόσεις ἅς τινας καὶ ἡμεῖς ἐκ τῆς αὐτοῦ βιβλιοθήκης ἔχο-
μεν, πολλῷ πόνῳ εὑρὼν, μετὰ ἑτέρων ἐκδόσεων ὠνήσατο. καὶ ἐπειδὴ
τὸν ἔλεγχον τῶν αὐτοῦ συνταγμάτων, ἐν δὲ τεύχει τῶν ἐπιστολῶν τῶν
πρὸς παῦλαν παρ᾽ ἡμῶν γραφεισῶν, ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ συγκρίνων τοῖς
βάρρωνος ἔργοις τέθεικα, νῦν παραλιμπάνω. ἐκεῖνο περὶ τῆς αὐτοῦ ἀθα-
νάτου εὐφυΐας μὴ σιωπῶν, ὅτι περὶ διαλεκτικὴν, γεωμετρικὴν, ἀριθμητι-
κὴν, μουσικὴν, γραμματικὴν, καὶ ῥητορικὴν, καὶ πάντων τῶν φιλοσό-
φων τὰ δόγματα, οὕτως ἐξέμαθεν, ὥστε σπουδαστὰς τῆς κοσμικῆς γραμ-
μάτων ἀκροατὰς ἐσχηκέναι, καὶ ἐξηγεῖσθαι αὐτοῖς ἑκάστοτε, συνδρομάς
τε πρὸς αὐτὸν πολλὰς γίνεσθαι, ἃς διὰ τοῦτο ἐδέχετο, ἐφ᾽ ᾧ γε προφάσει

τῆς διδα

in eum debacchatus eſt inſania, ut per totum mundū ſuper nomine eius ſcriberet. Conſtat eum antequā Cæſaream mi grraret, fuiſſe Romæ ſub Zephyrino Epiſcopo, & ſtatim Alexandriam reuerſum, Heraclan presbyterū iterum qui ſub habitu philoſophi perſeuerabat, adiutorem ſibi feciſſe κατηχήσεως, qui quidem & poſt Demetrium Alexandrinā tenuit eccleſiam.

Quantæ autem gloriæ fuerit, hinc apparet quod Phir milLianus Cæſareæ epiſcopus, cum omni Cappadocia eum inuitauit, & diu tenuit, & poſtea ſub occaſione ſanctorum locorum Palæſtinam ueniens, diu Cæſareæ in ſanctis ſcri pturis ab eo eruditus eſt. Sed & illud, quod ad Mameam matrem Alexandri Imperatoris religioſam fœminam roga tus uenit Antiochiā, & ſummo honore habitus eſt: quodq; ad Philippum Imperatorem, qui primus de regibus Roma nis Chriſtianus fuit, & ad matrem eius literas fecit, quæ uſ que hodie extant. Et quod tantum in ſcripturis diuinis ha buerit ſtudij, ut etiam Hebræam linguam cōtra ætatis gen tisq; ſuæ naturam ediſceret. Et exceptis ſeptuaginta inter pretibus, alias quoque æditiones in unum congregaret uo lumen, Aquilæ ſcilicet Pontici proſelyti, & Theodotionis Hebionei, & Symmachi eiuſdem dogmatis, qui in Euan gelium quoque κατὰ ματθαῖον ſcripſit commentarios, de quo & ſuum dogma confirmare conatur. Præterea quin tam & ſextam & ſeptimam æditionem, quas etiam nos de eius bibliotheca habuimus, miro labore repperit, & cum cæteris æditionibus comparauit. Et quia indicem operum eius, in uoluminibus epiſtolarum, quas ad Paulam ſcripſi mus, in quadam epiſtola contra Varronis opera conferens poſui, nunc omitto. Illud de immortali eius ingenio non tacens, quod Dialecticam quoque & Geometriam, Ari thmeticam, Muſicam, Grammaticam, & Rhetoricam, omniumq; philoſophorum ſectas ita didicit, ut ſtudioſos quoque ſecularium literarum ſectatores haberet, & inter pretaretur eis quotidie, concurſusque ad eum miri fierent, quos ille propterea recipiebat, ut ſub occaſione ſecularis

τῆς διδασκαλίας, εἰς τὴν τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ πίστιν ἀνάγειν πάντας. Περὶ γὰρ τῆς ὠμότητος τοῦ διωγμοῦ, τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐπὶ δεκίου κινηθέντος, ἐλύσσα γὰρ εἰς τὴν φιλίππου εὐλάβειαν ὃν καὶ ἀπέκτεινεν, εἰπεῖν. ἡγοῦμαι περιττόν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ διωγμῷ, καὶ φλαβιανὸς ὁ ῥώμης ἐπίσκοπος ἐτελεύτησεν. καὶ ἀλέξανδρος καὶ βαβύλας ἱεροσολύμων καὶ ἀντιοχείας ἐπίσκοποι, ἐν τῇ φυλακῇ ὁμολογηταὶ ἐκοιμήθησαν. Εἰ δέ τις περὶ ὠριγένους μαθεῖν ἐθελήσῃ, πρῶτον μὲν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ τῶν μετὰ τὸν διωγμόν, πρὸς διαφόρους ἀπεσταλεσῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἕκτου λόγου τῆς εὐσεβίου καισαρείας ἐπισκόπου ἱστορίας. καὶ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ὠριγένους βιβλίων ἕξ, τηλαυγῶς μαθεῖν δυνήσεται. Ἔζησεν ἕως γάλλου καὶ βολουσιανοῦ, τουτέστιν, ἕως ἐνάτου καὶ ἑξηκοστοῦ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τύρῳ, ἐν ᾗ καὶ ἐτάφη.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ ὁ ἐλλογιμώτατος καὶ φιλοσοφίας πεπαιδευμένος, ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις ἐν ἀλεξανδρείᾳ λαμπρὸς φανείς, μεταξὺ τῶν συνταγέντων παρ' αὐτοῦ περιφανῶν λόγων, καὶ περὶ τῆς συμφωνίας μωϋσέως, καὶ ἰησοῦ, βίβλον θαυμαστὴν συνέθηκε, καὶ εὐαγγελικοὺς κανόνας ἐφεῦρεν, οἷς μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησεν, εὐσέβιος ὁ καισαρεύς. Τούτου πλαστῶς κατηγορεῖ ὁ πορφύριος, φάσκων ἀπὸ χριστιανῶν ἐθνικὸν γεγενῆσθαι, ὃς δὲ ἄχρι τῆς τελευταίας χριστιανὸς διετέλεσεν.

ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ.

ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ πρῶτον μαρκιωνιστής, ὕστερον παρὰ ὠριγένους διορθωθείς, ἐκκλησίας διάκονος, καὶ θείας ἐξομολογήσεως ἐπίσημος ἐγένετο. τούτῳ ὑπὲρ θεοκτίστου πρεσβυτέρου βίβλος ὠριγένους, περὶ τοῦ μαρτυρίου γράφεται. τῇ σπουδῇ τούτου καὶ ἀναλώμασιν καὶ ἐπείξει, πρὸς τοῦτον πάμπολλα ὠριγένης ἐπέστειλε συντάγματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀνὴρ εὐγενέστατος ὤν, οὐκ ἄκομψος ἐν τῇ εὐφυΐᾳ ἐγένετο, καθὰ αἱ πρὸς ὠριγένην τούτου δηλοῦσιν ἐπιστολαί. Ἐτελεύτησε δὲ πρὸ ὠριγένους, καὶ ἐν τούτῳ παρὰ πολλῶν καταγινώσκεται, ὅτι πλούσιος ὤν, τοῦ οἰκείου φίλου γέροντος καὶ πένητος τελευτῶν, οὐκ ἐμνήσθη.

literaturæ, in fide Chriſti eos inſtitueret. De crudelitate autem perſecutionis, quæ aduerſum Chriſtianos ſub Decio conſurrexit, eo quod in religionē Philippi deſæuiret, quem & interfecit, ſuperfluum eſt dicere, quum etiam Fabianus Romanæ eccleſiæ epiſcopus, in ipſa occubuerit, & Alexander Babylasq́ Hieroſolymorum & Antiochenæ eccleſiæ pontifices in carcere pro confeſſione dormierint. Et ſuper Origenis ſtatu ſi quis ſcire uelit, quid actum ſit, primū quidem de epiſtolis eius, quæ poſt perſecutionem ad diuerſos miſſæ ſunt, deinde & de ſexto Euſebij Cæſarienſis eccleſiaſticæ hiſtoriæ libro, & pro eodē Origene in ſex uoluminibus, poſſit liquidò cognoſcere. Vixit uſque ad Gallum & Voluſianum, id eſt uſque ad ſexageſimumnonū ætatis ſuæ annum, & mortuus eſt Tyri, in qua urbe & ſepultus eſt.

AMMONIVS.

AMMONIVS uir diſertus & eruditus in philoſophia eodem tempore Alexandriæ clarus habitus eſt, qui inter multa ingenij ſui & præclara monumenta, etiā de conſonantia Moyſi, & Ieſu, elegans opus compoſuit, & euangelicos canones excogitauit, quos poſtea ſecutus eſt Euſebius Cæſarienſis. Hunc falſò accuſat Porphyrius, quod ex Chriſtiano ethnicus fuerit, quum conſtet eum uſque ad extremam uitam, Chriſtianum perſeueraſſe.

AMBROSIVS.

AMBROSIVS primum Marcionites, deinde ab Origene correctus, eccleſiæ diaconus, & cōfeſſionis dominicæ gloria inſignis fuit, cui pro Theoctiſto presbytero liber Origenis de Martyrio ſcribitur. Huius induſtria & ſumptu & inſtantia, ad hunc infinita Origenes dictauit uolumina. Sed & ipſe quippe ut uir nobilis, non inelegantis ingenij fuit, ſicut eius ad Origenē epiſtolæ indicio ſunt. Obijt ante mortem Origenis, & in hoc à pleriſq; reprehenditur, quod uir locuples, amici ſui egeni ſenis & pauperis, moriens non recordatus ſit.

ΤΡΥΦΩΝ.

ΤΡΥΦΩΝ Ὠριγένους ἀκροατής, πρὸς ὃν πολλαί εἰσιν ἐπιστολαί, ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς πεπαιδευμένος, καθὰ σποράδην δείκνυσι συντάγματα, καὶ ἐξαιρέτως ἡ βίβλος, ἡ περὶ βουθηλείας τῆς ἐν τῷ δευτερονομίῳ, καὶ περὶ τῶν διχοτομούντων, ἅτινα μετὰ τῆς περιστερᾶς καὶ τρυγόνος τῷ ἀβραὰμ, ἐν τῇ γενέσει ἀναγινώσκομεν.

ΜΙΝΟΥΚΙΟΣ ΦΗΛΙΞ.

ΜΙΝΟΥΚΙΟΣ φῆλιξ, ἐν ῥώμῃ ἐπίσημος δικολόγος ὤν, συνέγραψε διαλόγους χριστιανοῦ καὶ ἐθνικοῦ, ὃν ἐπέγραψε ὀκτάβιον. καὶ ἕτερος δὲ λόγος ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ φέρεται, περὶ μοίρας, ἤτοι κατὰ τῶν μαθηματικῶν, ὅς τις λόγος εἰ καὶ ἐλλογίμου ἀνδρὸς φαίνεται, ἐμοὶ δὲ οὐ δοκεῖ συνᾴδειν τῷ χαρακτῆρι τοῦ προειρημένου λόγου. μέμνηται τούτου τοῦ μινουκίου καὶ λακτάντιος ἐν τοῖς ἰδίοις συγγράμασιν.

ΓΑΪΟΣ.

ΓΑΪΟΣ ἐπὶ ζεφυρίνου ῥώμης ἐπισκόπου, τουτέστιν ἐπὶ ἀντωνίνου υἱοῦ σεβήρου, διάλεξιν κατὰ πρόκλου σπουδαστοῦ μοντανοῦ, σφόδρα μεγίστην ἔχειν, εὐθύνων αὐτοῦ προπετείας, τῆς καινῆς προφητείας. ἐν αὐτῷ τεύχει, τρισκαίδεκα ἐπιστολὰς μόνας παύλου ἀπαριθμούμενος, τὴν γὰρ πρὸς ἑβραίους, λέγει μὴ εἶναι αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ῥωμαίοις, ἄχρι τοῦ παρόντος, παύλου τοῦ ἀποστόλου νομίζεται μὴ εἶναι.

ΒΗΡΥΛΑΟΣ.

ΒΗΡΥΛΛΟΣ, ἀραβίας τῆς βοστρηνῶν ἐπίσκοπος, ἐπὶ τινα χρόνον ἐνδόξως κυβερνήσας τὴν ἐκκλησίαν, τελευταῖον εἰς τὴν αἵρεσιν, τὴν ἀρνουμένην τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως, ὀλισθήσας, παρὰ ὠριγένους ἐπιστραφείς, συνέγραψε ποικίλα πράγματα, καὶ μάλιστα ἐπιστολάς, ἐν αἷς τῷ ὠριγένει εὐχαριστεῖ. ἀλλὰ καὶ ὠριγένους πρὸς αὐτὸν, εἰσὶν ἐπιστολαί. ἔστι διάλογος ὠριγένους καὶ βηρύλλου, ἐν ᾧ αἱρέσεως εὐθύνεται. διέπρεψε δὲ ἐπὶ ἀλεξάνδρου τοῦ μαμαίας υἱοῦ, καὶ μαξιμίνου καὶ γορδιανοῦ τῶν διαδεξαμένων τὴν ἐκείνου βασιλείαν.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ

TRYPHON.

TRYPHON Origenis auditor, ad quem nõnullæ eius extant epiſtolæ, in ſcripturis eruditiſſimus fuit, quod quidem & multa eius ſparſim oſtendunt opuſcula, ſed præcipuè liber, quem compoſuit de uacca ruffa in Deuteronomio, & de dichotomimatibus, quæ cum columba & turture ponuntur in Geneſi.

MINVTIVS FELIX.

MINVTIVS Felix, Romæ inſignis cauſidicus, ſcripſit dialogum Chriſtiani & ethnici diſputantiũ, qui Octauius inſcribitur: ſed & alius ſub nomine eius fertur de fato, uel contra Mathematicos, qui quum ſit & ipſe diſerti hominis, non mihi uidetur cum ſuperioris libri ſtylo cõuenire. Meminit huius Minutij & Lactantius in libris ſuis.

GAIVS.

GAIVS ſub Zephyrino Romanæ urbis epiſcopo, id eſt ſub Antonino Seueri filio, diſputationem aduerſum Proculum, Montani ſectatorẽ ualde inſignem habuit, arguens eum temeritatis, ſuper nouam prophetiam defendendam: & in eodem uolumine epiſtolas quoq; Pauli, tredecim tantum enumerãs, decimamquartam, quæ fertur ad Hebræos, dicit non eius eſſe, ſed & apud Romanos uſque hodie quaſi Pauli apoſtoli non habetur.

BERYLLVS.

BERYLLVS Arabiæ Boſtrenus epiſcopus, quum aliquanto tempore glorioſe rexiſſet eccleſiam, ad extremum lapſus in hæreſim, quę Chriſtum ante incarnationem negat, ab Origene correctus, ſcripſit uaria opuſcula, & maximè epiſtolas, in quibus Origeni gratias agit, ſed & Origenis ad eum literæ ſunt. Extat dialogus Origenis & Berylli, in quo hæreſeos coarguitur. Claruit autem ſub Alexandro Mameæ filio, & Maximino & Gordiano, qui ei in imperium ſucceſſerunt.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ οὐκ οἶδα ποίας ἐκκλησίας ἐπίσκοπος, ἢ τίνος πόλεως τὴν προσηγορίαν μαθεῖν οὐκ ἠδυνήθην, συνέγραψε λόγον τοῦ πάσχα, καὶ τοὺς χρονικοὺς κανόνας, ἕως τοῦ πρώτου ἐνιαυτοῦ ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, δεκαὲξ λέγω δὴ ἐνιαυτῶν κύκλον, ὃν οἱ λεγόμενοι γραϊκοὶ, ἑξκαιδεκαετηρίδα καλοῦσιν, εὐσεβίῳ ὑπὲρ περὶ αὐτοῦ τοῦ πάσχα ἐννεακαιδεκαετηρίδα συντάξαντι πρόφασιν παρεσχηκώς. Εγραψεν εἰς τὰς θείας γραφὰς ὑπομνήματα, ἀφ' ὧν τά δε εὗρον. Εις τὴν ἑξαήμερον, εἰς τὴν ἔξοδον, εἰς τὰ ἄσματα τῶν ἀσμάτων, εἰς τὴν γένεσιν εἰς ζαχαρίαν, περὶ ψαλμῶν, εἰς ἠσαΐαν, περὶ δανιὴλ, περὶ ἀποκαλύψεως περὶ παροιμιῶν, περὶ ἐκκλησιαστοῦ, περὶ σαοὺλ καὶ πύθωνος, περὶ τοῦ ἀντιχρίστου, περὶ ἀναστάσεως, κατὰ μαρκίωνος, περὶ τοῦ πάσχα, κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων, πρὸς ὁμιλιῶν, περὶ τῶν ἐπαίνων τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν οἷς, παρόντος ὠριγένους, ἑαυτὸν ὡμιληκέναι κατὰ μίμησιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δηλοῖ. Αμβρόσιος, ὃν εἶνα ἀπὸ τῆς πλάνης μαρκίωνος, εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐπιστρέψαι προειρήκαμεν, προτρέψατο ὠριγένη τὰς θείας ὑπομνηματίσαι γραφάς, παρεσχηκὼς αὐτῷ, ἑπτὰ ἢ καὶ πλείους νοταρίους, καὶ τὰς τούτων δαπάνας, καὶ καλλιγράφους τὸν ἴσον ἀριθμόν, καὶ ὅπερ ἐστὶ μεῖζον, ἀνυποίστῳ σπουδῇ, ἑκάστοτε ἔργον παρ' αὐτοῦ ἀπαιτῶν, διὸ ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ, ἐργοδιόκτην αὐτὸν ὠριγένης καλεῖ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐπίσκοπος καππαδοκίας, πόθῳ τῶν ἁγίων τόπων ἐπιστὰς τῇ ἱεροσολύμων, τοῦ ἐπισκόπου ναρκίσσου τῆς αὐτῆς πόλεως ἤδη γεγηρακότος, καὶ τὴν ἐκκλησίαν κυβερνῶντος, αὐτῷ τε ὑπὸ ναρκίσσου καὶ πολλοῖς κληρικοῖς αὐτοῦ ἀπεκαλύφθη μέλλειν τῇ ἐξῆς ἔωθεν εἰσιέναι ἐπίσκοπον, τὸν ὀφείλοντα βοηθὸν γενέσθαι τῆς ἱερατικῆς καθέδρας, τοῦ πράγματος τοίνυν καθὼς προεμηνύθη πληρωθέντος, πάντων τῶν ἐν παλαιστίνῃ ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναχθέντων, συνεπινεύοντος αὐτοῖς ναρκίσσου, τὴν κυβέρνησιν τῆς ἐν ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας σὺν αὐτῷ ἀνεδέξατο.

HIPPOLITVS EPISCOPVS.

HIPPOLYTVS cuiuſdam eccleſiæ Epiſcopus (nomen quippe urbis ſcire non potui) rationem paſchæ, temporum'que canones ſcripſit, uſque ad primum annum Alexandri Imperatoris, & ſedecim annorum circulum, quem Græci ἑξκαιδεκαετηρίδα uocant, repperit, & Euſebio qui ſuper eodem paſcha, canonem decem & nouem annorum circulum, id eſt ἐννεακαιδεκαετηρίδα compoſuit, occaſionem dedit. Scripſit nonnullos in ſcripturas commentarios, è quibus hos repperi, in ἑξαήμερον, & in Exodum, & in Canticum canticorum, in Geneſim, & in Zachariam, De pſalmis, in Eſaiam, De Daniele, De Apocalypſi, De Prouerbijs, De Eccleſiaſte, De Saul, De Phytoniſſa, De Antichriſto, De reſurrectione, contra Marcionem, De paſcha aduerſum omnes hæreſes. Et πρὸς ὁμιλιῶν, De laude domini ſaluatoris, in qua præſente Origene, ſe loqui in eccleſia ſignificat, in huius æmulationẽ. Ambroſius, quem de Marcionis hæreſi ad ueram fidem correctum diximus, cohortatus eſt Origenem in ſcripturas commentarios ſcribere, præbens ei ſeptem & eo amplius notarios, eorumq́ expenſas, & librariorum parem numerum, quod'que his maius eſt, incredibili ſtudio quotidie ab eo opus exigens. Vnde in quadã epiſtola ἐργοδιώκτην eum Origenes uocat.

ALEXANDER EPISCOPVS.

ALEXANDER epiſcopus Cappadociæ, quũ deſiderio ſanctorum locorum Hieroſolymam pergeret, & Narciſſus epiſcopus eiuſdem urbis, iam ſenex regeret eccleſiam, & Narciſſo & multis clericis eius reuelatum eſt, altera die mane intrare epiſcopum, qui adiutor ſacerdotalis cathedræ eſſe deberet. Itaque re ita completa, ut prædicta fuerat, cunctis in Palæſtina epiſcopis in unum congregatis, adnitente quoque ipſo, uel maxime Narciſſo, Hieroſolymitanæ eccleſiæ cum eo gubernaculum

ἀνεδέξατο. οὗτος ἐν τῷ τέλει μιᾶς ἐπιστολῆς γραφείσης παρ' αὐτοῦ πρὸς ἀντινοΐτας, περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, ἔφη, ἀσπάζεται ὑμᾶς νάρκισσος, ὃς πρὸ ἐμοῦ εἴχετο τῆς ἐνταῦθα ἐπισκοπῆς, καὶ νῦν τὸν αὐτὸν ἰθύνων μετ' ἐμοῦ εὐχόμενος ἐπέχει, ἐνιαυτὸν ἄγων, ἑκατοστὸν ἑξκαιδέκατον, δεόμενος ὑμῶν ἅμα ἐμοὶ, ἵνα τὸ αὐτὸ καὶ ἓν φρονήσητε. Ἔγραψε καὶ ἄλλην πρὸς ἀντιοχεῖς, διὰ κλήμεντος πρεσβυτέρου ἀλεξανδρείας, περὶ οὗ προεῖπον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ὠριγένην, καὶ ὑπὲρ ὠριγένους κατὰ δημητρίου, καὶ ὅτι προσμαρτυροῦντος δημητρίου, πρεσβύτερον αὐτὸν ἐχειροτόνησε. καὶ ἄλλαι δὲ αὐτοῦ πρὸς διαφόρους φέρονται ἐπιστολαί. τῷ δὲ ἑβδόμῳ διωγμῷ ἐπὶ δεκίου, ἡνίκα καὶ βαβύλας ἐν ἀντιοχείᾳ ἔπαθεν, ἀχθεὶς εἰς καισάρειαν, καὶ εἰς φυλακὴν ἐγκλεισθεὶς, διὰ τὴν τοῦ χριστοῦ ὁμολόγησιν ἐμαρτύρησεν.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ.

ΙΟΥΛΙΟΣ ἀφρικανὸς, οὗ πέντε περὶ χρόνων τυγχάνει λόγοι, ἐπὶ μάρκου αὐρηλίου ἀντωνίνου τοῦ διαδεξαμένου μακρῖνον, πρεσβείαν ἀνεδέξατο περὶ ἀναστάσεως ἐμμαοῦς τῆς πόλεως τῆς μετακληθείσης νικοπόλεως. ἔστι καὶ ἐπιστολὴ πρὸς ὠριγένην, ἕνεκεν τῆς κατὰ σωσάνναν ζητήσεως, λέγει δὲ ἐν τῷ ἑβραϊκῷ τοῦτον μὴ εἶναι τὸν μῦθον, μὴ δὲ συνᾴδειν τῇ ἑβραϊκῇ ἐτυμολογίᾳ, ἀπὸ τοῦ πρίνου πρίσαι, καὶ ἀπὸ τοῦ σχίνου σχίσαι, πρὸς ὃν δεδοκιμασμένην ἐπιστολὴν γράφει ὠριγένης. ἔστιν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἀριστείδην ἄλλη ἐπιστολή, ἐν ᾗ περὶ τῆς διαφωνίας τῆς δοκούσης εἶναι, ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τοῦ σωτῆρος παρὰ ματθαίου καὶ λουκᾶ, ἀρκούντως διαλέγεται.

ΓΕΜΙΝΟΣ.

ΓΕΜΙΝΟΣ τῆς κατὰ ἀντιόχειαν ἐκκλησίας πρεσβύτερος, ὀλίγα τῆς οἰκείας εὐφυΐας βιβλία συνέταξεν. ἀνθήσας ἐπὶ ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ ζεβέννου ἐπισκόπου τῆς ἰδίας πόλεως, ἐν ἐκείνῳ μάλιστα τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ ἡρακλᾶς, τῆς ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας πρεσβύτερος κατέστη.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ὃς ὕστερον ἐκλήθη γρηγόριος, νεοκαισαρείας ἐπίσκοπος, νέος κομιδῆ, διὰ τὴν παίδευσιν ἑλληνικήν τε καὶ

ῥωμαϊκῶν

ſuſcepit. Hic in fine cuiuſdam epiſtolæ, quã ſcribit ad Antinoitas ſuper pace eccleſiæ, ait: Salutat uos Narciſſus, qui ante me hic tenuit epiſcopalem locum, & nunc mecũ eundem orationibus regit, annos natus circiter centum ſedecim, & uos mecum precatur, ut unum idemq́ſapiatis. Scripſit & aliam ad Antiochenſes, per Clementem presbyterum Alexandriæ, de quo ſupra diximus: necnon ad Origenem, & pro Origene contra Demetrium, eo quod iuxta teſtimonium Demetrij, eum presbyterum conſtituerit. Sed & aliæ eius ad diuerſos feruntur epiſtolæ. Septima autem perſecutione ſub Decio, quo tempore Babylas Antiochiæ paſſus eſt, ductus Cæſaream & clauſus in carcere, ob confeſſionem Chriſti, martyrio coronatur.

IVLIVS. AFRICANVS.

IVLIVS Africanus, cuius quinq́ de temporibus extant uolumina, ſub Imperatore M. Aurelio Antonino, qui Macrino ſucceſſerat, legationem pro inſtauratione urbis Emmaus ſuſcepit, quæ poſtea Nicopolis appellata eſt: huius eſt epiſtola ad Origenem ſuper quæſtione Suſannæ, eo quod dicat in Hebræo, hanc fabulam non haberi, nec conuenire cum Hebraica etymologia, ἀπὸ τοῦ χίνου χίσαι, καὶ ἀπὸ τοῦ πρίνου πρίσαι, contra quem doctam epiſtolam ſcribit Origenes. Extat eius ad Ariſtidẽ altera epiſtola, in qua ſuper διαφωνίας, quæ uidetur eſſe in genealogia ſaluatoris apud Matthæum & Lucam, pleniſſimè diſputat.

GEMINVS.

GEMINVS Antiochenæ eccleſiæ presbyter, pauca ingenij ſui monumenta compoſuit, florens ſub Alexandro principe, & epiſcopo urbis ſuæ Zebenno, eo uel maximè tempore, quo Heraclas, Alexandrinæ eccleſiæ pontifex ordinatus eſt.

THEODORVS.

THeodorus qui poſtea Gregorius appellatus, Neocæſareæ, Ponti epiſcopus, admodũ adoleſcẽs ob ſtudio græ

ῥωμαϊκῶν γραμμάτων, ἀπὸ τῆς καππαδοκίας εἰς βηρυτὸν, κἀκεῖθεν εἰς καισάρειαν τῆς παλαιστίνης διέβη, ἅμα ἀθηνοδώρῳ ἀδελφῷ. ὧν τὴν ἐξαίρετον εὐφυΐαν ἑωρακὼς ὠριγένης, τούτους εἰς φιλοσοφίαν προετρέψατο, καὶ κατὰ μέρος εἰς τὴν τοῦ χριστοῦ πίστιν εἰσάγων, ζηλωτὰς ἰδίους κατέστησεν. ἐπὶ πέντε γοῦν παρ' αὐτοῦ παιδευθέντες ἔτη, πρὸς τὴν μητέρα ἀπεπέμποντο, ἀφ' ὧν ὁ θεόδωρος ἀποδημῶν, πανηγυρικὸν εὐχαριστίας τῷ ὠριγένει ἔγραψε. καὶ συγκαλεσάμενος πάντας τοὺς ἐπιχωρίους, αὐτοῦ τε τοῦ ὠριγένους παρόντος, τοῦτον ἀνέγνω τὸν λόγον, ὃς καὶ ἄχρι τοῦ παρόντος ὑπάρχει. Ἔγραψε δὲ καὶ ἔκφρασιν εἰς ἐκκλησιαστὴν, ἐλάχιστον μὲν, πάνυ δὲ θαυμαστὸν λόγον, καὶ ἄλλας πολλὰς ἐπιστολὰς [illegible] σημεῖά τε καὶ θαύματα, ἡνίκα ἐπίσκοπος ἐτύγχανεν.

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ.

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ῥώμης ἐπίσκοπος, πρὸς ὃν, ὀκτὼ κυπριανοῦ ἐπιστολαὶ τυγχάνουσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς φλαβιανὸν ἀντιοχείας ἐπίσκοπον, περὶ τῆς συνόδου ῥώμης, ἰταλίας, καὶ ἀφρικῆς, καὶ ἑτέραν περὶ νοβατιανοῦ, καὶ τῶν ὀλισθησάντων, τρίτην περὶ τῶν ἐν τῇ συνόδῳ πραχθέντων, τετάρτην πρὸς τὸν αὐτὸν φλαβιανὸν, πάνυ μεγάλην, καὶ τὰς αἰτίας τῆς νοβατιανοῦ αἱρέσεως, καὶ ἀναθέματα περιέχουσαν. ἐκυβέρνησε τὴν ἐκκλησίαν ἔτη δύο, γάλλου καὶ βοσιλιανοῦ βασιλευόντων, ὃν καὶ μετὰ τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ, διεδέξατο λούκιος.

ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ.

ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ἄφρος, πρῶτον ἐνδόξως τὴν ῥητορικὴν διδάξας, πεισθεὶς παρὰ κεκιλίου πρεσβύτερον, οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκληρώσατο, χριστιανὸς γενόμενος, πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν τοῖς πτωχοῖς δέδωκε. καὶ μετ' οὐ πολὺ καταταγεὶς εἰς πρεσβύτερον, καὶ ἐπίσκοπος ἐγένετο καρθαγένης. τούτου τὸν τῆς εὐφυΐας κατάλογον ὑφαίνειν, περιττὸν ἡγοῦμαι, διὰ τὸ λαμπρότερα εἶναι τοῦ ἡλίου, τὰ τούτου συντάγματα. Ἔπαθεν ἐπὶ βαλριανοῦ καὶ γαληΐνου βασιλέων διωγμῷ ὀγδόῳ, ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἐν τῇ ῥώμῃ κορνήλιος, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ.

ΠΟΝΤΙΟΣ

carum & Latinarum literarum, de Cappadocia Berytum, & inde Cæſareā Palæſtinæ tranſijt, iuncto ſibi fratre Athenodoro. Quorum quum egregiam indolem uidiſſet Origenes, hortatus eſt eos ad philoſophiā, in qua paulatim Chriſti fidem ſubintroducens, ſui quoq; ſectatores reddidit. Quinquennio itaque eruditi ab eo, remittuntur ad matrem è quibus Theodorus proficiſcens, πανηγυρικὸν εὐχαριστίας ſcripſit Origeni, & conuocata grandi frequentia, ipſo quoque Origene præſente recitauit, qui uſq; hodie extat. Scripſit & μετάφρασιν in Eccleſiaſten, breuem quidem, ſed ualde utilem. Et aliæ huius uulgo feruntur epiſtolæ, ſed præcipuè ſigna atq; miracula, quæ iam epiſcopus cum multa eccleſiarum gloria perpetrauit.

CORNELIVS.

CORNELIVS Romanæ urbis epiſcopus, ad quē octo Cypriani extant epiſtolæ, ſcripſit epiſtolam ad Flauianum, Antiochenæ eccleſiæ epiſcopum, de Synodo Romana, Italica, Aphricana, & aliam de Nouatiano, & de his qui lapſi ſunt: tertiam de geſtis ſynodi, quartam ad eundem Flauianum ualde prolixam, & Nouatianæ hæreſeos cauſas & anathema continentē. Rexit eccleſiam annis duobus ſub Gallo & Voluſiano, cui ob Chriſtum martyrio coronato, ſucceſſit Lucius.

CYPRIANVS.

CYPRIANVS Afer, primum glorioſe Rhetoricā docuit, exinde ſuadente presbytero Cecilio, à quo & cognomentū ſortitus eſt, Chriſtianus factus, omnem ſubſtantiam ſuam pauperibus erogauit, ac poſt non multum temporis electus in presbyterū, etiam epiſcopus Carthaginenſis conſtitutus eſt. Huius ingenij ſuperfluum eſt indicem texere, quum ſole clariora ſint eius opera.

Paſſus eſt ſub Valeriano & Galieno principibus, perſecutione octaua, eodem die, quo Romæ Cornelius, ſed nō eodem anno.

ΠΟΝΤΙΟΣ.

ΠΟΝΤΙΟΣ διάκονος κυπριανοῦ, ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ πάθους αὐτοῦ, ἅμα αὐτῷ τὴν ἐξορίαν ὑπομείνας, ἐξαίρετον τεῦχος, βίου τε καὶ πάθους τοῦ αὐτοῦ κυπριανοῦ καταλέλοιπεν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, ἐπὶ ἡρακλᾶ, σχολὴν καθηγήσεων πρεσβυτερίου κατεῖχε, καὶ ὀρθοδόξους ἐπίσημος βοηθὸς ἐγένετο. οὗτος εἰς τὸ δόγμα τοῦ κυπριανοῦ, καὶ τῆς ἀφρικῆς συνόδου συναινῶν, περὶ αἱρετικῶν ἀναβαπτισθησομένων, πολλὰς πρὸς διαφόρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς, τὰς καὶ ἄχρι τοῦ παρόντος τυγχανούσας. καὶ πρὸς φλαβιανὸν τὸν ἀντιοχείας ἐπίσκοπον, γράφει περὶ μετανοίας. καὶ πρὸς ῥωμαίους διὰ ἱππολύτου ἑτέραν. καὶ πρὸς ξύστον διαδεξάμενον στέφανον, ἐπιστολὰς δύο. πρὸς φιλήμονα καὶ διονύσιον τῆς ἐν ῥώμῃ ἐκκλησίας πρεσβυτέρους, ἐπιστολὰς δύο. καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν διονύσιον, ὕστερον ῥώμης ἐπίσκοπον. καὶ πρὸς νοβατιανὸν αἰτιώμενον, ὡς ἄκων ἐν τῇ ῥώμῃ ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος, ἧς τινος ἐπιστολῆς τὸ προοίμιον, ἔχει οὕτως. Διονύσιος ἀλεξανδρείας νοβάτῳ. εἰ ἄκων ὡς φὴς ἤχθης, δείξεις ἀναχωρήσας ἑκών. ἔδει μὲν γὰρ καὶ πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν, ὑπὲρ τοῦ μὴ διακόψαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἦν οὐκ ἀδοξοτέρα τῆς ἕνεκεν μὴ εἰδωλολατρῆσαι γινομένης, ἡ ἕνεκεν τοῦ μὴ σχίσαι μαρτυρία, κατ᾽ ἐμὲ δὲ καὶ μείζων. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ μιᾶς τις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ ὅλης τῆς ἐκκλησίας, καὶ νῦν δὲ εἰ πείσαις, καὶ εἰ βιάσαις τοὺς ἀδελφοὺς εἰς ὁμόνοιαν ἐλθεῖν, μεῖζον ἔσται σοι, τοῦ σφάλματος, τὸ κατόρθωμα. καὶ τὸ μὲν οὐ λογισθήσεται, τὸ δὲ ἐπαινεθήσεται. εἰ δὲ ἀπειθούντων ἀδυνατοίης, σώζων σῶζε τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. ἔστιν αὐτοῦ πρὸς διονύσιον καὶ δίδυμον ἄλλη ἐπιστολή. καὶ ἑορταστικαὶ περὶ τοῦ πάσχα πολλαί, λόγων κράτος ἔχουσαι. καὶ πρὸς τὴν ἀλεξανδρέων ἐκκλησίαν περὶ ἐξορίας. καὶ πρὸς ἱέρακα αἰγύπτου ἐπίσκοπον. καὶ ἄλλη περὶ θνήσεως καὶ σαββάτου. καὶ περὶ γυμνασίου καὶ πρὸς ἑρμάμμωνα. καὶ ἄλλη περὶ διωγμοῦ δεκίου. καὶ δύο λόγοι κατὰ νέπωτος ἐπισκόπου τοῦ συγγραψαμένου χιλίων ἐνιαυτῶν σωματικὴν βασιλείαν, ἐν οἷς περὶ τῆς ἰωάννου ἀποκαλύψεως ἐπιμελῶς διήλεκται.

καὶ κατὰ

PONTIVS.

PONTIVS diaconus Cypriani, uſque ad diem paſſionis eius, cum ipſo exilium ſuſtinens, egregium uolumen, uitæ & paſſionis Cypriani reliquit.

DIONYSIVS EPISCOPVS.

DIONYSIVS Alexandrinæ urbis epiſcopus, ſub Heracla ſcholam κατηχήσεων presbyter tenuit, & Origenis ualde inſignis auditor fuit. Hic in Cypriani & Africanæ ſynodi dogma conſentiens, de hæreticis rebaptizandis, ad diuerſos plurimas miſit epiſtolas, quæ uſque hodie extant: & ad Flauianum Antiochenæ urbis epiſcopum ſcripſit de pœnitentia, & ad Romanos per Hippolytum alteram, ad Xyſtum qui Stephano ſucceſſerat, duas epiſtolas, & ad Philemonem & ad Dionyſium Romanæ Eccleſiæ presbyteros, duas epiſtolas, & ad eundem Dionyſium poſtea Romæ epiſcopum, & ad Nouatianū cauſantem, quod inuitus Romæ Epiſcopus ordinatus eſſet, cuius epiſtolæ hoc exordium eſt:

Dionyſius Nouatiano fratri ſalutem. Si inuitus, ut dicis, rdinatus es, probabis, quum uolens ſeceſſeris.

Eſt eius ad Dionyſium & ad Didymum altera epiſtola, & ἑορταστικαὶ de paſcha plurimæ declamatorio ſermone conſcriptæ, & ad Alexandrinam eccleſiam de exilio, & ad Hieraclam in Aegypto epiſcopum, & alia de mortalitate, & de ſabbato, & περὶ γυμνασίου, & ad Hermammonem, & alia de perſecutione Decij, & duo libri aduerſum Nepotem epiſcopum, qui mille annorum corporale regnum ſuis ſcriptis aſſeuerat, in quibus & de Apocalypſi Ioannis diligentiſſimè diſputat.

καὶ κατὰ σαβελλίου, καὶ πρὸς ἀμμῶνα βερωνίκης ἐπίσκοπον. καὶ πρὸς πλεφόρον καὶ εὔφραν, καὶ τέσσαρες λόγοι πρὸς διονύσιον ῥώμης ἐπίσκοπον. καὶ πρὸς λαοδικεῖς, περὶ μετανοίας. ὁμοίως πρὸς κόνωνα, περὶ μετανοίας, πρὸς ὠριγένην περὶ μαρτυρίου, πρὸς ἀρμενίους περὶ μετανοίας. καὶ κανόνας ἁμαρτιῶν. περὶ φύσεως, πρὸς τιμόθεον, περὶ πειρασμῶν, πρὸς εὐφράνορα, καὶ πρὸς βασιλείδην πολλὰς ἐπιστολάς, ἀφ᾽ ὧν ἐν τῇ μιᾷ λέγει, ὡς ἤρξατο καὶ εἰς τὸν ἐκκλησιαστὴν συντάττειν ὑπομνήματα. καὶ κατὰ παύλου τοῦ σαμοσατέως πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς, ἐπίσημος αὐτοῦ φέρεται ἐπιστολή. τελευτᾷ τῷ δεκάτῳ ἔτει γαλιήνου βασιλέως.

ΝΩΒΑΤΙΑΝΟΣ.

ΝΩΒΑΤΙΑΝΟΣ, τῆς ἐν ῥώμῃ ἐκκλησίας πρεσβύτερος, κατὰ κορνηλίου τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς ὑπεισελθεῖν ἐπιχειρήσας, τὸ νωβατιανῶν, ὅπερ ἑλληνικῇ διαλέκτῳ καθαρὸν λέγουσι, συνεστήσατο δόγμα, μὴ βουλόμενος τοὺς ἀποστάντας δέξασθαι μετανοοῦντας. τούτου διδάσκαλος ἤτοι ἀρχηγὸς νώβατος, κυπριανοῦ πρεσβύτερος γέγονε. καὶ συνεγράψατο περὶ τοῦ πάσχα, περὶ σαββάτου, περὶ περιτομῆς, περὶ ἱερέως, περὶ εὐχῆς, περὶ βρωμάτων ἰουδαϊκῶν, περὶ τῶν ἐνεστώτων, περὶ ἀττάλου, καὶ ἕτερα πολλά, καὶ περὶ τῆς τριάδος μέγα τεῦχος, ὥσπερ ἐπιτομὴν τοῦ τερτυλλιανοῦ συγγράμματος ποιῶν, ὅπερ πολλοὶ ἀγνοοῦντες νομίζουσιν εἶναι κυπριανοῦ.

ΜΑΛΧΙΩΝ.

ΜΑΛΧΙΩΝ, ἐλλογιμώτατος τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας πρεσβύτερος, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὴν ῥητορικὴν ἐπισήμως διδάξας, κατὰ παύλου τοῦ σαμοσατέως, τοῦ ἐν τῇ ἀντιοχείας ἐκκλησίας τὸ δόγμα ἀρτέμωνος ἀνανεώσαντος, ἐκλαμβανόντων νοταρίων διελέχθη, ὅς τις διάλογος ἄχρι τοῦ δεῦρο ὑπάρχει. καὶ ἄλλη ἐπιστολὴ ἐκ προσώπου τῆς συνόδου παρ᾽ αὐτοῦ γραφεῖσα, πρὸς διονύσιον καὶ μάξιμον ῥώμης καὶ ἀλεξανδρείας ἐπισκόπους, πέμπεται. ἤνθησεν ἐπὶ κλαυδίου καὶ αὐρηλιανοῦ.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ

Et aduerſum Sabellium, & ad Ammonem Beronices epiſcopum, & ad Telephorum, & ad Euphran, & quatuor libri ad Dionyſium, Romanæ urbis epiſcopum, & ad Laodicenſes de pœnitentia. Item ad Canonem de pœnitentia, & ad Origenem de martyrio. Ad Armenios de pœnitentia, & de ordine delictorũ, de natura ad Timotheum, de tentationibus ad Euphranorem. Ad Baſilidem quoque multæ epiſtolæ, in quarum una ſe aſſerit, etiam in Eccleſiaſten cœpiſſe ſcribere cõmentarios. Sed aduerſus Paulum Samoſatenum, ante paucos dies quàm moreretur, inſignis eius fertur epiſtola. Moritur duodecimo Galieni anno.

NOVATIANVS.

NOVATIANVS Romanæ urbis presbyter, aduerſus Cornelium, cathedram ſacerdotalem conatus inuadere, Nouatianorum, quod græce dicitur καθαρῶν, dogma conſtituit, nolens apoſtatas ſuſcipere pœnitentes, huius autor Nouatus Cypriani presbyter fuit.

Scripſit autem de paſcha, de ſabbato, de circunciſione, de ſacerdote, de oratione, de cibis Iudaicis, de inſtantia, de Attalo, multaq; alia, & de trinitate grande uolumen, quaſi ἐπιτομὴν operis Tertulliani faciens, quod pleriq; neſcientes Cypriani exiſtimant.

MALCHION.

MALCHION diſertiſſimus Antiochenæ eccleſiæ presbyter, quippe qui in eadem urbe Rhetoricã florentiſſime docuerat, aduerſum Paulum Samoſateum, qui Antiochenæ eccleſiæ epiſcopus, dogma Artemonis inſtaurarat, excipientibus notarijs diſputauit, qui dialogus uſque hodie extat. Sed & alia grandis epiſtola ex perſona ſynodi ab eo ſcripta ad Dionyſium & Maximũ Romanæ & Alexandriæ eccleſiæ epiſcopos dirigitur. Floruit ſub Claudio & Aureliano.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ ἐπίσκοπος μεσοποταμίας, λόγον οἰκείας διαλέξεως, τὴν πρὸς μανιχαῖον, ἀπὸ περσίδος ἐξελθόντος, τῇ τῶν σύρων διαλέκτῳ συνέθηκεν, ὃς μεταφρασθεὶς εἰς ἑλληνικὸν, ἔστι παρὰ πολλοῖς. Διέπρεψε βασιλεύοντος πρόβου τοῦ διαδεξαμένου αὐρηλιανὸν καὶ τάκιτον.

ΑΝΑΤΟΛΙΟΣ.

ΑΝΑΤΟΛΙΟΣ ἀλεξανδρεύς, λαοδικείας τῆς συρίας ἐπίσκοπος ἐπὶ πρόβου καὶ κάρου βασιλέων ἤνθησεν, θαυμαστῆς παιδεύσεως ἀνὴρ, ἐν τῇ ἀριθμητικῇ, γεωμετρικῇ, ἀστρονομικῇ, γραμματικῇ, ῥητορικῇ, διαλεκτικῇ. οὗτινος τῆς εὐφυΐας τὸ μέγεθος, ἀπὸ τοῦ τεύχους τοῦ περὶ πάσχα συντεθειμένου, καὶ ἀπὸ τῶν δέκα λόγων τῆς ἀριθμητικῆς συντάξεως, νοεῖν δυνησόμεθα.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΟΣ.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΟΣ πιταβίωνος ἐπίσκοπος, οὐχ ὁμοίως ῥωμαϊστὶ ὡς ἑλληνιστὶ ἠπίστατο, διὸ τὰ ἔργα αὐτοῦ πάνυ μεγάλα ὄντα τοῖς νοήμασιν, δοκεῖ εἶναι εὐτελῆ διὰ τὴν τῶν λόγων σύνθεσιν. ἔστι δὲ ταῦτα ὑπομνήματα, εἰς τὴν γένεσιν, εἰς τὴν ἔξοδον, εἰς λευιτικὸν, εἰς ἡσαΐαν, εἰς ἰεζεκιὴλ, εἰς ἀββακούμ, εἰς ἐκκλησιαστὴν, εἰς ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων, εἰς ἀποκάλυψιν ἰωάννου, κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων, καὶ ἕτερα πάμπολλα. εἶτα τελευταῖον μαρτυρήσας ἐστέφθη.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ πρεσβύτερος, εὐσεβίου καισαρείας ἐπισκόπου ἀναγκαῖος φίλος, οὕτω κατεσχέθη φίλτρῳ τῆς θείας βιβλιοθήκης, ὥστε αὐτοῦ μέγιστον μέρος τῶν ὠριγένους συνταγμάτων, ἰδίᾳ χειρὶ καταγράψαι, ἅπερ ἄχρι τοῦ παρόντος, ἐν τῇ καισαρείας βιβλιοθήκῃ τυγχάνει, καὶ εἰς τοὺς δώδεκα προφήτας, καὶ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐξηγήσεων ὠριγένους τεύχη, τῇ χειρὶ αὐτοῦ εὗρον γραφέντα, ἅτινα τοσαύτῃ περιπτύσσομαι καὶ φυλάττω χαρᾷ, ὡς τὸν κροίσου πλοῦτον ἔχειν με πιστεύειν. Εἰ γὰρ μεγίστης ἐστὶ χαρμοσύνης, μίαν ἐπιστολὴν μάρτυρος ἔχειν, πόσῳ μᾶλλον, τοσαύτας χιλιάδας στίχων, δι' ὧν ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ ἴχνη, τοῦ οἰκείου καταλέλοιπε πάθους; Εγραψε δὲ πρὸ τοῦ εὐσέβιον

συγγράψαι

ARCHELAVS.

ARCHELAVS epiſcopus Meſopotamiæ, librum diſputationis ſuæ, quam habuit aduerſum Manichæũ, exeuntem de Perſide, Syro ſermone compoſuit, qui translatus in græcum, habetur à multis. Claruit ſub Imperatore Probo, qui Aureliano & Tacito ſucceſſerat.

ANATOLIVS.

ANATOLIVS Alexandrinus, Laodiciæ Syriæ epiſcopus, ſub Probo & Caro Imperatoribus floruit, miræ doctrinæ uir fuit, in Arithmetica, Geometria, Aſtronomia, Grammatica, Rhetorica, Dialectica. Cuius ingenij magnitudinem, de uolumine quod ſuper paſcha compoſuit, & decem libris de Arithmeticæ inſtitutionibus intelligere poſſumus.

VICTORINVS.

VICTORINVS Pitabionenſis epiſcopus, non æque latine ut græce nouerat. Vnde opera eius grãdia ſenſibus, uiliora uidentur compoſitione uerborum. Sunt autem hæc: Commentarij in Geneſim, in Exodum, in Leuiticum, in Eſaiam, in Hiezekiel, in Habacuc, in Eccleſiaſten, in Cantica canticorum, in Apocalypſim Ioannis, aduerſum omnes hæreſes, & multa alia. Ad extremum martyrio coronatus eſt.

PAMPHILVS.

PAMPHILVS presbyter, Euſebij Cæſarienſis epiſcopi neceſſarius, tanto bibliothecæ diuinæ amore flagrauit, ut maximam partem Origenis uoluminum, ſua manu deſcripſerit, quæ uſque hodie in Cæſarienſi bibliotheca habentur, ſed & in duodecim prophetas, uigintiquinq; ἐξηγήσεων. Origenis uolumina manu eius exarata repperi, quæ tanto amplector & ſeruo gaudio, ut Crœſi opes habere me credam. Si enim lætitia eſt, unam epiſtolam habere martyris, quanto magis tot millia uerſuum, per quæ mihi uidetur ſui ſanguinis ſignaſſe ueſtigia? Scripſit anteq; Euſebius

συγγράψαι ἀπολογητικὸν, ὑπὲρ ὠριγένους, καὶ ἔπαθεν ἐν καισαρείᾳ τῆς παλαιστίνης ἐν τῷ μαξιμίνου διωγμῷ.

ΠΙΕΡΙΟΣ.

ΠΙΕΡΙΟΣ τῆς κατὰ ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησίας πρεσβύτερος, ἐπὶ κάρου καὶ διοκλητιανοῦ βασιλέων, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν θεωνᾶς ἐπίσκοπος ἐκυβέρνα, ἀνθηρῶς τὸν λαὸν ἐδίδαξε, καὶ εἰς τοσαύτην τῶν τε λόγων καὶ διαφόρων ὁμιλιῶν, τῶν ἄχρι τῆ μέσον τυγχανουσῶν, ἦλθεν εὐφυΐαν, ὥς τε αὐτὸν νέον κληθῆναι ὠριγένην. ὡμολόγηται δὲ τοῦτον τῆς τε ἀσκήσεως καὶ ἑκουσίου πτωχείας γεγενῆσθαι ἐραστὴν, ἔμπειρον ὄντα διαλεκτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἐπιστήμης, καὶ μετὰ τὸν διωγμὸν, πάντα τὸν βίον ἐν τῇ ῥώμῃ διαπεπλεκέναι. Ἔστι τούτου μακροτάτη ὁμιλία, περὶ ὠσηὲ τοῦ προφήτου, ἥν τινα τῇ παννυχίδι τοῦ πάσχα ἁρμόττειν πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν, αὐτὸς ὁ λόγος δηλοῖ.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, τῆς κατὰ ἀντιόχειαν ἐκκλησίας πρεσβύτερος, τοσοῦτον ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν γραφῶν κέκμηκεν, ὥς τε ἄχρι τοῦ παρόντος, τινὰ τῶν ἀντιγράφων κληθῆναι λουκιάνεια. Φέρονται αὐτοῦ περὶ πίστεως λόγοι, καὶ βραχύταται πρός τινας ἐπιστολαί. Ἀπέθανεν ἐν νικομηδίᾳ, ὑπὲρ τῆς χριστοῦ ἐξομολογήσεως, ἐν τῷ διωγμῷ μαξιμίνου, καὶ ἐτάφη ἐν ἑλενοπόλει τῆς βιθυνίας.

ΦΙΛΕΑΣ.

ΦΙΛΕΑΣ ἀπὸ πόλεως θμούεως τῆς αἰγύπτου, περιφανὴς τῷ γένει, καὶ οὐ μικρᾶς περιουσίας, τὴν ἐπισκοπὴν δεξάμενος, εὐφυέστατον λόγον περὶ τῶν ἐπαίνων τῶν μαρτύρων συνεγράψατο, καὶ διάλογον τῆς γενομένης πράξεως ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος τοῦ καταναγκάζοντος αὐτὸν ἐπιθύειν. οὗτος ὑπὲρ τοῦ χριστοῦ ἀποτέμνεται διωγμοῦ ἐν τῇ αἰγύπτῳ ὄντος, κἀκείνου αὐθεντοῦντος τοῦ καὶ ἐπὶ λουκιανοῦ ἐν νικομηδείᾳ.

ΑΡΝΟΒΙΟΣ.

ΑΡΝΟΒΙΟΣ ἐπὶ διοκλητιανοῦ ἐν σίκκῃ τῇ πόλει τῆς ἀφρικῆς, ἀνθηρῶς τὴν ῥητορικὴν ἐδίδαξε, καὶ συνεγράψατο κατὰ τῶν ἐθνῶν τεύχη, ἅπερ τυγχάνει παρὰ πολλοῖς.

ſcriberet apologeticum pro Origene, & paſſus eſt Cæſareæ Palæſtinæ, ſub perſecutione Maximini.

PIERIVS.

PIERIVS Alexandrinæ eccleſiæ presbyter, ſub Caro & Diocletiano principibus, eo tempore, quo eandem eccleſiam Theonas epiſcopus regebat, florentiſſime docuit populos, & in tantam ſermonis, diuerſorumq́ue tractatuum, qui uſque hodie extant, uenit elegantiam, ut Origenes Iunior uocaretur. Conſtat hunc miræ ἀσκήσεως, & appetitorem uoluntariæ paupertatis, ſcientiſſimumq́ue Dialecticæ et Rhetoricæ artis, & poſt perſecutionē, omne uitæ ſuæ tempus Romæ fuiſſe uerſatum. Huius eſt longiſſimus tractatus de propheta Oſee, quem in peruigilio paſchæ habitum, ipſe ſermo demonſtrat.

LVCIANVS.

LVCIANVS uir diſertiſſimus, Antiochenæ eccleſiæ presbyter, tantum in ſcripturarum ſtudio laborauit, ut uſque nunc quædam exemplaria ſcripturarum, Lucianea nuncupentur. Feruntur eius de fide libelli, & breues ad nō nullos epiſtolæ. Paſſus eſt Nicomediæ ob confeſſionem Chriſti, ſub perſecutione Maximini, ſepultusq́ue Helenopoli Bithyniæ.

PHILEAS.

PHILEAS de urbe Aegypti, quæ uocatur Thmuis, nobili genere, & non paruis opibus, ſuſcepto epiſcopatu elegantiſſimum librum de martyrum laude compoſuit, & diſputatione actorū habita aduerſum iudicem, qui eum ſacrificare cogebat, pro Chriſto capite truncatur, eodem in Aegypto perſecutiōis autore, quo Lucianus Nicomediæ.

ARNOBIVS.

ARNOBIVS, ſub Diocletiano principe, Siccæ apud Aphricam, florentiſſime Rhetoricam docuit, ſcripſitq́ue aduerſum gentes, quæ uulgo extant uolumina.

ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΣ.

ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΣ, ὁ καὶ λακτάντιος, ἀρνοβίου μαθητής, ἐπὶ διοκλητιανοῦ βασιλέως, μεταστάλεις μετὰ φλαβίου γραμματικοῦ, οὗ τινος περὶ ἰατρικῶν εἰσὶ δι᾿ ἐπῶν συγγραφαί, ἐν νικομηδείᾳ τὴν ῥητορικὴν ἐδίδαξε, καὶ τῇ πενίᾳ τῶν μαθητῶν, μάλιστα διὰ τὴν ἑλληνικὴν πόλιν, εἰς συγγράμματα ἑαυτὸν μεθῆκεν. ἔχομεν τοῦτο συμπόσιον, ὅπερ νέος ἐν τῇ ἀφρικῇ συνέταξε, καὶ ὁδοιπορικὸν ἀπὸ τῆς ἀφρικῆς ἕως νικομηδείας δι᾿ ἑξαμέτρων συντεθέν. καὶ ἄλλην βίβλον, ἥν τινες ἐπιγράφει γραμματικός. καὶ ὡραῖον περὶ ὀργῆς θεοῦ. καὶ θείων εἰσαγωγῶν, κατὰ τῶν ἐθνῶν λόγους ἑπτά, καὶ ἐπιτομὴν τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἀκεφάλου, καὶ πρὸς ἀσκληπιάδην λόγους δύο, περὶ διωγμοῦ λόγους εἷς. πρὸς πρόβον ἐπιστολῶν λόγους τέσσαρας. πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ δημιουργίας θεοῦ λόγον εἷς. οὗτος ἐν τῷ ἐσχάτῳ γήρᾳ, διδάσκαλος κατέστη καίσαρος κρίσπου τοῦ υἱοῦ κωνσταντίνου ἐν γαλλίαις, ὃς ὕστερον παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνῃρέθη.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ, καισαρείας παλαιστίνης ἐπίσκοπος, ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς σπουδαῖος, καὶ τῆς θείας βιβλιοθήκης ἅμα παμφίλῳ τῷ μάρτυρι ἐπιμελέστατος ἀνιχνευτής, ἐξέδωκε πολλὰ τεύχη. ὧν εἰσι τάδε. Εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως λόγοι εἴκοσι. εὐαγγελικῆς προπαρασκευῆς, λόγοι δέκα καὶ πέντε. Θεοφανείας λόγοι πέντε. Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λόγοι δέκα. χρονικῶν κανόνων παντοδαπῆς ἱστορίας, καὶ τούτων ἐπιτομή. περὶ τῆς τῶν εὐαγγελίων διαφωνίας. Εἰς ἡσαΐαν λόγοι δέκα. κατὰ πορφυρίου, τοῦ τότε συγγράφοντος ἐν σικελίᾳ, ὥς τινες οἴονται λόγοι τριάκοντα, ἀφ᾿ ὧν εἰς ἐμέ, λόγοι εἴκοσι μόνον περιῆλθον. τοπικῶν λόγος εἷς. ἀπολογίας ὑπὲρ ὠριγένους λόγοι ἕξ. περὶ τοῦ βίου παμφίλου λόγοι τρεῖς. περὶ μαρτύρων ἕτερα συγγράμματα. καὶ εἰς τοὺς, ρν, ψαλμούς, δεδοκιμασμένα ὑπομνήματα, καὶ ἕτερα πολλά. ἤνθησε μάλιστα ἐπὶ κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως καὶ κωνσταντίου, καὶ διὰ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς πάμφιλον τὸν μάρτυρα, τῇ ἐπωνυμίᾳ αὐτοῦ ἐκλήθη.

FIRMIANVS.

FIRMIANVS, qui & Lactantius, Arnobij diſcipulus, ſub Diocletiano principe accitus cum Flauio Grammatico, cuius de medicinalibus uerſu compoſiti extant libri. Nicomediæ Rhetoricam docuit, ac penuria diſcipulorum, ob græcam uidelicet ciuitatem, ad ſcribendum ſe contulit. Habemus eius ſympoſium, quod adoleſcentulus ſcripſit, ὁδοιπορικὸν de Africa uſque ad Nicomediam, hexametris ſcriptũ uerſibus, & alium librum qui inſcribitur Grammaticus, & pulcherrimum de ira dei, & inſtitutiouum diuinarum aduerſum gentes libros ſeptem, & ἐπιτομὴν eiuſdẽ operis in libro uno acephalo, & ad Aſclepiadẽ libros duos. De perſecutione librum unum. Ad Probum epiſtolarũ libros quatuor. Ad Seuerum, epiſtolarum libros duos. Ad Demetrianum auditorem ſuum, libros duos. Ad eundem de opificio dei, uel formatione hominis, librum unum. Hic extrema ſenectute magiſter Cæſaris Criſpi, filij Conſtantini in Gallia fuit, qui poſtea à patre interfectus eſt.

EVSEBIVS.

EVSEBIVS Cæſareæ Palæſtinæ epiſcopus, in ſcripturis diuinis ſtudioſiſſimus, & bibliothecæ diuinæ, cum Pamphilo martyre diligentiſſimus peruestigator, ædidit infinita uolumina. De quibus hæc ſunt, εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως libri uiginti, εὐαγγελικῆς προπαρασκευῆς libri quindecim, θεοφανείας libri quinque. Eccleſiaſticæ hiſtoriæ libri decem. Chronicorum canonum omnimodam hiſtoriam, & eorũ ἐπιτομήν. Et de euangeliorum diaphonia. In Eſaiam libri decem, & contra Porphyrium qui eodem tempore ſcribebat in Sicilia, ut quidam putant, libri triginta, de quibus ad me uiginti tantum peruenerunt. τοπικῶν librum unum, ἀπολογίας pro Origene libros ſex. De uita Pamphili lib. tres. De martyribus alia opuſcula. Et in centum quinquaginta pſalmos, eruditiſſimos cõmentarios, & multa alia. Floruit maxime ſub Conſtantino Imperatore & Conſtantio, & ob amicitiam Pamphili martyris, ab eo cognomentum ſortitus eſt.

ΡΑΙΤΙΚΙΟΣ.

ΡΑΙΤΙΚΙΟΣ ἰδυάρων, τουτέστιν αὐγουστοδίας ἐπίσκοπος, ἐπὶ κωνσταντίνου ἀπολήψεως χρηστῆς ἐγένετο ἐν τῇ γαλλίᾳ. Αναγινώσκονται τούτου ὑπομνήματα εἰς ἄσματα τῶν ᾀσμάτων, καὶ μέγα τεῦχος κατὰ νωβατιανοῦ, οὐδὲν δὲ ἕτερον πλὴν τούτων, ἐκ τῶν αὐτοῦ εὗρον συγγραμμάτων.

ΜΕΘΟΔΙΟΣ.

ΜΕΘΟΔΙΟΣ ὀλύμπου λυκίας, καὶ μετὰ ταῦτα τύρου ἐπίσκοπος, λαμπροῦ καὶ συγκειμένου λόγου, κατὰ πορφυρίου συνέταξε τεύχη, καὶ συμπόσιον δέκα παρθένων, περὶ ἀναστάσεως λόγον ἄριστον, κατὰ ὠριγένους, κατὰ τοῦ αὐτοῦ περὶ πυθωνίσσης, καὶ περὶ αὐτεξουσίου, εἰς τὴν γένεσιν τε καὶ εἰς τῶν ἄσματα τῶν ᾀσμάτων ὑπομνήματα, καὶ ἕτερα πολλὰ χύδην ἀναγινωσκόμενα. ὃς περὶ τὰ τελευταῖα τοῦ διωγμοῦ καθώς τινες διαβεβαιοῦνται, ἐπὶ δεκίου καὶ βαλεριανοῦ, ἐν χαλκίδι τῆς ἀνατολῆς μαρτυρίῳ ἐστεφανώθη.

ΙΟΥΒΕΓΚΟΣ.

ΙΟΥΒΕΓΚΟΣ περιφανοῦς γένους, ἱσπανὸς πρεσβύτερος, τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων διὰ ἑξαμέτρων σχεδὸν κατὰ πόδας τέσσαρας συνέταξε βίβλους. καί τινα τῷ αὐτῷ μέτρῳ, εἰς μυστικὴν προσήκοντα τάξιν. ἤνθησεν ἐπὶ κωνσταντίνου βασιλέως.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ.

ΕΣΤΑΘΙΟΣ, τὸ γένος παμφύλιος, σιδίτης, πρῶτον μὲν τὴν ἐν βεροίᾳ τῆς συρίας, ἔπειτα τὴν ἀντιοχείαν ἐκυβέρνησεν ἐκκλησίαν, κατὰ τοῦ δόγματος τῶν ἀρειανῶν, πολλὰ συντάξας, ἐπὶ κωνσταντίου βασιλέως ἐξωστρακίσθη εἰς τραϊανούπολιν τῆς θράκης, ἐν ᾗ καὶ ἐτάφη. Εἰσὶ τούτου συγγράμματα περὶ ψυχῆς, περὶ ἐγγαστριμύθου, κατὰ ὠριγένους. καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐπιστολαί, ἃ ἀπαριθμεῖσθαι περισσόν.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἀγκυρανὸς ἐπίσκοπος, ἐπὶ κωνσταντίου καὶ κώνσταντος ἤνθησε, πολλὰ διαφόρων ὑποθέσεων γράψας τεύχη, καὶ μάλιστα κατὰ τῶν ἀρειανῶν. φέρονται κατ' αὐτοῦ ἀστερίου καὶ ἀπολλιναρίου λόγοι, σαβελλιανῆς τούτου αἱρέσεως εὐθύνοντες.

καὶ ἱλά

RHAETICIVS.

RHAETICIVS Eduorum, id eſt Auguſtudunenſis epiſcopus, ſub Conſtantino celeberrimæ famæ habitus eſt in Gallijs. Leguntur eius cõmentarij in Cantica canticorum, & aliud grande uolumen aduerſus Nouatianum, nec præter hoc quicquam eius operum repperi.

METHODIVS.

METHODIVS Olympi Lyciæ, & poſtea Tyri epiſcopus, nitidi compoſitíq; ſermonis, aduerſum Porphyrium confecit libros, & ſympoſium decem uirginum, de reſurrectione opus egregium, contra Origenem, & aduerſus eundem de Pythoniſſa, et de autexuſio. In Geneſim quoq; & in Cantica canticorum cõmentarios, & multa alia quæ uulgo lectitantur, & ad extremum nouiſſimæ perſecutionis, ſiue ut alij affirmãt, ſub Decio & Valeriano in Chalcide Græciæ, martyrio coronatus eſt.

IVVENCVS.

IVVENCVS, nobiliſſimi generis Hiſpanus, presbyter, quatuor euãgelia hexametris uerſibus penè ad uerbum transferens, quatuor libros compoſuit, & nonnulla eodem metro ad ſacramentorum ordinem pertinentia. Floruit ſub Conſtantino principe.

EVSTATHIVS.

EVSTATHIVS genere Pamphylius Sidites, primũ Beriæ Syriæ, deinde Antiochiæ rexit eccleſiam, & aduerſum Arrianorum dogma componens multa, ſub Conſtantio principe pulſus eſt in exilium Traianopolim Thraciarum, ubi uſque hodie conditus eſt. Extant eius uolumina de anima, de engaſtrimytho aduerſum Origenem, & infinitæ epiſtolæ, quas enumerare longum eſt.

MARCELLVS.

MARCELLVS Ancyranus epiſcopus, ſub Conſtante & Conſtantino principibus floruit, multaq; diuerſarum ὑποθέσεων ſcripſit uolumina, & maxime aduerſum Arrianos. Feruntur contra hunc Aſterij & Apollinarij libri, Sabellianæ eum hæreſis arguentes.

καὶ ἱλάριος δὲ ἐν τῷ ἑβδόμῳ κατὰ τῶν ἀρειανῶν λόγῳ, οἷα δὴ αἱρετικοῦ μέμνηται. ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπολογεῖται, μὴ εἶναι οὗ κατηγορεῖται δόγματος, τῇ κοινωνίᾳ πεποιθὼς ἰουλίου καὶ ἀθανασίου ῥώμης καὶ ἀλεξανδρείας ἐπισκόπων.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, πολλὰς παρὰ τῶν ἀρειανῶν ὑπομείνας ἐπιβουλάς, πρὸς κώνσταντα τὸν γαλλιῶν βασιλέα προσέφυγεν. ὅθεν ἀναζεύξας μετὰ γραμμάτων, καὶ αὖθις μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν διωχθείς, ἕως τῆς βασιλείας ἰοβιανοῦ διέλαθε, καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἐκκλησίαν, ἐπὶ οὐάλεντος τελευτᾷ. φέρονται αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐθνῶν λόγοι δύο, κατὰ οὐάλεντος καὶ οὐρσακίου εἷς, περὶ παρθενίας, περὶ διωγμῶν ἀρειανῶν πλεῖστοι. περὶ ἐπιγραφῆς ψαλμῶν. καὶ ἱστορία ἀντωνίου ἀναχορίτου τὸν βίον περιέχουσα, καὶ ἑορταστικαὶ ἐπιστολαί. καὶ πλεῖστα ἄλλα τινά, ἅπερ ἀπαριθμεῖσθαι ὀκνῶ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ μοναχός, οὗ τὸν βίον ἀθανάσιος ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἐπισήμῳ τεύχει διεξῆλθεν, ἔστειλε πρὸς διάφορα τῆς αἰγύπτου μοναστήρια, ἀποστολικοῦ χαρακτῆρος καὶ λόγου ἐπιστολὰς ἑπτά, εἰς ἑλληνικὴν διάλεκτον μεταφρασθείσας, ὧν ἐξαίρετός ἐστιν ἡ πρὸς τοὺς ἀρσενοΐτας. ἤνθησεν ἐπὶ κωνσταντίου καὶ τῶν τούτου παίδων βασιλευόντων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ἀγκυρανὸς ἐπίσκοπος, ἔγραψε κατὰ μαρκέλλου καὶ περὶ παρθενίας λόγον, καὶ οὐκ ὀλίγα ἄλλα, καὶ βασιλεύοντος κωνσταντίου, μακεδονιανῆς θρησκείας ἅμα εὐσταθίῳ σεβαστηνῷ ἦρξεν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ἡρακλείας τῆς θρᾴκης ἐπίσκοπος, εὐφυοῦς καὶ ἀρίστου λόγου καὶ ἱστορικῆς διανοίας, ἐξέδωκεν ἐπὶ κωνσταντίου βασιλέως, ὑπομνήματα εἰς ματθαῖον καὶ ἰωάννην, καὶ εἰς τὸν ἀπόστολον, καὶ εἰς τὸ ψαλτήριον.

Sed & Hilarius in ſeptimo aduerſum Arrianos libro, nominis eius quaſi hæretici meminit: porrò ille defendit ſe nõ eſſe dogmatis, cuius accuſat, ſed cõmunione Iulij & Athanaſij, Romanæ & Alexandrinæ urbis pontificum ſe eſſe munitum.

ATHANASIVS.

ATHANASIVS Alexandrinæ urbis epiſcopus, multas Arrianorum perpeſſus inſidias, ad Conſtantem Galliarũ principẽ fugit, unde reuerſus, cũ literis, & rurſum poſt mortem eius fugatus, uſque ad Iouiani imperiũ latuit, à quo recepta eccleſia, ſub Valente moritur. Feruntur eius aduerſum gentes duo libri, & contra Valentem & Vrſatiũ unus, & de uirginitate, & de perſecutionibus Arrianorum plurimi, & de pſalmorum titulis, & hiſtoria Antonij monachi, uitam continens, & ἑορταστικαὶ epiſtolæ, & multa alia, quæ enumerare longum eſt.

ANTONIVS.

ANTONIVS monachus, cuius uitã Athanaſius Alexandrinæ urbis epiſcopus, inſigni uolumine proſecutus eſt, miſit Aegyptiace ad diuerſa monaſteria apoſtolici ſenſus ſermoniſq; epiſtolas ſeptem, quæ in Græcam linguam translatæ ſunt, quarum præcipua eſt ad Arſenoitas. Floruit ſub Conſtantino & filijs eius regnantibus. Vixit annos centum quinque.

BASILIVS.

BASILIVS Ancyranus epiſcopus, artis medicinæ, ſcripſit contra Marcellũ de uirginitate librum, & non nulla alia, & ſub rege Conſtantio, Macedonianæ partis, cũ Euſtathio Sebaſteno princeps fuit.

THEODORVS EPISCOPVS.

THEODORVS Heracliæ Thraciarum epiſcopus, elegantis apertiq; ſermonis & magis hiſtoricæ intelligentiæ, ædidit ſub Conſtantio principe, cõmentarios in Matheum & in Ioannem, & in Apoſtolum, & in Pſalterium.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ ἐμεσηνός, εὐφυὴς καὶ ῥητορικός, ἀναριθμήτους καὶ εἰς κρότον τοῦ λαοῦ συντείνοντας ἐποιήσατο λόγους, καὶ μᾶλλον ἀκολούθων ἱστορίᾳ, ὥς τις σπουδαιότερον ἀναγινώσκεται, παρὰ τῶν κρότοις χαιρόντων, ἀφ' ὧν εἰσὶν ἐξαίρετοι λόγοι δέκα, κατὰ τῶν ἰουδαίων καὶ ἐθνῶν καὶ νωβατιανῶν, καὶ πρὸς γαλάτας εἷς, εἰς εὐαγγέλια ὁμιλίαι βραχύταται μὲν, πολλαὶ δέ. ἤνθησεν ἐπὶ κωνσταντίου βασιλέως. καὶ τελευτήσας ἐν ἀντιοχείᾳ ἐτάφη.

ΤΡΙΦΥΛΛΙΟΣ.

ΤΡΙΦΥΛΛΙΟΣ κύπρου λήδρου, ἤτοι λευτεῶνος ἐπίσκοπος, εὐφραδὴς καὶ ἐπὶ κωνσταντίου ἐπίσκοπος. ἀνέγνων τούτου εἰς ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων ὑπομνήματα. ὅς τις πολλὰ λέγεται συγγράφεναι, ἅτινα εἰς τὰς ἡμετέρας χεῖρας οὐ περιῆλθον.

ΔΩΝΑΤΟΣ.

ΔΩΝΑΤΟΣ, ἀφ' οὗ οἱ δωνατισταὶ ἐν τῇ ἀφρικῇ, ἐπὶ κωνσταντίου τοῦ βασιλέως, φάσκων παρὰ τῶν ἡμετέρων τὰς θείας γραφὰς, ἐν τῷ διωγμῷ τοῖς ἐθνικοῖς παραδεδόσθαι, πᾶσαν τὴν ἀφρικὴν καὶ μάλιστα τὴν νουμιδείαν, τῇ πειθοῖ ἠπάτησεν. εἰσὶ τούτου πολλά, τῇ αὐτοῦ αἱρέσει ἀνήκοντα, καὶ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος λόγος, τῷ ἀρειανῶν δόγματι ἁρμόζων.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ἀρειανικῆς φιλόσοφος αἱρέσεως, ἔγραψε βασιλεύοντος κωνσταντίου, εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς ῥωμαίους, καὶ εἰς εὐαγγέλια, καὶ ψαλμοὺς ὑπομνήματα, καὶ ἕτερα πολλά, ἅτινα παρὰ τῶν τῆς αὐτῆς αἱρέσεως, σπουδαιότερον ἀναγινώσκεται.

ΛΟΥΚΙΦΕΡ.

ΛΟΥΚΙΦΕΡ καρακάλεως ἐπίσκοπος, ἅμα παγκρατίῳ καὶ ἱλαρίῳ τῆς ἐκκλησίας ῥώμης κληρικοῖς, πρὸς κωνστάντιον βασιλέα, παρὰ λιβερίου ἐπισκόπου, ὑπὲρ τῆς πίστεως εἰς πρεσβείαν σταλεὶς, μὴ βουλόμενος ἐπ' ὀνόματι ἀθανασίου, τὴν νικαιωνὴν σύνοδον καταλῦσαι, εἰς παλαιστίνην ἐξορισθεὶς, θαυμαστῆς ἐγκρατείας, καὶ εὐτρεπισμένου λογισμοῦ εἰς μαρτύριον,

EVSEBIVS.

EVSEBIVS Emeſenus epiſcopus, elegantis & rhetorici ingenij, innumerabiles & qui ad plauſum populi pertinent, confecit libros, magisq́ hiſtoriam ſecutus, ab ijs qui declamare uolũt, ſtudioſiſſime legitur, è quibus uel præcipui ſunt aduerſum Iudæos, & gentes, & Nouatianos, & ad Galatas libri decem, & in euangelia homiliæ breues, ſed plurimæ. Floruit temporibus Conſtantij Imperatoris, ſub quo & mortuus, Antiochiæ ſepultus eſt.

TRIPHYLLIVS.

TRIPHYLLIVS Cypri Ledrenſis, ſiue λεδρηνῶνος epiſcopus, eloquentiſſimus ſuæ ætatis, & ſub rege Conſtantio celeberrimus fuit. Legi eius in Cantica canticorum commentarios. Et multa alia compoſuiſſe refertur, quæ in noſtras manus minime peruenerunt.

DONATVS.

DONATVS, à quo Donatiani, per Aphricã ſub Conſtante Conſtantinoq́ principibus, aſſerens à noſtris ſcripturas in perſecutione ethnicis traditas, totam penè Aphricam & maxime Numidiam, ſua perſuaſione decepit. Extant eius multa ad ſuam hæreſim pertinentia, & de ſpiritu ſancto liber Arriano dogmati congruens.

ASTERIVS.

ASTERIVS Arrianæ philoſophus factionis, ſcripſit regnante Conſtantio, in epiſtolam ad Romanos, & in euangelia, & pſalmos, cõmentarios, & multa alia, quæ à ſuæ partis hominibus ſtudioſiſſime leguntur.

LVCIFER.

LVCIFER Caracalitanus epiſcopus, cum Pancratio & Hilario Rhomanæ eccleſiæ clericis, ad Conſtantiũ Imperatorem à Liberio epiſcopo, pro fide legatus miſſus, quũ nollet ſub nomine Athanaſij Nicenã damnare fidẽ, in Palæſtinã relegatus, miræ cõſtantiæ & præparati animi ad

μαρτύριον, συνέταξε λόγον κατὰ κωνσαντίου, τοῦτον τε αὐτῷ ἀπέσειλεν ἀναγνωσθησόμενον, καὶ μετ' οὐ πολὺ βασιλεύοντος ἰουλιανοῦ, εἰς τὰς καρακαλίνων ἀναζεύξας, ἐπὶ βαλεντινιανοῦ βασιλέως ἐτελεύτησεν.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ γένει σάρδος, καὶ ἀπὸ ἀναγνωστῶν τῆς ἐκκλησίας ῥώμης, βαρκελλίνσης ἐπίσκοπος, διὰ τὴν τῆς πίστεως ἐξομολόγησιν, παρὰ κωνσαντίου βασιλέως εἰς σκυθόπολιν, κἀκεῖθεν εἰς καππαδοκίαν ἐξορισθεὶς, ἐπὶ ἰουλιανοῦ τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναζεύξας. ἐξέδωκεν εἰς τοὺς ψαλμοὺς ὑπομνήματα εὐσεβίου τοῦ καισαρέως, ἅ τινα ἀπὸ ἑλληνικοῦ εἰς ῥωμαϊκὸν μετηνηνόχει, καὶ ἐτελεύτησεν ἐπὶ βαλεντινιανοῦ καὶ βάλεντος.

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΤΙΑΝΟΣ.

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΤΙΑΝΟΣ, γένει ἄφρος, ἀκυληΐας ἐπίσκοπος, βασιλεύοντος κωνσαντίνου, εἰς τὰ εὐαγγέλια κανόνας διατυπώσας βραχύτατα ὑπομνήματα, λόγῳ ἀγροικῷ συνέταξε. διὰ δὲ τοῦτο ἐξαποτρόπαιος, ὅτι τὸν λιβέριον ῥώμης ἐπίσκοπον, ὑπὲρ τῆς πίστεως εἰς ἐξορίαν ἀπιόντα, οὐ μόνον ὑπενόθευσεν, ἢ ὑπεσκέλισεν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὑπογραφὴν αἱρετικὴν κατηνάγκησεν.

ΑΚΑΚΙΟΣ.

ΑΚΑΚΙΟΣ, ὃν τινα ἐπειδὴ ἑνὶ ὀφθαλμῷ πηρὸς ἦν, μονόφθαλμον ἐκάλεσαν, τῆς ἐν παλαιστίνῃ καισαρείας ἐπίσκοπος, συνέταξε εἰς ἐκκλησιαστὴν δέκα καὶ ἑπτὰ, καὶ συμμίκτων ζητημάτων ἕξ, καὶ πολλὰς διαφόρους ὁμιλίας. εἰς τοσοῦτον δὲ ἐπὶ κωνσαντίου βασιλέως διέπρεψεν, ὥς τε εἰς τόπον λιβερίου, φήλικα ἐπίσκοπον ῥώμης χειροτονῆσαι.

ΣΑΡΑΠΙΩΝ.

ΣΑΡΑΠΙΩΝ θμούεως ἐπίσκοπος, ὁ διὰ τὴν εὐφυΐαν ἐπονομασθεὶς σχολαστικὸς, γνήσιος φίλος ἀντωνίου μοναχοῦ, ἐξέδωκε κατὰ μανιχαίου, ἐξαίρετον βίβλον, καὶ περὶ ἐπιγραφῆς ψαλμῶν ἑτέραν, καὶ πρὸς διαφόρους, ἀναγκαίας ἐπιστολὰς, καὶ ἐπὶ κωνσαντίου ἐν τῇ ἐξομολογήσει διέπρεψεν.

ΙΛΑΡΙΟΣ

martyrium,cõtra Conſtantium Imperatorem ſcripſit librũ eiq́ꝫ legendum miſit,ac non multo poſt,ſub Iuliano principe Caraclis reuerſus, Valentiniano regnante obijt.

EVSEBIVS.

EVSEBIVS natione Sardus,& ex lectore urbis Romanæ, Vercellenſis epiſcopus,ob cõfeſſionẽ fidei, à Conſtantio principe Scythopolim, & inde Cappadociam relegatus,ſub Iuliano Imperatore, ad eccleſiam reuerſus, ædidit in pſalmos commentarios Euſebij Cæſarienſis, quos de græco in latinũ uerterat. Mortuus eſt Valentiniano & Valente regnantibus.

FORTVNATIANVS.

FORTVNATIANVS natione Afer, Aquileienſis epiſcopus,imperante Conſtantino,in euangelia titulis ordinatis,breui & ruſtico ſermone ſcripſit cõmentarios, & in hoc habetur deteſtabilis, quod Liberiũ Romanæ urbis epiſcopum, pro fide ad exilium pergentem, primus ſollicitauit,ac fregit,& ad ſubſcriptionem hæreſeos compulit.

ACACIVS.

ACACIVS, quem quia luſcus erat, μονόφθαλμον nuncupabant, Cæſarienſis eccleſiæ in Palæſtina epiſcopus,elaborauit in Eccleſiaſten decem et ſeptem uolumina, & συμμίκτων ζητημάτων ſex,& multos prætcrea diuerſos'que tractatus. Intantum autem ſub Conſtantio Imperatore clatuit,ut in Liberij locum,Romæ Felicem Arrianum epiſcopum conſtitueret,

SARAPION.

SARAPION θμούεως,Aegypti urbis epiſcopus,qui ob elegantiam ingenij,cognomen ſcholaſtici meruit,charus Antonij monachi,ædidit aduerſum Manichæum egregium librum,& de pſalmorum titulis alium,& ad diuerſos utiles epiſtolas. Et ſub Conſtantio principe, etiam in confeſſione inclytus fuit.

ΙΛΑΡΙΟΣ.

Ἱλάριος, πικταβίων ἀκοιτανίας ἐπίσκοπος, συσκευῇ Σατουρνίνου, τοῦ ἀρελατῶν ἐπισκόπου, ἀπὸ τῆς συνόδου βιτερρισίων εἰς φρυγίαν ἐξορισθείς, δέκα καὶ δύο κατὰ ἀρειανῶν συνέταξε λόγους, καὶ ἕτερον περὶ τῶν συνόδων, ὅν τινα πρὸς τοὺς γαλλιῶν ἐπισκόπους ἔγραψε, καὶ εἰς ψαλμοὺς ὑπομνήματα, πρῶτον λέγω δὲ καὶ δεύτερον, καὶ ἀπὸ πεντηκοστοῦ πρώτου, ἕως ἑξηκοστοῦ δευτέρου, καὶ ἀπὸ ἑκατοστοῦ ὀκτωκαιδεκάτου, ἕως τοῦ ἐσχάτου, ἐν ᾗ συντάξει ὠριγένην ἐμιμήσατο, τινὰ δὲ ἰδίων προσθείς. Ἔστιν αὐτοῦ καὶ πρὸς κωνστάντιον λίβελλος, ὅν τινα περιόντι ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπέδωκε, καὶ ἕτερος εἰς κωνστάντιον, ὅν τινα μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν συνέταξε. καὶ βίβλοι κατὰ οὐάλεντος καὶ οὐρσακίου, τὴν ἱστορίαν τῆς ἀριμινησίνου καὶ σελευκείας συνόδου περιέχουσαι. καὶ πρὸς σαλούστιον ἔπαρχον, ἤτοι κατὰ διοσκόρου, καὶ τῶν λιβερτίνων, καὶ ἕτερος λόγος μυστηρίων, καὶ ὑπομνήματα εἰς ματθαῖον, καὶ εἰς τὸν ἰὼβ ὁμιλίας, ἃς ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ὠριγένους μετέφρασε. καὶ ἕτερος εὐφυέστατος λίβελλος, κατὰ αὐξεντίου, καὶ πολλαὶ πρὸς διαφόρους ἐπιστολαί· φασὶ δέ τινες γεγραφέναι αὐτὸν καὶ εἰς τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων, ἅπερ παρ' ἡμῖν ἐστὶν ἄγνωστα, ἐτελεύτησεν ἐν πικτάβει βαλεντινιανοῦ καὶ βάλεντος βασιλευόντων.

ΒΙΚΤΩΡΙΝΟΣ.

Βικτωρῖνος γένει ἄφρος, κωνσταντίου βασιλεύοντος, ἐν τῇ ῥώμῃ τὴν ῥητορικὴν διδάξας, ἐν τῷ ἐσχάτῳ γήρᾳ χριστιανὸς γενόμενος κατὰ ἀρείου λόγους διαλεκτικοὺς πάνυ ἀμαυρῶς συνέγραψεν, οἵ τινες παρὰ τῶν πεπαιδευμένων μόνον νοοῦνται, καὶ ὑπομνήματα εἰς τὸν ἀπόστολον.

ΤΙΤΟΣ.

Τίτος, βοστρίνων ἐπίσκοπος, ἐπὶ ἰουλιανοῦ καὶ ἰοβιανοῦ βασιλευόντων, ἰσχυροὺς κατὰ τῶν μανιχαίων συντάξας λόγους, καὶ ἕτερα πολλά. ἐπὶ οὐάλεντος ἐτελεύτησεν.

ΔΑΜΑΣΟΣ.

Δάμασος ῥώμης ἐπίσκοπος, εἰς ἐποποιΐαν εὐφυής, πολλὰ καὶ σύντομα ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἐξέδωκε, καὶ ὀγδοηκοστούτης, ἐπὶ θεοδοσίου βασιλέως ἐτελεύτησεν.

Ἀπολλινάριος.

HILARIVS.

Hilarius, urbis Pictauorum, Aquitaniæ epiſcopus, factione Saturnini Arelatenſis epiſcopi, de ſynodo Piterenſi, Phrygiam relegatus, duodecim aduerſus Arianos confecit libros. Et alium librum de ſynodis, quem ad Galliarum epiſcopos ſcripſit. Et in pſalmos cōmentarios, primum uidelicet & ſecūdum, & à quinquageſimoprimo uſq; ad ſexageſimumſecundum, & à centeſimo decimooctauo uſque ad extremum, in quo opere imitatus Origenem, nō nulla etiam de ſuo addidit. Eſt eius & ad Conſtantium libellus, quem uiuenti Conſtantinopoli porrexerat. Et alius in Conſtantium, quem poſt mortem eius ſcripſit. Et liber aduerſum Valentem & Vrſatium, hiſtoriam Ariminenſis & Seleucienſis ſynodi continens. Et aduerſus præfectum Saluſtium, ſiue contra Dioſcorum, & liber hymnorū, & myſteriorum alius. Et cōmentarij in Mattheum. Et tractatus in Iob, quos de græco Origenis ad ſenſum tranſtulit. Et alius elegans libellus contra Auxentium, & nonnullæ ad diuerſos epiſtolæ. Aiunt quidam ſcripſiſſe eum & in Cantica canticorum, ſed à nobis hoc opus ignoratur. Mortuus eſt Pictauis Valentiniano & Valente regnantibus.

VICTORINVS.

Victorinus natione Afer, Romæ ſub Conſtantio principe Rhetoricā docuit, & in extrema ſenectute Chriſti ſe tradens fidei, ſcripſit aduerſus Arrium libros more dialectico ualde obſcuros, qui ab eruditis modo intelliguntur, & cōmentarios in apoſtolum.

TITVS.

Titus Boſtrinus epiſcopus, ſub Iuliano et Iouiano principibus, fortes aduerſum Manichæum ſcripſit libros, & nonnulla alia. Moritur autem ſub Valente.

DAMASVS.

Damaſus, Romanæ urbis epiſcopus, elegans in uerſibus componendis ingenium habuit, multaq; & breuia metro ædidit, & propè octogenarius ſub Theodoſio principe mortuus eſt.

ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΣ.

Ἀπολλινάριος, Λαοδικείας τῆς Συρίων ἐπίσκοπος, πατρὸς πρεσβυτέρου, ἐν τῇ νεότητι, μᾶλλον τὴν γραμματικὴν ἤσκησεν, ὕστερον δὲ εἰς τὰς θείας γραφὰς ἀναρίθμητα συντάξας τεύχη, Θεοδοσίου βασιλεύοντος ἐτελεύτησεν. εἰσὶν αὐτοῦ κατὰ Πορφυρίου τριάκοντα λόγοι, οἵτινες μεταξὺ τῶν ἄλλων αὐτοῦ συγγραμμάτων, μᾶλλον ἐκρίθησαν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Γρηγόριος Ἐλίβερου τῆς Βαιτικῆς ἐπίσκοπος, ἕως τῆς ἐσχάτης ἡλικίας, διαφόρους ὁμιλίας κοινῷ λόγῳ συνέταξε, καὶ περὶ πίστεως λόγον ἄριστον, ὅστις ἄχρι τοῦ παρόντος, λέγεται περιεῖναι.

ΠΑΚΙΑΝΟΣ.

Πακιανός, ἐν τοῖς Πυρρηναίοις μέρεσι, Βαρκίλωνος ἐπίσκοπος, σώφρονι βίῳ, εὐφραδίᾳ, καὶ λόγῳ λαμπρός, συνέταξε ποικίλα, ἀφ' ὧν ἐστι κέρβος, καὶ κατὰ τῶν Νωβατιανῶν. ἐπὶ Θεοδοσίου βασιλέως ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ ἐτελεύτησεν.

ΦΩΤΕΙΝΟΣ.

Φωτεινὸς ἀπὸ τῆς Γαλλογραικίας, Μαρκέλλου μαθητής, Σιρμίου ἐπίσκοπος, τὴν τῶν Ἐβιωνιτῶν αἵρεσιν ἀνανεῶσαι ἐπεχείρησεν, ὕστερον παρὰ Βαλεντινιανοῦ βασιλέως, ἐξεώσθη τῆς ἐκκλησίας. πολλὰ συντάξας τεύχη, ἀφ' ὧν εἰσὶν ἐξαίρετοι κατὰ τῶν ἐθνῶν, καὶ πρὸς Βαλεντινιανὸν λόγοι.

ΣΟΙΒΑΔΙΟΣ.

Σοιβάδιος Ἀγγινοῦ, τῆς κατὰ Γαλλίας ἐπίσκοπος, ἐξέδωκε κατὰ Ἀρειανῶν τεῦχος, λέγονται αὐτοῦ, καὶ ἕτερα εἶναι σπουδάσματα, οἷς οὔπω ἐνέτυχον. μέχρι νῦν ζῇ, ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ διάγων.

ΔΙΔΥΜΟΣ.

Δίδυμος Ἀλεξανδρεύς, ἐκ νέας ἡλικίας βλαβεὶς τὰς ὄψεις, καὶ διὰ τοῦτο ἄπειρος τῶν στοιχείων, τοσοῦτον θαῦμα πᾶσι παρέχετο ἕως τε τὴν διαλεκτικήν, καὶ τὴν γεωμετρικήν, ἥτις μάλιστα ὁράσεως χρήζει, εἰς ἄκρον ἐκμεμαθηκέναι, ὅστις πολλὰ καὶ περιφανῆ συνέταξε, τουτέστιν. ὑπομνήματα εἰς πάντας τοὺς ψαλμούς, ὑπομνήματα εἰς Ματθαῖον.

APOLLINARIVS.

APollinarius Laodicenus Syriæ epiſcopus, patre preſbytero, magis grammaticis in adoleſcentia operam dedit, & poſtea in ſanctas ſcripturas innumerabilia ſcribẽs, ſub Theodoſio Imperatore obijt. Extant eius aduerſum Porphyrium triginta libri, qui inter cætera opera eius uel maxime probantur.

GREGORIVS.

GRegorius Bæticus, Iliberi epiſcopus, uſque ad extremam ſenectutem, diuerſos mediocri ſermone tractatus compoſuit, & de fide elegantem librum, qui hodieq; ſuperesse dicitur.

PACIANVS.

PAcianus in Pyrinæi iugis, Barcilonæ epiſcopus, caſtitate & eloquentia, & tam uita quàm ſermone clarus, ſcripſit uaria opuſcula, de quibus eſt κέρβος, & contra Nouatianos. Sub Theodoſio principe iam ultima ſenectute mortuus eſt.

PHOTINVS.

PHotinus de Gallogræcia, Marcelli diſcipulus, Sirmij epiſcopus ordinatus, Hebionis hæreſim inſtaurare conatus eſt, poſtea à Valentiniano principe pulſus eccleſia, plura ſcripſit uolumina, in quibus uel præcipua ſunt contra gentes, & ad Valentinianum libri.

SOEBADIVS.

SOebadius Agenni Galliarum epiſcopus, ædidit contra Arrianos librum. Dicuntur & eius eſſe alia opuſcula, quæ necdum legi. Viuit uſq; hodie, decrepita ſenectute.

DIDYMVS.

DIdymus Alexandrinus, captus à parua ætate oculis, & ob id elementorũ quoq; ignarus, tantum miraculũ ſui omnibus præbuit, ut Dialecticã quoq; & Geometriã, quæ uel maxime uiſu indiget, uſq; ad perfectũ didicerit.

Is plura opera & nobilia conſcripſit. Commentarios in pſalmos omneis, commentarios in euãgelium Matthæi &

ματθαῖον. καὶ ἰωάννην, καὶ περὶ δογμάτων, καὶ κατὰ ἀρειανῶν λόγους δύο, καὶ περὶ πνεύματος ἁγίου λόγον ἕνα, ὃν ἵνα ἐγὼ εἰς ῥωμαϊκὸν μετέφρασα. εἰς ἠσαΐαν τόμους ὀκτωκαίδεκα. εἰς ὠσηὲ πρὸς ἐμὲ γράφων, ὑπομνημάτων λόγους τρεῖς. εἰς ζαχαρίαν ἐμοῦ παρακαλέσαντος λόγους πέντε. ὑπομνήματα, εἰς τὸν ἰώβ, καὶ ἄλλα ἄπειρα, ἃ ἵνα διηγήσασθαι, ἰδίου δεῖ καταλόγου. ζῇ ἐς δεῦρο, ἄχρι τοῦ δε, καὶ ὀγδοηκοστὸν τρίτον ἐπλήρωσεν ἐνιαυτόν.

ΟΠΤΑΤΟΣ.

Ὀπτᾶτος ἐπίσκοπος τῶν μιλευϊτῶν, τοῦ μέρους τῆς καθολικῆς ἔγραψε ἐπὶ βαλεντινιάνου καὶ βάλεντος, κατὰ τῆς δωνατιανῶν συκοφαντίας, λόγους ἕξ, ἐν οἷς λέγει, τὸ ἔγκλημα παρὰ τῶν δωνατιστῶν εἰς ἡμᾶς, ψευδῶς ἐπενήνεχθαι.

ΑΚΥΛΙΟΣ.

Ἀκύλιος σεβῆρος, ἐν ταῖς ἱσπανίαις, ἀπόγονος σεβήρου, πρὸς ὃν δύο λακταντίου ἐπιστολῶν φέρονται λόγοι, συνέταξε τεῦχος ἐν τάξει ὁδοιπορικοῦ, παντὸς τοῦ βίου αὐτοῦ περιέχον διήγημα, τοῦτο μὲν καταλογάδην, τοῦτο δὲ καὶ μέτρῳ ἡρωϊκῷ ὅπερ ὠνόμασε, καταστροφήν, ἤτοι πεῖραν, καὶ ἐπὶ βαλεντινιανοῦ βασιλέως ἐτελεύτησεν.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ.

Κύριλλος, ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος, πολλάκις διωχθεὶς τῆς ἐκκλησίας, ὕστερον θεοδοσίου βασιλεύοντος, ἐπὶ ἐνιαυτοὺς ὀκτὼ ἀσάλευτον ἔσχε τὴν ἐπισκοπήν, οὗ τινός εἰσι κατηχήσεις, ἃς ἐν τῇ νεότητι συνέταξεν.

ΕΥΖΩΙΟΣ.

Εὐζώϊος, παρὰ θεσπεσίου ῥήτορι, ἅμα γρηγορίῳ ναζιανζηνοῦ ἐπισκόπῳ, νέος ἐν καισαρείᾳ φοιτήσας, καὶ ὕστερον τῆς αὐτῆς πόλεως ἐπίσκοπος, πολλῷ πόνῳ, φθαρεῖσαν ἤδη τὴν ὠριγένους καὶ παμφίλου βιβλιοθήκην, ἐν σωματίοις ἀνανεῶσαι ἐπεχείρησεν, καὶ ὕστερον ἐπὶ θεοδοσίου βασιλέως, τῆς ἐκκλησίας διωχθεὶς. φέρονται τούτου ποικίλαι, καὶ πολλαὶ ὁμιλίαι, αἷς δεῖ ῥᾴδιον ἐντυχεῖν.

Ioannis,& de dogmatibus, & cōtra Arrianos libros duos, & de ſpiritu ſancto librū unum, quem ego in latinum uerti. In Eſaiā tomos decem & octo. In Oſee ad me ſcribens cōmentariorum libros tres, & in Zachariam, meo rogatu, libros quinque. Et infinita alia quæ digerere proprij indicis eſt. Viuit uſq; hodie, & octogeſimūtertium ætatis exceſſit annum.

OPTATVS.

OPtatus Afer, epiſcopus Miluitanus, ex parte catholica, ſcripſit Valentiniano & Valentino principibus, aduerſum Donatianæ partis calumniam libros ſex, in quibus aſſerit, crimen Donatianorum in nos, falſo retorqueri.

AQVILIVS.

AQuilius Seuerus, in Hiſpania, de genere illius Seueri, ad quem Lactantij duo epiſtolarum ſcribuntur libri, cōpoſuit uolumen, quaſi ὁδοιπορικὸν, totius ſuæ uitæ ſtatum continens, tam proſa quàm uerſibus, quod uocauit καταστροφὴν, ſiue πεῖραν, & ſub Valentiniano principe obijt.

CYRILLVS.

CYrillus, Hieroſolymæ epiſcopus, ſæpe pulſus eccleſia & receptus, ad extremum ſub Theodoſio principe octo annis in concuſſum epiſcopatum tenuit. Extant eius κατηχήσεις, quas in adoleſcentia compoſuit.

EVZOIVS.

EVzoius apud Theſpeſium rhetorem, cum Gregorio Nazianzeno epiſcopo, adoleſcens Cæſareæ eruditus eſt, & eiuſdem urbis epiſcopus, plurimo labore corruptam bibliothecam Origenis & Pamphili, in membranis inſtaurare conatus eſt. Ad extremum ſub Theodoſio principe eccleſia pulſus eſt. Feruntur eius uarij multipliceſq; tractatus, quos noſſe perfacile eſt.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ.

Ἐπιφάνιος Κύπρου Σαλαμῖνος ἐπίσκοπος, ἔγραψε κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων λόγους, καὶ ἕτερα πολλά, ἅτινα παρὰ μὲν τῶν πεπαιδευμένων, διὰ τὰ πράγματα, παρὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν διὰ τὰ ῥήματα ἀναγινώσκεται. περίεστιν ἄχρι τοῦδε, καὶ ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ, ποικίλα συντάττει συγγράμματα.

ΕΦΡΑΙΜ.

Ἐφραίμ, ὁ τῆς Ἐδέσσης ἐκκλησίας διάκονος, πολλὰ τῇ τῶν Σύρων διαλέξει συντέθηκε, καὶ εἰς τοσαύτην ἦλθε λαμπρότητα, ὥστε μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων γραφῶν, δημοσίᾳ ἔν τισι τῶν ἐκκλησιῶν ἀναγινώσκεται τὰ συγγράμματα. ἀνέγνων περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἑλληνικὸν τεῦχος, ὅπερ τινὲς ἀπὸ τῆς Σύρων γλώττης μετέφρασαν, καὶ τὸ ἄκρον τῆς ὑψηλοτάτης διανοίας, ἐκ τῆς μεταφράσεως ἔγνων. ἐτελεύτησε βασιλεύοντος Βάλεντος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Βασίλειος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, ἥτις πρῶτον Μάζακα ἐκαλεῖτο, ἐπίσκοπος, κατὰ Εὐνομίου ἐξαιρέτους συνέταξε λόγους, καὶ περὶ πνεύματος ἁγίου τεῦχος, καὶ εἰς τὴν ἑξαήμερον ὁμιλίας θ. καὶ ἀσκητικόν, καὶ βραχείας καὶ ποικίλας ὁμιλίας, τελευτᾷ βασιλεύοντος Γρατιανοῦ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Γρηγόριος, Σασίμων πρότερον, εἶτα Ναζιανζοῦ ἐπίσκοπος, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, ὁ ἐμὸς διδάσκαλος, οὗ ἐξηγουμένου τὰς θείας ἔγνων γραφάς, εἰς τρεῖς μυριάδας στίχων, πάντα τὰ συντάγματα αὐτοῦ συνέθηκεν, ἀφ' ὧν εἰσι τάδε· περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀδελφοῦ Καισαρίου, περὶ φιλοπτωχίας, ἔπαινος τῶν Μακκαβαίων, ἔπαινος Κυπριανοῦ, ἔπαινος Ἀθανασίου, ἔπαινος Μαξίμου φιλοσόφου, μετὰ τὴν ἐξορίαν ἀναζεύξαντος, ὅν τινα ψευδῶς τινές, Ἥρωνος ἐπέγραψαν, ἔστι γὰρ καὶ ἄλλη βίβλος, κατάγνωσιν τοῦ αὐτοῦ Μαξίμου περιέχουσα, ὡς μὴ ἐξὸν εἶναι, τὸν αὐτὸν καὶ ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι ἐν καιρῷ. καὶ βίβλος δι' ἑξαμέτρων, παρθενίας καὶ γάμου, καθ' ἑαυτῶν διαλεγομένων, κατὰ Εὐνομίου λόγος εἷς, περὶ πνεύματος ἁγίου λόγος εἷς, κατὰ Ἰουλιανοῦ

τοῦ βασι

EPIPANIVS.

EPiphanius Cypri Salaminæ epiſcopus,ſcripſit aduerſum omnes hæreſes libros,& multa alia, quæ ab eruditis propter res, à ſimplicioribus propter uerba lectitantur. Supereſt uſque hodie, & in extrema ſenectute uaria cudit opera.

EFRAEM.

EFræm, Ediſſenæ eccleſiæ diaconus, multa Syro ſermone compoſuit, & ad tantam uenit claritudinem, ut poſt lectionem ſcripturarum, publice in quibuſdam eccleſijs eius ſcripta recitentur. Legi eius de ſpiritu ſancto græcum uolumen, quod quidam de Syriaca lingua uerterat, et acumen ſublimis ingenij, etiam in translatione cognoui. Deceſſit ſub Valente principe.

BASILIVS.

BAſilius Cæſareæ Cappadociæ, quæ prius Mazaca uocabatur epiſcopus egregios cõtra Eunomium elaborauit libros,& de ſpiritu ſancto uolumẽ,& in hexaëmeron homilias nouem. Et ἀσκητικόν, & breues uarioſq; tractatus. Moritur imperante Gratiano.

GREGORIVS.

GRegorius, primum Saſimorum, deinde Nazianzenus epiſcopus,uir eloquentiſſimus,præceptor meus, à quo ſcripturas explanante didici, ad triginta millia uerſuũ omnia opera ſua cõpoſuit,è quibus illa ſunt, De morte fratris Cæſarij, περὶ φιλοπτωχίας, laudes Machabæorũ, laudes Cypriani, laudes Athanaſij, laudes Maximi philoſophi, poſt exilium reuerſi, quem falſo nomine quidam Heronis ſuperſcripſerunt, quia eſt & alius liber, uituperationẽ eiuſdem Maximi continens, quaſi non licuerit eundem & laudare & uituperare pro tempore. Et liber hexametro uerſu, uirginitatis & nuptiarũ cõtra ſe differentiũ. Aduerſum Eunomiũ lib. unus, de ſpiritu ſancto lib. unus. Contra Iulianũ

τοῦ βασιλέως λόγος εἷς. ἠκολούθησε δὲ τῷ πολέμωνος χαρακτῆρι, καὶ περιὼν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον ἐπίσκοπον καταστήσας, ἐν ἀγρῷ βίον μοναδικὸν ἀπηνέγκατο, καὶ ἐτελεύτησε, πρὸ τριετοῦς χρόνου, βασιλεύοντος θεοδοσίου.

ΛΟΥΚΙΟΣ.

Λούκιος, μετὰ ἀθανάσιον ἀρειανῆς θρησκείας ἐπίσκοπος, ἄχρι θεοδοσίου βασιλεύοντος, παρ᾽ οὗ καὶ ἐξεώθη, τὴν ἀλεξανδρειανὴν κατέχειν ἐκκλησίαν. φέρονται τούτου περὶ τοῦ πάσχα ἐπιστολαί, καὶ ὀλίγοι ποικίλων ὑποθέσεων λόγοι.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ.

Διόδωρος, ταρσοῦ ἐπίσκοπος, ἡνίκα ἦν ἀντιοχείας πρεσβύτερος, μᾶλλον λαμπρὸς ἦν. εἰσὶ τούτου, εἰς τὸν ἀπόστολον ὑπομνήματα, καὶ ἕτερα πλεῖστα εἰς τὴν εὐσεβίου μᾶλλον τοῦ ἐμεσηνοῦ χαρακτῆρα προσήκοντα, οὗτινος τῇ γνώμῃ ἀκολουθήσας, τὸ ἐλλόγιμον οὐκ ἠδυνήθη μιμήσασθαι, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν κοσμικῶν γραμμάτων.

ΕΥΝΟΜΙΟΣ.

Εὐνόμιος, ἀρειανῆς θρησκείας, κυζίκου ἐπίσκοπος, τοσοῦτον εἰς βλασφημίαν ἦλθε τῆς οἰκείας αἱρέσεως, ὥστε ὅπερ ἐκεῖνοι κρύπτουσι, τοῦτο φανερῶς ὁμολογῆσαι, ἕως τοῦ νῦν, λέγεται περιεῖναι ἐν καππαδοκίᾳ, καὶ πολλὰ κατὰ τῆς ἐκκλησίας συγγράφειν. ᾧ τινι ἀντέγραψαν ἀπολλινάριος, δίδυμος, βασίλειος καισαρείας, γρηγόριος ναζιανζηνός, καὶ νυζηνός.

ΠΡΙΣΚΙΛΛΙΑΝΟΣ.

Πρισκιλλιανός, ἀβίλης ἐπίσκοπος, ὃς τῇ συσκευῇ ὑλατίου καὶ ἰθακίου, εἰς τρίβεριν, παρὰ μαξίμου τοῦ τυράννου ἐσφάγη, ἐξέδωκε πολλὰ συντάγματα, ἀφ᾽ ὧν τινὰ εἰς ἡμᾶς περιελήλυθασιν. οὗτος ἄχρι τήμερον παρά τινων τὴν γνωστικὴν αἵρεσιν, τουτέστι βασιλείδου καὶ μαρκίωνος, περὶ ὧν εἰρηναῖος συνέγραψεν, ὡς αἱρετικὸς κατηγορεῖται, ἐκδικούντων τινῶν. οὐχ οὕτως αὐτὸν νενοηκέναι ὡς εὐθύνεται.

Imperatorem liber unus. Secutus eſt autem Polemonē dicendi charactere, uiuoq; ſe, epiſcopum in loco ſuo ordinās, turi uitam monachi exercuit. Deceſſitq; ante hoc fermè triennium ſub Tmeodoſio principe.

LVCIVS.

LVcius, poſt Athanaſiū Arrianæ partis epiſcopus, uſq; ad Theodoſium principem, à quo & pulſus eſt, Alexandrinam eccleſiā tenuit. Extant eius ſolennes de paſcha epiſtolæ; & pauci uariarum hypotheſeon libelli.

DIODORVS.

DIodorus, Tarſenſis epiſcopus, dum Antiochiæ eſſet presbyter, magis claruit. Extant eius in Apoſtolum cōmentarij, & multa alia, ad Euſebij magis Emiſeni characterem pertinentia, cuius quū ſenſum ſecutus ſit, eloquentiam imitari non potuit, propter ignorantiam ſecularium literarum.

EVNOMIVS.

EVnomius, Arrianæ partis, Cyzicenus epiſcopus, in apertam hæræſeos ſuæ prorumpens blaſphemiam, ut quod illi tegunt, iſte publice fateretur, uſque hodie uiuere dicitur, in Cappadocia, & multa contra eccleſiam ſcribere. Reſponderunt ei Apollinarius, Didymus, Baſilius Cæſarienſis, Gregorius Nazianzenus, & Gregorius Nyſenus.

PRISCILLIANVS.

PRiſcillianus, Abilæ epiſcopus, qui factione Hylatij & Ithacij Treueris à Maximo tyranno cæſus eſt, ædidit multa opuſcula, de quibus ad nos aliqua peruenerunt. Hic uſque hodie à nonnullis Gnoſticæ, id eſt Baſilidis & Marcionis, de quibus Irenæus ſcripſit, hæreſeos accuſatur, defendentibus alijs, non ita eum ſenſiſſe ut arguitur.

ΜΑΤΡΩΝΙΑΝΟΣ.

Ματρωνιανός, ἐπαρχίας ἱσπανίας, σφόδρα πεπαιδευμένος, καὶ εἰς ἐποποιίαν, τοῖς ἀρχαίοις συγκρινόμενος, ἐσφάγη καὶ αὐτὸς ἐν τριβέρει, ἅμα πρισκιλλιανῷ, φηλικισσίμῳ, ἰουλιανῷ, καὶ εὐχρωτίᾳ, τοῖς ἐξάρχοις τῆς αὐτῆς αἱρέσεως. Εἰσὶ τούτου συγγράμματα, διαφόρῳ μέτρῳ ἐκδοθέντα.

ΤΙΒΕΡΙΑΝΟΣ.

Τιβεριανὸς βαιτικός, συνέγραψε περὶ τῆς ὑπονοουμένης αἱρέσεως, εἰς ἣν ἅμα πρισκιλλιανῷ κατηγορεῖτο, ἀπολογητικόν, ὑψηλῷ καὶ ἐπηρμένῳ λόγῳ, ὅς τις μετὰ τὴν τῶν ἰδίων σφαγὴν ἡττηθείς, ἀνιαρῶς διάγων ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἐξέστη τῆς οἰκείας προθέσεως, καὶ κατὰ τὴν θείαν γραφήν, κύων εἰς τὸν ἴδιον ἔμετον ἀναζεύξας, θυγατέρα καθιερωθεῖσαν θεῷ παρθένον, γαμηθῆναι κατηνάγκασεν.

ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ.

Ἀμβρόσιος μεδιολάνου ἐπίσκοπος, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας συγγράφεται, καὶ ἐπείπερ περίεστι, τὴν ἐμὴν κρίσιν ἀναστέλλω, μή πως κολακείας μᾶλλον, ἢ ἀληθείας εὐθύνομαι.

ΕΥΑΓΡΙΟΣ.

Εὐάγριος ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, εὐφυοῦς καὶ ἄκρας διανοίας, ἔτι πρεσβύτερος ὤν, διαφόρων ὑποθέσεων ὁμιλίας ἀνέγνω μοι, ἃς οὔπω ἐξέδωκε, καὶ τὸν βίον δὲ τοῦ μακαρίου ἀντωνίου, ἀπὸ ἑλληνικοῦ ἀθανασίου, εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεξιν μετήνεγκεν.

ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ.

Ἀμβρόσιος ἀλεξανδρεύς, ἀκροατὴς διδύμου, ἔγραψε κατὰ ἀπολλινάριον τεῦχος, πολλῶν στίχων περὶ δογμάτων. καὶ καθ' ὃ ὑπόγυον διηγουμένου τινὸς ἔγνων, ὑπομνήματα εἰς τὸν ἰώβ, ὃς ἄχρι τοῦ παρόντος περίεστιν.

ΜΑΞΙΜΟΣ.

Μάξιμος φιλόσοφος, ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἀλεξανδρέων, κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος καταστὰς καὶ καθαιρεθείς, ἐπίσημον περὶ τῆς πίστεως, κατὰ τῶν ἀρειανῶν συνέταξε βίβλον, ἥν τινα ἐν μεδιολάνῳ, γρατιανῷ ἐπέδωκε βασιλεύοντι.

MATRONIANVS.

MAtronianus prouinciæ Hiſpaniæ, ualde eruditus, & in metrico opere ueteribus comparandus, cæſus eſt & ipſe Treueris cum Priſcilliano, Feliciſſimo, Iuliano, Eu chrotia, eiuſdem factionis autoribus. Extant eius ingenij opera, diuerſis metris ædita.

TIBERIANVS.

TIberianus Bæticus, ſcripſit pro ſuſpitione, qua cũ Pri ſcilliano accuſabatur hæreſeos, apologeticum, tumen ti compoſitoq́ꝫ ſermone: poſtea poſt ſuorum cædem, tædio uictus exilij, mutauit propoſitum, & iuxta ſanctam ſcriptu ram, Canis reuerſus ad uomitũ ſuum, filiam deuotam Chri ſto uirginem, matrimonio copulauit.

AMBROSIVS EPISCOPVS.

AMbroſius, Mediolanenſis epiſcopus, uſq; in præſen tem diem ſcribit, de quo quia ſupereſt, meum iudi cium ſubtraham, ne in alterutrã partem, aut adulatio in me reprehendatur, aut ueritas.

EVAGRIVS.

EVagrius Antiochiæ epiſcopus, acris & feruentis inge nij, cum adhuc eſſet presbyter, diuerſarũ hypotheſeon tractatus mihi legit, quos necdum ædidit: uitam quoq; bea ti Antonij de græco Athanaſij, in ſermonẽ noſtrũ trãſtulit.

AMBROSIVS.

AMbroſius Alexandrinus, auditor Didymi, ſcripſit ad uerſum Apollinarium uolumen multorum uerſuum, de dogmatibus, & ut ad me nuper quodam narrante perla tum eſt, cõmentarios in Iob, qui uſque hodie ſupereſt.

MAXIMVS.

MAximus philoſophus, natus Alexandriæ, Conſtanti nopoli epiſcopus ordinatus eſt & pulſus, inſignem de fide aduerſus Arrianos ſcripſit librum, quem Mediola ni Gratiano principi dedit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Γρηγόριος νύσσης ἐπίσκοπος, ἀδελφὸς βασιλείου τοῦ καισαρείας, πρὸ ὀλίγων ἐνιαυτῶν, ἐμοὶ καὶ γρηγορίῳ τῷ ναζιανζηνῷ κατὰ εὐνομίου ἀνέγνω λόγους, ὅστις καὶ ἄλλα πολλά, γεγραφέναι καὶ γράφειν λέγεται.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Ἰωάννης, ἀντιοχείας πρεσβύτερος, εὐσεβίου ἐμεσηνοῦ, καὶ διοδώρου ἀκόλουθος, πολλὰ συγγράψαι λέγεται, ἀφ᾽ ὧν περὶ ἱερωσύνης μόνον ἀνέγνων.

ΓΕΛΑΣΙΟΣ.

Γελάσιος καισαρείας παλαιστίνης μετὰ εὐζώϊον ἐπίσκοπος, λαμπρῶς τινὰ συγγραφέναι λέγεται, ἀποκρύπτειν δέ.

ΘΕΟΤΙΜΟΣ.

Θεότιμος σκυθίας τομέων ἐπίσκοπος, ἐν τάξει διαλόγων καὶ ἀρχαίας φράσεως, βραχείας ὁμιλίας ἐξέδωκεν, ἀκούω τοῦτον καὶ ἄλλα συγγράφειν.

ΔΕΞΤΡΟΣ.

Δέξτρος πακιανοῦ, περὶ οὗ προείρηκα υἱός, λαμπρὸς ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ τῇ τοῦ χριστοῦ πίστει ἐκδεδομένος, λέγεται παντοδαπὴν πρός με συντεταχέναι ἱστορίαν, ἥν τινα οὔπω ἀνέγνων,

ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ.

Ἀμφιλόχιος, ἰκονίου ἐπίσκοπος, ὑπόγυιον μοι λόγον ἀνέγνω περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅτι θεός, καὶ προσκυνητόν ἐστιν ὅτι τε δὴ παντοκράτορος.

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Σωφρόνιος, ἀνὴρ εἰς ἄκρον πεπαιδευμένος, τοὺς ἐπαίνους βηθλεέμ, ἔτι νέος ὢν συνέθηκεν, ὑπόγυιον δὲ περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ σεραπείου ἐπίσημον συνέθηκε λόγον, καὶ περὶ παρθενίας πρὸς εὐστόχιον καὶ τὸν βίον ἱλαρίωνος μοναχοῦ, τὰ συγγράμματά μου, εἰς ἑλληνικὸν λόγον εὐφυῶς μετέφρασε, καὶ τὸ ψαλτήριον δὲ, καὶ τοὺς προφήτας οὓς ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ ἑβραΐου, εἰς ῥωμαϊκὸν μετηνέγκαμεν.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ.

Ἱερώνυμος υἱὸς εὐσεβίου, ἀπὸ πολίχνης στριδόνος γενόμενος παρὰ τῶν γότθων πορθηθείσης, ὅπερ δαλματίας ἐστὶ καὶ παννονίας ὅμορον, ἕως τοῦ παρόντος ἐνιαυτοῦ, τουτέστι, θεοδοσίου τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου τάδε συνέταξα.

GREGORIVS.

GRegorius Nyſenus epiſcopus, frater Baſilij Cæſarienſis, ante paucos annos mihi & Gregorio Nazianzeno cõtra Eunomium legit libros, qui & multa alia ſcripſiſſe & ſcribere dicitur.

IOANNES.

IOannes Antiochenæ eccleſiæ presbiter, Euſebij Emiſeni Diodoriq́ ſectator, multa componere dicitur, de quibus περὶ ἱερωσύνης tantum legi.

GELASIVS.

GElaſius Cæſareæ Palæſtinæ, poſt Euzoiũ epiſcopus, accurati limatiq́ ſermonis, fertur quædam ſcribere, ſed celare.

THEOTIMVS.

THeotimus Scythiæ Tomorum epiſcopus, in morem dialogorum & ueteris eloquentiæ, breues commaticosq́ tractatus ædidit, audio eum & alia ſcribere.

DEXTER.

DExter Paciani, de quo ſupra dixi, filius, clarus apud ſeculum, & Chriſti fidei deditus, fertur ad me omnimodam hiſtoriam texuiſſe, quam necdum legi.

AMPHILOCHIVS.

AMphilochius, Hiconij epiſcopus, nuper mihi librum legit de ſpiritu ſancto, quod deus eſt, & quod adorandus, quodq́ omnipotens ſit.

SOPHRONIVS.

SOphronius uir apprime eruditus, laudes Bethleem adhuc puer, & nuper de ſubuerſione Serapis, inſignem librum compoſuit: de uirginitate quoq́ ad Euſtochium, & uitam Hilarionis monachi, opuſcula mea, in græcũ eleganti ſermone tranſtulit: pſalterium quoq́ & prophetas, quos nos de Hebræo in latinum uertimus.

HIERONYMVS.

HIeronymus, patre Euſebio natus, oppido Stridonis, quod à Gotthis euerſum, Dalmatiæ quondam Pannoniæq́ confinium fuit, uſque in præſentem annum, id eſt, Theodoſij principis decimumquartum hæc ſcripſi; Vitam

συνέταξα. τὸν βίον παύλου μοναχοῦ, ἐπιστολὰς πρὸς διαφόρους ἐν
ἑνὶ λόγῳ, πρὸς ἡλιόδωρον προτρεπτικὸν διάλεξιν λουκιφριανοῦ καὶ ὀρ=
θοδόξου. χρονικὴν παντοδαπὴν ἱστορίαν. εἰς ἱερεμίαν καὶ ἰεζεκιήλ, ὁμι=
λίας εἰκοσιοκτώ, ἃς ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ὠριγένους, εἰς ῥωμαϊκὸν μετέ=
φρασε. περὶ σεραφίμ. καὶ περὶ τοῦ ὡσαννά. περὶ φειδωλοῦ καὶ ἀσώτου
υἱῶν. περὶ τῶν τριῶν ζητημάτων τοῦ παλαιοῦ νόμου. ὁμιλίας εἰς τὰ
ἄσματα τῶν ἀσμάτων δύο. κατ' ἐλβιδίου περὶ τῆς διηνεκοῦς παρθενίας,
τῆς ἁγίας μαρίας. πρὸς εὐστόχιον περὶ παρθενίας διατηρητέας. πρὸς μάρ
κελλαν ἐπιστολῶν λόγον ἕνα. παραμυθητικὸν περὶ τοῦ θανάτου τῆς θυγα=
τρός. πρὸς παῦλαν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς γαλάτας, ὑπομνημά
των λόγους τρεῖς. Εἰς τὴν πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολήν, ὑπομνημάτων
λόγους τρεῖς. Εἰς τὴν πρὸς τίτον λόγον ἕνα. Εἰς τὴν πρὸς φιλήμονα
λόγον ἕνα. Εἰς τὸν ἐκκλησιαστὴν ὑπομνήματα, ζητημάτων ἑβραϊκῶν εἰς
τὴν γένεσιν, λόγον ἕνα. περὶ τόπων λόγον ἕνα. ὀνομάτων ἑβραϊκῶν,
λόγον ἕνα. περὶ πνεύματος ἁγίου διδύμου, ὃν εἰς ῥωμαϊκὸν μετέβα=
λον, λόγον ἕνα. εἰς τὸν λουκᾶν ὁμιλίας εἰκοσιέννεα. εἰς τοὺς ψαλμούς,
ἀπὸ δεκάτου ἕως ἑξκαιδεκάτου τῆς ὁμιλίας ἑπτά. βίον αἰχμαλώτου μονα=
χοῦ. βίον τοῦ μακαρίτου ἱλαρίωνος. τὴν καινὴν διαθήκην τῇ ἑλληνικῇ
ἀκριβείᾳ ἐπιστωσάμην, τὴν παλαιὰν πρὸς τὸ ἑβραϊκὸν μετέφρασε.
Επιστολῶν δὲ τῶν πρὸς παῦλαν καὶ εὐστοχίον, ἐπειδὴ καθημέραν γρά=
φονται, ἄδηλος καὶ ὁ ἀριθμός. Εγραψα πρὸς τούτοις, καὶ εἰς μιχαίαν
ἐξηγήσεων λόγους δύο. Εἰς τὸν ναοὺμ λόγον ἕνα. Εἰς τὸν ἀβακούμ,
λόγους δύο. Εἰς σοφονίαν, λόγον ἕνα. Εἰς ἀγγαῖον, λόγον ἕνα. Καὶ ἄλ
λα ἐκ τοῦ προφητικοῦ ἔργου, ἃ νῦν μετὰ χεῖρας ἔχω, καὶ οὐδέπω ἐπλη
ρώθη. κατὰ ἰουβινιανοῦ, λόγους δύο. πρὸς παμμάχιον ἀπολογητικὸν
καὶ ἐπιτάφιον.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΩΝ.

Pauli monachi. Epiſtolarũ ad diuerſos librum unum. Ad Heliodorum exhortatoriam, Altercationem Luciferiani et Orthodoxi. Chronicon omnimodæ hiſtoriæ. In Hieremiã & in Ezechiel. Homilias Origenis uiginti octo, quas de græco in latinum uerti. De Seraphim & Oſanna. De frugi & luxurioſo filijs. De tribus quæſtionibus legis ueteris. Homilias in Cantica canticorũ duas. Aduerſus Heluidiũ de uirginitate Mariæ perpetua. Ad Euſtochium de uirginitate ſeruanda. Ad Marcellam epiſtolarum librum unum. Conſolatoriã de morte filiæ ad Paulam. In epiſtolam Pauli ad Galatas, cõmentariorum libros tres. In epiſtolam ad Titum, librum unum. In epiſtolam ad Philemonem, librũ unum. In Eccleſiaſten cõmentarios. Quæſtionũ Hebraicarum in Geneſim, librum unum. De locis, librum unum. Hebraicorum nominum, librum unum. De ſpiritu ſancto Didymi, quem in latinum tranſtuli, librum unum. In Lucam homilias trigintanouem. In pſalmos à decimo uſque ad decimumſextum, tractatus ſeptem. Captiui monachi uitam, & beati Hilarionis. Nouum teſtamentũ græcæ fidei reddidi, uetus iuxta Hebraicam tranſtuli. Epiſtolarum autem ad Paulam & Euſtochium, quia quotidie ſcribuntur, incertus eſt numerus. Scripſi præterea in Michæam, explanationum libros duos. In Sophoniam, librũ unum. In Nahum, librum unum. In Habacuc, libros duos. In Aggæũ, librum unum. Multaq; alia de opere prophetali, quæ nunc habeo in manibus, & necdum expleta ſunt. Aduerſum Iouinianum libros duos. Et ad Pammachium apologeticum & epitaphium.

HISTORIAE DE SCRIPTORVM ECCLESIASTICORVM VITA FINIS.

 ERASMVS ROTERODAMVS LE-
CTORI PIO S. D.

ERuditum opus,& Hieronymo dignū, ſed quod nemo, cui bonæ literæ cordi ſunt,ſine graui dolore legere poſſit,nimirum hinc intelligens ex tot egregijs clariſſimorum uirorum monumentis, uix paucula quædam ſupereſſe, atq; ea ſanè mutila, deprauata contaminataq́;. O iacturam uerè deplorandam,ſi quid proficeretur comploratiοnibus. Si quid ad rem attinet domeſticā, id tenemus mordicus, pro fundis,pro cenſu,ſtrennuè digladiamur. At in huiuſmodi theſauris, quibus nihil eſſe poteſt precioſius,& eccleſia Chriſtiana dignius,quàm dormitatum eſt ab epiſcopis,ac theologis, qui tot orbis lumina, tot inſignes fidei noſtræ proceres & anteſignauos, literis eximios, eloquentia illuſtres, uitæ ſanctimonia cōmendatos,aliquot & martyrio claros,intercidere paſſi ſunt,ut hoc ſordidum ſcriptorum genus ſuccederet, Sententiariorum, ſummulariorum,faſcicularioru m,ſpeculariorū,& ó deum immortalem,quorum uel recordatio, nauſeam moueat generoſis ac bene natis ingenijs. Verum hic dolor extimulare debet omnes bonis addictos autoribus, ut id certe quod ſupereſt,tanto legant auidius, quanto minus eſt, quod temporum ruina nobis fecit reliquum. Vertit hunc librum græce Sophronius,cuius mentionē facit inter cæteros Hieronymus, nec id ſanè infeliciter. Ex quo permulta reſtituimus,exemplar emendatum ac uetuſtum nacti. Gennadij catalogum non omnino lectu indignum

gnum,ob hiſtoriæ cognitionem ſubiunximus. Eſt & alius libellus,de duodecim primatibus eccleſię, ſed autorem præ ſe ferens, non ſolum ineruditum & infantem, uerum etiam inſanum, motæq́ mentis, quem apud Hieronymum in tertia parte ſecundi tomi reperies, ſi libebit bonas horas male perdere. Ne quid autem fallat lectorem, illud nouerit, Andream, Iacobū Zebedæi filiū, Philippum, Bartholomæum, Thomam, Simonem Cananæū, Matthiam, Timotheum, Titum, Creſcentem, non recenſeri ab Hieronymo, ſed additos à ſtudioſo quopiam ex alio catalogo. Nam plæraque conueniunt cum his, quæ retulit Theodorus, Tyri epiſcopus. Cæterum ab Hieronymo non cōmemorantur niſi ſcriptores.

Bene uale.

TALOGVM SCRIPTORVM ECCLESIASTICORVM SCHOLIA.

HOrtaris Dexter.] Sophronius Hieronymi familiaris, qui librum hunc græce uertit, indicat hunc Dextrum fuiſſe præfectũ prætorio. Vt Tranquillum ſequens.] Extat libellus Suetonij Tranquilli de claris oratoribus & Grammaticis. Extat & alter de uiris illuſtribus, Plinij titulo, quem nonnulli malunt aſſcribere Suetonio. Santra nepos.] Nonnulli codices ſcriptum habebant, Santhraprepus, uerum Sophronius legit, σάντας νέπως. Santas ſiue Santa nepos, ut nepos uel additum ſit diſcriminis gratia, uel cognomen ſit gentiliciũ, ut Plinius nepos, & Cornelius nepos. Quanquã in latinis uocabulis, non uſquequaq; fidendũ Græcis ſcriptoribus, Proinde Santra reliquimus.

Peſſimũ ut dicitur magiſtrũ.] Apparet uulgo iactatum fuiſſe prouerbium, Sibi quenq; peſſimum eſſe magiſtrum, quod unuſquiſq; ſibijpſi blanditur, & ſua cuiq; nimium placent. Celſus, Porphyrius, Iulianus.] Hi pernicioſiſſimi hoſtes Chriſtianæ religionis, ut quàm literis philoſophorũ ac rhetorum præter impietatem ac tyrannidem aduerſum nos armati, libris æditis inſectati ſunt.

SIMON.

Idem aliquoties dictus eſt Simeon, & Bariona cognominatus à Chriſto, hoc eſt filius Ioannis. Quæ canonicæ nominantur.] Pro canonicæ legendũ eſt catholicæ, id q̃d liquet ex conuerſione Sophronij. Dicuntur autem catholicæ, quod ex æquo ad omnes pertineant. Propter ſtyli cũ priore.] Vides lector, ut Hieronymus nullum aliud adducat argumentum quàm ſtyli. Nam cætera facile eſt uitiare, ſtylum & qui conatur effingere, non ſtatim poteſt. Actorum eius ſcribitur.] Reſtitue inſcribit, & Sophronius uertit ἐπιγέγραπται.

IACOBVS.

Hoc loco Hieronymus ſubnectit Andream, etiamſi ni-

hil ille

hil ille ſcriptum reliquit. Cuius Ioannes in libro ſuo meminit.] In libro ſuo, non additur apud Sophronium, & adiecta uidentur ab interprete quopiam. Nec illa uerba, poſt reſurrectionem, adduntur apud Sophroniũ, & apparet adiecta. Quæ de ſeptẽ canonicis eſt.] Catholicis pro canonicis legendum, teſte Sophronio. In ſeptimo hypotyposeon.] ὑποτυπώσεων. Hypotypoſis eſt, quũ res expreſſa ſubijcitur oculis. Nam hoc titulo Clemens ſcripſit libros octo. Accepta occaſione.] Sophronius explicans, quæ fuerit occaſio, uertit εἰληφὼς ἀφορμὴν ἀναρχίας. id eſt, accepta hac occaſione, quod prouincia careret præſide. Quo rudia ueſtimẽta.] Rudia uocat ἄγναφα, ſic em̃ uertit in euangelio, quiſquis is fuit. Apud Sophronium loco rudia, nihil habetur, & in emendatioribus codicibus hæc uox omnino abeſt. Extorqueri.] Sophronius uertit, ἐκπιάζειν, quod ſonat extundere. Euangelium quoq;.] Id appellatur Nazarenorum, & ſubinde citatur ab Hieronymo.

MATTHAEVS.

Conſtanter affirmant hoc euangelium Hebraice ſcriptũ fuiſſe. At illud mirum, neminem unquã fuiſſe qui teſtetur ſibi conſpectũ fuiſſe. Chryſoſtomus nõ affirmat, ſed aiunt, inquit. Illud conſtat, primam autoritatem huic euangelio ſemper fuiſſe. Qui in Berſabea Bœrea.] Berſabea nec eſt apud Sophroniũ, nec in emendatioribus exemplaribus.

Ex Aegypto uocaui filiũ meum.] De his copioſius Hieronymus in libro de optimo genere interpretãdi; & nos in annotationibus noui teſtamenti nonnihil attigimus.

IVDAS.

Admiſcet & hic Sophronius nonnullos, hiſtoriæ ſeriem perſequens, quũ Hieronymus ſcriptores tantũ recenſeat. Alioqui à Chriſto potiſſimum erat incipiendum. Quanq̃ ſuſpicor hæc magis ab alio quopiam ſtudioſo adiecta. Quæ de ſeptem canonicis eſt.] Rurſum pro catholicis eſt canonicis. De libro Enoch.] Citat enim illic prophetiã Enoch, quæ nuſquam extat. Citat & altercationem Michaelis cum diabolo de corpore Moyſi. Quem aiunt ipſi adiunctum.] Ipſi adiunctum, non reperio apud Sophroniũ.

Verum quia ſuſpicabar à librarijs omiſſa,nolui reſecare.
Sed ab omnibus expellitur.] Pro expellitur legendum exploditur. Eam tamen Faber Stapulenſis admiſcuit ſuis cõmentarijs,cum meo iudicio nihil ſit illic Paulo dignum.

BARNABAS.

Separatus à Paulo.] Legis in Actis capite decimoquinto. Etiamſi latina mollius ſonãt quàm græca,quod is locus calumniæ paruerit,uelut inter apoſtolos diſſidium fuerit.

LVCAS.

Apoſtolicarum actionum.] In nonnullis exemplaribus habebatur,apoſtolicarũ praxeon,id eſt actuum ſiue actionum. Igitur uiſionem Pauli.] In nõnullis codicibus græcæ uoci ſpacium erat relictum τὸ ὅραμα. At Sophronius periodi meminit,nõ uiſionis. Periodus autem Latinis circuitum ſonat. Id eſt amatorẽ Pauli.] σπουδαστὴν apoſtoli Pauli,id eſt ſtudioſum apoſtoli Pauli. Pauli amore feciſſe.] Locum hunc partim ex emendatioribus libris, partim ex Græcis reſtituimus in hunc modum: Et confeſſum ſe hoc Pauli amore feciſſe,& ob hoc loco excidiſſe quidam ſuſpicantur. Huc enim refert uerbum hoc Sophronius, non ad ſequentia. Qui à principio ipſi uiderunt.] Hinc liquet Lucam audita referre magis quàm uiſa.]Vixit octoginta quatuor annos,uxorem habens,ſiue nõ habens.[Hæc uerba uidentur adiecta, quandoquidẽ nec adduntur apud Sophronium,nec in exemplaribus emendatioribus.

MARCVS.

Salutat uos eccleſia,quæ eſt in Babylone collecta.] Coelecta legendum,non collecta, quemadmodum admonuimus & in annotationibus in nouũ æditis teſtamentũ. Nam græce eſt, συνεκλεκτή. Succedente ſibi Auiano.] Sophronius pro Auiano, habet Ananiam.

IOANES.

Quæ res etiam diaphoniam.] διαφωνίαν, id eſt diſſonantiam,quod in quibuſdam diſcordet ab alijs. A ſenatu reciſis.] In alijs ſcriptum erat,ſciſſis. Legendũ eſt reſciſſis,hoc eſt abrogatis & irritatis, à uerbo reſcindo. Sub Nerua principe.] Pro Nerua Sophronius habet Pertinacem,idq;
repe

reperitur in nonnullis uetuſtis exemplaribus noſtris.

HERMAS.

Salutate Phlegontem, Herman, Patroban, Hermen.] Aſyncritus à librarijs eſt prætermiſſus, quē ex Paulo & Sophronio reſtituimus. Qui appellatur paſtor.] Græce ποιμήν. Nam is græce ſcripſit.

PHILO.

Patrimonia egentibus diuidantur.] Ex Sophronio liquet legendum, diuiduntur, indicandi modo, ac mox, uacatur, non uacetur. Non eñ hic præcipit, quid oporteat à monachis fieri, ſed quid apud illos fieri ſoleat oſtendit. De ijs quæ ſenſu.] κατὰ τὸν νοῦν, id eſt in animo, ac mente, nimirũ apud nos. De tribus uirtutibus liber unus.] Sophronius uertit δυνάμεων, ut intelligamus nō uirtutes, quæ opponuntur uitijs, ſed potentias, quibus æduntur miracula. Quæ ſcripſit de uita cōtemplatiua.] In alijs extabant nōnulla ueſtigia græcæ ſcripturæ, ſed deprauatiſſima, quã tamen procliue ſit ex Sophronio reſtituere, περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν. id eſt, de uita contemplatiua ſupplicum. Et ſicut de alijs iudicibus.] In nōnullis ſcriptum erat, & ſint ab alijs iudicibus iudices. Apud Sophronium nihil horum reperitur. Apud Græcos dicitur.] ἢ πλάτων φιλωνίζει, ἢ φίλων πλατωνίζει, id eſt, aut Plato philoniſſat, aut Philo platoniſſat, ob ſtyli congruentiam. Nam id dici ſolet de uehementer inter ſe ſimilibus.

SENECA.

Sotionis Stoici.] Pro Sotione Sophronius habet σώζοντα, id eſt Sozontem, an recte, addubito.

Quem non ponerem in catalogo ſanctorum.] Nonnihil demiror, quid Hieronymus hic ſenſerit. Quum Philonem ponere non ſit ueritus, Iudæum non Chriſtianum: & item Ioſephum, & nonnullos hæreſiarchas, cur uocat catalogum ſanctorum? aut cur his ueretur adiungere Senecam, ethnicum quidem, ſed quod ad mores attinet, multis Chriſtianis ſanctiorem? Quæ leguntur à plurimis.] Tacite indicat erudito lectori quid ſentiat, Nempe eas epiſtolas falſo inſcribi Paulo & Senecæ, quum nihil illic ſit, neque Paulo dignum, neque Seneca. Quemadmodum

admo

admonuimus in Senecæ operibus, à nobis utcunque emendatis, quatenus exemplaribus adiuti uetuſtis, coniectura conſequi potuimus.

IOSEPHVS.

Ioſephus Mattathiæ.] Matthiæ eſt apud Sophronium, ſuffragātibus & uetuſtis exemplaribus. Suidas habet, Matthæi. Quatuordecim antiquitatum libros.] In nonnullis erat uigintiquatuor, at Sophronius uiginti ponit, conſentientibus uetuſtis exemplaribus, atque ipſo Suida. Græce, περὶ τῆς ἀρχαιολογίας. Duos Archeotetos.] ἀρχαιότητος, id eſt, antiquitatis. Qui inſcribit, περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ.] id eſt, de imperatrice ſapientia, ſeu prudentia. Nam id interpretamentum, quod circūfertur in uulgatis exemplaribus, de potentia dicendi, neſcio quis adiecit. Cæterum græcum titulum & ante nos reſtituit ex Sophronio & Suida, Cono Norimbergenſis uir in perueſtigandis ijs, quæ ad reſtituendos autores pertinent, iuxta fidelis ac diligens, & omnino dignus, qui diutius uixiſſet bonis literis, ac diutius uiuere poterat, niſi in hoc uitæ genus incidiſſet, in quo huic ſtudiorum generi, non multū honoris haberi ſolet, quod haud magnopere faciat, πρὸς τὰ ἄλφιτα.

CLEMENS.

Omnino grandis.] Satis indicat eam epiſtolam uideri Clementis, etiamſi propter contentioſos, non audet palàm fateri. Volumine coarguit.] Sophronius uertit, εὐθύνει, quod magis ſonat corrigit.

IGNATIVS.

Quia non ſum dæmonium incorporale.] Corporale legit Sophronius, & ita ſcriptū habetur in emendatis exemplaribus. Plato dæmonibus corpora tribuit ſubtilia. Quod alicubi ſenſit & Auguſtinus. Ego me urgeam.] Hæc uerba nec habentur apud Sophronium, nec in uetuſtis exemplaribus emendatioribus.

POLYCARPVS.

Regente Anacleto.] Sophronius pro Anacleto, legit Aniceto, ἀνικήτου, quod nobis inuictum ſonat. Meminit autem Aniceti in Egeſippo.

PAPIAS.

PAPIAS.

Explanatio ſermonū domini.] ἐκθεσις τῶν λόγων κυρίου. Iudaicā ædidiſſe δευτέρωσιν.] Sic enim reſtituimus ex Sophronio, titulum in noſtris exemplaribus corruptū. Iudæi δευτερώσεις uocant, poſteriorum interpretationes, cuius generis apud nos ſunt Auguſtinus, Thomas & Scotus. Victorinus Pictauienſis.] Sophronius, πεταβῖνος. In nōnullis uetuſtis habebatur, Petabionenſis.

QVADRATVS.

Athenis egiſſet hyemem.] Hoc eſt, hybernaſſet.

ARISTIDES.

Apud philoſophos.] In nonnullis erat ſilogos. Ex Sophronio reſtituimus philologos, hoc eſt, eruditionis & eloquentiæ ſtudioſos.

AGRIPPA.

Barthoban & Bachobeth.] Sophronius legit, Barcaban et Marcob. Quanq̄ id perparui refert, quū ſint uocabula factitia. Huius ſunt & illa prodigioſa nomina, ἄβραξας, Barbelus, de quibus dictū eſt aliâs. Qui quaſi annū continens.] Nam græcis literis, quibus conſtat hæc dictio, numerus conficitur trecentorū & ſexagintaquinque. A quo Gnoſtici.] A ſcientia dicti, quam ſibi uindicabūt huiuſmodi prodigiorū fumis. Cochebas.] χόχιβος legit Sophronius. Ex quo primū errore creuiſſet.] Creuiſſent legendum cenſeo, ut ſubaudias idola. Antinous.] Hic erat in delitijs Adriano. Ab eo nomen indidit ciuitati Aegypti, quæ eadem dicta eſt Adrianopolis.

IVSTINVS.

Neapoli urbe Palæſtinæ.] Hic deerat in noſtris exemplaribus, patre Priſco Bacchio. Quæ uerba reſtituta ſunt ex Sophronio, apud quē legimus, ἀπὸ τῆς νεαπόλεως, τῆς συρίας παλαιστίνης, ἐκ πατρὸς πρίσκου βακχείου. Cui titulum prænotauit ἔλεγχος.] Sic enim reſtituimus, partim ex ueſtigijs exemplarium emendatiorum, ſed multo magis ex Sophronio. Eſt autem ἔλεγχος redargutio. De monarchia.] μοναρχία eſt principatus unius. Quem prænotauit pſalten.] ψάλτην, id eſt cantorem. Quum in urbe Roma haberet

διατριβὰς.] Nam hanc uocem repoſuimus, è ueſtigijs ueterum codicum, & extat eadem apud Sophronium. In nónnullis aſſcripta erat interpretatio græcæ uocis, id eſt ludos exercitatorios, in nõnullis deciſiones. Vnde palàm eſt, hæc ab alio quopiam adiecta, non ab Hieronymo. Et rurſum omiſſis Græcis, ex his additis, alius alia aliaꝗ diuinarat græca. Cæterum Diatribæ dicuntur conflictationes philoſophorum.

MELITO.

Et eglogarum libros ſex.] ἐκλογῶν, eclogarum, hoc eſt excerptionum, per κ, non per γ. Quanquam in his titulis parum cõuenit inter exemplaria latina. Pro Montano de dit.] Pro dedit, in nõnullis habebatur, cauillatur. Apud Sophronium neutrum eſt, ſed tantum dicit.

THEOPHILVS.

M. Antonino ſecundo.] In emendatis & item apud Sophronium, pro ſecundo legimus uero. Qui mihi cum ſuperiori.] Vides lector, ut ſola phraſi iudicat opus.

APOLLINARIVS.

Aſiæ Hieroſolymitanus.] Hierapolitanus habetur, tum in emendatis codicibus, tum apud Sophroniũ. Addidit autem Aſiæ, quod eiuſdem nominis ſit urbs in Syria, & item in Creta. Et aduerſum Cataphrygas.] Hæretici ſunt à regione dicti. Sophronius legit κατὰ τῶν φρυγῶν, id eſt, aduerſum Phrygos. Verum noſtra lectio mihi magis probatur. Inſaniebant.] Alluſit ad uates Phanaticos & Lymphatos. Et Priſcilla legit Sophronius, non Priſca. Quanquã latina diſſident exemplaria. Emendatiora ad hunc habebant modum: Aduerſus Cataphrygas tum primum, cum Priſca & Maximilla inſanis uatibus, incipiente Montano. Quæ quidem lectio mihi magis probatur, niſi quod ſuſpicor ex græcis unum deeſſe uerbum. Aduerſus Cataphrygas tunc primum exortos. Sophronius enim ita uertit, τότε πρῶτον ἀνακυψάντων. Et ijſdem fermè uerbis uſus eſt Euſebius.

DIONYSIVS.

Quum tot fuerint Dionyſij Græci, probabile eſt libros de Hierarchia cœleſti, & de diuinis nominibus, ab horum aliquo fuiſſe ſcriptos.

TATIANVS.

TATIANVS.

Eucraticarũ.] Encratitarũ legendum, ἐγκρατιτῶν, à continentia dicta uox, quod abſtinerent à cibis ac matrimonio.

PHILIPPVS.

Hoc eſt urbis Gortynæ.] Hoc eſt, additum eſt, à neſcio quo, Nec ad ſenſum faciens, nec repertũ apud Sophroniũ, huius interpretem operis.

MODESTVS.

Sub nomine eius & alia συντάγματα,] id eſt, cõpoſitiones. Nam ſic licet ex Latinorum codicum ueſtigijs conijcere. Tametſi Sophronius legit συγγράμματα, id eſt, conſcriptiones, uoce idem declarante. Proinde dogmata, à ſciolo quopiam adiectum eſt. Sed ab eruditis quaſi ψευδεπίγραφα.] Pſeudepigrapha, id eſt, falſo inſcripta. Quidam adiecerat falſæ ſuperſcriptionis, quod alius mutarat in falſas ſuperſtitiones.

IRENAEVS.

Iræneus.] Εἰρηναῖος à pace nomen, Sophronio, ſine aſpiratione ſcribitur. Et ad Blaſtum.] In nonnullis Baſilicũ habebatur, ſed mendoſe. De monarchia.] Nam Manichæi duo faciunt principia, alterum boni, alterum mali. Et de octaua, id eſt ogdoade.] Quid acciderat Hieronymo, ut latinam uocem, græce uoluerit interpretari? Proinde quando uel hinc conſtat uitiatum locum, ex Sophronio reſtituendus eſt, qui legit, καὶ περὶ τῆς ὀγδοαςῶν, id eſt, de octonarijs. Egregiũ σύνταγμα.] id eſt cõmentarium, ſiue opus, à συντάττω, & hic audaculus quiſpiam, adiecerat interpretans, id eſt documentum. Adiuro te.] Quis neſcit hunc Irenæum non eſſe conferendum cum noſtro Hieronymo, cum quo neminem auſim conferre Græcorũ præter unum Origenem. Et uides quàm ſancte ſit obteſtatus, de ſeruanda integritate uoluminũ ſuorum. Quid igitur ſupplicij dignum eſſe poſſit, impudentiſſimo nebulone, qui non ueritus ſit, oĩa fermè diui Hieronymi opera, uel effingere uel contaminare? Vnitatem collegij ſcindere.] Non temere hoc annotauit Hieronymus, quod uideret opinor ſuis temporibus, quoſdã nimiũ præcipites ad reſecandum ab eccleſia. Quibus modis & nos magnã orbis partẽ perdidimus,

dum omnes cerimonias ad uiuum exigimus. Quum Chriſtus baculum infractum non cominuat, & linum fumigans nō extinguat, & hunc ſecutus apoſtolus Paulus, infirmum fide ſuſcipi iubeat nō reijci, & tolerari donec ſpes ulla proficiendi in melius. Et diuus Auguſtinus languidum malit quàm mortuum, debilem quàm extinctum.

RHODON.

Et Apellem alium.] Vnde dicti Apellitæ apud diuum Auguſtinum. A ſe quondam fuiſſe conuictum.] Ita quidam correxerat, hoc eſt, corruperat. Cæterum in emendatioribus codicibus ſcriptū habebatur, conuentū, non conuictum, & Sophronius ita legit, qui uertit, συντετυχηκέναι. In hexaëmeron.] Id eſt, in creationem mundi, quæ ſex dierum opificio peracta eſt, iuxta Geneſim Moyſi. Et aduerſum Cataphrygas.] Sophronius & hoc loco legit Phrygas, non Cataphrygas.

CLEMENS.

Catecheſeon.] κατηχήσεων, id eſt, inſtitutionū, nomen uerbale, ab eo profectū uerbo, unde dicti ſunt catechumeni. Stromatum.] στρωματέων, στρώματα, ſtragulæ dicuntur, quæ ſolent è uarijs coloribus contexi, unde στρωματεὺς ad eum contextus modum dicitur liber. Hypotypoſeon. ὑποτυπώσεων, effictionum, quum res ueluti pingitur, & oculis ſubijcitur. De ieiunio liber unus, de diſputatione liber unus.] Sic enim in pleriſq; codicibus uitiauit ſcripturam, neſcio quis, ex unico libro duos faciēs. In emendatioribus ita legit. De ieiunio diſceptatio, & alius, qui inſcribit &c. Ad eundem modum legit Sophronius. προσεφώνησεν.] id eſt, dedicauit, ſiue addixit, ut magis ad uerbum reddam. Vſus eſt hoc uerbo M. Tull. aliquoties in epiſtolis ad Atticum. Cuiuſdā chronographias.] χρονογραφίας, id eſt, annalium, ſiue temporum deſcriptiones. Qui in ſimilitudinem Ioſephi.] Hic ſubijciebatur græca uox, non uno modo deprauata. Cæterum eam ex emendatiorum uoluminū ueſtigijs, tum ex Sophronio reſtituimus ἀρχαιογονίας, quod fermè ſonat antiquas generationes, ſiue ortum primarum rerum.

MILTIADES.

MILTIADES.

Priſcam Maximillamq́;.] Magno conſenſu noſtri codices habēt, Priſcam. Solus Sophronius legit, Priſcillam, idq́; conſtanter in his quæ ſequuntur. Apologeticum.] id eſt, defenſorium.

APOLLONIVS.

In nōnullis uoluminibus ex Apollonio fecerant Apollinarem.] Et inſanas uates.] Priſcillam & Maximillam. Ex aliis fructibus.] Sophronius legiſſe uidetur actibus, ἔργων uertens. Hæreſis Cataphrygarū.] Sophronius uertit, ἡ κατὰ φρύγας, hoc eſt, ſecta Phrygum. Quos de ecſtaſi.] περὶ τῆς ἐκστάσεως, id eſt de raptu ſiue exceſſu mentis, ut nunc loquuntur.

SERAPION.

Græci Sarapion ſcribūt, aſtipulantibus & uetuſtiſſimis Latinorum exemplaribus. Ad domniū.] Nonnulli ſcriptum habebant dominum. In uetuſtiſſimis lego domnum, diſſyllabum, ſuffragante Sophronio. Autoris ſui acheſi.] Sic enim in pleriſq́; legitur. Cæterum ex Sophronio legendum ἀσκήσει, hoc eſt, ſtudio ſiue exercitio. Perperā autem adiecerat quiſpiam interpretamentū, id eſt, intelligentiæ.

APOLLONIVS.

Sub Commodo ac Seuero principi proditus.] Partim ex uetuſtiſſimis codicibus, partim ex Sophronio, liquet ita legendū eſſe. Apollonius Romanæ urbis Senator, ſub Cōmodo principe, à ſeruo proditus, ſub Seuero, quod Chriſtianus eſſet, imperato, ut rationem fidei ſuæ redderet, &c.

THEOPHILVS.

Hoc quoq́; reſtabat, ut de die paſchæ quæreretur occaſio diſſidij. Hæ ſunt quæſtiones, ex quibus Paulus negat ullum fructum gigni, niſi contentionem & impietatem. De huiuſmodi nugis digladiamur, de contingentibus, de conceptione beatæ uirginis, de die paſchæ. De bellis inſaniſſimis, quibus iam tot annis ſacra prophanaq́; omnia miſcentur, ſilent Theologi, tacent cōcionatores. Atq́; hic erat diffuſiſſimus campus, omnes intendendi neruos. Hinc peſtis Chriſtianiſmi et malorū omniū oceanus, fons tyrānidis barbaricæ, qua durius propè premunt Chriſtiani q̄ ulli Turcę.

HERACLITVS.

Heraclius abſq; t legimus, tum apud Græcos, tum in peruetuſtis Latinorum codicibus.

ARABIANVS,

Hunc Sophronius Brabianum uocat, ſed refragantibus noſtris exemplaribus.

TERTVLLIANVS.

Vt fauit Hieronymus ingenio Tertulliani, quem prope modum excuſat in Montani factionem prolapſum, culpam reijciens in inuidentiam, & contumelias clericorũ. Itidem & Arrius irritatus, tantos rerum motus exciuit: nec Origenes inuidia caruit, & uix ſubſtitit Hieronymus.

ORIGENES.

κατηχήσεων. Catecheſeon, unde catechumeni. Theoctiſto.] quod ſonat à deo condito ſiue poſſeſſo. Pro nomine eius.] Vetuſtiſſimi ſcriptum habebant, ſuper nomen eius, legendum opinor, ſub nomine eius. Sophronius uertit, ἐπὶ ὀνόματι αὐτοῦ. Firmianus.] Firmilianus dicitur Sophronio & in exemplari Maguntiæ primum excuſo. In ſanctis ſcripturis uerſatus eſt.] In uetuſtiſſimo quodam exemplari ſcriptum erat, eruditus eſt, conſentiente Sophronio, qui uertit, ἐπαιδεύθη. Et cum cæteris æditionibus cõparauit.] Comparauit dixit, pro contulit. Id uerbi parum uidetur intellexiſſe Sophronius, qui tranſtulerit ὠνήσατο, id eſt emit, quum Hieronymus Ruffini taxarit acyrologiã, quod comparare pro mercari poſuerit. Et quia indicẽ operũ eius.] Hæc epiſtola prorſus intercidit, unà cũ indice, quæ noſtro bono periјt. Nam ſi ſupereſſet, magis etiã diſcruciaremur, eius uiri tot egregia periſſe monumenta. Nunc extant per pauca, tametſi nuper quidam multa cõgeſſit in nomen Origenicum, prorſus indigna, nõ dicam Origene, ſed prorſus homine mediocriter erudito, ac penè nihil nouimus Origenis, niſi quod in quibuſdam errauit. Quum etiam Fabianus.] Sophronius legit Flauianus. In uno uetuſtiſſimo codice repperi Fauianus.

TRYPHON.

Et de dichotomematibus.] Sic enim reſtituimus Græ-

eam uocem ex græcis cōmentarijs. Eſt autem διχοτόμημα ſectio in duas partes. Sophronius legit, περὶ τῶν διχοτομούντων, id eſt de diſſecantibus. Cæterum interpretamentum quod aſſcripſit, haud ſcio quis, de qualibet ætate animalium, quæ offerebantur in lege, etiamſi diuerſum ferebatur & hoc, nō uideo quid faciat ad græcam uocem.

MINVTIVS.

Qui octauus inſcribitur.] Octauius legitur in peruetuſtis noſtris, aſtipulantibus & Græcis, in quibus eſt ὀκτάβιος.

Qui quum ſit ipſe diſerti hominis.] Quum uterq; liber fuerit hominis eloquentis, tamen Hieronymus ex orationis genere diſcernit; & iſti nō ſinunt, ut infantis iuxta, ac indocti nebulonis nænias, ab eloquentiſſimi doctiſſimiq; ſcriptoris dictione ſecernamus.

GAIVS.

Aduerſus proculum.] Sophronius legit patroclum.
Sed uſque hodie.] Vides ætate Hieronymi epiſtolam ad Hebræos, nondū fuiſſe receptam nomine Pauli.

HIPPOLYTVS.

Temporū canonūq; ſcripſit.] Exemplariorū inter ſe pugna declarat ſcripturā, non carere mendo. Ex Græcis ita reſtituimus, & nōnullis ueterū codicum ueſtigijs. Rationem paſchæ, temporūq; canones ſcripſit. Circulū quem Græci ἑξκαιδεκαετηρίδα.] Nam eam uocem, partim ex Sophronio repoſuimus, partim ex ueſtigijs manifeſtiſſimis uetuſtiſſimi codicis, cōſentiente æditione Maguntinenſi. Eſt autem græca uox cōpoſita, à ſedecim & anno. Nouem annorum circulū ἐννεακαιδεκαετηρίδα.] Conſentiunt & hic ueruſti codices cū Sophronio. In hexameron.] Hexaëmeron legendū quinque ſyllabis, ἑξαήμερον. De Apocalypſi.] Vidimus Baſileæ cōmentariolos quoſdā in Apocalypſim, Hippolyti titulo, ſed ieiunos & citantes Hippolytū, neſcio quem. Citatur aūt Hippolytus epiſcopus Romanus in græcis cōmentarijs. Et ſimilia.] Hic titulus erat deprauatus. Sophron. habet, πρὸς ὁμιλιῶν, id eſt de colloquijs, & propemodū reſpondebant ueſtigia uetuſtiſſimi exēplaris. In huius æmulationē.] Sophron. æmulationē ad ſuperiora refert ad hūcmodū. In qbus pręſente Origene, ſe locutū fuiſſe ad

imitationem illius in eccleſia, declarat. Deinde ſequitur, ueluti nouæ periodi caput, Ambroſius quē &c. Vnde in quadam epiſtola, ἐργοδιώκτην.] Sic legit Sophronius, & cōſentiunt exemplaria Latinorum emendatiora. ἔργον opus, & διώκειν impellere, quod inſtigaret et urgeret ad opus. In epitaphio Nepotiani, ut tum licuit coniectare, legebamus διώκτην. Cæterum ex hoc loco nihil addubitem illic quoque ſcriptum fuiſſe ἐργοδιώκτην, uelut hoc Hieronymo fuiſſet Nepotianus, quod Ambroſius Origeni.

ALEXANDER.

Aronitas.] Antinoitas legendum, ex uetuſtis exemplaribus, & Sophronio. Apparet hæreſim ab Aegypti ciuitate dictam.

IVLIVS.

Hanc fabulam.] Ea nunc in templis publice legit. Tam etſi poteſt hoc dictum ad Iulij perſonam torqueri, qui ſic in epiſtola ſcripſerit. At Hieronymus in præfatione Danielis ſentit eadem. Nec conuenire cum Hebraica ueritate.] Ita ferè ſcriptū, in omnibus uulgatis exemplaribus, ſed mendoſe. Id quod deprehendere licet, quum ex ueſtigijs codicum uetuſtiſſimorū, tum uero palàm ex Sophronij translatione. Nam pro ueritate legendum etymologia. Siquidem ex etymologia, quæ quum reſpondeat in græcis uocibus, nō item reſpondet in lingua Chaldaica, nec Hebraica, conuincitur is liber à Græco quopiam conſcriptus. Apo tu.] Græca ſic habent, ἀπὸ τοῦ σχίνου σχίσαι, καὶ ἀπὸ τοῦ πρίνου πρίσαι, id eſt à lentiſco ſcindere, & ab ilice ſecare. Qua de re pluſculū diximus in præfationem Hieronymi præfixam Danieli prophetæ. Contra quem doctam epiſtolam.] Doctrinā laudat, quod non accedat ſententiæ, quo rem mitiget. Super diaphonia.] διαφωνίας, id eſt, diſcordia, ſiue diſſonātia. Hac de re nōnihil attigimus in annotationibus, quas adiecimus nouo inſtrumento recognito.

THEODORVS.

Proficiſcens.] Hoc eſt ex itinere, deinde ſequuntur græcæ uoces, πανηγυρικὸν εὐχαριστίας, id eſt laudationem gratitudinis. Scripſit & μετάφρασιν.] id eſt interpretationem, à uerbo μεταφράζω commentor, quod addat aliquid alienis dictis,

dictis, quum ipſe nihil dicat ſuum. Extat hic liber in bibliotheca prædicatorum, apud Baſileam.

CORNELIVS.

Scripſit epiſtolam ad Fabium.] Sophronius legit Flauianum, & in uetuſtiſſimo codice, quem in hunc uſum exhibuit bibliotheca diuorum Petri & Pauli oppidi Vuiſſenburgenſis (ſi quis uolet experimentum fidei noſtræ capere) ſcriptum erat, Fauianum.

DIONYSIVS.

Sub Heracla κατηχήστῶν.] Id eſt, initiationum ſiue inſtitutionum. Scholam presbyter tenuit.] Sophronius pro presbyter legit presbyterij, ut intelligas inſtitutionem ad presbyteros pertinere. Origenis uel inſigniſſimus.] Vetuſtus codex habebat, ualde inſigniſſimus, ſed mendoſe. Sophronius tantum legit inſignis, & ita ſcriptum apparet ab Hieronymo. Ad Sixtum.) Ad Xyſtum habetur, tum in uetuſtiſſimo codice, tum apud Sophronium Græcum. Dionyſius Nouatiano.] Certum eſt Hieronymum exordium epiſtolæ duntaxat poſuiſſe, Sophronius totam retulit in hanc ſententiam, nam ſenſum reddemus potius quàm uerba. Dionyſius Alexandrinus epiſcopus Nouato: Nolens ne ad ſacerdotium fueris inductus, ita demũ oſtendes, ſi uolens ceſſeris. Nam oportuit quiduis etiã hac gratia perpeti, ne diſſcinderetur eccleſia. Neq; minus præclarum ex hoc cõtigiſſet teſtimonium, quod noluiſſes diſſidium inducere, quã proficiſci ſolet ex eo, ſi quis recuſet ſimulacris immolare, atq; adeò præclarius etiam, mea quidem ſententia. Siquidem illic uni propriæq; conſulitur animæ, hic totius eccleſiæ negocium agitur. Tametſi nunc quoq; ſi perſuaſeris, ſi compuleris fratres in concordiam redire, plus egeris officio, quàm peccaris errato. Atq; hoc quidem haud imputabitur, illud uero laudibus feretur. Cæterum ſi non obtemperantibus illis, minus aſſequeris quod uis, tamen fac modis omnibus, ut tuam ipſius ferues animam. Et heortaſticæ.] ἑορταστικαί, id eſt feſtiuales, ut ita loquar, nempe de feſtis diebus. Et ad Heraclam.] Vetuſtiſſimus codex habebat Hieraclam. Sophronius legit, ἱέρακα, Hieracen. Et

περὶ γυμνασίας.] id eſt de exercitatione. Sic enim reſtituimus græcas uoces, partim ex ueſtigijs ueterũ codicum, partim ex Sophronio. Et Hermammonem.] ἑρμάμμωνα, Hermammonem legit Sophronius. Et ad Damonem.] Ad Ammonem legendum, ſuffragantibus & Latinis uetuſtis.

Ad Teleſphorum.] In nõnullis erat Deliſporũ. Sophronius legit Telephorũ. Item Canononem.] In nonnullis erat Canon. Ex Sophronio legendum eſt, ad Cononem. Quod græcæ dicitur Cheron.] Sic fermè eſt in uulgaribus codicibus. Cæterum ex Sophronio legendum eſt, καθαρόν, id eſt purum, quod non uideretur admittere peccatum in eccleſiam.

VICTORINVS.

Viliora uidentur.] Vides lector eloquentia cõmendari præclaras ſententias, & obſcurari ſermonis uitijs.

PAMPHILVS.

Vigintiquinque.] Quidam ex coniectura aſſcripſerant ζητήσεων, id eſt quæſtionũ, quum in uetuſtiſſimis exemplaribus, & item in prima æditione Maguntinenſi, literis incorruptis habeatur, ἐξηγήσεων, id eſt enarrationũ, ſuffragante & Sophronio. Vt Crœſi opes.] Nunc ſanctorum ſtrophiola, & calceos oſtentamus, idq́ magis ad quæſtũ quàm ad pietatem, & tot libros à martyribus conſcriptos paſſi ſumus intercidere, quũ nullæ ſint ſacratiores reliquiæ.

PIERIVS.

Miræ ἀσκήσεως.] id eſt ſtudij, ſiue exercitationis. In uigilia paſchæ.] In peruigilio legendum, tum ex uetuſtiſſimis exemplaribus, tum ex interpretatione Sophronij, qui uertit, παννυχίδι.

LVCIANVS.

Luciana nuncupentur.] Lucianea legendum, λουκιάνεια. Sub perſecutione Maximi.] Maximini legendum ex Sophronio, & uetuſtiſſimo codice latino.

PHILEAS.

Aegypti quæ uocatur.] Nomen urbis, quoniã uariè deprauatum erat in exemplaribus, dicitur Thmuis, θμοῦις. Cuius meminit & alibi ſæpe Hieronymus & Stephanus.

FIRMIANVS.

Ob græcam uidelicet urbem.] Ita Iuuenalis, Non poſſum ferre quirites. Græcã urbem, quod magna turba græculorum illic profiteretur artes ſuas. Sympoſion.] συμπόσιον, id eſt conuiuium. Et hodœporicon.] ὁδοιπορικόν, q̃d latine dicere poſſis itinerarium. Et ἐπιτομὴν, id eſt cõpendium. In libro uno acephalo.] ἀκεφάλῳ, id eſt ſine capite, quod initium prorſus obtruncatum eſſet.

EVSEBIVS.

Euangelicæ ἀποδείξεως.] id eſt euangelicæ demonſtrationis. Et euangelicæ προπαρασκευῆς.] id eſt præparationis. Sic enim reſtituimus ſcripturam ex Sophronio, cõſentiente uetuſtiſſimo exemplari. Theophanias.] θεοφανίας, id eſt apparitionis diuinæ. Et chronicorũ canonum.] χρονικῶν κανόνων, id eſt regularum de temporibus. De euangeliorum διαφωνία.] id eſt diſſonantia. Topicon.] τοπικῶν, id eſt de locis. Apologus pro Origene, id eſt defenſio.

RHETICIVS.

In canticum.] Hunc improbat in quarto Tomo, exponens quid ſit aurum Ophaz.

METHODIVS.

Et de autexuſio.] Sic ex Sophronio legendum, qui uertit, περὶ αὐτεξουσίου, id eſt de eo qui eſt ſui iuris, ſiue de libero arbitrio. In chalchide Græciæ.] Quod plures ſint eiuſdẽ nominis. Sophronius pro Græciæ uertit, τῆς ἀνατολῆς, id eſt orientis, ſiue quæ eſt in oriente.

EVSTATHIVS.

Genere Pamphylius, Sidetes.] Nam ita legendum, nõ ſolum ex Sophronio, uerum etiam ex uetuſtiſſimorum codicum ueſtigijs, Nam Side Pamphiliæ oppidum eſt. Primum Berœæ, Syriæ.] Sic enim legendum teſtantur & Sophronius, & peruetuſti codices noſtri. Thraciarum.] Dixit ut nos Galliarum, pro Thraciæ. De engaſtrimytu.] Ex Sophronio legendũ, περὶ ἐγγαστριμύθου, de uentricoſo ſermone.

MARCELLVS.

Sub Conſtantino & Conſtantio.] Sub Conſtantio & Conſtante, ex Sophronio. Diuerſarũ hypotheſeon, id eſt materiarum, ſiue argumentorum.

ATHANASIVS.

Vſque ad Iouiniani.] Iouiani legit Sophronius, ſuffragante uetuſtiſſimo exemplari. ἑοϱτασικαῖ.] id eſt de feſtis diebus.

ANTONIVS.

Ad Arſenatas.] Arſenoitas legendum. Eſt enim Arſenoë Lybiæ ciuitas.

THEODORVS.

Et magis hiſtoricæ intelligentiæ.] Magis, non addit Sophronius, nec uideo quid ad ſenſum faciat. Senſit autem illum ſimpliciter, & ad literã, ut uocant interpretatũ ſcripturam diuinã.

TRIPHYLLIVS.

Cypri Ledrenſis, ſiue Leuteonis.] Sic enim legit Sophronius.

LVCIFER.

Caralitanus.[Sophronius legit, καϱακάλεως, id eſt Caracalitanus, ſed diſſentientibus latinis codicibus omnibus, & Stephanus de nominibus urbium meminit Caracalis; quæ ſit Aphricæ ciuitas.

ACACIVS.

μονοφθαλμὸν.] Id eſt unoculum, nam is proprie dicitur luſcus. συμμίκτων ζητημάτων.] id eſt cõmixtarũ quæſtionũ.

SARAPION.

Serapion.] Sarapion ſcriptum erat in antiquiſſimis uoluminibus, aſſentiente Sophronio.

HILARIVS.

De ſynodo Hyterenſi.] Viterienſi legunt alij, Sophronius, Biterienſi.

TITVS.

Boſtrenus.] A Boſtra ciuitate Arabiæ. Et Iouiniano] Iouiano legit Sophronius ſuffragante codice uetuſtiſſimo latino.

DAMASVS.

Mortuus eſt.] Vel hinc extra controuerſiam eſt Damaſum mortuũ eſſe uiuo Hieronymo. Quod aut neſciens, aut certe non recordans impoſtor ille, qui falſis titulis multa miſcuit operibus Hieronymi, ad Damaſum ſcribit de morte Hieronymi, ratus opinor librum in cœlum perferendum. Atqui hoc argumento certius reuinci poteſt, quàm duos ſeniores reuincit Daniel argumento lentiſci & ilícis.

APOLLINARIVS.

Apollinarius.] Nam ita legit Sophronius, conſentiente uetu

uetuſtiſſimo codice ſcripto. PACIANVS.

Martianus.] Alij Dacianus. ſed utrunq; mendoſe, quũ legendum ſit Pacianus, cuius et poſtea meminit in Dextro filio. De quibus eſt Certus.] Cerbus legendum ex Sophronio, κέρβος. Apparet nomẽ eſſe aduerſum quẽ ſcripſit.

PHOTINVS.

Syrmij epiſcopus.] Id eſt oppidum Peoniæ.

SOEBADIVS.

Sœbadius Agenni.] Addidit Galliarum, quod & alibi ſint eiuſdem nominis oppida.

DIDYMVS.

Proprij indicij eſt.] κατὰ λόγου, uertit Sophronius, id eſt indicis. AQVILIVS.

Quaſi hœdiporicum.] ὁδοιπορικὸν, id eſt itinerarium. Quod uocauit καταστροφὴν.] id eſt, conuerſionem. Siue peram.] πεῖραν, id eſt experientiã. Iam hinc apparet interpretationes ab alijs adiectas nihil ad rem facere.

CYRILLVS.

Extant eius catacheſes.] κατηχήσεις, id eſt inſtitutiones.

EVZOIVS.

Eſitius.] In alijs, Eozolus, utrunq; mendoſe: legendum enim Euzoius, εὐζώιος. Nec eſt apud Epheſum, ſed apud Theſpeſium. EFRAEM.

Poſt lectionem ſcripturarũ.] Hinc apparet non niſi apoſtolicas literas, olim legi ſolitas in templis, aut certe uirorũ apoſtolicæ autoritatis, quum hodie monachorum ſomnia, imò muliercularum deliramenta legantur inter diuinas ſcripturas. BASILIVS.

Et Aſtericon.] Aſceticon legendum, ἀσκητικὸν, id eſt, exercitatorium.

GREGORIVS NAZIANZENVS.

Sophronius addidit nõnihil, haud ſcio an de ſuo, legens in hũc modum: Gregorius primum Saſimorũ, deinde Nazianzenus epiſcopus. Fratris Cæſaris] Cæſarij legendũ. Atq; hic Sophronius ſubijcit alium titulũ, qui prætermiſſus eſt in noſtris codicibus, περὶ φιλοπτωχίας, id eſt de paupertatis amore. Et nequis putet ab ipſo additũ, extat idem

in uetuſtiſſimo codice ſcriptum. Et alter item, Laudes Machabæorum. Quidam Herona.] Heronis legendum. Ex Sophronio ἥρωνος. Non enim agitur de titulo libri, ſed de autore.

DIODORVS.

Ad Euſebij magis Emiſeni.] Vt rurſum ex characteris indicio, notat librum falſo inſcriptum. Cuius ſenſum quũ ſecutus ſit.] Vbi ſunt qui ſolent reſpondere, non eundem hominis eſſe ſtylum ubique?

PRISCILLIANVS.

Abilæ epiſcopus.] Abila ciuitas eſt Phœnices in Syria. Factione Hylacij & Hithatij.] Sic enim reſtituimus uariè deprauata uocabula, partim ex Sophronio, partim ex notis uetuſtiſſimi codicis.

MATRONIANVS.

Hunc uerterant in Latronianum. Cum Encrocia.] Cum euchrotia legendum.

TIBERIANVS.

Matrimonio copulauit.] Id eſt coëgit ut nuberet, ſic enim explicat Sophronius, ne quis accipiat illum ſuã ipſius duxiſſe filiam.

AMBROSIVS MEDIOLANENSIS.

Quum multos ſuperſtites honorificè recenſuerit Hieronymus, mirũ cur in uno Ambroſio prætexat hanc cauſam, quod adhuc uiueret. Certe poterat illius opera recenſere, uerum nõ optime ſenſiſſe de literis Ambroſij Hieronymũ, calumniatur & Ruffinus, & conſentaneũ eſt illum non probaſſe hominis dictionem, quum fidem & ſanctimoniã approbaret.

IOANNES.

Hunc putant eſſe Ioannem, quem uulgo Chryſoſtomũ dicimus, poſt epiſcopum Conſtantinopolitanũ. De quibus, περὶ ἱερωσύνης.] id eſt de ſacerdotio. Hactenus Hieronymus de Ioanne, nec plura Sophronius. Cæterum in uetuſtiſſimo codice hæc adiecerat, neſcio quis, De compunctione cordis. De lapſu animæ. De myſterio crucis. De fide aduerſum Arrianos. Aduerſum Macedonianos. Aduerſum Anomoeos, & alia infinita, quæ nec inueniri apud aliquem, quamuis ſtudioſum facile eſt, ſed per totum orbem

ſcripta

ſcripta eius, tam græco ſermone ædita, quàm latina transla ta, uelut fulgura diſcurrentia micant. Claruit maxime ſub Arcadio principe, à quo & priuata Auguſtæ coniugis indi gnatione in exilium pulſus, obijt, & poſt multos annos cor poris eius reliquiæ cũ magna gloria à Theodoſio filio, Con ſtantinopolin deportatæ, inter apoſtolorum thecas condi tæ iacent.

GELASIVS.

Poſt Eunomiũ.] εὐζώϊον, conſentiente Sophronio, cum emendatiſſimis exemplaribus noſtris.

THEOTIMVS.

Tomorũ epiſcopus.] Naſo: Tomitanæ iam non nouus incola terræ. Breues cõmentarioſq;.] Commaticosq; le gendum eſt, ex uetuſtiſſimo codice, hoc eſt, breuibus clau ſulis diſtinctos.

SOPHRONIVS.

De ſubuerſione Serapis.] Apis bos colebat̃ apud Ae gyptios pro deo. Idem Serapis dictus eſt.

SCHOLIORVM ERASMI FINIS.

GENNADII ILLVSTRIVM VIRORVM CATALOGVS.

IACOBVS.

IACOBVS presbyter cognomento Sapiens, Neſibenæ nobilis Perſarũ modò ciuitatis epiſcopus, unus ex numero ſub Maximiano perſecutore confeſſorum; & eorum qui in Nicæna ſynodo Arrianam peruerſitatẽ ὁμοούσιον oppoſitione damnarũt. Hunc uirũ beatus Hieronymus in libro χρονικῶν, uelut magnarum uirtutum hominem nominans, in Catalogo ſcribarum cur non poſuerit, facile excuſabitur: ſi conſideremus ipſos tres uel quatuor Syros quos poſuit, interpretatos in græcum ſe legiſſe teſtatum. Vnde conſtat eum ignoraſſe illo tempore Syram linguã uel literas. Et ideo hunc qui nec dum in aliam uerſus eſt linguam neſciſſe ſcriptorem. Comprehendit autem omne opus ſuũ in uigintiſex libris: id eſt de fide aduerſum omnes hæreſes, de charitate generali, de ieiunio, de oratione, de dilectione erga proximum ſpeciali, de reſurrectione, de uita poſt mortem, de humilitate, de pœnitentia, de ſatisfactione, de uirginitate, de aſcenſu animæ, de circunciſione, de azymi benedictione: pro qua in Eſaia legitur: Non exterminabit botrus: de Chriſto quod filius dei ſit & cõſubſtantialis patri: de caſtitate aduerſus gentes, de conſtructione tabernaculi, de gentium conuerſatione, de regno Perſarum, de perſecutione Chriſtianorum. Compoſuit & χρονικὸν minoris quidem Græcorum curioſitatis, ſed maioris fiduciæ: quia diuinarum ſcripturarum autoritate conſtructum, comprimit ora eorum qui præſumptuoſa ſuſpitione de aduentu Antichriſti uel domini noſtri inaniter philoſophant. Moritur hic uir Conſtantij temporibus, & iuxta præceptũ patris eius Conſtantini intra muros Neſibenſes ſepelitur, ob cuſtodiam uidelicet ciuitatis, quod ſecundũ fidem Conſtantini euenit. Nam poſt multos annos

ingreſſus Iulianus Neſiben, & uel gloriæ ſepulti inuidens, uel fidei Conſtantini cuius ob id domũ perſequebatur, iuſſit efferri de ciuitate ſancti corporis reliquias: & poſt paucos menſes conſulendæ licet rei publicæ Iouinianus Imperator qui Iuliano ſucceſſerat tradidit barbaris ciuitatẽ, quæ uſq; hodie Perſarũ ditioni cum finibus ſuis ſubiecta ſeruit.

IVLIVS.

IVlius urbis Romæ epiſcopus, ſcripſit ad Dionyſiũ quendam de incarnatione Chriſti domini epiſtolam unã, quæ illo quidẽ tempore utilis uiſa eſt aduerſum eos, qui ita duas per incarnationem in Chriſto aſſerebant perſonas, ſicut & naturas: nunc autem pernicioſa probatur, fomentum enim eſt Eutychianæ & Timothianæ impietatis.

PAVLINVS.

PAulinus presbyter, diſcipulus beati Ephrem diaconi, homo acris ualde ingenij, & in diuinis doctus ſcripturis, ſed uiuente magiſtro clarus in doctoribus eccleſiæ fuit, & maxime ex tempore declamator. Poſt illius autem obitũ amore primatus & nominis, ſeparans ſe ab eccleſia, ſcripſit contraria fidei multa. Huic obiturus beatus Ephrem aſtanti ſibi dixiſſe fertur: Vide Pauline ne te ſubmittas cogitationibus tuis, ſed quum te ad purum comprehendiſſe putaueris dominũ, crede nec intellexiſſe. Præſenſerat enim illum ex ſtudijs uel ſermonibus eius, noua inueſtigare, & immenſum intellectum tenere, unde eum frequenter Bardeſanem nouellum uocabat.

VITELLIVS.

VItellius Afer, Donatianũ ſchiſma defendens, ſcripſit de eo quod odio ſint mundo dei ſerui: in quo ſi tacuiſſet de noſtro uelut perſecutorum nomine, egregiam doctrinam ædiderat. Scripſit & aduerſum gẽtes & aduerſum nos uelut traditores in perſecutione diuinarum ſcripturarũ, & ad regulam eccleſiaſticam pertinentia multa diſſeruit. Claruit ſub Conſtante filio Conſtantini principe.

MACROBIVS.

MAcrobius presbyter, ut & ipſe ex ſcriptis Optati cognoui, Donatianorum poſtea in urbe Roma occul

tus epiſcopus fuit. Scripſit quũ adhuc in eccleſia dei presbyter eſſet, & ad confeſſores, & uirgines librũ, moralis quidẽ, ſed ualde neceſſariæ doctrinæ, & præcipue ad ſtudium caſtitatis aptiſſimis ualde ſententijs cõmunitum. Claruit inter noſtros, primũ Africæ, et inter ſuos, id eſt, Donatianos ſiue Monteſes, poſtea Romæ.

HELIODORVS.

HEliodorus presbyter, ſcripſit librum unum de naturis rerum exordialiũ, in quo oſtendit unum eſſe principium, nec quicquam coæuum deo, nec mali conditorem deum, ſed ita bonorũ omniũ creatorem, ut materia qua ad malũ uſa eſt, poſt inuenta malicia à deo ſit facta. Nec quicq̃ materialium abſq; deo credatur conditum, aut fuiſſe aliarũ rerum creatorem præter deum, qui præſcientia ſua quũ uiderit mutandam naturam, præmonuit de pœna.

PACHVMIVS.

PAchumius monachus, uir tam in docendo quàm in ſigna faciendo apoſtolicæ gratiæ, & fundator Aegypti cœnobiorum, ſcripſit regulam utriq; generi monachorum aptam, quã angelo dictante perceperat. Scripſit & ad collegas præpoſituræ ſuæ epiſtolas, in quibus alphabetũ myſticis tectum ſacramentis, uelut humanæ cõſuetudinis excedentem intelligentiã clauſit: ſolis credo eorũ gratiæ, uel meritis manifeſtũ, id eſt ad abbatẽ Corneliũ, unã, ad abbatem Syrum, unã: ad omniũ monaſteriorũ præpoſitos, ut in unũ antiquius monaſterium, quod lingua Aegyptiaca uocatur Baum congregati, paſchæ diem, uelut æterna lege concelebrent, epiſtolam unã. Similiter & ad diem remiſſionis quæ menſe Auguſto agitur, ut in unum præpoſiti congregarentur, epiſtolam unã: & ad fratres qui foras monaſteriũ miſſi fuerant operari, epiſtolã unam.

THEODORVS.

THeodorus presbyter, ſucceſſor & gratiæ & præpoſituræ ſupradicti abbatis Pachumij, ſcripſit ad alia monaſteria ſcripturarũ ſanctarum epiſtolas ſermone digeſtas. In quibus tamẽ frequenter meminit magiſtri & inſtitutoris Pachumij, & doctrinæ eius ac uitæ proponit exempla, quæ ille ut doceret angelo adminiſtrante didicerat. Simul et hortabatur

tabatur permanendũ in propoſito cordis & ſtudij, et redire in cõcordiã & unitatẽ eos qui poſt abbatis obitũ diſſenſione facta, à cœtu ſemetipſos abſciderant unitatis. Sunt autẽ huius exhortationis epiſtolæ tres.

ORESIESIS.

ORefiefis monachus, amborũ, id eſt Pachumij et Theodori collega, uir in ſanctis ſcripturis ad perfectum inſtructus, cõpoſuit librũ diuino conditum ſale, totiusq́ monaſticæ diſciplinę inſtrumentis conſtructũ, & ut ſimpliciter dicam, in quo totum penè uetus & nouũ teſtamentũ compendioſis diſſertionibus iuxta monachorũ duntaxat neceſſitatem inuenitur expoſitum, quem tamen uice teſtamenti prope diem obitus ſui fratribus obtulit.

MACARIVS.

MAcarius monachus ille Aegyptius, ſignis & uirtutibus clarus, unam tantũ ad iuniores profeſſionis ſuæ ſcripſit epiſtolã, in qua docet illum perfecte poſſe deo ſeruire, qui conditionẽ creationis ſuæ cognoſcens, ad omnes ſemetipſum inclinauerit labores, & luctando, atq́ dei aduerſum omne quod in hac uita ſuaue eſt auxiliũ implorando, ad naturalem quoq́ perueniens puritatem, continentiã uelut naturæ debitum munus obtinuerit.

EVAGRIVS.

EVagrius monachus, ſupradicti Macarij familiaris diſcipulus, diuina & humana literatura inſignis, cuius etiã liber qui attitulatũ uita patrũ, uelut cõtinentiſſimi & eruditiſſimi uiri mentionem facit. Scripſit multa monachis neceſſaria, è quibus iſta ſunt: Aduerſum octo principalium uitiorũ ſuggeſtiones, quas aut primus aduertit, aut inter primos didicit. Octo ex ſanctarũ ſcripturarũ teſtimonijs oppoſuit libros, ad ſimilitudinem uidelicet dñi, qui tentatori ſuo ſemꝑ ſcripturarũ teſtimonijs obuiauit, ita ut unaquæq́, uel diaboli, uel uitiatæ naturę ſuggeſtionũ cõtra ſe habeat teſtimoniũ, q̃d tamẽ opus eadem ſimplicitate qua in græco inueni, iuſſus in latinũ tranſtuli. Cõpoſuit et anachoretis ſimpliciter uiuẽtibus librũ centũ ſententiarũ, per capitula digeſtũ & eruditis ac ſtudioſis quinquaginta ſentẽtiarũ, quẽ ego in

latinum primus feci. Nam ſuperiorem olim tranſlatũ, quia
uitiatum & per tempus confuſum uidi: partim reinterpre-
tando, partim emendando autoris ueritatem reſtitui. Com
poſuit & cœnobitis ac ſynoditis doctrinã aptam uitæ com-
munis. Et ad uirginem deo ſacratam, libellum cõpetentem
religioni & ſexui. Edidit & paucas ſentẽtiolas ualde obſcu
ras, & (ut ipſe in his ait) ſolis monachorum cordibus agno
ſcibiles, quas ego ſimiliter Latinis dedi. Vixit longa ætate,
ſignis & prodigijs pollens.

THEODORVS.

THeodorus Antiochenæ eccleſiæ presbyter, uir ſcien-
tia cautus & lingua diſertus, ſcripſit aduerſum Apolli
nariſtas & Anomæos de incarnatione dñi libros ad quin-
decim millia uerſuum cõtinentes. In quibus ratione puriſſi
ma & teſtimonijs ſcripturarum, oſtendit dominum Ieſum,
ſicut plenitudinem deitatis, ita plenitudinẽ humanitatis ha-
buiſſe. Docet & hominem duabus tantum ſubſtantijs con-
ſtare, anima ſcilicet & corpore: ſenſumq́ue & ſpiritum nõ al-
teram eſſe ſubſtantiam, ſed officia eſſe animæ ingenita, qui-
bus ſpirat, quibus rationabilis eſt, quibus ſenſibile facit cor
pus. Quartumdecimũ autem huius operis librum, proprie
de increata et ſola incorporea dominaq́ue omnium ſanctæ tri
nitatis natura: & de creaturarum ratione diſſerens, pio ſen-
ſu cum autoritate ſanctarum ſcripturarũ explicuit. Quinto
decimo uero uolumine, totum operis ſui corpus, citatis etiã
patrum traditionibus confirmauit & cõmuniuit.

PRVDENTIVS.

PRudentius uir ſeculari literatura eruditus, compoſuit
διπτοχαῖον de toto ueteri & nouo teſtamento perſonis
excerptis. Commentatus eſt & in morem Græcorum He-
xameron de mundi fabrica, uſq́ue ad conditionem primi ho-
minis, & præuaricationẽ eius. Compoſuit & libellos, quos
græca appellatione prætitulauit, ἀποθέωσις, ψυχομαχία, ἁμαρ
τιγένεια, id eſt, de diuinitate, de compugnantia animi, de ori
gine peccatorum. Fecit & in laudem martyrum ſub aliquo
rum nominibus. Inuitatorium ad martyriũ librum unum,
& hymnorum alterum. Speciali tamen intentione aduer-

ſum

ſum Symmachum idololatriam defendentem; ex quorum lectione agnoſcitur Palatinus miles fuiſſe.

AVDENTIVS.

AVdentius epiſcopus Hiſpanus, ſcripſit aduerſus Manichæos & Sabellianos et Arrianos, maximeq́ intentione ſpeciali contra Photinianos, qui nunc Bonoſiaci uocantur librum, quem prætitulauit de fide aduerſum omnes hæreticos, in quo oſtendit antiquitatẽ filij dei coæternalem patri fuiſſe, nec initium deitatis tunc à deo patre acceperit, quum à Maria matre uirgine homo deo fabricante conceptus & natus eſt.

COMMODIANVS.

COmmodianus dum inter ſeculares literas etiã noſtras legit, occaſionem accepit fidei. Factus itaq́ Chriſtianus, & uolens aliquid ſtudiorum ſuorum muneris offerre Chriſto ſuæ ſalutis autori, ſcripſit mediocri ſermone, quaſi uerſu aduerſum paganos: & quia patrum noſtrorum attigerat literas, magis illorum dogmata deſtruere potuit quàm noſtra firmare. Vnde & de diuinis repromiſſionibus aduerſum illos agens, uili ſatis & craſſo (ut ita dixerim) ſenſu diſſeruit: illis ſtuporem, nobis deſperationem incutiens. Tertullianum & Lactantiũ & Papiam autores ſecutus, moralem ſanè doctrinam & maxime uoluntariæ paupertatis amorẽ optime proſecutus ſtudentibus inculcauit.

FAVSTINVS.

FAuſtinus presbyter, ſcripſit ad perſonam Faccillæ reginæ aduerſum Arrianos & Macedonianos libros ſeptem, his eos maxime ſcripturarum teſtimonijs arguens et conuincens, quibus illi prauo ſenſu utuntur ad blaſphemiã. Scripſit & librum quem Valentiniano, Theodoſio & Archadio Imperatoribus pro defenſione ſuorum, cum Marcelliano quodã presbytero obtulit. Ex quo oſtenditur Luciferiano ſchiſmati conſenſiſſe, quia Hilariũ Pictauienſem, & Damaſum urbis Romæ epiſcopum in eodem libro culpat, quaſi male conſuluerit eccleſiæ, quod præuaricatores epiſcopos, in cõmunionẽ & ſacerdotiũ, pacis recuperandæ gratia recepiſſent, quod Luciferianis ita diſplicuit recipere

RVFFINVS.

RVffinus Aquileienſis eccleſiæ presbyter, non minima pars eccleſiæ doctorũ, & in transferendo de græco in latinum elegans ingeniũ habuit. Deniq; maximã partem græcorũ bibliothecæ latinis exhibuit. Baſilij ſcilicet Cæſarienſis Cappadociæ epiſcopi, Gregorij Nazianzeni eloquentiſſimi hominis, Cementis Romani recognitionum libros, Euſebij Cæſarienſis Palæſtinæ eccleſiaſticã hiſtoriã, Xyſti ſententias, Euagrij ſententias. Pamphili martyris aduerſum Mathematicos. Horum omniũ quæcunq; præmiſſis prologis à Latinis legũtur, à Ruffino interpretata ſunt: quæ autem ſine prologo, ab alio translata ſunt, qui prologũ facere noluit. Origenis autem non omnia, quia & Hieronymus tranſtulit aliquanta, quæ ſuo prologo diſcernuntur. Proprio autem labore, imò gratiæ dei dono, expoſuit idem Ruffinus ſymbolum, ut in eius comparatione alij non expoſuiſſe credantur. Diſſeruit & benedictionem Iacob ſuper patriarchas, triplici, id eſt hiſtorico morali & myſtico ſenſu. Scripſit epiſtolas ad timorem dei hortatorias multas, inter quas præeminent illæ quas ad Probam dedit. Hiſtoriæ etiam eccleſiaſticæ, quam ab Euſebio conſcriptam, & ab iſto diximus interpretatam, addidit decimum et undecimum librum. Sed & obtrectatori opuſculorũ ſuorum reſpondit duobus uoluminibus, arguens & cõuincens ſe dei intuitu & eccleſiæ utilitate, auxiliante domino ingeniũ agitauiſſe: illum uero æmulationis ſtimulo incitatum, ad obloquium ſtylum uertiſſe.

TICHONIVS.

TIchonius natione Afer, in diuinis literis eruditus, iuxta hiſtoriam ſufficienter, & in ſecularibus nõ ignarus fuit: in eccleſiaſticis quoque negocijs ſtudioſus, ſcripſit de bello inteſtino libros, & expoſitiones diuerſarum cauſarũ, in quibus ob ſuorum defenſionem, antiquarum meminit ſynodorum, è quibus omnibus agnoſcitur Donatianæ partis fuiſſe. Compoſuit & regulas ad inueſtigandam & inueniendam intelligentiam ſcripturarum, octo quaſi uno uolumine

mine concluſit. Expoſuit & Apocalypſim Iohannis ex integro, nihil in ea carnale, ſed totum intelligens ſpiritale. In qua expoſitione dixit angelicam ſtationem corpus eſſe, mille annorum quoq; regni in terra iuſtorum poſt reſurrectionem futuri ſuſpitionem intulit. Neque duas in carne mortuorum reſurrectiones futuras, unam iuſtorum, aliam iniuſtorum: ſed unam & ſemel omniū, in qua reſurgent abortiui etiam deformati, ne quid humani generis deformatum & animatum ſubſtantia. Interea oſtendit diſtinctionem ſanè duarum reſurrectionum: ita facit, ut primam quam iuſtorum Apocalypſim dicit, credamus modo in eccleſiæ incremento agi, ubi iuſtificati per fidem, à morticinis peccatorū̄ ſuorum per baptiſmum ad uitæ æternæ ſtipendiū ſuſcitantur. Secundam uero generaliter omnis hominum carnis. Floruit hic ætate qua ante memoratus Ruffinus, Theodoſio & filijs eius regnantibus.

SEVERVS.

SEuerus presbyter cognomento Sulpicius Aquitanicæ prouinciæ, uir genere & literis nobilis, & paupertatis atque humilitatis amore conſpicuus, charus etiam ſanctorum uirorū Martini Turonenſis epiſcopi & Paulini Nolani, ſcripſit non contemnenda opuſcula. Nam epiſtolas ad amorem dei & contemptum mundi exhortatorias, ſcripſit ſorori ſuæ multas, quæ & notæ ſunt; ſcripſit & ad ſupradictum Paulinum Nolanum duas, & ad alios alias. Sed quia in aliquibus etiam familiaris neceſſitas inſerta eſt, non digeruntur. Compoſuit & chronica. Scripſit & ad multorum profectum, uitam beati Martini monachi & epiſcopi, ſignis & prodigijs ac uirtutibus illuſtris uiri; & collationem Poſthumiani & Galli, ſe mediante & iudice de conuerſatione monachorum orientalium, & ipſius Martini, habitam in dialogi ſpecie, duabus inciſionibus comprehendit, in quarum priorum refert ſuo tempore apud Alexandrinā ſynodum epiſcoporum decretum, Origenem & cautius à ſapientibus pro bonis legendum, & à minus capacibus pro malis repudiandum.

Hic

Hic in ſenectute ſua à Pelagianis deceptus, & agnoſcens loquacitatis culpam, ſilentium uſq; ad mortẽ tenuit ut peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.

ANTIOCHVS.

ANtiochus epiſcopus, ſcripſit aduerſum auaritiã unũ & longum uolumen: et de curatione cæci, qui à ſaluatore illuminatus eſt homiliam compoſuit, compunctione timoris dei & humilitate plenam. Moritur Archadij Imperatoris tempore.

SEVERIANVS.

SEuerianus Gabalẽſis eccleſiæ epiſcopus, in diuinis ſcripturis eruditus, & in homilijs declamator admirabilis fuit, unde & frequenter ab epiſcopo Ioãne & Archadio Imperatore ad faciendum ſermonem Conſtantinopolim uocabatur. Legi eius expoſitionem in epiſtolam ad Galatas, et de baptiſmo et Theophaniæ ſolennitate libellum gratiſſimum. Moritur Iuniore Theodoſio imperante.

NICEAS.

NIceas Romanæ ciuitatis epiſcopus, compoſuit ſimplici & nitido ſermone ſex competentibus baptiſmũ inſtructionis libellos, in quibus Primus cõtinet, qualiter ſe debeant agere competentes, qui ad baptiſmi gratiam cupiũt peruenire. Secundus de gentilitatis erroribus, in quo indicat ſuo penè tempore Melchidium quendam patremfamiliâs ob liberalitatem, & Gadarium ruſticum ob fortitudinẽ eſſe inter deos relatos. Tertius liber, de fide unicæ maieſtatis. Quartus, aduerſum genethlelogiam. Quintus, de ſymbolo. Sextus, de agni paſchalis uictima. Dedit & ad lapſam uirginẽ libellum, omnibus labentibus emendationis incentiuum.

OLIMPVS.

OLimpus natione Hiſpanus epiſcopus, ſcripſit librum fidei aduerſum eos, qui naturam & non arbitrium in culpam uocant, oſtendens non creatione, ſed inobedientia inſertum naturæ malum.

BACCIARIVS.

BAcciarius uir philoſophiæ Chriſtianæ nudus & expeditus, uacare deo diſponens, etiam peregrinationem pro

pro conſeruanda propoſita integritate elegit Edidiſſe dicitur grata opuſcula, ſed & ego ex illis unum tantum de fide librum legi, in quo ſatisfacit pontifici urbis aduerſum quærulos & infamatores peregrinationis ſuæ, indicans ſe nõ timore hominum, ſed dei cauſa peregrinationẽ ſuſcepiſſe, ut exiens de terra ſua & cognatione ſua, cohæres fieret Abrahæ patriarchæ.

SABBATIVS.

SAbbatius Gallicanæ prouinciæ epiſcopus, rogatus à quadam caſta & Chriſto dicata uirgine Secunda nomine, compoſuit librum de fide aduerſum Marcionem & Valentinianum eius autorem, & aduerſum Eunomiũ & eius magiſtrum Aëtium, oſtendens & ratione ſcripturarum & teſtimonijs, unum eſſe deitatis principium, ipſumq́ eſſe & ſuæ deitatis & æternitatis autorem, & mundi ex nihilo conditorem: ſimul & de Chriſto, quod non in phantaſia homo apparuerit, ſed ueram habuerit carnem, per quam manducando, bibendo, laſſando, plorando, patiendo, moriendo, reſurgendo, uerus probatus ſit homo. His enim ſententijs Marcion & Valentinianus contrarij extiterunt, aſſerentes duo deitatis principia, & Chriſtum ueniſſe in phantaſia. Aëtio uero & Eunomio diſcipulo, oſtendit patrem & filiũ non duarum eſſe naturarũ & diuinitate parilium, ſed unius eſſentiæ, & alterum ex altero, id eſt, ex patre filium, alterum alteri coæternum: cui credulitati Aëtius & Eunomius contradicunt.

ISAAC.

ISaac ſcripſit de ſancta trinitate, & de incarnatione domini librum obſcuriſſimæ diſputationis & inuoluti ſermonis, confirmans ita in una deitate tres eſſe perſonas, ut tamẽ ſit in ſingulis propriũ aliquid quod non habeat alia. Patrem ſcilicet hoc habere proprium, quod ipſe ſine origine, origo ſit aliorum. Filium hoc habere proprium, quod genitus genitori non ſit poſterior. Spiritum ſanctum hoc habere proprium, quod nec factus ſit nec genitus, & tamen ſit ex altero. De incarnatione uero domini ita ſcribit, ut manentibus in eo duabus naturis, una credatur filij dei perſona.

VRSINVS.

VRſinus monachus,ſcripſit aduerſum eos qui rebaptizandos hæreticos decernunt, docens nec legitimum nec deo dignum rebaptizari illos qui in nomine ſimpliciter Chriſti,uel in nomine patris & filij et ſpũs ſancti,quamuis prauo ſenſu baptizent, ſed poſt ſanctæ trinitatis et Chriſti ſimplicem confeſſionem ſufficere ad ſalutem manus impoſitionem catholici ſacerdotis.

MACARIVS.

MAcarius alius monachus,ſcripſit in urbe Romana aduerſum mathematicos librum, in quo labore,orientalium quæſiuit ſolaria ſcripturarum.

HELIODORVS.

HEliodorus alius Antiochenus presbyter,edidit de uirginitate egregium & ſanctis ſcripturis inſtructum uolumen.

IOANNES.

IOannes Hieroſolymorũ epiſcopus, ſcripſit in obtrectatores ſtudij ſui librum,in quo oſtendit ſe Origenis ingenium non fidem ſecutum.

PAVLVS.

PAulus epiſcopus,ſcripſit de pœnitentia libellũ, in quo dat legem pœnitentibus , ita debere dolere pro peccatis, ne ſupra menſuram triſtitiæ, immenſitate deſperationis mergantur.

HELVIDIVS.

HEluidius Auxẽtij diſcipulus Symmachi imitator, ſcripſit religionis quidem librum ſtudio , ſed nõ ſecundũ ſcientiam,neq; ſermone,neq; ratione nitidum,cuius operis ita ſanctarum ſcripturarũ ſenſus ad ſuam peruerſitatem flectere conatus eſt,ut earum teſtimonijs aſſerere uoluerit ſanctam Mariam poſt natiuitatem domini, quem uirgo peperit, Ioſeph ſponſo ſuo iunctam, & ex eius conſortio filios ſuſcepiſſe,qui fratres domini appellati ſunt:cuius prauitatem arguens Hieronymus, libellum documentis ſcripturarũ ſufficienter factum,aduerſus æum ædidit.

THEO

THEOPHILVS.

THeophilus Alexandrinæ ciuitatis epiſcopus, ſcripſit aduerſum Origenem, unū et grande uolumen, in quo omnia penè eius dicta, & ipſum pariter damnat: ac ſimul edocens, non à ſe eum primum, ſed ab antiquis patribus & maxime Heracla fuiſſe & à presbyterio eiectum, & de ecclesia pulſum, & de ciuitate fugatum. Sed & aduerſum Anthropomorphitas hæreticos, qui dicūt deum humana figura et membris conſtare,, diſputatione longiſſima cōfutans: & diuinarū ſcripturarū teſtimonijs arguens & conuincens eos, oſtendit deum incorruptibilem & incorporeum, iuxta patrum fidem credendum, neque ullis membrorum lineamentis omnino compoſitum, & ob id nihil ei in creaturis ſimile per ſubſtantiam, nec cuiquā incorruptibilitatem, aut immutabilitatem, aut incorporalitatem ſuæ dediſſe naturæ ſed eſſe omes intellectuales naturas corporeas, omnes corruptibiles, omnes mutabiles, ut ille ſolus corruptibilitati & mutabilitati nō ſubiaceat, qui ſolus habet immortalitatem. Paſcalem etiā recurſum, quod magna apud Niceam ſynodus poſt nonaginta & quinq; annos, agi in tempore & die & luna ſecundum ſtatum ſuum inuenerat, additis quibuſdam ipſius feſtiuitatis rationibus & expoſitionibus, Theodoſio principi obtulit. Legi & tres de fide libros ſub nomine eius titulatos: ſed quia lingua inconſonans eſt, non ualde credidi.

EVSEBIVS.

EVſebius ſcripſit de crucis domini myſterio & apoſtolorum, præcipueq; Petri conſtantiam uirtute crucis, fidei uirtute adeptam.

VIGILANTIVS.

VIgilātius presbyter natione Gallus, in Hiſpania Barcilonenſis parrochiæ eccleſiam tenuit: ſcripſit & ipſe zelo quidem religionis aliqua, ſeductus humana laude, & præſumens ſupra uires ſuas, homo lingua politus, non ſenſu ſcripturarum exercitatus, expoſuit prauo ingenio ſecundam Danielis uiſionē: & alia locutus eſt friuola, quæ in Catalogo hæreticorum neceſſario exponentur.

SIMPLICIANVS.

SImplicianus epiſcopus, multis epiſtolis hortatus eſt Augustinum adhuc presbyter, agitare ingenium & expoſitionibus ſcripturarum uacare, ut etiam nouus quidā Ambroſius Origenis ἐργοδιώκτης uideretur. Vnde & multas ad eius perſonam ſcripturarum quæſtiones abſoluit. Eſt eius epiſtola propoſitionum, in qua interrogando quaſi diſciturus doctrinam docet.

VIGILIVS.

VIgilius epiſcopus, ſcripſit ad quendam Simplicianum in laudem martyrum libellum, & epiſtolam continentem geſta ſui temporis apud Barbaros martyrum.

AVGVSTINVS.

AVguſtinus Afer Hipponenſis oppidi epiſcopus, uir eruditione diuina & humana orbi clarus, fide integer & uita purus, ſcripſit quāta nec inueniri poſſunt. Quis ergo glorietur omnia ſe illius habere: aut quis tanto ſtudio legat quanto ille ſcripſit? Vnde & multa loquenti accidit quod dixit per Solomonē ſpiritus ſanctus: Ex multiloquio non effugies peccatum. Edidit tamen ſenex, quod iuuenis cœperat, de trinitate libros duodecim. In quibus, ut ſcriptura ait, introductus in cubiculū regis, et decoratus ueſte multifaria, ſapientia dei exhibuit eccleſiam ſine macula, aut ruga, aut aliquid eiuſmodi. De incarnatione quoque domini idoneam ædidit pietatem. De reſurrectione mortuorum, etiam ſimili cucurrit ſynceritate, licet minus capacibus dubitationem de abortiuis fecerit. Error tamen illius ſermone multo ut ſuperius dixi contractus, lucta hoſtium exaggeratus, necdum hæreſis quæſtionem dedit.

OROSIVS.

ORoſius presbyter Hiſpani generis, uir eloquens et hiſtoriarum cognitor, ſcripſit aduerſum querulos Chriſtiani nominis, qui dicunt defectum Romanæ reipublicæ Chriſti doctrina inuectum libros ſeptem, in quibus totius penè mundi temporis calamitates & miſerias, ac bellorum inquietudines replicans, oſtendit magis Chriſtianæ obſeruantiæ eſſe, quod cōtra meritum ſuum res Romana adhuc

duraret,

duraret,& pace culturæ dei pacatum retineret imperium. Sanè in primo libro deſcripſit poſitionem orbis oceani interfuſione,& Tanai limitibus intercifum,ſitum locorũ,nomina & numerum,moresq́ gentium, qualitates regionum initia bellorum,& tyrannidis exordia, finitimorũ ſanguine dedicata. Hic eſt Oroſius, qui ab Auguſtino pro diſcenda animæ ratione ad Hieronymum miſſus, rediens reliquias beati Stephani primi martyris,tũc nuper inuentas, primùs intulit occidenti. Claruit extremo penè Honorij tempore.

MAXIMVS.

MAximus Taurinenſis eccleſiæ epiſcopus,uir in diuinis ſcripturis ſatis intentus, & ad docendam ex tempore plebem ſufficiens,compoſuit in laudem apoſtolorum tractatus:& in Ioannis Baptiſtæ,& generalem omniũ martyrum homiliam. Sed & de capitulis euangeliorũ,& actuũ apoſtolorum multa ſapienter expoſuit. Fecit & duos de ſancti Euſebij Vercellenſis epiſcopi & confeſſoris uita tractatus:& de ſancti Cypriani ſpeciale. De baptiſmi gratia librum ædidit. Scripſit de auaritia, de hoſpitalitate, de defectu lunæ,de eleemoſynis,de eo quod ſcriptum eſt in Eſaia: Caupones tui miſcent uino aquam:de paſſione domini,de ieiunio ſeruorum dei generali,de ieiunio ſpeciali quadrageſimæ, & quod non ſit in eo iocandum:de Iuda traditore,de cruce nomini,de ſepulchro eius,de reſurrectione ipſius,de accuſato & iudicato domino apud Pilatum, de kalendis Ianuarijs. Scripſit etiam homilias, de natali domini:homilias de theophania,& de paſcha,et de pentecoſte multas,de hoſtibus carnalibus non timendis, de gratijs poſt cibum deo agendis,de pœnitentia Niniuitarũ: & multas alias eius homilias de diuerſis legi, quæ nec retineo. Moritur Honorio & Theodoſio iuniore regnantibus.

PETRONIVS.

PEtronius Bononienſis Italiæ eccleſiæ epiſcopus, uir ſanctitate uitæ & monachorum ſtudijs ab adoleſcentia exercitatus, ſcripſiſſe putatur uitas patrum Aegypti monachorũ,quas uelut ſpecula ac normã profeſſionis ſuæ,monachi amplectuntur. Legi ſub eius nomine de ordinatione

epiſcopi,ratione et humilitate plenum tractatum,quem lin gua elegantior,oſtendit nō ipſius eſſe,ſed ut quidam dicūt, patris eius Petronij eloquentiſſimi & eruditiſſimi in ſecula ribus literis uiri:& credendum. Nam præfectumprætorio ſe fuiſſe,in ipſo tractatu deſignat. Moritur Theodoſio Archadij filio & Valentiniano regnantibus.

PELAGIVS.

Pelagius hæreſiarches, antequā proderetur hæreticus, ſcripſit ſtudioſis tres neceſſarios de fide trinitatis libros & pro actuali cōuerſatione Eulogiarum ex diuinis ſcriptu ris librum unum, capitulorū indicijs in modum ſancti Cypriani martyris præſignatum. Poſtquā hæreticus publicatus eſt, ſcripſit hæreſi ſuæ fauentia.

INNOCENTIVS.

Innocentius urbis Romæ epiſcopus,ſcripſit decretū occidentalium et orientalium eccleſiarū,aduerſum Pelagianos datum, quod poſtea ſucceſſor eius Zoſimus latius promulgauit.

CELESTINVS.

Celeſtinus antequā ad Pelagium concurreret,imò adhuc adoleſcens, ſcripſit ad parentes ſuos de monaſterio epiſtolas in modum libellorum tres, omni deum deſideranti neceſſarias. Moralis,ſiquidem in eis dictio,nihil ibi uitij poſtmodum proditi, ſed totum ad uirtutis incitamentū tenuit.

IVLIANVS.

Iulianus epiſcopus Capuanus, uir acer ingenio, in diuinis ſcripturis doctus,græca & latina lingua ſcholaſticus. Prius ergo quàm impietatem Pelagij in ſe aperiret, clarus in doctoribus eccleſiæ fuit: poſtea uero hæreſim Pelagij defendere niſus, ſcripſit aduerſum Auguſtinum impugnatorem illius libros quatuor,& iterum libros octo. Eſt & liber altercationis amborum,partes ſuas defendentium. Hic Iulianus eleemoſynis tempore famis & anguſtiæ indigentibus, omnibus ſuis prorogatis, multos miſerationis ſpecie nobilium præcipue religioſorum illiciens,hæreſi ſuæ ſociauit. Moritur Valentiniano Conſtantij filio imperante.

LVCIANVS.

LVcianus presbyter uir ſanctus, cui reuelauit deus temporibus Honorij & Theodoſij Auguſtorũ, locum ſepulchri & reliquiarũ corporis ſancti Stephani martyris primi, ſcripſit ipſam reuelationem ad omnium eccleſiarũ perſonas græco ſermone.

AVITVS.

AVitus presbyter, homo Hiſpanus genere, ante relatam Luciani presbyteri ſcripturam, tranſtulit in latinum ſermonẽ: & adiecta epiſtola ſua, per Oroſium presbyterum occidentalibus dedit.

PAVLINVS.

PAulinus Nolæ Campaniæ epiſcopus, compoſuit uerſu breuia, ſed multa: & ad Celſum quendam epitaphij uice conſolatorium libellum, ſuper morte Chriſtiani & baptiz ati infantis, ſpe Chriſtiana munitũ: & ad Seuerum plures epiſtolas: ad Theodoſium Imperatorem ante epiſcopatum proſa panegyricum ſuper uictoria tyrannorum, eo maxime quod fide & oratione plus quàm armis uicerit. Fecit & ſacramentarium & hymnarium. Ad ſororem quoq; epiſtolas multas de contemptu mundi dedit, & de diuerſis cauſis, diſputatione diuerſa tractatus ædidit. Præcipuus tamen omnium opuſculorũ eius, eſt liber de pœnitentia & de laude generali omnium martyrum. Claruit temporibus Honorij & Valentiniani, non ſolum eruditione & ſanctitate uitæ, ſed & potentia aduerſum dæmones.

EVTROPIVS.

EVtropius presbyter, ſcripſit ad duas ſorores ancillas Chriſti, quæ ob deuotionem pudicitiæ & amorem religionis exhæredatæ ſunt à parentibus, epiſtolas in modum libellorum conſolatorias, eleganti & aperto ſermone duas, non ſolum ratione, ſed etiam & teſtimonijs ſcripturarum munitas.

EVAGRIVS.

EVagrius alter,ſcripſit altercationem Simonis Iudæi et Theophili Chriſtiani,quæ penè omnibus nota eſt.

VIGILIVS.

VIgilius diaconus,compoſuit ex traditione patrũ,monachorum regulam,quæ in cœnobio ad profectũ fratrum in cõuentu legitur breuiato & aperto ſermone,totius monaſticæ profeſſionis in ſe tenentem diſciplinam.

ATTICVS.

ATticus Conſtantinopolitanus epiſcopus, ſcripſit ad reginas Archadij Imperatoris filias de fide & uirginitate librum ualde egregium, in quo peruerſum Neſtorianum dogma impugnat.

NESTORIVS.

NEſtorius hæreſiarches,quum in Antiochena eccleſia presbyter inſignis in docendo ex tempore declamator haberetur,compoſuit infinitos tractatus diuerſarum ὑποθέσεων. In quibus iam tũc ſubtili nequitia infudit poſtea proditæ impietatis uenena, quæ moralis interdum occultabat ſuadela. Poſtquam uero eloquentia & abſtinentia cõmendante, Conſtantinopolitanæ eccleſiæ pontificatui donatus eſt,apertũ ſe eccleſiæ hoſtem quem diu celabat oſtendens, ſcripſit librum quaſi de incarnatione domini ſexaginta & duobus diuinæ ſcripturæ teſtimonijs,prauo ſenſu ſuo conſtructum,in quo quid aſſeuerauerit, in catalogo hæreticorum monſtrabitur.

XYSTVS.

XYſtus urbis Romæ epiſcopus, decretum ſynodi aduerſum ſupradictum Neſtorium habitum uolumine deſcribens,ad orientis & occidentis eccleſias dedit,confirmans duabus in Chriſto manentibus perfectè naturis, unã filij dei credendam eſſe perſonam. Huic enim ſententiæ ſupraſcriptus Neſtorius oſtenſus eſt eſſe cõtrarius. Similiter etiam Xyſtus ſucceſſor Celeſtini,pro eadem re,et ad ipſum Neſtorium & ad orientis epiſcopos aduerſus errorem eius ſuccidendum ſententias direxit.

THEO

THEODORVS.

THeodorus Ancyranus Galatiæ epiſcopus, ſcripſit aduerſus Neſtorium adhuc Epheſi poſitus, librū redargutionis & confutationis: dialectica quidem ante ordinatū ſed autoritate ſanctarū ſcripturarū detextum, multis enim aſſertionibus uſus eſt antequam ſcripturarū teſtimonia poneret.

FASTIDIVS.

FAſtidius Britanniarum epiſcopus, ſcripſit ad Fatalem quendam de uita Chriſtiana librum unum, & alium de uiduitate ſeruanda & ſana deo digna doctrina.

CYRILLVS.

CYrillus Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopus, ædidit uariarum ὑποθέσεων tractatus: homilias etiā compoſuit plurimas, quæ ad declamandum à Græciæ epiſcopis memorię cōmendantur. Præterea libri eius ſunt de ſynagogæ defectu, de fide aduerſum hæreticos, & peculiari intentione aduerſus Neſtorium compoſitus, qui intitulatur ἔλεγχος. In quo omnia Neſtorij occulta panduntur, & prodita confutantur.

TIMOTHEVS.

TImotheus epiſcopus, compoſuit librum de natiuitate domini ſecundum carnem, quam credit in epiphania factam.

LEPORIVS.

LEporius adhuc monachus poſtea presbyter, præſumens de puritate uitæ, quam arbitrio tantum & conatu proprio nō dei ſe adiutorio obtinuiſſe credebat, Pelagianum dogma cœperat ſequi, ſed à Gallicanis doctoribus admonitus, & in Africa per Auguſtinū à deo emendatus, ſcripſit emendationis ſuæ libellum, in quo & ſatisfacit de errore, & gratias agit de emendatione. Simul & quod de incarnatione Chriſti male ſenſerat corrigens, catholicam ſententiam tulit dicens, manentibus in Chriſto in ſua ſubſtantia duabus naturis, unam reddi filij dei perſonam.

VICTORINVS.

VIctorinus rhetor Maſſilienſis, ad filij ſui Etherij perſonam commentatus eſt in geneſim, id eſt à principio libri uſq; ad obitū Abrahæ patriarchæ. Quatuor uerſuū ædidit libros Chriſtiano quidem & pio ſenſu, ſed utpote ſecu

lari literatura homo occupatus,& nullius magiſterio in diuinis ſcripturis exercitatus, leuioris ponderis ſententias figurauit. Moritur Theodoſio & Valentiniano regnãtibus.

CASSIANVS.

CAſſianus natione Scytha, Conſtantinopoli à Iohanne magno epiſcopo diaconus ordinatus, apud Maſſiliã presbyter, condidit duo, id eſt uirorum & mulierum monaſteria, quæ uſque hodie extant. Scripſit experientia magiſtrante plano & librato ſermone, & (ut apertius dicam) ſenſu uerba inueniens, et actione linguam mouens, res omniũ monachorũ profeſſione neceſſarias, id eſt de habitu monachi, de canonico orationum atque pſalmorum modo qui in monaſterijs Aegypti die noctuq; tenentur libros tres: inſtitutionum librũ unum. De origine & qualitate ac remedijs octo principalium uitiorũ libros octo, ſingulos ſcilicet de ſingulis uitijs libros expediens. Digeſſit etiã collationes cũ patribus Aegypti habitas, hoc eſt, de deſtinatione monachi ac fine: de diſcretione, de tribus ad ſeruiendũ deo uocationibus. De pugna carnis aduerſum ſpũm, et ſpiritus aduerſum carnem. De natura omniũ uitiorũ, de nece ſanctorũ, de mobilitate animæ, de octo principalibus uitijs, de qualitate orationis, de iugitate orationis, de perfectione, de caſtitate, de protectione dei, de ſcientia ſpiritali, de diuinis charismatibus, de amicitia, de definiendo uel nõ definiẽdo, de tribus antiquis generibus monachorũ et quarto nuper exorto: de fine cœnobitæ & eremitæ, de ſatisfactione pœnitẽtiæ, de remiſſione quinquageſimæ, de nocturnis illuſionibus, de eo quod dicit Apoſtolus: Non enim quod uolo facio bonum, ſed quod nolo malum hoc ago: de mortificatione. Et ad extremũ rogatus à Leone archidiacono, poſtea urbis Romæ epiſcopo, ſcripſit aduerſus Neſtorem de incarnatione domini libros ſeptem. Et in his ſcribendi apud Maſſiliã, & uiuendi finẽ fecit, Theodoſio & Valentiniano regnantibus.

PHILIPPVS.

PHilippus presbyter, optimus auditor Hieronymi, cõmentatus eſt in Iob, ædidit ſermone ſimplici libros. Legi eius et familiares epiſtolas et ualde faſſas, ad maxime pau

pertatis

pertatis & dolorũ tolerantiã exhortatorias. Moritur Marciano & Auito regnantibus. EVCHERIVS.

EVcherius Lugdunenſis eccleſiæ epiſcopus, ſcripſit ad Valerianũ propinquũ ſuum de contemptu mundi, & ſecularis philoſophiæ epiſtolam unã, ſcholaſtico & rationabili ſermone. Diſſeruit etiã ad perſonã filiorũ Salonij et Veroni, poſtea epiſcoporũ, obſcura quæq; ſanctarum capitula ſcripturarũ. Sed & Caſſiani quædã opuſcula lato tenſa eloquio, anguſto reuoluens uerbi tramite, in uno coëgit uolumine: aliaq; tam eccleſiaſticis ſtudijs neceſſaria quàm monaſticis. Moritur Valentiniano & Martiano regnantibus.

VINCENTIVS.

VIncentius Natione Gallus, apud monaſteriũ in Lerinenſi inſula presbyter, uir in ſcripturis ſanctis doctus, & notitia eccleſieſticorũ dogmatũ ſufficienter inſtructus, cõpoſuit ad euertenda hæreticorũ collegia nitido et aperto ſermone ualidiſſimã diſputationẽ, quam abſconſo nomine ſuo attitulauit, Peregrini aduerſum hæreticos: cuius operis quia ſecundi libri maximã in ſchedulis partẽ, à quibuſdã furatam perdidit, recapitulato eius paucis ſermonibus ſenſu primo compegit, & in unũ librũ ædidit. Moritur Theodoſio & Valentiniano regnantibus.

SYAGRIVS.

SYagrius ſcripſit de fide aduerſum præſumptuoſa hæreticorũ uocabula, quæ ad deſtruenda uel immutanda ſanctæ trinitatis nomina uſurpata ſunt, dicentiũ patrem nõ debere patrẽ dici, ne in patris nomine filius cõſonet, ſed ingenitum et infectum ac ſolitariũ nuncupandũ, ut quicquid extra illum in perſona eſt, extra illũ ſit in natura, oſtendens & patrem quidem poſſe dici ingenitũ, licet ſcriptura nõ dixerit, & ex ſe genuiſſe in perſona filiũ non feciſſe, & ex ſe protuliſſe in perſona ſpiritũ ſanctum, nõ genuiſſe neq; feciſſe. Sub huius Syagrij nomine, ſeptem de fide & regulis fidei libros prætitulatos inueni: ſed quia lingua uariantur, nõ eius credidi eſſe. ISAAC.

ISaac presbyter Antiochenæ eccleſiæ, ſcripſit Syro ſermone longo tempore & multa, præcipua tamen cura ad-

uerſum Neſtorianos & Eutychianos:ruinam etiam Antio chiæ elegiaco carmine planxit,coauditores imbuens ſono, quo Ephrem diaconus Nicomediæ lapſum. Moritur Leone & Maiorano regnantibus.

SALVIANVS.

SAluianus Maſſilienſis presbyter,diuina & humana lite ratura inſtructus,&(ut abſq; inuidia loquar)epiſcoporum magiſter,ſcripſit ſcholaſtico & aperto ſermone multa, ex quibus iſta legi: De uirginitatis bono ad Marcellũ preſbyterum libros tres: aduerſum auaritiam libros quatuor, de præſenti iudicio libros quinque, & pro eorum merito ſatisfactionis ad Salonium epiſcopum librum unum, & expoſitionis extremæ partis Eccleſiaſtis ad Claudianum epiſcopum Viennenſem librum unum, epiſtolarum librum unum, & in morem græcorum, de principio Geneſis uſq; ad conditionem hominis,compoſuit uerſu quaſi Hexameron librum unum,Homilias epiſcopus factus,multas:ſacramentorum uero quantas, nec recordor. Viuit uſque hodie in ſenectute bona.

PAVLINVS.

PAulinus compoſuit tractatus de initio quadrageſimæ, è quibus legi duos:De die dominico paſchæ, de obedientia,de pœnitentia,de Neophytis.

HILARIVS.

HIlarius Arelatenſis epiſcopus, uir in ſanctis ſcripturis doctus,paupertatis amator,& erga inopum prouiſionem,nõ ſolum mentis pietate, ſed & corporis ſui labore ſollicitus fuit. Nam pro reficiendis pauperibus,etiam ruſticationem cõtra uires ſuas homo genere clarus & longè aliter educatus exercuit: ſed nec in ſpiritualibus neglexit. Nam & in docendo gratiam habuit,et abſq; perſonarũ acceptione omnibus caſtigatum opus prædicationis ingeſſit. Ingenio uero immortali,aliqua & parua ædidit,quæ eruditæ animæ & fideles linguæ indicio ſunt,in quibus præcipua et ad multorum utilitatem neceſſaria opera,uitam ſancti Honorati deceſſoris ſui cõpoſuit. Moritur Valentiniano & Martiano Imperatoribus.

LEO.

LEo urbis Romæ epiſcopus,ſcripſit ad Flauianũ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ epiſcopum, aduerſum Eutychen presbyterum, qui tunc ambitione epiſcopatus, noua in eccleſiã moliebatur inducere,epiſtolam, in qua admonet eum, ut ſi confiteretur errorem & polliceretur emendationem, reciperet eum. Si autẽ perſiſteret in incepto, cum ſua hæreſi damnaretur. Simul docet in ipſa epiſtola & diuinis confirmat teſtimonijs,dominum Ieſum Chriſtum,ſicut paternæ diuinitatis uerum filium,ita uerum humanæ naturæ eſſe hominem credendum,id eſt, ex carne uirginis,carnem traxiſſe,& nõ de cœlo corpus ſibi exhibuiſſe,ſicut Eutyches aſſerebat. Moritur Leone & Maiorano Imperatoribus.

MOCHIMVS.

MOchimus Meſopotamenus apud Antiochiam preſbyter,ſcripſit aduerſum Eutychen egregium librũ: & alia ſcribere dicitur,quæ necdum legi.

TIMOTHEVS.

TImotheus,extincto ab Alexandrinis Protherio epiſcopo,tumultuante adhuc plebe,aut uoluit,aut paſſus eſt ſe ab uno epiſcopo in locum occiſi epiſcopi fieri epiſcopũ. Et ne contra legem factus merito abijceretur,ad gratiã plebis, quæ Protherium exoſum habuerat, omnes quibus ille cõmunicauerat, Neſtorianos eſſe pronunciauit, & maculã conſcientiæ temeritate abluendam præſumens, ſcripſit ad Leonem Imperatorem libellum ualde ſuaſorium, quẽ prauo ſenſu, patrum teſtimonijs intantũ roborare conatus eſt, ut ad decipiendum Imperatorem, & ſuam hæreſim confortandam,penè Leonem urbis Romæ epiſcopum, & Chalcedonenſem ſynodum ac totos orientalium epiſcopos, illorum adminiculo Neſtorianos oſtenderet. Sed fauente deo à Chalcedonenſi concilio hoſtis eccleſiæ coargutus eſt & confutatus. Viuere adhuc in exilio iam hæreſiarches dicitur et habetur. Hunc ipſum libellũ cognoſcendi gratia ego rogatus à fratribus,in latinũ tranſtuli,et cauendũ ꝑtulaui.

ASCLEPIVS.

ASclepius Afer in Baienſi territorio uici non grandis

epiſcopus, ſcripſit aduerſum Arrianos, & modo aduerſum Donatiſtas ſcribere dicitur: in docendo autem ex tempore grandi opinione celebratur.

PETRVS.

PEtrus Edeſſenæ eccleſiæ presbyter, declamator inſignis, ſcripſit uariarum cauſarum tractatus, et in morem ſancti Ephrem diaconi pſalmos metro compoſuit.

PAVLVS.

PAulus presbyter, natiõe, ut ex dictis eius cognoui Pannonius, ſcripſit de uirginitate ſeruanda, & contemptu mundi, ac uitæ inſtitutione uel morum correptione mediocri ſermone, ſed diuino conditos ſale libros duos, ad perſonam cuiuſdam nobilis, & Chriſto deditæ uirginis Conſtantia nomine, in quibus meminit Iouiniani hæretici, & uoluptatum ac libidinum prædicatoris, cui intantum cõtinentis & caſtæ uitæ inſtitutio contraria fuerat, ut inter luxurioſas epulas animam eructaret.

PASTOR.

PAſtor epiſcopus, compoſuit libellum in modum ſymboli paruum, totam penè eccleſiaſticam credulitatem per ſententias cõtinentem, in quo inter cæteras diſſenſionũ prauitates, quas prætermiſſis autorũ uocabulis anathematizat, Priſcillianos cum ipſo autoris nomine damnat.

VICTOR.

VIctor Cartennæ Mauritaniæ ciuitatis epiſcopus, ſcripſit aduerſum Arrianos librũ unum & longum, quẽ Genſerico regi per ſuos audiendum obtulit, ſicut ex prooemio ipſius libri didici. Scripſit & de pœnitentia publicani librum, in quo & regulam uiuendi pœnitentibus iuxta ſcripturarum autoritatem ſtatuit: & ad Baſiliũ quendam ſuper morte filij conſolatoriũ libellũ, ſpe reſurrectionis perfecta inſtructione munitum. Homilias etiam compoſuit multas quas à fratribus ſalutis propriꝗ ſollicitis in libris digeſtas ſeruari cognoui.

VOCONIVS.

VOconius Caſtellani Mauritaneæ oppidi epiſcopus, ſcripſit aduerſus eccleſiæ inimicos, Iudæos & Arrianos & alios hæreticos. Compoſuit etiã ſacramentorũ egregium uolumen.

MVSAEVS.

MVſæus Maſſilienſis eccleſiæ presbyter, uir in diuinis ſcripturis doctus, & in earū ſenſibus ſubtiliſſima exercitatione limatus, lingua quoq; ſcholaſticus, hortatu ſancti Venerij epiſcopi excerpſit ex ſanctis ſcripturis lectiones totius anni, feſtiuis aptas diebus, reſponſoria, etiam pſalmorum capitula, tempori & lectionibus congruentia: quod opus tam neceſſarium à lectoribus in eccleſia probatur, ut expetitum, & ſollicitudinem tollat & moram, plebiq; ingerat ſcientiam celebritatem & decorem. Sed & ad perſonā ſancti Euſtaſij epiſcopi ſucceſſoris ſupradicti hominis dei, cōpoſuit ſacramentorum egregium & nō paruum uolumen, per membra quidem pro opportunitate officiorum & temporum pro lectionū textu pſalmorūq; ſerie & de cantatione diſcretum, ſed ſupplicandi deo, & conteſtandi beneficiorum eius ſodalitate ſui conſentaneum, quo opere grauiſſimi ſenſus & caſtigatæ eloquentiæ agnouimus uirum. Homilias etiam dicitur declamaſſe, quas & haberi à fidelibus uiris cognoui, ſed ego non legi. Moritur Leone & Maiorano regnantibus.

VINCENTIVS.

VIncentius presbyter, & ipſe natione Gallus, in diuinis ſcripturis exercitatus, linguam habens uſu loquendi, & maiorū lectione politam, cōmentatus eſt in pſalmos, cuius operis legit aliqua ſancto homini dei Cannati me audiente, promittens ſimul ſi dominus uitam et uires daret, ſe in toto pſalterio eodem ſtudio laboraturum.

CYRVS.

CYrus genere Alexandrinus, arte medicus & ex philoſopho monachus, uir dicendi peritus, ſcripſit aduerſus Neſtorem prius eleganter et fortiter: modo autem dum in illum nimius inuehitur, & ſyllogiſmis magis quàm ſcripturis agit, Timotheanum dogma fouere cœpit. Denique ambiguusq; etiam ſui ſuſpendit animum à conſenſu Chalcedonenſis decreti, nec acquieſcendū putat filium dei duabus poſt incarnationem conſtare naturis.

SAMVEL.

SAmuel Ediſſenæ eccleſiæ presbyter, multa aduerſus ec cleſiæ inimicos Syro ſermone conſtruere dicitur, præci pua tamen intentione contra Neſtorianos, & Eutychianos & Timotheanos nouellos, ſiue ad diuerſos hæreticos. Vn de & frequenter triformē beſtiā & eccleſiaſtica inſemel ſen tentia cum autoritate ſanctarum ſcripturarum ſummitatem ferit, oſtendens Neſtorianis deum in homine, non purū ho minem ex uirgine natum. Eutychianis ueram humani ge neris carnem à deo aſſumptam, & non de cœlo exhibitam, nec craſſi aëris ſubſtantiam in carne formatam. Timothea nis ita uerbū carnem factum, ut manente uerbo in ſua ſub ſtantia, & homine in ſua natura, ſocietate, non immixtione unam filij dei reddidiſſe perſonā. Viuere adhuc apud Con ſtantinopolim dicitur. Nam initio collati Anthemio impe rij, & ſcripta eius, & eſſe eum in carne agnoui.

CLAVDIANVS.

CLaudianus Viennenſis eccleſiæ presbyter, uir ad lo quendum artifex, & ad diſputandum ſubtilis, compo ſuit tres de ſtatu uel de ſubſtantia animæ libros, in quibus agit intentionem, quatenus oſtendat aliquid incorporeum præter deum.

PROSPER.

PRoſper homo Aquitanicę regionis, ſermone ſcholaſti cus, & aſſertionibus neruoſus, multa compoſuiſſe dici tur. Ex quibus ego Chronica nominis illius prætitulata le gi, continentia à primi hominis conditione iuxta diuinarū ſcripturarum fidem, uſque ad obitum Valentiniani Augu ſti, & captiuitatem urbis Romæ à Genſerico Vuandalorū rege factam. Legi & librū aduerſus opuſcula ſuppreſſo no mine Caſſiani, quæ eccleſia dei ſalutaria probat, illa infamat nociua. Re enim uera Caſſiani & Proſperi de gratia dei & libero arbitrio ſententiæ in aliquibus ſibi inueniuntur con trariæ. Epiſtolæ quoq; papæ Leonis aduerſum Eutychen, de uera Chriſti incarnatione ad diuerſos datæ, ab ipſo di ctatæ creduntur.

FAVSTVS.

FAVSTVS.

FAuſtus ex abbate Lerinenſis monaſterij apud regnū Galliæ epiſcopus factus, uir in diuinis ſcripturis ſatis intentus, ex traditione ſymboli occaſione accepta, compoſuit librū de ſpiritu ſancto, in quo oſtendit eum iuxta fidem patrum & conſubſtantialem & coæternalem eſſe patri et filio ac plenitudinem trinitatis obtinentem. Edidit quoq; opus egregiū de gratia dei qua ſaluamur, et libero humanæ mentis arbitrio, in quo ſaluamur: in quo opere docet gratiā dei ſemper & inuitare, & præcedere, & iuuare uoluntatem noſtram, & quicquid ipſa libertas arbitrij pro labore piæ mercedis acquiſierit, non eſſe propriū meritum, ſed gratiæ donum. Legi eius & aduerſum Arrianos & Macedonianos paruum libellum, in quo coēſſentialem prædicat trinitatē: & alium, aduerſus eos qui dicunt eſſe in creaturis aliquid incorporeum. In quo & diuinis teſtimonijs & patrum confirmat ſententijs, nihil credendū incorporeum præter deum. Eſt eius epiſtola in modum libelli ad diaconum quendam gratum nomine ædita, qui à fide catholica diſcedens, ad Neſtorianam abijt impietatem. In qua epiſtola admonet eum credere ſanctam Mariam uirginem, non purum hominem genuiſſe, qui poſtea ſuſciperet diuinitatem, ſed deum uerum & hominem uerum. Sunt eius & alia ſcripta, quæ quia necdum legi, nominare nolui: uiua tamē uoce egregius doctor & creditur & probatur. Scripſit poſtea & ad Felicem præfectum prætorio & patriciæ dignitatis uirum, filium magni conſulis iam religioſum, epiſtolam ad timorem dei hortatoriam, conuenientem perſonis pleno animo pœnitentiā agere diſponentium.

SERVVS DEI.

SEruus dei epiſcopus, ſcripſit aduerſum eos qui dicunt Chriſtum in hac uita degentem non uidiſſe carneis ſuis oculis patrem, ſed poſt reſurrectionem ex mortuis & aſcenſionem in cœlis, quum tranſlatus eſt in gloriam dei patris, profectum ſcilicet ei dantis in remunerationem martyrij, in qua ſcriptura oſtendit & diſputatione ſana et ſanctarum ſcripturarum teſtimonijs, dominum Ieſum ab ipſo eius conce-

ptu per ſpiritũ ſanctũ facto & partu ex uirgine, quod deus uerus in homine uero: ipſe quoq; homo de us factus natus eſt, ſemper carnis ſuæ oculis & patrem uidiſſe & ſpiritum ſanctum per ſpecialem & unitam dei & hominis ſocietatẽ.

VICTORIVS.

VIctorius homo natione Aquitanicus, calculator ſcripturarum ſcrupuloſus, inuitatus à ſancto Hilario urbis Romæ epiſcopo, compoſuit paſcalem curſum indagatione cautiſſima, poſt quatuor priores, qui compoſuerant, id eſt Hippolytum, Euſebium Theophilum, & Proſperũ: & protendit annorum ſeriem uſque ad annum quingenteſimum triceſimumſecundũ, ita ut à quingenteſimo triceſimotertio anno reincipiat paſcalis ſolennitas, eodem menſe & die eademq; luna, quæ primo paſſionis ac reſurrectionis dominicæ anno facta eſt.

THEODORETVS.

THeodoretus Cyriæ ciuitatis epiſcopus (à Cyro enim rege Perſarum condita, ſeruat hodieq; apud Syriã nomen autoris) ſcripſiſſe dicitur multa, ad meam notitiam tamen iſta ſunt quæ uenerũt: De incarnatione domini aduerſum Eutychen presbyterũ & Dioſcorum Alexandriæ epiſcopum, qui humanã in Chriſto carnem fuiſſe negant, ſcripta fortia, per quæ confirmat & ratione & teſtimonijs ſcripturarum, ita illum ueram maternæ ſubſtantiæ carnem habuiſſe, quam ex matre uirgine ſumpſit, ſicut & ueram deitatem, quam æterna naſcibilitate deo patre gignente, ipſe naſcendo accepit. Et decem hiſtoriæ Eccleſiaſticæ libri, quos imitatus Euſebium Cæſarienſem conſcripſit, incipiens à fine librorum Euſebij uſq; ad ſuum tempus, id eſt, à uicennalibus Conſtantini uſq; ad imperium Leonis ſenioris deduxit, ſub quo & mortuus eſt.

GENNADIVS.

GEnnadius Conſtantinopolitanæ eccleſiæ põtifex, uir lingua nitidus & ingenio acer, tam diues ex lectione antiquorũ fuit, ut Danielem prophetam ex integro ad uerbum cõmentatus exponeret. Homilias etiam multas compoſuit. Moritur ſeniore Leone imperium tenente.

THEO

THEODVLVS.

THeodolus in Cœleſyria presbyter multa conſcribere dicitur, ſed ad me liber eius uenit, quem de conſonantia diuinæ ſcripturæ compoſuit, id eſt, ueteris & noui teſtamenti aduerſus antiquos hæreticos. Qui propter differentiam præceptorum uel ceremoniarum, alium ueteris teſtamenti deum dixerunt, alium noui. In quo oſtendit diſpenſationis fuiſſe unius eiuſdemq́ dei autoris utriuſq; ſcripturæ, ut alia per Moyſen antiquis lex daretur in ſacrificiorũ cerimonijs & iudiciorũ animaduerſionibus, alia bis per Chriſti præſentiam in ſacris myſterijs & futuris repromiſſionibus, nec diuerſa credi debere, aut non uno ſpiritu & uno autore dictata, quum illa quæ ſi modo ſecundum literam obſeruarentur occiderent, eadem ipſa ſecũdum ſpiritum intellecta uiuificent. Moritur hic ſcriptor ante trienniũ regnante Zenone.

IOHANNES.

IOhannes Antiochenæ parrochiæ ex grãmatico presbyter, ſcripſit aduerſum eos qui in una tantũ ſubſtantia adorandum aſſerunt Chriſtum, nec acquieſcunt, duas in Chriſto confitendas naturas, docens ſecundum relationem ſcripturarum unam in illo dei & hominis eſſe perſonã, non unã carnis & uerbi naturam. Simul & impugnat aliquas Cyrilli Alexandrini epiſcopi ſententias, docens incaute ab illo aduerſum Neſtorem prolatas, quæ nunc fomentũ ſunt, & robur addunt Timothianis, quod ualde inaniter dicit. Viuere adhuc dicitur & ex tempore declamare.

HONORATVS.

HOnoratus Conſtantinæ Africæ ciuitatis epiſcopus, ſcripſit ad Archadium quendam, qui pro confeſſione fidei catholicæ, in partes Africæ exulabat epiſtolam ad labores pro Chriſto ferendos hortatoriam, & exemplis præſentibus, & ſcripturarum relationibus roboratam, & quod confeſſionis fidei perſeuerantia, nõ ſolum præterita purget à crimine peccata, ſed & meritum procuret martyrij.

CEREALIS.

CErealis epiſcopus natiõe Afer, ĩterrogatus à Maximiano Africanorũ epiſcopo, ſi poſſet uel paucis diuinæ

ſcripturæ teſtimonijs, abſq; ulla diſputationis duntaxat aſ-ſertione fidem catholicam aſſignare. Quam ille in nomine domini, ſuffragante ſibi ueritate, non paucis teſtimonijs, ſi-cut Maximianus irridens petierat, ſed copioſis tam ueteris teſtamenti quàm noui indicibus approbauit & libello ædidit.

EVGENIVS.

EVgenius Carthaginenſis Africæ ciuitatis epiſcopus, & confeſſor publicus, admonitus à Hunericho Vuandalorum rege catholicæ fidei expoſitionem, & maxime uerbi homouſion proprietatem diſſerere, cum cõſenſu omniũ Africæ, & Mauritaniæ, & Sardinæ, atq; Curſicæ epiſcoporum & confeſſorum qui in catholica permanſerunt, compoſuit librum fidei, non ſolum ſcripturarum ſanctarum ſententijs cõmunitum, & per collegas confeſſionis ſuæ porrexit. Iam uero aſportandus pro fidelis linguæ remuneratione in exilium, epiſtolas uelut cõmonitorias fidei, & unius ſacri et conſeruandi baptiſmatis ouibus ſuis, quaſi paſtor ſollicitus dereliquit. Altercationes quoq; quas cum Arrianorũ prçſulibus per internuncios habuit conſcripſit, & regi legendas per maiorem domus eius tranſmiſit. Similiter et preces pro quiete Chriſtianorum, eidem uelut apologias obtulit. Viuere adhuc ad confirmationem eccleſiæ dicitur.

POMERIVS.

POmerius natione Maurus, in Gallias presbyter ordinatus, interrogantibus & rogãtibus Iuliano epiſcopo, & Vero presbytero, dialogorũ more reſpondens, arte dialectica & ſermone ingenio apto, compoſuit de natura animæ, & qualitate eius, & de reſurrectionis eius ſpecialitate, in hac uita fidelium & generali omnium hominum libros octo. Quorum primus continet quid ſit anima, uel qualiter ad imaginem dei credatur facta. Secundus, utrum anima in corporea an corporea debeat credi. Tertius, unde ſit anima primo homini facta. Quartus, utrum anima quæ naſcituro corpori infundẽda eſt noua fiat ſine peccato: An ex ſubſtantia animæ primi hominis uelut propago è radice producta, etiam peccatum primæ animæ ſecum originaliter retrahat. Quintus, recapitulationẽ libri quarti, diſputationes, & de-

finitiones,

finitiones,& quę ſit facultas animæ,id eſt poſſibilitas,& q̃d eam ex ſingulari uoluntate obtineat. Sextus, unde ſit iuxta apoſtoli dictum aduerſitas carnis & ſpiritus. Septimus, de differentia uitarum,mortium,reſurrectionum carnis & animæ. Octauus,de his quæ in fine mũdi futura prędicta ſunt, & abſolutiones quæſtionum quæ de reſurrectione proponi ſolent. Memini legiſſe me olim eius dictatum ad quendam nomine Principium: de contemptu mundi ac rerum tranſiturarum hortatorium, & alium de uitijs & uirtutibus prætitulatum. Scripſiſſe & alia dicitur, & adhuc ſcribere, quæ ad meam notitiam non uenerunt. Viuit uſque hodie, conuerſatione deo digna apta profeſſioni & gradui.

HONORATVS.

HOnoratus Maſſilienſis eccleſiæ epiſcopus, uir eloquens,& abſq; ullo linguæ impedimento, ex tempore in eccleſia declamator:& quia à pueritia in timore dei creſcens,etiam in negocijs eccleſiaſticis exercitatus eſt, os ſuũ quaſi armarium ſcripturarum aperit,& in homiliarum modum ad utilitatem legentiũ multa componit, maximeq; ad colendam fidei rationem, & reuincendam hæreticorũ peruerſitatem. In cuius libera prædicandi conſtantia,non ſolũ uicinarum ciuitatum ſacerdotes & populi delectantur, ſed & longe poſiti cum ad eos neceſſario pergit, ſummã ei docendi in ſuis eccleſijs rogantes iniungunt. Sanctus quoq; papa Zelaſius Romanæ urbis pontifex,per ſcripturã agnoſcens eius fidei integritatem, reſcripto ſuo probatam indicauit. Sanctorum patrum uitas ad ædificationem poſterorum coaptat ipſe legendas, præcipue nutritoris ſui ſancti Hilarij Arelatenſis epiſcopi,letanias ad ſupplicandum dei clementiam cũ plebe ſibi credita pro uiribus agit.

GENNADII ILLVSTRIVM VIRORVM CATALOGI FINIS.

ERRATA QVIBVS LECTOR PARVM attentus remorari poſſit.

Folio 12. pro πείσθορ legendũ eſt πεισθεὶς. fol. 13. aquas pro aqua. fol. 16. loco, γέγονε, γέγονες. fol. 18. pro σκμλὺκ legito σκμαίνῃ. Ibid. πλῆθος, lege pro πλήθει. fol. eodem, ἠγουμένοις pro ἠγουμένῳ legito. fol. 19. pro, manum tollerent de tabula (è margine aſcitum) deſiſterent legendum eſt. fol. 38. βαπτιστοῦ pro βαπτιστὸς.

Cætera quæ partim exemplaris (quod in Epiphanio quidem modis omnibus conſpurcatiſſimum fuit) uitio, partim operarũ incuria deſignata ſunt, pius lector æqui boniq́ conſulet, & emendet.

BASILEAE, APVD AND. CRATANDRVM, AN. M. D. XXIX.

VA1 1529786

